Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Schandorph, Sophus.; S. Schandorph.
Titel | Title:	Frigjort : Roman
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1896
Fysiske størrelse | Physical extent:	360 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57, – 261 2

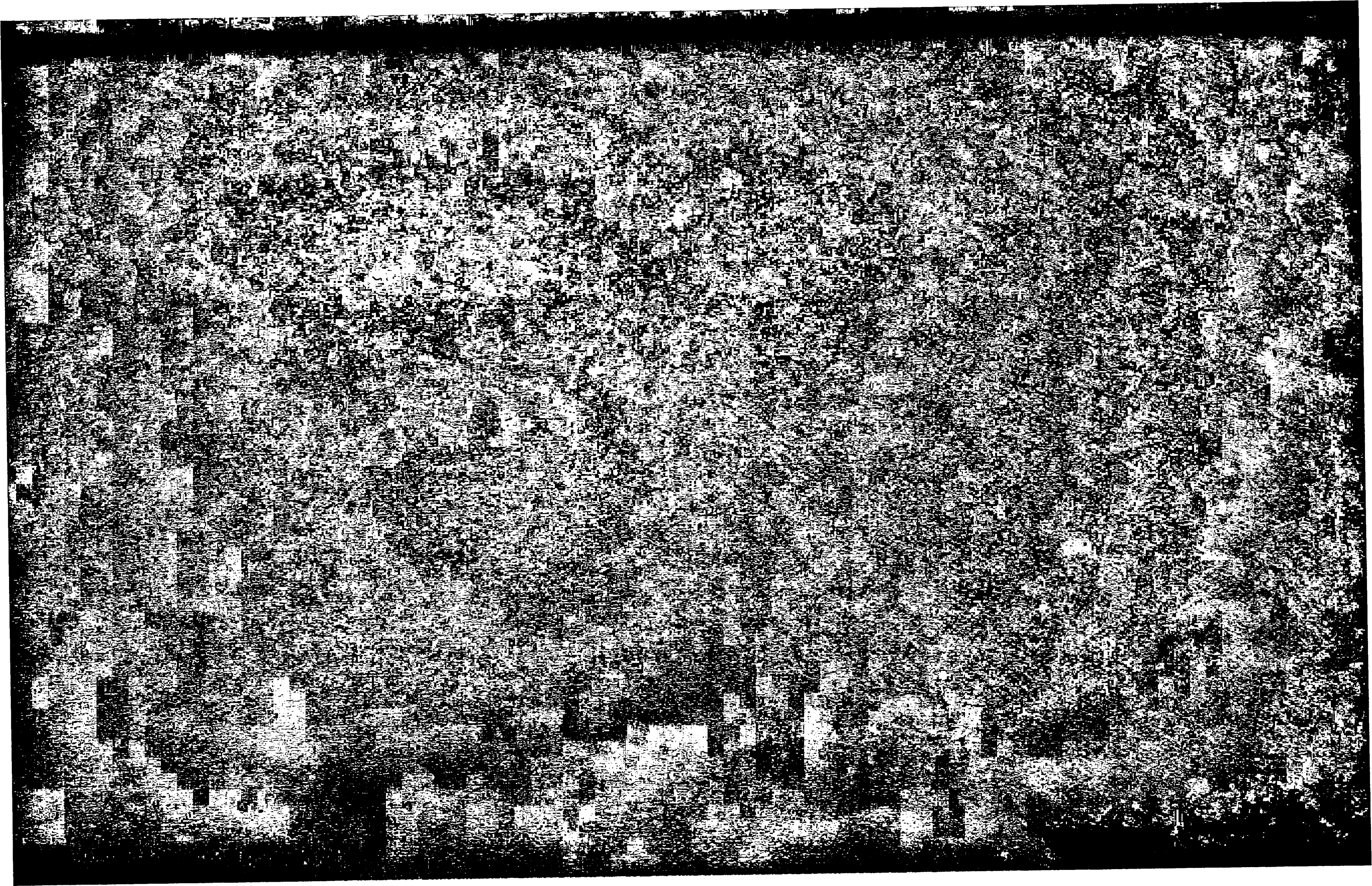
BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021446913

57, – 261 4°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021446913

FRIGJORT

S. SCHANDORPH

FRIGJORT

ROMAN

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1896

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I

Et voldsomt Vejr var blæst op en Dag sidst i November. Var det Sne eller Regn? Store plørede Masser væltede ned under vilde Hvin. De Folk, der skulde om Hjørner, blev piskede som af Svøbeslag. Frakker smækkedes om Ejernes Knæ; Hatte og Huer blev revne af Hovederne af Vejrets ondskabsfulde Gadedrenge-humør; Skjørter snoede sig om Benene, som havde et synligt Mas med at komme los; Paraplyers Silke og Taft blev flaaede af Stativerne, og nogle af disse sidste gik med i Kjøbet. De Passerende, som havde prist deres Lykke, fordi de havde faaet Plads i Droschker, sad og holdt paa de klaprende Ruder, gjennem hvis Indfatninger Vinden tvang Væde ind, saa den drev langs Glasset; det ene efter det andet voldsomme Tag rev i Ruffet, der knagede og sukkede som Skibsspanter i haardt Vejr paa Havet. Tagsten efter Tagsten ramlede ned og knustes med et skraldende Klask mod Stenbroen. Træerne, hvor

de fandtes, vred sig i de vildeste Bugtninger; de bladløse Grene klaprede med en tør Lyd mod hinanden; Stammerne knagede i Dødsangstens Vaande. Det var et vildt, uharmonisk, rent djævelsk Kor af Lyde, forpinte, kvalfulde, rasende. Saa tog det paa med Grin, spottende hvert Individ, som var ude og længtes efter Ro og Lunhed. Strømme af Snevand rislede gjennem Gaderne. Gjenskin af Gasblussene, der svajede som smaa gule Fjerbuske, legede kaadt i det riflede Vand, der sprøjtede højt over Fodgængernes Ankler og over Hjulenes Axler.

Himmel og Jord dannede en sort Masse. Gaslygterne aabenbarede kun tæt Nedfald af Sne og Regn, svagt tindrende Fnug og Draaber, der joges om og hvirvlede i den mest forfløjne Hexedans.

Stundom lød galgenhumoristiske Raab gjennem det Hele i lystige kjøbenhavnske Slangtalemaader som følgende:

— Det er en vaad Galopade, den i Aften. Hold fast, Jomfru!

eller:

— Der er Skum i Vandet, Sprækkelsen. Bare man havde lidt Kognak til at spæde det op med!

eller det lød efter en Droschke, der drev af Vand og slingrede som et Fartøj i Søgang:

— I Aften bliver der ingen Postelinstoure med Pigen og Jo'nen!

En raa Latter blandede sig da mellem Stormens Susen og Hvinen, Regnens Plasken og Pladren.

Gjennem de oplyste Ruder i Urtekræmmerboutikkerne saa's mange Piger med Kurve. Ansigterne var røde, Haaret forpisket; Pandekrøllerne laa klistrede fast eller var opløste. Grinende Svendes Tænder skimtedes; der lød lette Hvin ud, naar Dørene aabnedes. Pigerne arbejdede sig ud og frem med Hoveder paa Sned som Kalve, der sætter i Løb.

Om et af Hjørnerne paa de ny Gader fra Vesterbros Passage ned mod Kalvebod Strand søgte en i Kaabe og Regnkappe indsvøbt Kvindeskikkelse at klare sig frem. Strax da hun drejede om, blev hun formelig kastet tilbage. Hendes Paraply var i Dødsfare. Hun reddede den med Nød og neppe ved i en Fart at slaa den ned og overgive Ansigtet til den isnende Væde. Sløret var alt længst vaadt og slapt som en Karklud, og den sorte Hattefjer var krøbet sammen som en forpjusket Skade.

Endnu et Sæt af alle Livsens Kræfter! Jo — det lykkedes! Hjørnet var klaret, men nu kom et Vindpust fra Siden, der bragte hende til at vakle et Par Skridt og drev hende op mod

en kraveopsmøget Herre. Han greb hende kjærligere, end hun skjøttede om, aabnede en tandløs Mund under et Par graa dryppende Moustacher og sagde i en blid Dulciantone: — God Aften, min Frøken! Skal jeg ikke ledsage Dem i det forfærdelige Vejr?

Med et vredt, ret kraftigt Ryk gjorde Damen sig løs fra ham og vilde styre tværs over den brede, svagt bebyggede og mod Stranden helt aabne Gade. Herren slog ind paa samme Kurs og arbejdede sig efter hende op mod en af Tværvejene til Gasværkshavnen, paa hvis Hjørne der lød en raa Sang ud fra en Bræddehytte. Døren til Skuret aabnedes i det Samme, og Lyset der inde fra aabenbarede et Par sorte Kulsjovere, som dinglede ud og kilede sig ind mellem Damen og den Kraveopsmøgede. De lod til at have Forstand paa den Art Situationer og Fornemmelse af, at det lille Kvindemenneske ikke var tilbøjeligt til et Engagement. Thi de slog alle tre en ikke synderlig velklingende Latter op, og den Ene sagde hen mod den kraveopsmøgede Herre: — Der er ingen Bid i Aften, Gamle! og gjorde ligesom en afspærrende Bevægelse hen imod ham.

Saa hurtig, som han formaaede, gjorde Herren en Manøvre til Siden. De to sorte Fyre var ikke lystelige at se til eller gode at komme i Lav

med. Den lille Dame fik Lejlighed til at vinde et Stykke ned ad i Retning af Stranden og fik følgende Ord med paa Vejen af de to Sorte: — Hun stikker nok ned til en yngre Jon nede paa en af Skuderne. Det er ogsaa en bedre Varmedunk end saadan en gammel spatbenet Rad. Bare hun'te blæser i Vandet ne'r til Vandrotterne?

De istemte en Sang, som snart blev slugt af Stormen og Plasket.

Kampen blev værre og værre for Damen. Mange Gange stod hun stille og stønnede under et svagt og flygtigt Læ fra et Skur.

Endelig tog hun et foreløbig befriende Pust, da hun omtrent var naaet ud til Bolværket, hvor Skibe laa og gyngede, og Eftervirkningen af Vejret paa den fri Strand smækkede og plaskede mod deres Sider og mod Bolværket, mens Takkelagen peb og snurrede.

Hun var naaet til et højt Plankeværk om en Tømmerplads eller noget Saadant. Det skærmede lidt. I Flugt med det, som en Art Fortsættelse deraf laa et Hus af Bræder; det var Tømmerpladsens Expeditionskontor. En Lygte stod og viftede tæt neden for dets trefags Façade og oplyste dets blankvaade Væg; alle de tre Fag var mørke med nedrullede Persienner.

Døren sad i Gavlen ud mod Stranden. Over

den var et Slags Dobbeltfag. Derfra skinnede Lys. Damen blev næsten slynget ind mod Væggens Planker af Vinden, da hun bøjede om Hjørnet. Støttende sig til Dørkarmen søgte hun at komme til Aande. Pustende stod hun og lod Blikket glide ud i Mulmet, der var svagt isprængt med røde Pletter fra Skibslygter for oven og for neden, saâ flere Gange op og ned ad Brædehusets Gavlvæg, lyttede og skottede op ad mod det belyste Dobbeltfag. Endelig bankede hun, saa stærkt hun formaaede, tre Slag med sin Kno paa Væggen. Efter en kort Stunds Forløb forsvandt Lyset der oppe; Trappetrin knagede, en Nøgle blev drejet om i Døren.

— Det er mig, Alfred, sagde Damen.

— Ja vel, svaredes der. Nu skal jeg gaa i Forvejen med Lampen op ad Trappen. Sikken et Vejr, Du kommer med, Alma!

Damen gik pustende op. De stod i en temmelig lille Stue, som var møbleret med en Del Omhu, man kan ingenlunde sige med Smag. Den tunge Chaiselongue med sit klodsede mørkkarmoisinrøde Fløjl, kantet med tykke Snore, mindede om Sæderne i en første Klasses Jernbanekoupé. Skrivebordet var af Nøddetræ og med en Del rokokoagtige Forsiringer, men dets nipsagtige boudoiragtige Former knustes af Sofaen og en stor Lænestol med imiteret Gylden-

læders Betræk; en stor Portière af olivengult Peluche, der aabenbart havde været i Marchandiserhænder, var atter for svær til den smalle Væg. Et Par sentimentale store Lithografier, det ene forestillende to Børn, der hvilede deres krøllede Lokker paa Maven af en stor Newfoundlænderhund, det andet en Baad med en bagudlænet Dame, der tankefuldt holder Rorpinden, mens hun med himmelvendte Øjne lytter til en i florentinsk Renæssancedragt kostumeret lang Drengs Mandolinspil; nogle store Fotografier af Kniplings og stofombrusede moderne Damer med Vifter og sortkjolede Herrer som Staffage, udgjorde Væggenes kunstneriske Udsmykning. Bøger var der meget faa af, og de stod og faldt over hinanden bagerst paa Skrivebordet. Men de var alle i stærkt farvede Shirtings Pragtbind. Ellers var Alt saa rent, som der var blæst, eller rettere, som om det var et Dame- ikke et Herre-Interiør.

— Fy, hvor Du er vaad . . . kom lad mig faa dit Tøj af og ud i Gangen, sagde Herren, da han saá, at den unge Pige havde Noget paa Hjerte, hun vilde sige strax.

Hun standsede sin begyndte Replik og slog Sløret til Side, før hun lod sig hjælpe Overtøjet af.

Det var et lille kjønt, rødmusset og friskt Ansigt med store mørkeblaa Barneøjne, der i dette

Øjeblik saâ bekymret-alvorlige ud, en uregelmæssig, men ikke styg Næse, en fyldig Mund med buede, stærkt farvede Læber. Da Hatten kom af, aabenbarede sig et tæt kruset, kort klippet brunt Haar; og Handskerne skjulte, som det nu viste sig, et Par meget smaa, nydelig formede buttede Hænder, som dog kunde blive endnu mere tiltalende ved en omhyggelig Pleje.

Herren var middelhøj, vel næret. Hans brune Øjne havde en intetsigende Blankhed, en ensformig Livlighed. Hans sortebrune Haar var skilt i Midten med oberkellneragtig Omhu; bag den soignerede Moustache laa der, ligesom stenograferet, et lille Smil, der fjernt mindede om visse Bravourdanseres eneste Ansigtsmimik under deres Præstationer.

— Hvad er der i Stykker, Lille? spurgte han med en korrekt deltagende Bestræbelse i sin blide, lidt læspende Stemme. . . . Ja et rædsomt Vejr? Du er forpustet, søde Alma!

Han satte sig overfor Chaiselonguen, hvor hun havde taget Plads, tog sit Lommetørklæde op og viskede nogle Kulfnug fra hendes Pande.

— Nu er Fa'r død, sagde den unge Pige stille.

— Det var . . . . han havde nær rejst sig men satte sig hurtig i Lave i sin forrige Stilling, strammede Læben, saa Smilet forsvandt, og vedblev:

— Ja, det giver jo Anledning til forskjellige

vemodige Tanker. Naa Herregud — ja han var jo i længere Tid mere død end levende . . . Men i hvert Fald er det jo aldeles passende, at Du ofrer ham nogle Taarer. Kjærligheden til Forældre er altid en ædel Følelse. Men det maa trøste Dig, lille Alma, at der var jo Intet at haabe for den gamle Mand andet . . . end . . . hvad man haaber for alle Mennesker.

— Ja, sagde den unge Pige og saâ ned for sig, men det er dog saa underligt trist nu, og om det ogsaa var en Indbildning, saa synes jeg, at jeg ligesom havde Noget at holde mig til, saa længe Fa'r levede. For jeg har jo fortalt dig saa tidt, hvor lidt mine Halvbrødre bryder sig om mig. Jeg har altid været dem til Besvær. Og jeg kan jo dog ikke gjøre for at min Fader giftede sig anden Gang som ældre, og at jeg mistede min Moder, da jeg var lille. Alfred, jeg føler mig saa ene, saa ene.

— Ja vel, selvfølgelig, ja vel . . . Men dine Brødre bliver maaske blidere ved Sorgen. Det er der jo adskillige Mennesker der bliver.

Og da Alma sagte rystede paa Hovedet, sagde han:

— Og din Kurator Overretssagfører Klasen? Din Fader har jo maaske skiftet, da han giftede sig anden Gang, saa de ældre Børn har vel faaet en Del af deres Arv.

— Ja det forstaar jeg mig ikke paa.

— Men søde Alma; jeg har jo saa tidt bedt dig om at faa den Sag klaret, at vi — at Du kunde vide, hvorledes Du egentlig sad i det. Naa — lad os haabe godt — Men at Du ikke i Tide forhørte dig. . . .

— Men jeg forstaar mig jo ikke paa de Ting, og jeg synes ikke det var rigtig fint. . . .

— Aa jo, naar det sker paa en fin Maade.

— Ja, hjælp mig. Nu er Du jo min eneste Støtte.

— Selvfølgelig.

— For nu er Du den eneste, der holder af mig. Og Du holder jo rigtig meget af mig?

— Jeg forsikrer dig, jeg holder saa meget af dig, som det er mig muligt at holde af Nogen. Ellers havde jeg virkelig ikke udsat mig for at faa Vrøvl med Grossereren og Folkene ved at sætte dig Stævne paa Værelset oven over mit Kontorlokale . . . ja heller ikke udsat dig for, hvad der kunde følge paa, for en ung Piges Renommé. Ikke sandt — det er dog Bevis nok. Kys mig søde Alma! Du ser egenlig saa mageløs godt ud, naar Du er saadan noget vemodig.

Hans Øjne skinnede endnu blankere end ellers, og Smilet videde Munden bredere ud. Han fik en hektisk Rødme paa Kinderne. Hendes

Øjenlaag sænkedes, Blikket blev troskyldig hengivent. Hendes Lokkehoved sank sagte ned paa hans Skulder, efterhaanden hang hun tungere og tungere, som søgte hun al sin Støtte ved ham og mere og mere opgav sig selv.

Paa en Gang fik hans Øje sit forrige Udtryk. Han rettede sig stramt, skød hende blidt fra sig, lagde kun Armen om hendes Liv, satte hende ned i Chaiselonguen og tog selv Plads ved hendes Side, løsnede Armen fra hendes Liv og beholdt kun hendes Haand i sin. Han mærkede lige netop, at dens bløde Inderflade var kølig-klam. Han hviskede til hende:

— Alma, jeg haaber, Du mærker og indser, at jeg er en Gentleman, der ikke vil eller tør misbruge din Tillid. Ikke?

— Jo—o, sagde hun, men hendes Blik var spørgende og uforstaaende. Umærkeligt gled hendes Haand ud af hans. Hun vidste ikke, hvorfor hun følte sig forladt . . . skuffet . . . eller hvad det nu var. Hun sank sammen i Sædet. Hovedet faldt for over, hun stirrede ned i Gulvtæppets rhombeformede Figurer med de røde Kanter og den røde Roset midt i den grønne Bund. Graaden brød i hende.

— Lad mig nu se, at Du er en fornuftig Pige og behersker Sorgen og lader være at gaa

fra den ene Yderlighed til den anden. Før var Du for rolig, og nu synes jeg, Du er for bedrøvet . . . eller exalteret.

Alma gjorde en Kraftanstrængelse og fik Magt med Graaden. Det lykkedes hende at se bestemt i Øjnene paa sin Kjæreste. Og jo længere hun betragtede ham, desmere udøvede disse metalblanke Øjne en Art suggestiv Virkning paa hende. En kold Strøm rislede gjennem hendes Nerver. Stemmen bævede kun ganske svagt, da hun sagde:

— Du vil vel saa snart sige til min ældste Halvbroder, at — —

— At . . . hvad?

— At vi er forlovede.

— Naa — Ja vel, ja vel. Jeg skal nøje opgjøre min Status og forelægge ham den . . . . for han er jo Forretningsmand. Det er jeg ogsaa, men jeg tror nok, at jeg har mere Sans for . . . for . . . for det, man kalder for Poesi . . . eller Idealitet og Sligt. Ellers havde jeg ikke været saa glad ved vore hemmelige Sammenkomster her hos mig. Jeg har ogsaa været stolt af at trodse de konventionelle Regler. Har Du ikke tidt fundet, at jeg i saa Henseende var ret modig?

— Jo—o, svarede Alma næsten uhørlig og slog Øjnene ned.

— Ja, det forstaar sig, Du har ogsaa været

meget modig, tilføjede han hastig, favnede og kyssede hende igjen, men ikke saa varmt som før.

Pludselig brød han af og saâ paa sit Uhr. Alma fulgte hans Bevægelser.

— Venter Du Nogen? spurgte hun. Skal jeg gaa?

— Gaa? Søde Alma, tror Du jeg vil jage dig bort? Naar har jeg været saa brutal? (Han udtalte „brytal“). Nej, men jeg glemte desværre, at sige til min Ven Otto Strange, Du véd, Søn af Kulfirmaet Strange & *Co. limited*, at jeg var engageret i Aften. Bare han ikke kommer. Ja det forstaar sig (han smilte lidt) . . vi kan jo slukke Lyset, saa lader det jo, som om jeg ikke var hjemme.

— Nej, nej . . jeg vil gaa.

Alfred betænkte sig lidt og sagde:

— Ja, men saa følger jeg dig til Vesterbro, og saa kan Du kjøre hjem med Sporvognen. — Ja jeg kan jo tage en Droschke, hvis Du ønsker.

— Nej Tak. Men følg mig blot til Vesterbrogade.

— Saa gjerne, min søde Pige.

Da Alfred Vaage havde faaet Alma placeret i Sporvognen ved Tivoli, gik han ind i Wiwels Restaurant.

I et Separatværelse sad et Par Herrer.

— Naa Du kom endelig, sagde en blond,

meget pyntet Yngling med en bedunet Overlæbe. Du kunde vel ikke slippe Pigebarnet.

— Ingen Udelikatesse Strange! Det er en pæn Dame.

— Jeg véd s'gu nok, hvem hun er?

— Ja vel. Hendes Fader er lige død.

— Se, sé! Hvordan er Boets Status?

— Det kan man ikke rigtig blive klog paa.

— Ah — saa venter Du med at publicere Sagen?

— Ja i vore Tider kan man ikke leve af bar Romantik.

— Nej. Vi har ogsaa bestilt først Østers, saa Hjerper, Saint-Peray mousseux . . . og saa kan vi tænke over, om vi skal tage en Romanée eller en Château Lagrange . . . kjender Du den?

— Nej Død og Pine! Jeg har aldrig smagt det Mærke før.

— Saa tager vi den. Og saa bagefter. — Ja vi kan altid snakke, om vi skal tage Champagnen hos Carla i Strandstræde eller Petra i Rosengaarden.

II

En Klump uformelige sorte Skikkelser, som halvt flød hen i den tæt rugende blytunge graa

Taage stod og saâ ned i deres Silke- eller Filthatte, mens Præsten til Vejrs paa et knagende Brædestillads bad Fadervor ned over forhenværende „Brolægger- og Harthugger“, eller som hans Titulatur lød i de senere Aar „Brolægnings-Entreprenør“ Knud Knudsens aabne Grav. Saa skrattede Tovene, i hvilke Ligbærerne sænkede Kisten, ledsaget af et dæmpet: „Tag skrappere ved i højre Spænd“, saa hørtes Pusten af Ligbærerne, saa et dumpt Plask i Gravens vaade og plørede Bund, saa surrede Tovene skarpere og raaere end før. En høj svær Mand med et meget rødt glat barberet Ansigt og en mindre, meget fed og opdunset med et rødt Fuldskæg fulgte ham op ad de Trappetrin, Præsten nys havde forladt. En besløret Dame havde sat Foden paa det nederste Trin for at følge dem, men den første Herre vendte sig om og tilkastede hende et haardt, truende Blik og en kort ned ad pegende Gebærde.

Den Store saâ ned i Graven med en vis værdig-sørgende Alvor, den Tykke med Skægget syntes at være lidt mere bevæget, men Bevægelsen var vistnok flygtig, i det mindste slog den snart over, thi da han, ved at stige ned, nær havde snublet paa det sidste usikkert gyngende og af Præstens Saalers Affald smattede

Trin, sagde han: „Gid saa ogsaa Fanden havde saadan noget svinevornt Arbejde.“

Nu faldt Jordklumperne rungende paa Kistelaaget, mens Kransene dyngedes op til en Slags Stak paa den sortgule, klægede Lervold og paa Brædestilladset.

De to Herrer stillede sig op i Gangen med de dryppende Buxbomhækker langs Kanten, i Rad sammen med et Par andre Herrer og lod det ikke store Følge haandtrykkende passere forbi. Da denne sidste Akt, ledsaget af et Par opbyggelige Ord fra Præsten til de to Herrer, var overstaaet, hilste de flygtig paa de to fjernere Slægtninge og begav sig paa Vej til Tospænderkarethen, som holdt udenfor Kirkegaardsporten med Ruffet skinnende, overlakeret af Himlens sejge og fede Væde.

Den mindre Herre sagde til den større:

— Du Laurids . . . jeg tror, Alma kommer sjokkende bag efter. Vi maa vel tage hende med i den lukkede Kasse, at hun ikke skal blive altfor sokkevaad.

Den anden Herre sagde:

— Jeg véd ikke, hvad det skal til, at Fruentimmer render med til Begravelser. Men hun — Alma — hun har jo baade kortklippet Haar og Fa'rs Pige Line siger, at hun ryger Cigaretter. Jeg sagde til hende, at hun skulde blive her-

fra. Hun er kommen alligevel. Lad hende nu gaa hjem paa sine Ben. Nu skal hun vide, synes jeg, at hun ikke kan føjte og fare som i den Gamles Tid. Nu skal hun danse efter min Pibe.

— Det bliver s'gu ingen Galopade; det bliver en Fandens langsom Vals. Det var da godt, vi fik den Gamle blokket for Skillingerne, for ellers var hun bleven dyr nu.

— Du skulde hellere vælge nogle andre Udtryk, Bertel. Hun faar jo flere Renter, end om Pengene stod fast.

Den Tykke spilede sine Kinder op, sendte et fløjtende Pust ud og nynnede:

— God Morgen, mine blanke Støvler!

— Ti stille! Nu skal hun tage en Plads. Hvad skal der blive af hende, naar hun gaar og driver her i Byen?

— Hun kan jo bære sig ad ligesom sin salig Moder; give sig til at bestyre Huset for en gammel Enkemand og ende med at blive Varmedunk i hans Seng.

— Naa — Du synes, at Moderens Historie med den, vi nylig fulgte til det sidste Hvilested, var saa rar for os?

— Nej — fy for Fa'en! Men ethvert Menneske er dog en Slags Tyv i sin Næring.

— Bertel, jeg synes ikke, Du bruger Ord, som passer sig paa en Dag som denne.

— Nej. Og dog var jeg ved at vande Høns, da de havde puttet den gamle Stentramper rigtig ned. Det er noget forbandet Noget, den Død og Begravelse.

— Ja, der er altid noget meget Alvorligt — og — Vemodigt og Gribende.

— Ja, det er en sejg Kommenskringle at bide i.

De var ved Vognen. Kusken stod med Hat i Haand ved den aabne Dør. Man saâ nu nogle Ligbærere komme, passere tværs over Kjørevejen og ind i en Have, der laa foran et Beværtningssted.

— De skal ned i Ligbærerknejpen, bemærkede Bertel ret tankefuldt, man kunde selv trænge til en Hivert. — Hva' Kusk?

Kusken bukkede og sagde:

— Ja i saadant fugtigt Vejr bliver man, om jeg saa maa sige, ikke fri for at blive noget snapsetidig.

— Gjør dig dog ikke til Kammerat med Kusken, sagde Laurids, da de sad i Vognen. Man skal aldrig være gemytlig mod saadan nogle i vore socialistiske Tider.

— Nej, det er sandt. Men man glemmer det. Men der kommer hun, Alma. — Kan Du ikke unde hende at faa det lidt oventørt?

— Nej. Kjør, Kusk!

Og Brolægningsentreprenør Knud Knudsens to Sønner af første Kuld: Laurids, der havde Borgerskab som Grosserer, men drev Spekulationer med Grunde og Byggeforetagender, og Bertel, der havde været Hørkræmmer, men afvexlende kaldtes Handelsagent og Kvægkommissionær, kjørte hjem til Fædrenegaarden i Admiralgade. Halvsøsteren Alma arbejdede sig ad samme Vej under sin Paraply gjennem de dyndede Gader og den surt lugtende Taage.

Det var en gammel Gaard med rødstribet overmalet Puds, med en mørk brolagt Port, i sin Tid gjennemløbet af en Rendesten, som senere efter Sundhedslovens Bud maatte forsvinde. En grim mørk Trappe med jernbeslagne Trin førte op til de gammeldags indrettede og udstyrede Lejligheder. Tiderne havde tvunget Ejeren til at knibe et Stykke fra Kjøkkenrummet for at frembringe en usel Entrée uden Lys og Luft. Strax kom man ind i et stort Trefagsværelse, „Salen“. Oprindelig blev den kun brugt ved festlige Lejligheder, og alle dens Møbler havde til daglig Brug været bedækkede af Overtræk af hvidt Shirting, som benævnedes med det barokke Navn „Busseronner“ (*bourgerons*). Stukloftet havde en Hulstav under Gesimsen. Lærred var spændt over Væggenes Felter, i hvis Mellemrum var anbragt riflede,

perlemalede Panelstykker i Lighed med dem, der smykkede Vinduesfordybningerne. Men efter Brolægger Knudsens første Kones Død fik de voxne Sønner Faderen til at bøje sig saa vidt for Tidens Krav, at „Busseronnerne“ blev tagne af Sofa og Stole, og at „Salen“ blev benyttet til daglig Brug. Det var det eneste ordentlige Værelse i Lejligheden. Den anden Stue til Gaden var lille og smal; man maatte bore sig mellem de store Møbler for at komme frem. Den havde tidligere tjent baade til Opholds- og Spiserum for hele Familien, thi den lange, mørke Spisestue til Gaarden brugte Mand og Kone til Soveværelse, Sønnerne fik, da de blev større, et Kammer paa den anden Side Køkkenet.

Brolægger og Harthugger Knudsen var en stor og stærk Mand; hans ældste Søn Laurids var hans udtrykte Billede, men den yngre Bertel lignede sin lille trivelige Moder, som døde, da hun var omkring de fyrre. Mange Aar var Knud Knudsen Enkemand. Sønnerne voxede op, som Vorherre vilde det. Faderen satte dem i Efterslægtens Skole, men da de ikke gad gaa der mere, kom de ud i Lære strax efter deres Konfirmation med en grundig Ringeagt for al boglig Lærdom.

De var ikke længe om at slutte af, hvad de hørte sige omkring sig, at deres Fader var en formuende Mand. Han havde jo tjent sine Penge i „de gode Tider“ ved altid at være den lavest Bydende ved Licitationer paa offenligt Brolæggerarbejde, og den Mester, som kneb sine Arbejdere ubarmhjertigst paa Lønningerne, ikke egenlig af Haardhjertethed eller usædvanlig Gridskhed, men saadan var han bleven behandlet, inden han blev sin egen Mand, og kunde ikke tænke sig, at nogen Mester kunde forsvare for sin Samvittighed at give en Skilling mere i Løn, end han var nødt til. Gamle Knudsen spiste og drak meget, men han tog mest Hensyn til Kvantiteten af sine Mad- og Drikkevarer, blot de var fede og stærke.

Den ældste Søn var først i Murer- den yngste i Hørkræmmerlære, blev Svende og Mestre, men Laurids begyndte allerede tidlig at spekulere, og en Tid lang gik det godt. Saa syntes det at gaa tilbage, men ingen kunde rigtig blive klog paa, hvorledes hans Sager egentlig stod. Bertel gik fallit efter at have været etableret i faa Aar, saa gik han og smaaprangede i forskjellige Fag, og naar det kneb, stak den Gamle lidt til ham. Brødrene ventede jo at faa Kapital, naar Vorherre en Gang tog „den

gamle Graastensfrisør", — et af de mange Øge- eller Kjælenavne, som Bertels lavkjøbenhavnske Jargon havde paa Lager til Faderen.

Men saa gjorde Brolægger Knudsen dem en fæl Streg i Regningen.

I største Stilhed havde den Gamle været en stor Erotiker. Mødte han paa Trappen en Tjenestepige, ja endog en yngre Sælgekone, som tiltalte ham, gav han sig i Snak med Vedkommende. Var hun villig til at indlade sig, kneb han hende i Kinden, og i adskillige Tilfælde blev det ikke derved.

Under sin Enkemandsstand havde han havt en ældre Husholderske i Huset, men hun døde med aldeles uplettet Rygte, thi om end hendes Husbond ikke var nogen Kostforagter, havde dette magre, skeløjede Kvindemenneske dog ingen Tiltrækning for ham. Men en skjøn Dag overraskedes Sønnerne, da de Søndag mødte til det sædvanlige Familiemaaltid paa Sagosuppe og Flæskesteg, ved, at en ung, kjøn Kvinde traadte ind. Brolæggeren sagde ganske tørt:

— Det er Jeres ny Stifmoder.

Sønnerne forstummede af Rædsel og Harme. Der blev ikke talt et Ord under Maaltidet fra nogen af Siderne. Paa et Vink af Laurids rejste Bertel sig paa samme Tid som han, dog

først, efter at de i en for dem usædvanlig broderlig Enighed havde ladet Flæskestegen med tilhørende Rødbeder og store melede Kartofler vederfares fuld Retfærdighed.

De mødte næste Søndag. Den unge Stifmoder bød dem velkommen. De svarede ikke; det vil sige: Bertels brede Mund krummede sig til en eller anden Flovse, men et advarende Blik fra hans Broder bandt hans Tunge. Da de var ved at gaa, sagde den Gamle:

— I skal ingen Ulejlighed gjøre Jer med at komme igjen.

Den unge Kone paa 28 Aar, der havde ægtet den 58aarige Mand, fødte først et Par Børn. De døde i en spæd Alder. Saa kom der et, som levede, og det var Alma. Der blev en Slags Tilnærmelse fra de voxne Sønners Side, da det syntes, som om der ikke var Livskraft i det ny Kuld, deres Fader satte ind i Verden. De talte nu til Stifmoderen, og da Laurids giftede sig, var baade hun og Faderen til Stede ved Brylluppet i Brudens Moders, en velstaaende Slagterenkes Hus. Desuden aftvang Laurids Faderen en vis Agtelse, thi hans Byggeforetagender syntes at bringe ham Penge ind, og i paakommende Tilfælde var den gamle rede med Laan og Kavtioner. Bertel gik sin egen skjæve Gang. Han giftede sig ikke, fik ingen

Penge af den Gamle, men blev nok hjulpen til en eller anden foreløbig Forretning ved Broderens Indflydelse og bjergede sig fra Dag til Dag. Den lille Almas Tilblivelse forbitrede dem, men de holdt Ørene stive, at ikke den Gamle skulde lukke Pengekassen for dem; thi Laurids's Hustrus og hans egen Mødrenearv forslog ikke som Driftskapital til hans store Entrepriser og Kjøb, og Bertel havde, som man vil forstaa, længst spist sin op.

Deres Stifmoder døde i sin fjerde Barselseng efter en dødfødt Dreng.

Da foregik der en sær Forandring med Brolægningsentreprenør Knudsen. Han havde været tvær og utilgængelig lige over for Sønnerne, gnaven over for den unge Kone, hvem han kun betragtede som en Hun, ligegyldig over for den lille Alma. Nu grebes han af en næsten vanvittig Kjærlighed til dette Barn. Han kunde pjadre og pjanke med hende hele Timer som en Barnepige eller Goldamme, lege med hende som en Jævnaldrende, synge fjollede Vers som „Ulen, Dulen, Dof, Fingen, Fangen Fof“, „Gulerødder og Hønsefødder og Halsen af en Svane — men hvem, som kysser Pigerne, han har en hæslig Vane“ og le om Kap med den lille Unge, uden Nogen af dem vidste, hvorfor de lo. Bertel erklærede for sin Broder, „at den

gamle Bysvend nok begyndte at blive mør paa Bergamotten". Den Gamle tænkte nu kun paa at spare sammen til Pigebarnet, satte sig i Forbindelse med en Sagfører, der var bekjendt som en snild Anbringer og Forvalter af Penge og Boer og lukkede ganske sin Kasse og Kredit for Sønnerne. Bertel gik fallit nok en Gang, men var temmelig lige glad og begyndte nu at drive om paa Kvægtorvet, hvor han prakkede sig et og andet til i de mange underjordiske Grene af Mellemhandel og Sligt. Han havde tillige lovet sin Broder ikke at sætte sine Ben hos den Gamle og aldrig lade, som den „snottede Tøs" existerede. Bertel sagde: „Det kan Du tage Gift paa; jeg skal aldrig kramme den klatøjede Kattekilling."

Men da det en Dag kneb svært for ham med Penge, og han var bleven afvist af Broderen, brød han sit Løfte, gik til den Gamle, som sad med den lille Pige paa Skjødet, klagede sin Nød, men blev vinket af med en Haandbevægelse hen mod Døren. Da fik han en genial Idé. Han slog begge Armene om Halsen paa Alma og sagde med bævende Røst og med de hos stærkt drikkende Individer altid tjenstvillige Taarer:

— Saa hjælp Du mig da, Du søde, lille Guds Engel!

Da gryntede den Gamle lidt, satte Barnet fra sig, gik ind og hentede et Par Sedler, som han kastede hen til Bertel.

Brolægningsentreprenøren blev paa en Maade religiøs. Hver Søndag tog han Barnet med til Højmesse. Alma hørte naturligvis ikke efter Præstens Ord, men sov eller smaalegede stille under Prædikenen. Muligvis forstod hendes Fader ikke stort mere deraf, men var dog saa meget med, at hver Gang en af Treenighedens Personer blev nævnet, eller Præsten udtalte et Ord som Forsoning, Gjenfødelse, Anger, evig Salighed og desl., dukkede der frem Minder fra hans egen Konfirmationsundervisning. Da sænkede han ydmyg Hovedet og foldede andagtsfuld Hænderne.

Efterhaanden som Alma voxede til, blev Holmens Kirke hendes kjæreste Sted; thi hun fangedes paa en egen Maade af Orgelspillet og Sangen. Mens hun sov drømmeløs under Talen fra Prædikestolen og Bønnerne fra Kordøren, drømte hun vaagen under den musikalske Del af Gudstjenesten.

Naar de gamle Koralers lange Noder, givende sig god Tid, fyldte Rummet op under de brede, fladt spændte Hvælvinger med Stukkaturornamenterne, sad den lille Pige i Stolestadet ved Siden af sin Fader, gav sig i Ro og Mag hen

i de dvælende Toner, alt mens en sær Højtidelighed byggede sig op i hendes Sind.

Og dog legede hun med hver Tone som med en Kammerat, lige fra den fødtes oppe fra det store Orgel med de sølvskinnende Piber, og Sangen i Orgelmusikens stærke Favn bares ud i Rummet, til Tonen døde hen for at give Plads for en ny. Barnet omdannede den til et levende Væsen, der fortsatte sit vandrende Liv fra Orgelgalleriet op ad Kirkevæggens blegt farvede, tværstribede Tapetpapir og klatredre op, til den standsede i Hvælvingens Slutsten foroven. Hun legede, at hun greb den der, og saa begyndte hun samme Leg med dens Afløser.

Hun sang tidt derhjemme disse Koralmelodier med sin spæde, klingre Barnerøst: „Vor Gud han er saa fast en Borg“, „Hvo véd hvor nær mig er min Ende“, „Alene Gud i Himmerig“ osv. osv. Men det var kun, naar hun var ene og sikker paa ikke at kunne høres, at hun lod dem klinge ud. Om Aftenen, naar hun laa i sin Seng, i samme Kammer som Husets Tjenestepige, sang hun dem indvendig, og under Mindet om deres Toner faldt hun i Søvn.

Da hun kom saa vidt, at hun lærte Religion i Skolen, knyttedes der slet ingen Forbindelse mellem Psalmemelodierne og det, hun der fik meddelt. Religion blev for hende et Fag som

Geografi eller Regning, som mange Gange blev klinet paa og regnede af, indtil et eller andet deraf hang ved, men som en død Masse uden for hendes sjælelige Organisme.

Kom hendes Halvbroder Laurids en enkelt Gang til Faderen i Forretningsanliggender, lod han, som om Alma ikke var til. „Jeg betragter hende som Luft“, sagde han til sin Broder Bertel og var stolt af den dannede Frase, han havde lært. Naar Bertel trængte til en lille pekuniær Haandsrækning fra Broderen, vilde han overbyde ham i Foragt for Halvsøsteren og sagde: „Ja det gjør jeg ikke en Gang, jeg æstimerer hende ikke mere, end det Skidt, jeg træder paa.“ Men indvendig protesterede han og sagde til sig selv: „Stakkels lille Buxetrold! Jeg skal s'gu ikke gjøre hende Fortræd;“ og blev han vred paa Broderen over, at han fik Afslag, gik han Alma i Møde, naar hun vendte hjem fra Skole og sagde: „God Dag, min Tøs! Det glæder mig at se, at der tændes Kiggetøj i dine smaa Glugger. Der bjerger dig nok en Jon, naar du er groet i Vejret.“ Naar Barnet saa' uforstaaende paa ham, lo han og stak et Kræmmerhus med Slikkerier til hende, stundom endog en Femøre.

Alma gik i Byens bedste Pigeskole. Da hun var munter og rigtig kjøn i sin Opvæxt,

kjønnere, end da hun blev voxen, var kvik og letnem, saa hun hjalp mindre vel udstyrede Kammerater baade ved at skrive deres Stile for dem og listig soufflere dem under Overhøringen, blev hun inviteret til deres Familier, hvor der var mere Dannelse og bedre Manerer, end hun var vant til at se hjemme. Hendes Fader var henrykt og sagde:

— Hun kan s'gu te sig mellem Grever og Baroner.

Den Gamle mærkede ikke, at Alma, der i de finere Kredse teede sig taktfuldt og beskedent, lagde et tykkere Lag af Fornemhed paa sig, naar hun var hjemme, saa at hun blev skabagtig. Han troede, at det skulde være saadan. Ja, han blev saa imponeret, at han lod være at bande i hendes Nærværelse og lagde sig efter at sige meget, i Stedet for „møjet".

Den aldrende Mellemting af en Husholderske og Tjenestepige, tidligere nævnet ved sit Fornavn Jensine, men nu kaldet Jomfru Stensballe — hvilket Navn Bertel paa en sjofel Maade forvanskede — forkælede Alma endnu mere end Faderen. Navnlig beundrede hun hendes Klaverspil. Ikke fordi Jomfru Stensballe var musikalsk, men fordi „de smaa Fingre rendte som Trommestikker lige saa bredt, som Klaveret var. Ja hun spiller saamænd lige saa fort og

rapt som ham, der spiller Klaveret ude i „Kisten“, og det var dog saadan En, som skulde tjene sin Føde ved det Samme.“

Men lige før Almas Konfirmation stængtes de fine Huse pludselig for hende. Thi en af hendes Kammerater, i hvis Forældres Hus hun ikke kom, og som derfor maatte vente sidst med Hjælp med Stile og Lektier, gjorde en Meddelelse til sine Veninders Mødre, der kompromitterede Alma.

Pigebarnet sagde:

— Uh Moder, jeg har opdaget, at Alma Knudsen ikke er anstændig. Du kan bare tænke dig: Hver Dag, naar hun gaar fra Skole, saa kommer der en ung Herre med høj Hat og broget Slips ud paa Marmorbroen, og saa gaar de sammen, og saa, kan Du tænke dig, saa gaar de ind i en Port sammen, og saa . . . .

— Saa . . saa, saa, sagde Moderen, det er ikke passende for dig at gaa videre, Alice. Du véd vel ikke mere? Godt. Du maa heller ikke skaffe dig mere at vide. Det er godt, at vi aldrig har set den Brolæggerdatter her i Huset, og jeg begriber ikke, at Etatsraadinde Kretschmer f. Ex. ganske har kunnet afse fra hendes Extraktion.

Fruen lod Historien gaa videre. Den var ogsaa sand, lige saa sand som de Historier,

der kunde fortælles om de halve af de store Skolepiger, for de havde ogsaa „Mødekjærester“. Der var imidlertid det at bemærke, at disse sidste var store Latin- eller Realskoledrenge med korte Jakker og Filthatte, men at Almas bar Redingote og Cylinder og ikke gik i Skole, samt at Alma udviklede sig tidlig i legemlig Henseende, og at hendes Gorge begyndte at vække Misundelsens Forargelse hos tidligere gode Veninder. Hendes Halvbroder Bertel havde snart gjort den Opdagelse og sagt til Alma, da han rakte hende et Kræmmerhus Figner:

— Du kan snart være dine Mælkebøtter bekjendt.

Den unge Kourtisør hed Alfred Vaage. Han var, som han udtrykte sig, Søn af et større Kornfirma i en Provinsby, var efter et forgæves Forsøg paa at slippe gjennem en lærd Skole, kommen paa sin Morbroders, en Brædegrosserers Kontor. Han havde alt nu, da han var en nitten Aar gammel, været Balløve i en vis Mellemsfære — ikke i de meget store Grossererhuse, men ved Baller hos rige Haandværksmestre og Handelsfolk, der manglede et lille Plus af Dannelse for at komme med i Bourgeoisiets finere Kredse. Det var Alfred Vaages Ærgjerrighed at komme det Trin opad og havde Haab derom, efterat han paa Kasinomaskerader

og Karnevaler ved rigeligt Traktement af Champagne havde fæstet Opmærksomheden paa sig hos Sønner af første Klasses Huse. Hans altid omhyggelige Paaklædning og kolde og glatte Væsen hjalp ham ogsaa paa Vej.

Tidlig havde han betragtet det som en Selvfølge, at han maatte gifte sig Penge til. Paa sine Vandringer fra Kontoret til sit Middagsmaaltid havde han passeret den fashionable Pigeskole, hvori Alma Knudsen gik; havde med Kjendermine mønstret de store Piger, og hans Valg var faldet paa Alma. Kourtoisiet begyndte med tilkastede smægtende Blik og Smil, blev til Ordvexel, saa til Følgeskab, saa fra Almas Side til fortrolige Meddelelser om hendes Skæbne og Vilkaar, mens han kun gav forsigtige og sparsomme Oplysninger. Kort før hendes Konfirmation blev det til Udvexling af Kys i Porte.

Saa blev den gamle Brolægningsentreprenør ramt af et Slag og sank hurtig hen i en sløv Tilstand, som efterhaanden udviklede sig til ren Idiotisme. Nogle uhyggelige Aar oprandt for den ganske unge Pige. Hun havde ingen Bekjendte og kom saa godt som aldrig ud. Hendes Halvbroder Laurids kom nu hvert Øjeblik i Huset, undersøgte det efter at have vidst at faa fat i Nøglerne til den Gamles Gjemmer, havde stundom en uhyggelig smilende, güldbrillesmykket

Herre med. Alma erfarede snart, at det var Laurids Knudsens juridiske Tillidsmand, en Overretssagfører, en af de saakaldte „Byggeprokuratorer“. Der kom flere og flere ubekjendte Folk i Broderens Følge. Laurids talte aldrig til Alma, vexlede af og til nogle Ord med Husholdersken, som gjerne græd efter saadan en Samtale og sagde til Alma:

— Jeg forstaar ikke, hvad han siger, men det er vist en gruelig haard Mand.

Alma søgte stundom at nærme sig sin Halvbroder, men han skubbede hende saa at sige bort med Øjnene, og da hun en Gang, da han havde taget nogle Papirer ud af et Skab, vovede sig til at sige:

— Laurids, jeg vilde gjerne spørge, . . .

maalte han hende fra Top til Taa, som vilde han knuse hende med Blikket og sagde

— Naa saa det vilde Du? Men jeg vil ikke svare.

Da var det, at hun, ene og forladt, klamrede sig til sin Elsker. Han var, for at sætte sig ind i Havneexpeditionen og hvad dertil hører, flyttet ud i Firmaets Kontorbygning ved Gasværkshavnen, hvor han boede alene med Pladsbetjenten. Naar Alma i Skumringen gik ud at spasere, ilede hun derud. Men . . . ja hun tog vel fejl . . . men hun gik stundom græ-

dende hjem med Følelsen af, at hun vist var kommen sin Ven utilpas, saa underlig tvær og adspredt var han.

Saaledes sneg sig tre Aar hen, til den gamle Brolægger døde paa hin stormfulde November-aften.

III

Der var klamt og koldt inde i afdøde Brolægger og Harthugger Knudsens store Stue. Den var næsten endnu mere trist end Ruskvejret derude.

Omkring det gamle ovale Mahogni-Divanbord, der laa helt overdækket med uappetitlig fedtede Dokumenter, sad fem Mandspersoner, alle i Overfrakker og med Hattene paa Hovedet, og Alma i Kaabe.

En mumlende Stemme lød med korte Pavser og med mange Intervaller af hm — hm — hm — naa — aah, af Rømmen og korte Afbrydelser af Spørgsmaal fra de andres Side. Denne Stemme udgik fra en af de i Sofaen siddende, en omhyggelig klædt midaldrende Mand med Guldbriller paa Næsen og et konstant Smil om Munden, der holdt sig under Oplæsningen. Det var Laurids Knudsens Prokurator. En høj mager, glat barberet dødningealvorlig og en lille tyk gemytlig udseende fuldt

beskægget Herre sad og skrev Notitser op og det var dem, der af og til krydsede de ramsende Oplæsninger og Forklaringer med korte, næsten uhørlige Bemærkninger, fremførte i en dorsk, ligegyldig Tone.

Den sidste, der under Faderens Imbecillitet var bleven Almas Kurator, og ligesom de to andre var „Byggeprokurator“, spurgte Alma efter en lang Opramsning af den Guldbrillede, hvori 1ste, 2den eller 3die Prioriteter og Gadenavne og Husnummere og Tal og Kreditforenings, kongelige og andre Obligationer og Vexler og Regninger fra Murere, Tømrere, Malere, Snedkere, Navne paa Kavtionister løsnede sig uforstaaeligt, halvt hørligt ud fra det øvrige, som hun hverken hørte eller forstod: . . . . .

— Har De forstaaet, Frøken?

hvortil hun hviskede hovedrystende.

— Nej.

Men den Guldbrillede gik videre, og saaledes blev det ved, mens Regnen udenfra akkompagnerede. Dette Spørgsmaal og dette Svar gjentoges Gang efter Gang, men ingen af de i den hele Forestilling Medspillende syntes at give den mindste Agt derpaa. Og den, der spurgte, gjorde det saa ligegyldigt og formelt, som om han af Pligt eller Konveniens vilde tage Hatten

af, naar han paa Gaden mødte en Person, han ikke rigtig vidste, hvor han skulde føre hen.

Laurids brummede en Gang op fra Papirerne, som han uafbrudt læste i:

— Det er s'gu lige meget: Bare videre!

Den lange, tynde Byggeprokurator, den Afdødes Sagfører, fandt sig foranlediget til af og til at sukke og ryste paa Hovedet, rejse sig og gaa et Par Gange op og ned ad Gulvet med Hænderne i Ryggen og en Bestræbelse efter at lægge et bekymret Udtryk i sit Ansigt.

Bertel Knudsen rejste sig ogsaa af og til, gabede, saa hans Kjæber knagede, endte sin Gaben med et Suk, gjorde saa en Drejning hen mod Vinduet, greb sig i at fløjte Melodien til „Rundt paa Gulvet" eller en anden lige saa populær Vise, standsede ved et strængt Blik fra sin ældre Broder, satte sig sukkende og gabende atter paa sin Stol. Og da Alma en Gang paa sin Kurators stadig gjenkommende Spørgsmaal havde svaret sit Nej, tillod Bertel sig at bemærke:

— De kunde nok lige saa godt blive ved at sige „Lirum Larum, Katten gjør Æg — hvad Alma?

Men Laurids rejste sig i Sædet. Denne Gang sendte han Broderen et rasende Blik og sagde med Dirren i Stemmen

— Naa, Du synes, at Du skal sige Flovser ved en saadan højtidelig Anledning? Har Du heller ikke forstaaet et Ord af det Hele . . . . af, hvordan vi sidder i det?

Bertel fløjtede.

— Saa gaar vi videre, sagde Laurids.

— Nej, jeg vil, at Frøkenen skal forstaa Sagen, sagde Kuratoren og saâ ærlig ud.

Bertel nynnede:

I Verdens lystige Byggespil
ryger hver Skilling ad Helvede til.

Ja, nu holder jeg Kjæften hermetisk i, afbrød han paa et nyt knusende Blik af Laurids.

Kuratoren sagde:

— Frøkenen skal og *maa* forstaa. De overlod med fri Vilje Deres Brødre al Deres Arv ti at gjøres frugtbringende i udmærkede Byggeforetagender. Ikke?

— Jo, nu kan jeg huske det . . . Der var Tale om saadanne store Bygninger, hviskede Alma, mens hun spejdede ud i Luften som for at fange en Erindring. Kuratoren vedblev:

— De og jeg kjøbte en Byggegrund til 200,000 Kroner. De udbetalte som Ejer 100,000.

— Jeg? spurgte Alma.

— Eller *jeg* efter Deres Fuldmagt, sagde Kuratoren smilende.

— Den var s'gu ren, sagde Bertel.

Kuratoren nikkede til ham med et jovialt Smil:

— Ja vel. Brødrene udbetalte andre 100,000 mod Sikkerhed i Grunden til 4 pCt.

— Var *jeg* med der? sagde Bertel. Det var Satans! . . . Jo, det er s'gu sandt, tilføjede han efter et Blik fra Broderen.

Almas Kurator gik videre.

— Vi begyndte at bygge, men paa Grund af Materialernes og Arbejdslønnens bratte Stigen var Pengemidlerne udtømte, før Bygningen kom under Tag, men det var nødvendigt at fortsætte. Jeg burde maaske den Gang have indhentet Deres Samtykke.

— De har begaaet en formel Fejl der, sagde den Guldbrillede.

— Skidt, sagde Laurids Knudsen. Alma vilde i hvert Fald have givet sit Samtykke. . . Svar, for Satan!

Han rejste sig og gik hen mod Alma med en Mine, som om han vilde slaa hende, hvis hun vovede en Indvending. Hun bøjede Hovedet. Det kunde tages for et Nik.

Kuratoren sagde:

— Deres gode Brødre, som vilde varetage vort — altsaa Deres og vort Tarv, ydede Penge mod anden Prioritet til 5 p. C. — Ikke, mine Herrer?

— Jeg? Nej den Onde . . . sagde Bertel.

— Jo, raabte Laurids.

— Naa, saa maa jeg have glemt det, mumlede Bertel, rejste sig, bed en Skraa af og gik hen og trommede en Melodi paa Ruden.

Kurator gik videre:

— Ved slige Lejligheder maa Douceurer udbetales, samt Salærer . . . 30,000 Kroner . . . naa ja, ja. Det kom vi over. Vi haabede paa Laan af offenlige Midler, før Taget var rejst. Nej. De kjære Brødre havde risikeret Alt. Leverandørerne fordrede deres Penge, Prioritetshaverne deres Renter.

Bertel nynnede:

Alting selv Kavtionen
blev til Bolledej,
derfor gik Ballonen
den forkerte Vej.

— Hold dog Din Mund! . . . Dette er Alvor, sagde Laurids.

Bertel svarede indvendig med en folkelig Opfordring til at kysse sig paa et uartigt Sted.

Kuratoren rømmede sig, og hans Tone blev lidt vemodig.

— Private vilde ikke laane Penge paa Grunden; offenlige Midler kunde ikke faas. En mindre Leverandør erklærer Dem . . . og mig — fallit . . . truede med Exekution. Ejen-

dommen gaar til Avktion . . . jeg bad Deres salig Fader om at forkynde Dem efter en blid Forberedelse paa det sørgelige Udfald af saa mange brave Menneskers Arbejde . . . ja de stakkels fattige Arbejdere tabte jo ogsaa . . . Jeg kan se, De faar Taarer i Øjnene, lille Frøken . . . Men der er Trøst beredt. Deres gode Brødre kan snart kjøbe Ejendommen for 150,000 Kroner: — ja Grunden og Bygningens Opførelse har spist Deres Kapital . . men naar Deres Brødre faar solgt den . . . saa vil de ikke forlade Dem . . . vær rolig . . . .

— Er Du med paa den, min Tøs? sagde Bertel.

Den guldbrillede Sagfører sagde:

— Min gamle Ven, Deres Kurator og jeg, har altid staaet paa Deres, den unge moderløse Piges Interesse . . men hvem kunde forudsé Prisstigning, Striker og sligt . . .? Hvad min Frøken?

Alma løftede sit Øje ud paa de forsamlede Herrer. Referatets Enkeltheder havde hun neppe forstaaet, men saa meget kunde hun forstaa, at hun var falden mellem Rovdyr.

Der brændte sig sammen i hende en haard, stor Klump — sammensat — ja af hvad? Af Had, af Rædsel, af Harme, af Foragt, af Fortvivlelse . . . . . aa — kunde hun kaste den fra

sig! Kunde den springe som en Dynamitbombe og splintre det om Bordet siddende Rakkerpak i tusinde Pjalter, saa disse Kjæltringers blodige Kjødtrevler kunde dække Loft og Vægge i den kolde, fugtige Sal, hvori hvert Menneskes Aandedræt udspyede Gift . . .

Hun tog med Hænderne op i de store Muskler paa sine Overarme og klemte Neglene ned i Kjødet for ikke at bryde ud i et Hyl som et dødssaaret Dyr, — eller i en Graad — som det vildeste Tøbrud — eller for ikke at løfte Hænderne mod Himlen med en fortvivlet Fordring om Retfærdighed.

Men . . . hun sank slappet ned i Sædet . . .

Hendes Broder Laurids, der hele Tiden havde betragtet hende stift, spurgte nu, mens hver en Muskel i hans Ansigt sad stramt:

— Har Du Noget at sige mere?

— Nej, sagde Alma, slog let ud med Haanden, som vilde hun forsøge at kyse noget væmmeligt Noget fra sig.

Der blev forelagt Alma nogle Papirer og hendes Underskrift blev forlangt. Hun skrev under og føjede med en Art Trods eller Humor en stor Krusedulle til sit Navn.

Hun havde aldrig nogen Sinde set sin ældste Halvbroder med saa blide og bløde Miner som nu. Han, som nylig havde givet hende den

Forestilling, at han helst vilde sparke hende i Hjertekulen med sin Støvlehæl, om han turde for Lov og Politi, lagde for første Gang sin store Næve paa hendes Skulder. Det skudrede i hende, som om en Tudses Bug havde slæbt sig over hendes nøgne Hud. Hans Stemme lød læspende blød som en Urtekræmmersvends, der befrier sine Tandstumper for Levninger af Mandler, Rosiner og Bolcher.

— Min kjære Søster . . . . . Du slægter vor fælles kjære Fader paa . . . synes at være resolut i Forretningssager ligesom den Salige i sine Velmagtsdage.

— Det har Frøken Alma altid været, sagde Kuratoren.

Alma vilde ikke tro sine egne Øjne, da hun syntes at se Taarer i hans.

Den guldbrillede Overretssagfører sagde med en Røst som en Præsts, der uddeler Herrens Velsignelse:

— Der er intet skjønnere og kristeligere end at se Brødre og Søstre leve endrægtig og kjærlig sammen.

Kuratoren sagde:

— Ja nu, min kjære lille Frøken, nu maa jeg, som hidtil efter ringe Evne har søgt at være Deres Fader i Deres kjødelige Faders lange Svaghedstilstand, sende Dem ud i den vide

Verden. Men Deres kjære Broder har lettet mit Hværv. Han har skaffet Dem et Hjem hos sin bedste Ven, Proprietær Blunk paa Havgaard, hvor De kan opfylde en Datters eller yngre Søsters Gjerning hos hans svagelige Hustru. Deres Broder, Grossereren vil udbetale Dem 300 Kroner aarlig, saa De bliver ret uafhængig. Men mellem saa nære Slægtninge vilde det være unødvendigt at oprette et Dokument. — Ikke?

— Jo, svarede Alma.

Hun følte noget, som om man havde flænget Kjødet af hendes Ben, og som om der blæste en isnende Vind gjennem Piberne.

Den Guldbrillede rejste sig og sagde:

— Saa kan vi vel skilles med det Ønske, at den treenige Gud vil vaage over den Faderløse.

Alle rejste sig, tildels synlig rørte paa Bertel nær, han gabede og syntes at være lige glad. Hænder raktes ud mod Alma. Hun rakte dem alle en løs, kold Haand.

Bertel blev lidt tilbage, da de Andre var ude af Døren. I en Fart sagde han til Alma:

— Ja, ja min Tøs — hvis Laurids vil være en Skidrik, saa véd Du at jeg vil være Gjentlemand, og den Onde skal sprøjte i min Hals, om Du inte har en uegennyttig Ven i under-

tegnede Bertel A. Knudsen . . . Der har Du to Kroner til en lille Extrasnaps paa Dampskibe og Jernbaner . . . pas bare paa, naar der er lidt Ophold ved Stationerne, hvor der staar paalagt Smørrebrød.

Bertel gav, ligesom Enken i Evangeliet, Alt, hvad han ejede.

IV

Den sunde og kjønne Pige følte sig ude af Stand til at tænke, næsten til at tale. Som fra det Fjerne eller i Drømme hørte hun sin ældste Halvbroder bestemme Dag og Time for hendes Afrejse. Hun var lige glad. Alle de gamle Omgivelser, Værelserne, Møblerne, Gardinerne var blevne hende fremmede, som laa der et Overtræk af et andet Stof over dem alle. Hun saâ forundret op paa det gamle Tyende, naar hun hørte hende hulke eller saâ hende græde, men svarede sig selv: Det er sandt . . . hun er jo kastet ud ligesom jeg.

En Gang overvandt hun sig til at vise hende Deltagelse og spurgte hende, om hun græd af Frygt for Fremtiden.

— Ja for Deres Fremtid, Alma, jeg kan sagtens, min gamle Søster har en Systue og

saa faar jeg pænt, stille Arbejde med at sprætte op, for det er det eneste, mine Øjne duer til. Men De . . Alma . . .? Det er for Dem jeg græder.

Der rørte sig for første Gang i Alma noget . . . ja man maa vel kalde det — Storsnudethed, siden det kom frem i en saa tøset Form:

— Aa skidt! Men har før set Hundehvalpe, der skulde druknes, redde sig op af Vandhullet.

— Ja stort værre, end De har havt det her i den senere Tid, kan De vel ikke faa det, mumlede den Gamle og sænkede Hovedet. . . . Men det er sandt . . . der var et Bybud med et Brev.

Alma tog Brevet. Det var Alfred Vaages Haandskrift. Hun rystede lidt paa Haanden, da hun aabnede det; der kom en Smule Strøm i de lammede Nerver. Der stod:

Kjære Alma!

Hvor meget det end smerter mig, maa jeg dog afgive følgende Erklæring med samt Motivering.

Endskjønt jeg er Forretningsmand, har jeg dog altid været villig til at yde, hvad der i Regelen benævnes den ideale eller ideelle Side af Livet, en fra min Side hidtil fuldkommen forsvarlig Anerkjendelse, hvad Du muligvis har erfaret ved at se, at jeg af ringe Evne kunstnerisk har forskjønnet mit enlige Hjem, hvor jeg nu allerede har gjennemlevet adskillige vemodige Øjeblikke. Men da Fattigdommen jo

er en uovervindelig Hindring for at dyrke det Dekorationsmæssige i Livet, og jeg desværre erfarer, at Status i Din kjære hensovede Faders Stervbo nærmest maa kaldes Insolvens, og da Erfarenhed tilmed lærer, at de mere romantiske Ungdomsfølelser ere som Lilierne paa Marken, der blomstre i Dag, men i Morgen kastes i Ovnen, saa vilde I° et eventuelt Ægteskab blive fuldt af Savn, som jeg frygter i høj Grad vilde være generende for os begge. II^do vilde jeg neppe opnaa mine nærmestes Samtykke til ovennævnte Forbindelse. Og selv ved et saadant opnaaedes, vilde Du, III^tio inden Sagens Afslutning, være visnet og have tabt din nu saa tiltalende Ungdomsfriskhed. Begrundet paa disse Betragtninger har jeg anset det for min Pligt ved nærværende at underrette dig om, hvorledes min aandelige Status er, idet jeg dog trøster mig ved at være sikker paa, at Tiden vil læge denne Smerte for mit Vedkommende, ligesom jeg haaber, at det samme vil blive Tilfældet for dit, hvortil ogsaa dette trøsterige Moment føjer sig, at Du er gaaet lige saa ren og uskyldig ud af mine Arme, som før vor hidtidige Forbindelse. Henvisende dig til Religionens Lærdomme og Fornuftens Raisonnementer er jeg din altid erindrende Ven

Alfred Vaage.

Der stod et langt Sving under Navnet, som kunde læses Alfred Vaage & Co.

Alma stod nogle Sekunder med Brevet i Haanden. Hele Rummet løb rundt, syntes hun. Det sortnede for hendes Øjne.

Værelset var næsten ryddet. En pakket Kuffert stod midt paa Gulvet. Hun saa' sig om, nikkede til den som til sin sidste Støtte og satte sig paa den med Hænderne hængende mat ned, mens Brevet endnu hang i de slappe Fingre.

Da arbejdede sig følgende Ord frem, lydelige, og mens hun hørte dem, som om de kom fra en anden Person end hende selv, saa' hun sin Aande sno sig som Tobaksrøg i den fugtige og kolde Luft:

— Jeg har set mange Dokumenter i denne Tid. Jeg har ikke forstaaet et Ord af dem. Dette forstaar jeg. Hun bøjede sig til Siden, foldede atter Brevet ud paa Kufferten, lod sin Pegefinger langsomt følge det frejdig-flotte Sving under Navnet og brast i en høj, larmende Latter, der rungede i den tomme Stue og vakte Resonansen i det ellers saa døde Rum.

Det gamle Tyende ilede til, helt forskrækket, som om Huset var ved at ramle sammen. Hun begyndte i en formanende Tone, da hun saâ Alma sidde og vride sig i Latter med Brevet i Haanden.

— Men lille Alma maa ikke glemme, at dette Hus dog er et Sørgehus.

— Ja . . ja, stønnede Alma . . ., men jeg har faaet et saa fornøjeligt Brev, at jeg ikke kan lade være at le, om jeg saa skulde sprænge mig selv.

— Hm, sagde den Gamle og saâ mistænksomt paa hende.

— Ser Du . . . dette Brev vil jeg gjemme paa mit Bryst. Det skal være mig et Bevis paa, hvad evig Troskab vil sige.

— Ak, mit Barn! . . . Barsens den ogsaa er rigtig . . . saadan til . . . i dette herre Liv. En anden Sag er det med det andet Liv, for der skal det jo være meget bedre med alting, siger man.

— Ogsaa i Helvede? sagde Alma og lo videre.

— Pst — pst . . . saadan Noget taler man ikke om.

— Hvorfor ikke? Jeg har da læst, at der er mange Præster, som holder stærkt paa Helvede.

— Ja — det er jo deres Profession, saa det er der ikke noget at sige til. Men jeg synes ikke, det er rigtig passende for en anden En, som ikke har studeret de Ting, at snakke om saadan en uhyggelig Stiftelse. Det kan være galt at komme paa Almindeligheden . . . men

det andet — nej føj! Saa maatte man da have været paa Kristianshavn eller paa Vridsløselille, inden det kunde komme saa vidt med En.

— Tror Du Hr. Laurids kommer i Himmerig?

— Pst . . pst . . . med Tiden . . . bare ikke for hastig . . . det vil jo vare Noget . . . . . Men lad os hellere faa fat paa Indpakningen . . . For i Morgen tidlig skal vi jo skilles.

Den ellers saa tørre gamle Pige brast i en hikkende Graad. Alma misundte hende, skjønt hun havde Fornemmelsen af, at hendes Krampelatter havde lettet hende noget. Men det vilde lette mere, maaske helt, hvis man kunde græde.

Den Gamle var undselig over, at hun græd. For at sprede sig lod hun sine missende smaa Øjne løbe op og ned ad Væggene, blev formelig glad og trøstet, da hun saâ Levningerne af en Spindelvæv hænge og svifte i et Hjørne, fik fat i en Fjervinge, som laa i Vinduet, flyttede Kufferten, steg op paa den med møjsommelig Hiven med Knæerne som Mellemmænd og fejede Fnugget ned, pillede det op og kastede det ud af Vinduet.

Den næste Morgen stillede Almas Kurator med Droschke. Hun lod sig, ligesom før, be-

handle som en død Ting, takkede ikke for de to Tikronesedler, han stak til hende i Rejsepenge fra hendes kjære Broder, der i Grunden havde mere Hjerte, end man skulde se paa ham.

Den gamle Pige havde fjernet sig for at slippe for at tage Afsked.

Alma vendte sig ikke om efter sit Fædrenehjem. Snart kjørte hun i tæt Taage ad Jernbanen gjennem Sjælland. Dug sad paa Ruderne for inden, Taagen laa som en uigjennemtrængelig Hindring for at se Nogen uden for. Alma kneb sig op i Koupéens Hjørne og lukkede sine Øjne.

Hun havde længe ikke ænset sine Medrejsende i Damekoupéen: tre gamle Kvindfolk, der maalte hinanden og hende med den forudfattede Uvilje og Mangel paa Høflighed, som ikke er usædvanlig mellem Kvinder, der uden at kjende det mindste til hinanden, i Regelen plejer at være grove og tvære overfor deres Kjønsfæller paa Rejser, i Theatre og i lignende Situationer. Skjønt der var rigelig Plads, saâ en gammel Dame sig arrig paa, at hendes Gjenboerske, der sad paa samme Side som Alma, lagde sine Ben op paa Bænken. Da den gamle Dame flere Gange havde rømmet sig og betragtet hende, der sad paa samme Bænk, et meget omfangs-

rigt og tæt indhyllet Individ, for om mulig at faa Assistance hos hende til et fjendtligt Angreb, men baade saâ og hørte, at hun snorksov, rømmede hun sig endnu højere og sagde:

— Naa da! Det er ved Gud pænt, dette herre! Naa, da! Hvad?

Hun flyttede sig lige over for Alma, rørte som af Vanvare hendes Skinneben med sin Støvlesnude, naturligvis uden at bede om Forladelse. Og da Alma blev siddende i samme Stilling med tillukkede Øjne, sukkede hun, og næste Gang gjorde hun et øjensynlig ilde ment Angreb paa Almas Ben — hendes Berørelse var lige ved at ligne et Spark.

Samme Resultat omtrent. Alma trak blot sine Ben til sig. Damen sagde da ud i Luften uden at henvende sig til Nogen:

— De skriver om saa meget i Aviserne. At det ikke skal falde Nogen ind at skrive om, at der ikke er Plads til Folks Ben i de væmmelige Jernbanekoupéer.

— Det kommer an paa, hvordan man sidder, lød det fra hendes nu ved Størstedelen af Bænkens Længde skilte Naboerske, en høj, ranglet Kvindeskikkelse.

— Saa? Generer jeg maaske Dem? . . . Nej, men jeg tror, jeg vil bære mig ad ligesom hun der, — (den gamle Dame pegede med sin Næse

paa den halvt liggende og tilsyneladende helt sovende Dame paa Almas Bænk)... skjønt — naar jeg skal være oprigtig — saa ynder jeg ikke, at man lægger Benene op paa Bænkene, ligesom simple Mandfolk paa sjofle Beværtningssteder. Men naar En bærer sig saadan ad, saa kan en Anden lige saa godt gjøre det.

Den store Ranglede havde paa Kvindevis opdynget et Bjerg af Vadsække, Kurve, Tæpper, Pakker etc. paa det tomme Stykke Bænk. Idet den tykke, til Livsytringer i Form af Arrigskab saa haardt trængende gamle Dame, med Besvær svang den nederste Del af sit tunge Korpus op, brugte hun sit Angrebsvaaben, Foden, mod hele Opstablingen, saa et Par af de bløde Collis ramlede ned.

— Det kan jeg ikke gjøre ved, sagde den gamle fede Dame med stigende Kamplyst i Tonen, at man bruger Sæderne til Bagagerum ... Nej, det kan *jeg* virkelig ikke gjøre ved.

Det blev den Ranglede for meget. Hendes tynde Læber aabnede sig for et Par Fortænder, gule, krumme som paa en gammel Hest — af den Slags, der, for visse Aarsagers Skyld, bærer Halmvisk bag Ørene —.

Samtidig med, at den Ranglede bøjede sig ned for at redde Overdelen af sin Pyramide, nærmede hun Ansigtet med Tandapparatet ind

mod den angribende Part. Hendes Øjne var bidske som en Tævehunds, naar man vil røre ved dens Unger.

Den Fede blev synlig bange for de Fortænder og de Øjne, og da hun saa den handskeløse Haand med de mægtige Knogler og Knoer, fandt hun sig beføjet til et Tilbagetog. Hvad kunde ikke saadant et rædsomt stort arrigt Fruentimmer, — der aabenbart var skrækkelig ukvindeligt — ikke finde paa? Den Fede hjalp sin Fjende med at samle en af de store bløde Pakker op. Det var et fredeligt Skridt som af en Magthaver, der føler, at han har gjort et krigersk Skridt, uden at have Magt til at føre en Krig med Kraft og med Udsigt til Alliancer. Hun sagde:

— Ja, naturligvis beder jeg om Forladelse, men De maa selv indrømme . . . . . .

og nu flyttede hun sig saa tæt ind til den Ranglede, som Stabelen tillod det, bøjede sig uden om den og hviskede en lang Ramse, mens hun bestandig pegede med Næsen paa de sovende Damer lige over for.

Den Ranglede sagde højt:

— Jo, *hende* kjender jeg — som alle Mennesker — fra Gaden, hvor hun i sin Tid strøg baade tidlig og silde, og allerede mens hun gik i Skole, løb hun med Mandfolk . . . . . .

Hun fortsatte længe hviskende. Nu blev den Tykke saa interesseret, at hun for anden Gang — virkelig af Vanvare — rev Opstablingen ned — men denne Gang sagde hun:

— Aa, Gud velsigne Dem! — om Forladelse. . . Nu skal De se . . . nu flytter vi det Hele op i det Hjørne, saa staar det bedre. . . .

I sin Iver glemte hun at dæmpe Stemmen, da hun sagde:

— Og der er ikke en Skilling efter Faderen? Ja Straffen kommer . . . Gud det er saa sikkert, saa sikkert, at den kommer . . . . Naa saa De hedder Frøken Springborg . . . . og er Søster til Prokuratoren . . .? Ja, det var den Gang han og jeg dansede paa Skydebanen! Ak ja, alle Mennesker mødes og skilles i denne Verden! Det er egenlig saa interessant at tænke paa det. Man kommer til at tænke paa Gud og saadant Noget.

Nu pegede den Ranglede med sin Næse paa Alma.

Alma havde følt et Stød gjennem sine Nerver. Springborg hed jo den guldbrillede Byggeprokurator . . . . . det gik op for hende, at de to Damer stak deres grimme Næser i hendes Sager, og blev end yderlig forvisset derom ved gjennem den lille Sprække hun frembragte

mellem sine Øjenlaag, at se samme Organer i livlig Bevægelse hen mod hende.

De tav en Stund, efter at den Tykke havde stødt den Ranglede paa Armen. Mon de skulde have opdaget Sprækken imellem Øjenlaagene? Saa rykkede Damerne hinanden endnu nærmere og hviskede hinanden i Øret. Men Interessen for Samtalens Emne bragte snart den Ranglede til at tale hørligt:

..... Ork! Blunk paa Havgaard ... lad os ikke snakke om ham! Hvordan sidder Landmændene i det nu om Stunder? .... De kan tro, min Broder Overretssagføreren ... han véd det bedre end Landmændene selv. Han har en frygtelig Masse af dem i sin Lomme, men Gud véd, om han er glad ved det, Fru Sparck? ... Men hans Hoveddyd .. ja desværre .. man kan ogsaa kalde det hans Hovedfejl, det er, at han ikke kan taale at se Folk blive helt ruinerede .. Han lader dem hænge saa længe ved de udpinte Gaarde, som det nogenlunde er muligt, før han tager dem. En Gang, det véd jeg bestemt, havde han en fire fem saadanne Kasser paa Halsen — ja saadan kaldte han dem selv, for De kan nok begribe, at en Kvinde aldrig kunde finde paa saadant et Ord.

— Ja det er noget simpelt, men det er meget betegnende, sagde den Tykke.

Nu kom der fra den Ranglede en lang Historie om hendes Broders Forretninger. Alma forstod Intet deraf. Det vrimlede med Tal . . .

— Ser De, det var nu 150,000 Kroner . . . . . de gik jo . . . . saa var der 120,000 . . . ja de giver vel 5 p. C. . . . ja ser De, det er meget i vore Tider, men nu maa han, skam, redde sig ud af det med Knudsens . .

— Tys . . . Frøken Springborg!

— Ja vel.

— Et mistænksomt Blik over til Alma. Igjen sagte Hvisken! Men saa tog Ivrigheden atter Magten fra Forsigtigheden . . .

— Fru Blunk! Naa da, Fru Sparck! Jeg er vis paa, at det meste af hendes Daarlighed er . . . — saadant Noget, som kun Mandfolk taler om.

— Uh nej, da? Frøken Springborg.

— Jo—o—o sagde den ranglede Frøken og ledsagede hver O-Lyd med tunge alvorsfulde Nik.

— Men Manden da, Frøken Springborg?

— Min Broder og andre Mandfolk bruger det Udtryk om ham, at han er et Fjols. Se jeg skal nu til Præstegaarden i Kyndby . . . Aa, gamle Pastor Lamm, min Fætter, han er saa sød, men han har en Kapellan — og han er Indremissionær.

— Føj! sagde Fru Sparck.

— Aa ja, tildels, indrømmede Frøken Springborg. Men i vor Tid . . . (hun hævede Stemmen og vendte Ansigtet mod Alma) kan unge Mennesker af begge Kjøn have godt af at vide, at Religionen er stræng, og at det ikke gaar an for unge Piger at have Gadekjærester, inden de faar lange Kjoler. Med Alderen kan man altid slaa af paa Religionen i dens fulde Strænghed.

— Ja, Alting kan overdrives.

Den Tykke stod af ved en Mellemstation. Den Ranglede og Alma gik over mod Færgen. Men Alma tabte hende af Syne i Taagen, der gjorde Hav og Himmel til en hvidblaa Masse og slugte alle Gjenstande. Dampbaaden skar den igjennem som en Kniv en Klump Uld.

Men Taagen, der først havde virket inddyssende og lindrende paa den unge Pige, havde ikke mere den samme Magt over hende. Hun sad med en indre Angst. En ond Nisse flyttede med hende i Form af den store Hex med de lange gule Tænder, En, som sad inde med de stygge Minder fra det københavnske Hjem. Hun skulde altsaa slaa sig ned i Nærheden af hende. Men hun var advaret. Hun havde set Halmvisken bag Øret, der betegnede den gamle Hoppes Bidskhed.

Ved den første Station hinsides Vandet skulde Alma, som hendes Kurator havde sagt, befor-

dres „pr. Axe“ til sit Bestemmelsessted „Havgaard“, hvis Navn hun havde glemt, til hun hørte den Ranglede nævne det i Koupéen.

V

Uden for den af Væde drivende Stationsbygning, der som de fleste af sine Fæller paa Landet kunde opstilles som Model for en Arkitekt, der konkurrerede til en Grimhedspræmie, holdt et stort Skrummel af en lukket Vogn. Dens Kaleche og paaheftede Ruf var helt tæt uden Vinduer. Paa Bukken sad en Kusk i blaa, livréagtig Frakke. Knapperne paa den faldt i det Røde og Huens Tresse i det Grønne. Paa Almas spørgende Blik mælede den uendelig tvært udseende Kusk:

— Nej det er itte hende, jeg skal ha' med, de' er den A'nen, og pegede med Pisken hen mod Trappen bag ved Alma, der pludselig følte sig skubbet til Side, først af en Bylt Bagage, som en Drager bar, derpaa af et langt, levende Væsen.

— Vognen er til mig, sagde Væsenet, og Alma kjendte de store, gule Tænder. — Sikken en Indretning! Den Vogn kan jo ikke noget levende Væsen komme ind i.

Og til Drageren:

— Herre Gud, hjælp mig op! . . . Kusken kan jo ikke gaa fra Hestene.

Det kunde Kusken vist meget godt have gjort, om han havde gidet, thi de to gamle Brune stod saa rolig som et Par drøvtyggende Køer og saâ ud til at ville blive staaende, saa længe de ikke blev tvungne afsted.

Drageren sendte et Blik til Kusken, som denne dog syntes altfor dvask til at gide reflektere paa og sagde, uden at have vundet det eftertragtede Publikum:

— Ja saa maa den Madame eller Jomfru undskylde, at jeg skyder paa fra den forkerte Ende.

Frøken Springborg vendte sit Ansigt imod ham. Da Drageren saâ Tænderne, tog han Huen af, knappede Ruffet op, og gennem den derved frembragte trekantede Aabning hev han hende ind i det sorte Rum ved et Tag i hver Side i Stedet for det, han havde truet med at anvende.

Da Vognen kjørte, søgte hans Øjne til Alma, for om mulig at finde Publikum for en ny vittig Bemærkning, der kom frem i følgende Form:

— Gu' vé', om det gamle Øg ka' tygge Fo'r, men bi'e, det ka' hun, Fa'en e'e mig . . . Hvor sku' elle's den Dame hen?

— Til „Havgaard". Er her ingen Vogn her?

— Den kommer fø'st med Ti'en. De javer ette derovre. Ma'en, han er novet døsig a' sig . . . Jo—v . . der tro'r jeg lige godt, han kommer . . . det er den Plet hisset henne. Jeg vé' ette, om den Frøken ka' sé 'en, for jeg ka' kjende Fodslaget paa den Brunblissede, der gaar fjermer, for den har „Mok" i Benene. Ja Blonk han si'er nok ette saa fælt godt i det, si'en de lave Kornprisers Ti', saa han ka'tte være kjørendes som en Kammerherre saad'n som i gamle Dave.

Henne paa Vejen saâ Alma noget bevæge sig frem i Taagen som Benene af Torbister i et mægtigt Fad afskummet Mælk. Snart hørte hun Vognen rumle, og den og Tilbehør kom tydeligere frem.

Det var en lille let Vogn med to Stole, den forreste større og bekvemmere end den bagerste. En Mand i Pels og brun blød Hat kjørte den.

— Sa'e jeg 'et ette nok, sagde Drageren og nikkede triumferende, sa' jeg 'et ette, at det lige godt var Blonk fra Havgaard. Og de' æ', Fa'en e'e mig, ogsaa ham, ja, de' e' 'et s'gu, de' ska' Ingen afdisputere mig; nej det ska' der s'gutte, for ham er det. Naa ska' De sel' se, Frøken, om jeg ette faar Ret.

Herren holdt an og hilste med Pisken.

Det var en ganske kjøn Mand omkring de Fyrre, med en stor blond Knebelsbart, flot opadkrummet. Han aabnede et Par lysegraa, tunge og venlige Øjne og med en ret blød Stemme spurgte;

— Er det Frøken Knudsen? Undskyld, at De har maattet vente . . . Jeg blev forsinket i Byen.

Han sprang af Vognen og hjalp Drageren med Bagagen.

— Jeg tror Frøkenen sidder mageligst og lunest ved Siden af mig paa Forsædet. Vi har en knap halv Mil at kjøre . . . og min Landauer den er i Stykker.

Drageren grinte underlig smørret og sagde:

— Ja de Hjulmænd, det er nogle fæle Sinkebæster. Det er vist over et Fjer'ingaar de har havt med den Landauer at gjøre. Ja saad'n har Enhver sine Sorger.

Herren havde travlt med at knappe Forlæderet. Han hjalp Alma op, og de kjørte.

Drageren saâ efter dem:

— Hæ, mumlede han. Det kan blive fornøjeligt nok for Blonk at faa saa'dnt et pænt Pigebarn paa Gaarden, for Kjællingen skal jo have Dø'kuller til sine Ti'er. Se, hvor hellens Blonk strænger sig an for at faa Aangdomsmo' sat i de Brunblissede! Hæ, hæ, hæ! De passer før for en Gumpekasse eller en Mergelkasse

end som for en Jagtvogn. . . Hæ, hæ, hæ! De er ikke bedre end som Præstens gamle „Kuler“, men der er ingen, der forlanger, at de ska' spille Komedie i deres Alderdom. Stort ska 'ed være. Skidt og forbandet er det! Ja, de' er 'ed, saa sandt som jeg vil dø som et kristent Menneske.

Drageren havde Ret. Det gik ikke længe i skarpt Proprietærtrav. De gamle Heste faldt snart af paa den flotte Kjørsel, som Proprietær Blunk vilde pirre dem op til. Deres Muler sank ludende mod Jorden, og Fodslaget blev mattere og mattere.

Proprietærens Næse faldt ogsaa, efterhaanden som hans Hestes Mod knækkede, modløst ned mod Forlæderet. Han skottede paa Skraa op mod Alma, syntes at føle Trang til at sige Noget. Han tog sig i Knebelsbarten, som han syntes at have strammet op „för tilfället“ for at imponere sin Kones ny Selskabsdame. Taagen slappede den. Den blev slapt hængende som paa en længst afskediget Major- fra Tiden før Hærloven af 1867.

Han sukkede ud i Taagen. Endelig sagde han, tvingende Ordene langsomt og stakkat frem.

— Ja, nu er vi der snart . . . . Tarveligt Hjem, Frøken Knudsen. . . . Overretssagfører

Springborg har vel sagt Dem . . . .? Naa ikke? Hm! Jo, min stakkels Kone er saa svagelig . . . Hm! . . . Er De saadan . . . meget . . . jeg mener — er De meget religiøs, Frøken? . . . Naa heller ikke det? . . . Hm! Ja, ja.

Proprietær Blunk sukkede igjen, men denne Gang syntes det, som om Sukket bar en Bekymring op fra hans Bryst og lettede det.

Gennem en Række Længer svingede de ind i en Gaard foran et temmelig langt hvidt Bindingsværks Træhus med to Popler paa hver Side af den brede Indgangsdør, som aabenbart før havde været en Port.

En Karl kom med en Vogntrappe, da Proprietæren alt var sprunget af. Han førte Alma ned i det brolagte forhenværende Portrum, der skilte Vaaningshuset i to Dele, men som nu var blevet en Gang og var muret til ud mod Haven.

Fra en Dør til Venstre kom en høj ung Mand ud i det samme. Alma saâ Proprietærens Ansigt gøre en sær Vridning og fra et ærgerligt Udtryk med Møje glide ud i et forbindligt

— Ah, Hr. Pastor . . . naa . . . ja jeg maatte jo hente Frøkenen . . . De véd . . .

— Ja, sagde den Tiltalte, Deres Hustru har sagt mig Alt.

Alma mødte hans Mine og mønstrede hans

Person. Han havde store, brune, dvælende Øjne med en stiv Glans der syntes at komme dybt inde fra. Et tæt mørkebrunt Skæg dækkede det meste af det lange smalle Ansigt. Selv var han lang og tynd, lidt duknakket. Men Alt i Alt maatte han kaldes en ret kjøn Mand.

Han rakte Haanden mod Alma, der tøvede lidt med at modtage den. Paa Præstevis lagde han sin anden Haandflade over hendes Haand, saa den laa som i et Futteral. Hun saâ op mod ham.

— Gud være med Dem i den Gjerning, De gaar ind til, sagde Præsten og gik hilsende ud.

Proprietæren fløjtede, mens han hjalp Alma Tøjet af. Hun troede at gjenkjende Melodien til en af sin Halvbroder Bertels Yndlingsviser:

„Nu skal Du ha' din varme Mad".

Han dvælede èn Tid med at hjælpe hende, Hans Øjne blev livligere end ellers, mens de gled op og ned ad hendes sunde, fyldig drejede Former, det slanke Liv, de brede Hofter, og, da hun selv havde trukket Handskerne af, ad de hvide, smidige Hænder. Og nu gik det ret op for Alma, at det var en kjøn Mand: kraftig og fyldig, dog høj og svaj. Det stærke og bløde Overskæg havde ved Siden af sig paa de barberede Kinder og

paa Hagen Tegn paa, hvor vældig en Skov der kunde gro ud, hvis den fik Lov til det. Haaret var svært kruset, hang blødt lidt ned over Panden og var klippet tæt af over en svær, rød Nakke. Hans svage, bløde Røst, noget vagt i hans Holdning, de noget døsige eller dovne Øjne dannede en sær Kontrast til den øvrige Skikkelse. Han rødmede endog, syntes Alma, da han rakte hende sin store, brungule, men vel formede og omhyggelig plejede Haand med de Ord:

— Velkommen her i Huset, Frøken . . . Nu skal jeg føre Dem ind til min Kone . . . Hun er, desværre . . . ja De har vel hørt det . . . sjælden . . . saadan helt rask. Men Overretssagfører Springborg har anbefalet Dem som saadan et udmærket Selskab for hende, fordi . . . ja — at De saadan . . . jeg mener . . . er ligesom hun selv — saadan temmelig religiøs af Dem.

Alma saa forundret paa ham og sagde:

— Jeg kjender neppe Overretssagfører Springborg, har neppe talt to Ord med ham.

— Saa—aa—aa? Ikke? Men det er en klog Mand . . . . Jeg troede, at Deres Hr. Broder, Grosserer Knudsen, og Overretssagfører Springborg var . . .

Alma fik atter en irriterende Bekræftelse paa

hvorledes der var disponeret over hende, som over en viljeløs Genstand eller et generende Møbel i Dødsboet, der skulde fejes ud. Hun sagde ret haardt:

— Min Halvbroder og jeg kjender saa lidt til hinanden.

Hm — naa — naa—aa. Den store Forskel i Alder. . . . Naa — De er ikke saadan . . . jeg mener saadan overdreven religiøs? Jeg synes, De sagde før . . . at

— Nej, det er jeg ikke.

— Ja, Munterhed vil De s'gu ikke finde stort af her, desværre. Nu skal jeg sige det til min Kone, at De er kommen, for hun taaler ikke godt Overraskelser. Og det kan være, at Præsten saadan har kjørt hende lidt mør.

Saa betragtede han Alma, men fandt Intet i hendes Ansigtsudtryk, som tydede enten paa Bifald eller Mishag, paa Sympathi eller Forargelse.

Han gik ind ad en Sidedør, efter med stor Forsigtighed at have drejet Laasens Greb saa lydløst som muligt.

Alma saâ sig om. Det var et stort, temmelig lavt Værelse med mange tæt siddende Loftsbjælker. De grønt-oliemalede Vægge havde store falmede Firkanter, der tydede paa, at der tidligere havde hængt Billeder af ret anseelig

Størrelse. Et elegant stort Nøddetræs Bord stod foran en lang, polstret Sofa med et noget forslidt brunt Fløjelsbetræk og smaa Støvsamlinger i Stopningens Riller og Gruber. Og Proprietæren havde, saâ hun nu, mens han havde talt, tegnet Figurer med Fingeren paa Bordpladen. De to kjønne Møbler stod og ligesom saâ sig om efter manglende Fæller i Møblementet, thi det bestod kun af et Par tarvelige Gyngestole og højryggede Rørsædes-dito. De hørte uden Tvivl oprindelig til en Spisestuemontering.

Der var halvkoldt i Værelset. Den store, hvide Kakkelovn fungerede tungt. En Porcelænsplade var falden af, og lange Sprækker i dens Naboplader truede dem med samme Skæbne. En Messinglysekrone, irret og dunkel i Metallet, skuede som en forarmet Hidalgo fornemt lurvet ud i den uhyggelige Stue. Vinduerne maatte vende ud til Haven, thi nogle Grene tegnede sig som graa Striber i den hvide Taagemasse.

Der lød Stemmer ind. En syntes at tysse eller berolige, en anden at skjænde. Af den sidste lød følgende Ord ind i den store Stue:

— Nej . . . nej . . . Lad mig dog være ene . . . Jeg vil ikke . . . jeg kan ikke. Aa lad mig være ene med min Gud og Frelser. Gaa, gaa!

Derpaa en høj Graad næsten som et uartigt Barns.

Proprietær Blunk kom ind holdende Hænderne om sine Kinder, som en Dreng, der kommer fra en Afrøfling hos sin Lærer. Men med en vis trodsig Frejdighed sagde han højt:

— Saa skal vi s'gu ha' en tarvelig kold Frokost oven paa den varme. Det vil linde.

Men, som om han frygtede for at have været uartig, rettede han sig strammere og sagde:

— Ja det var dog for varmt at kjøre i den Pels.

Han aabnede en Dør til et andet Værelse, og Alma saâ en Spisestue med faa Rørstole af samme Slags som de i Dagligstuen, ellers var der kun en Buffet, som bredte sig dovent og forlegent i Tomheden. Og Frokosten bestod kun af lidt Spegeskinke, to haardkogte Æg og en Ost saa stor som en lille Møllesten og ikke stort blødere at skjære af. Et stort Bondefruentimmer, hvis Udseende tydede paa kronisk Snue, kom ind med Kaffen.

Den baade kolde og tørre Frokost blev fortæret i Tavshed. Husets Herre syntes af og til at have Lyst til at ytre sig, idet han løftede Hovedet og tørrede sin Mund, men saa sank atter Øjnene hen i denne dvaske Resignation, som var deres staaende Udtryk, og Hovedet dukkede ned over Tallerkenen, Proprietær Blunk

spiste langsomt og spiste meget. Alma var længst færdig, mens hendes Principal fortærede det ene tykke Stykke Rugbrødsmørrebrød efter det andet. Var det sandt — eller var det Indbildning? Alt var saa tyst, at hun troede at høre det dryppe uden for de tæt duggede Vinduer.

— De skulde nu vel se Deres Værelse, sagde Blunk, da han endelig var færdig og tørrede sig om Mund og Hage . . . Jeg tror, min Kone blunder . . . De maa undskylde, at jeg beder Dem om at gaa sagte.

Gjennem Dagligstuen gik de sagte listende ind i et ved Enden tilmuret Stykke Korridor, hvor Bindingsværksvæggenes Bjælker traadte skarpt frem som Knokkelapparatet paa en mager Hund. Da de kom forbi den første Dør til højre, tyssede Proprietær Blunk igjen, saâ ængstelig hen imod den og holdt Haanden for Øret som et Hørerør. Saa aabnede han en Dør og gjennem et hvidkalket Rum, hvor der stod Lindskabe og et Bord med opstablede Bunker af Skidentøj kom de gjennem et Par halvmørke Kamre ind i et ret rummeligt Værelse.

— Ja her maa De tage til Takke, Frøken, hviskede han. . . . Jeg skal kalde paa Dem, naar min Kone kan tage imod Dem . . . . Ja—a—a. . . .

Værelset maatte være fugtigt. Thi det falmede Tapetpapir hang flere Steder løst daskende. Møblementet var en Jernseng, et Skab, en Komode, hvorpaa der stod en ussel Gibsminiatur-Statuette af Thorvaldsens Kristus, en forfalden Gyngestol, en Puf og et Par af de evige Rørstole.

Atter maalte han hende fra Top til Taa, fik et fornøjet Glimt i Øjet, sukkede, rømmede sig og gik.

I sløvt Tungsind pakkede Alma ud og ordnede sine Sager saa godt, som Omstændighederne tillod det. Hun var glad ved at have Noget at tage fat i, glædede sig formelig til at faa en Fjervinge eller en Støvekost fat, Ting, som hun aldrig tidligere havde gidet røre ved. „Det var jo dog et meget større Værelse end det, jeg havde i Kjøbenhavn. Det skal nok blive pænt.“

Der var lagt godt i Kakkelovnen, der var rart varmt, og den evindelige Taage derude, forekom hende at lune.

Noget Tungt og Dumpt og Hurtigt lød ude i Korridoren. Uden at banke paa Døren kom Bondepigen fra Frokosten ind paa sorte Uldhosesokker og sagde:

— Fruen vil snakke med Frøkenen, og det straxt. Ellers bli'r hun saa gal, saa det er noget my'religt, for hun er fælt *u*tid'ig af sig.

Alma trak sorte Handsker paa for at være repræsentativ og fulgte Pigen med Uldhose-

sokkerne gjennem Korridoren. Pigen pegede til venstre, bankede sagte paa en Dør.

— Ja, lød det der inde fra.

En Lugt af Kamfer, blandet med andre Apothekersager slog Alma i Møde. Hun saâ et blændende Lys fra en stor Hængelampe. I en Fart skjelnede hun en stor Jernseng med glinsende Messingknapper, med et broget Silketæppe over og derefter noget Hvidt i en stor, polstret Lænestol à la Voltaire og opdagede deri en Skikkelse i kniplingsombølget Peignoir. Lampelyset gød Reflexer over Damens store, kreppede, rødblonde Haar, der faldt ned i to tykke Kaskader over Halsen og det hvide Gevandt.

Et Par trinde, hvide Arme og trinde Hænder med en glimtende Diamantring paa venstre Lillefinger bredte sig ud, og en blød, kælen Røst klang syngende:

— Aa, mit søde Barn! Hvor jeg har ventet Dem — jeg kan sige med sugende Længsel. Kom i Deres ny Moders Favn! Erstat mig det dybe Savn af en kjærlig og forstaaende Datter. Alma nærmede sig. Damen rejste sig halvt op og greb hende med Armene, knugede hende ind mod et kjødfuldt Bryst og bedækkede hendes Mund, Kinder, Hals og Haar med hede, brændende Kys.

Det kunstige Lys ved Dagen, den bedøvende

krydrede Luft i Stuen, den sangagtige Stemmeklang, det Varme, det Bløde, det Hvide virkede paa Alma, som om hun pludselig havde tømt et stort Glas Muskateller. Damen satte hende paa sit Skød og- blev ved at kysse hende og stryge hende ned ad Nakken med en blød, fugtig Haand. Alma saâ op i et Par store, noget udvældende, mørkegraa Øjne, ekstatiske i Udtrykket som en i Bønnen henreven Helgenindes eller Madonnas.

— Aa, vedblev Fruen, hviskende Alma ind i Øret. Jeg er nu saa glad og rolig. Frisk og stærkt Blod rinder gjennem mine Aarer . . . . det er Blodet af den, der har forløst os Alle . . .

Og med en pludselig Overgang til livlig og hurtig Takt:

— Jeg kjendte Dem længe, før De kom. De ser ud aldeles, som jeg havde forestillet mig Dem. Jeg har anet, at De har lidt store Skuffelser og i en ung Alder gjennemgaaet stor Sjælekval . . . Hvor jeg véd det fra? . . . Ak, jeg har faaet tørre, prosaiske Efterretninger og Fakta, men en poetisk Natur, som er oplyst af Troens Flamme, forstaar at kombinere og komponere. . . En temmelig ordinær Kvinde — nu — for Gud er vi alle elendige og usle — har paa sin Vis fortalt Deres Liv ovre i Præstegaarden paa en ondsindet og uforstaaende Maade,

men jeg, jeg stakkels syge og forpinte Menneske, jeg forstod, at der laa en Opgave for mig i at frelse en stridende Sjæl. Jeg samlede da al min Energi og sagde til ham, min Mand: Den Kvinde skal være min Datter, og jeg vil gjøre hende til et Guds Barn, til en Bodfærdig, men som skal juble ved sin Bod og erkjende, at Sorg i Verden er Underbygning for den himmelske, straalende Glæde. Som Jesus elsker jeg dem, der syge og sorrigfulde ere . . . Aa, jeg bliver saa mat, min Kraft svinder.

Hun slap Alma, ordnede sit udslagne Haar i to symmetriske Strømme, lod sig glide tilbage i Stolen og sine Arme hænge løst ned over dens Arme, lukkede sine Øjne og lagde Benene over Kors.

Ja vist var hun smuk: Regelmæssige Træk, Ansigtet lidt for svært og fedt, Legemsformerne lige ved at være laskede . . . men alligevel . . Øjenbrynene tegnede som med en Tusch-Pensel, Læberne var buede og fine og Hænderne næsten idealt skjønne.

— Mon hun sover? spurgte Alma sig selv, da hun saâ hende aande dybt med udspilede Næsebor og halv aabnet Mund med Tændernes fugtige Perler skinnende ud i Lyset.

Hvor var det hedt og tungt i dette Værelse, hvis polstrede Møbler og røde Tapet med store

gyldne Blomster, klæbet paa udspændte Lærredsfelter stod i en saa skærende Modsætning til den øvrige Lejligheds afgnavede og dekadente Udseende.

Alma vidste ikke, hvorhen hun skulde vende sig. Hun blev staaende og saâ sig tosset paa de røde, tæt samlede Gardiner, hørte sig tosset paa al den Buldren og Knitren i Porcelænsovnen, paa Fruens dybe, næsten snorkende Aandedræt. Var det Hele Virkelighed . . . eller en Theaterdekoration?

Fruen aabnede sine store Øjne paa Klem, smilede, nikkede mildt til Alma, vinkede hen mod en Guéridon med Marmorplade og forgyldt Fod, der stod ved Siden af hendes Voltairestol og hviskede:

— Læs det andet Brev. — Jeg mener det næst øverste i Bunken.

Og Udtrykket i Ansigtet med de tilknebne Øjne blev underlig lystigt eller frivolt som paa en Variété-Sangerinde, der skal til at intonere en alt andet end hellig Vise. Hun føjede til:

— *Lisez, et vous verrez, mademoiselle!*

Fruen sank atter tilbage og syntes at sove.

Det var kun et Brudstykke, klippet ud af en større Skrivelse. Alma læste:

„De ser, kjære Blunk, at Sagernes Stilling just ikke kan kaldes gunstig, og at det er os

umuligt at skaane Dem for Afbetalingen til December Termin.

Der imidlertid et Middel, hvorved De saa at sige, kan afbetale Noget *in natura,* som kan godskrives Deres Konto. Den tiloversblevne Datter af gamle Brolægningsentreprenør Knudsen af dette uheldige Ægteskab, som var den første Aarsag til Boets nuværende Misère, er nu uden Subsistensmidler, og for Øjeblikket kan hendes Broder, Grosserer Laurids Knudsen i sin prekære Stilling jo Intet afse, og den yngre Broders saa at sige kroniske Insolvens er Dem jo bekjendt. Jeg foreslaar Dem at tage Frøken Alma Knudsen i Deres Hus, som paa Grund af Deres Frues af mig og Deres Venner saa hjertelig beklagede stadige Svagelighed, kunde trænge til Selskab og Pleje, hvilke altsaa paa den Maade uden kontant Udgift for Dem ville kunne erhverves mod Føde og Ophold. Vedkommende synes at være et meget stilfærdigt Menneske, men under Faderens beklagelig lange Sygdom har hun manglet ethvert Holdepunkt og skal have været kvasi-forlovet med en ung Handelskontorist ved Navn Vaage, hvis Ansættelse i et respektabelt Firma dog ikke forhindrede ham i at søge de for Ungdommen saa demoraliserende Variétéer og der samt andetsteds staa i Forbindelse med mindre heldige kvindelige Exi-

stenser. En saadan ung Pige vil under en saa religiøs Dames Ægide sikkert snart bringes paa rette Vej. Hun vil blive besørget direkte til Dem, om hvilket De skal faa betids Underretning.

— — — — — — — — — — — — — —

Dermed endte Afklippet.

Under Læsningen var Alma bleven blodrød. Hun havde været under Spionøjne. Det Krapyl vidste om det Forhold, hvorover den dybeste Skam, den mest oprivende Harme blev vakt i hende. Disse Følelser arbejdede i hende, som skulde hendes Bryst sprænges og Stumperne af hendes Legeme ryge til alle Sider som splintrede af en Granat.

— Aa Gud, aa Gud! skreg hun — det første Skrig, hun havde udstødt i sin lange Sjælevaande og sank sammen. Hendes Knæ stødte haardt mod Gulvet. Hun maatte opmande den sidste Modstandskraft for ikke at falde helt hen som et dødt Legeme.

Alma følte noget fugtigt paa sin Pande.

Fru Blunk havde rejst sig og begyndte at kjærtegne Alma.

— Deres Sjæl raabte . . . Deres Sjæl længtes som Hinden efter Vandbækkene . . . Jeg siger Alma til Dem! Min Datter . . . min Søster, mit Barn . . . vælg . . . hvad vil De være?

. . . Læg Deres Hoved i mit Skjød! Som Jesus elsker jeg de Sorrigfulde . . Kys mig!

Hun kyssede Alma med fugtig sugende Læber, sank saa tilbage i sin Lænestol.

Alma vidste ikke, om hun sad, laa eller stod, om hun sov eller vaagede. Saadant noget som dette havde hun aldrig oplevet. Hun vaktes ved, at den samme bløde, søvnige, syngende Røst som før slog om i en hastig Takt og et verdsligt Foredrag, da følgende Ord gik ud fra Lænestolens polstrede Indre:

— Var han saa smuk, den unge Mand? Hvad? Dejlig? Bedaarende? — Hvad — dæmonisk? . . . Fortæl mig lidt om ham! . . . Aa nej, nej! Jeg vil ikke høre det . . . Jeg er Deres Moder . . . Deres Opdragerinde til Kristu*m* . . . Jeg har været Lærerinde, skal jeg sige Dem . . . en Præposition, der betegner en Bevægelse, har Akkusativ efter sig . . . Ha . . . ha! . . . Naa . . . naa:

Visselulle nu Barnlil,
Sov nu sødt og sov nu længe,
skjønt din Vugge stander stil,
uden Dun og uden Gænge.

Nej . . bliv vaagen . . ! Nu skal De høre! Jeg har altid Trøsten ved Haanden, fordi jeg véd, at den kun findes ét Sted . . . Rejs Dem, Barn!

Og med en Kraft som en helvoxen Karl hev hun Alma op med de Ord:

— Gud er stærk i de Svage — og satte hende i Stolesædet, saa Træet knagede derved.

Hun tog et nyt Testamente ud af den lille Bogstabel paa Guéridonen, slog op, rakte Alma Bogen og sagde myndig:

— Læs! idet hendes hvide Fingre angav Stedet.

Det var i Johannes-Evangeliets indskudte uægte Kapitel om Kvinden, der var grebet i Hor og det berømte Replikskifte mellem Jesus og Farisæerne om, hvorvidt hun skulde stenes, hvor Optrinet ender med Mesterens Ord til Kvinden: Gaa og synd ikke mere!

Da Alma havde endt sin næsten uhørlige Læsning med de klassiske Ord, rejste Fru Blunk sig igjen, trak hende trods et uvilkaarligt Modstandsforsøg hen paa sit Skjød, tog hende om Hovedet og tvang det tilbage som for at se ret fast paa hende. Efter et Øjebliks Forløb lukkede hun Øjnene til, smilede og hviskede:

— Men saa vidt kom det jo ikke med Dem . . . Vel? . . . Nej. Og ser De, naar Herren tilgav en saa stor Synd og aabenbart har stillet den ulykkelige Kvinde højt over hendes Anklagere, hvor meget mere vil han da ikke hos Dem tilgive Kjødets Fristelse, som De jo over-

vandt — ikke? Aa, se hvor bly hun er, det lille Lam! Ak, ja, det er mig, der nu glemmer, at De er et Barn . . . ha, ha . . . men med for Resten meget udviklede Former . . . Jeg skal sige Dem: Jeg har saa mange Interesser . . . ogsaa Interesse for Plastik, saa meget som det er en kristen Kvinde tilladt.

Hun lod Haanden stryge op ad Almas faste Overarm, kneb kærtegnende i den indre faste Muskel og sagde:

— *Solidement bâtie!* Kan De Fransk?

Alma rystede paa Hovedet og hviskede med en forkrammet Fugleunges ynkelige Pip:

— Jeg har aldrig lært det ordentligt . . . . lidt kan jeg.

— Det var jo mageløst, udbrød Fru Blunk, slap Alma og klappede i sine Hænder. Jeg savner saa tidt en pligtmæssig Livsgjerning, som ikke er for svær for den Mathed, Gud har straffet mig med som en Pæl i Kjødet lig Apostelen Paulus. Jeg vil hver Dag læse Fransk en Time med Dem. Aa, jeg skal glæde mig over Deres Fremskridt som en Moder over et sundt og smukt Barns Vext. Ak ja.

Fruen skjulte en Gaben med Haanden og sagde:

— Bliv ikke utaalmodig, mit Barn — De maa bære over med den skrækkelige Træthed,

der aldeles pludselig kommer over mig. Jeg maa sove. Det skulde De ogsaa gjøre. De maa jo være ødelagt af den skrækkelige Rejse. . . . Aa, jeg takker den gode Gud for denne Halvblund, jeg kan ligge i. Da svæver der et Tog under mit Øjelaag, og jeg ser alle de hellige Skikkelser, Jesus, Apostelskaren drage levende forbi med straalende Guldglorier, mens dejlige Hymnetoner suser for mine Øren og dysser mig hen — o! Det er en Forsmag paa den evige Glæde i de himmelske Boliger. Lad mig være en Tid uforstyrret mellem dem . . . lad mig høre Himmeriges Klokker ringe som den fromme Dronning Dagmar før sin Død. . . . Ja jeg dør ogsaa snart. „Mig længes efter de Sjæle.“

Alma beredte sig til at gaa, da Fruen pludselig slog sine Øjne op og sagde:

— Kom blot, naar jeg lader Dem kalde; ellers ikke. Jeg er ikke altid saa blød og god som nu. Pælen i Kjødet kan gjøre mig ond og hidsig. Og saa græder jeg Timevis af Anger. Men mod Dem vil jeg være sød og kjærlig, og til Dem vil jeg opspare alt det Gode, der rummes i min stakkels syndige og forpinte Sjæl.

Da Alma strøg forbi Guéridonen, faldt hendes Øje paa det gule Omslag af en Bog,

der var bleven afdækket, da Fruen havde taget det øverst liggende ny Testamente ud af Bunken. Alma læste de store Bogstaver:

ADOLPHE BELOT:
MADEMOISELLE GIRAUD, MA FEMME.

Hun tænkte, mens hun gik ud af Døren:

— Det var da en underlig Titel.

Hun drog sit Vejr med et saa dybt Aandedræt, at det blev et Suk. Denne Kvinde havde rent forskræmt hende. Hun havde Lyst til at løbe sin Vej . . . Men hvorhen? Hun var mere ene og forladt end nogensinde.

Graaden stod hende i Halsen, da hun gik gjennem Dagligstuen, og da hun kom ind i Spisestuen, overmandede den hende, og en høj Hulken brød sejrrig frem.

— Puh! lød det i det halvmørke Værelse.

Alma saâ nu Proprietær Blunk sidde ved Bordet, hvor Frokosten endnu stod anrettet, og skære sig en forsvarlig Skive Spegeflæsk. Hun maatte passere lige forbi ham, hvis hun vilde ind i sit Værelse, standsede og turde ikke gaa videre.

— Trænger De ikke til en Bid Saltmad? lød Proprietærens Røst, meget blidt og næsten frygtsomt. Ser De, jeg har set mig lidt om i

Staldene . . . og De har jo — hm. været derinde . . ! Jeg mener ovenpaa saadan indelukket Luft gjør noget Salt godt. De talte længe med min Kone? . . . Var hun . . . saadan . . . „aufgeregt“?

— Fruen var meget livlig.

— Og vil nu sove?

— Ja.

— Hm! Præsten har været her og har vel strammet . . . jeg mener . . . flammet hende op til Andagt og saadan Noget . . . Saa hun er vel træt, Stakkel . . . Naa De skal ikke have en lille Bid? . . Ja, ja! . . Jeg har været inde i Deres Værelse og tilladt mig at sørge lidt for Deres Kakkelovn. Nu tror jeg nok, der er rart varmt. Og saa har jeg ladet flytte en Sofa derind. Den er ikke saa pæn, som den skulde være, men er dog bedre end slet ingen Sofa.

VI

I flere Dage saà Alma Intet til Fru Blunk. Det hed sig, at hun laa og ikke vovede at tale.

Proprietæren var faamælt som før. Naar han stoppede op i en Replik, fortsatte han den paa sin Vis ved at fløjte.

Alma traf ham kun ved de tarvelige og af

meget ensformige Retter bestaaende Maaltider. Stundom hørte hun en Vogn rulle ud af Gaarden og saâ Proprietæren kjøre ud alene, pelsindhyllet og dampende af Kjørepiben med det uhyre Træhoved.

Hun hørte ham stundom gaa frem og tilbage i „Kontoret“, en lille Stue ud til Gaarden, og hans Gang ledsagedes af Suk.

Naar hun kom i Nærheden af Kjøkkenet, lugtede hun af og til, at der blev stegt Vildt, men det var altid uden for de sædvanlige Maaltider. En Gang saâ hun den store Bondepige, stadig gaaende dumpt paa sine sorte Uldsokker, bære en Bakke ind til Fruen. Foruden det tildækkede Porcelæn stod der en halv Flaske Vin paa Bakken.

Langsomt og tungt sneglede Tiden forbi Alma. Hun, som ellers ikke havde været synderlig flittig med Hænderne, sad nu hele Dagen ved Vinduet i sit Værelse ud mod den taageslørede Have og syede, hæklede, broderede, som hun skulde tjene Føden ved Dagløn.

En dump Stilhed rugede over det hele Hus. Dørene aabnedes eller lukkedes, saa tyst, som om den, der aabnede og lukkede, selv sagde „tys“, hver Gang det skete. Og evig dryppende Taage derude!

En Dag sagde Proprietær Blunk ved Frokosten med den evige Spegeskinke, da han mente at læse et Spørgsmaal i Almas Øje:

— Rent splintrende galt . . . Hun dør vist fra mig.

Han brast i Graad, den store, stærke, kjønne Mand. Graad smitter ligesom Latter. Alma kom ogsaa til at græde. Men da blev Proprietæren helt forlegen eller gnaven.

— Ja, hvad Fa'en kan det hjælpe, sagde han, rejste sig, tørrede sig om Munden med Servietten og gik ud uden at afvente Pigen paa Hosesokkerne og Kaffen. Alma var alene, da hun kom.

Pigens umeddelsomme Væsen havde ikke opmuntret Alma til at henvende et Ord til hende.

Denne Gang saâ Pigen sig om i alle Stuens Hjørner, og da hun havde forvisset sig om, at Alma var ene, lod hun sine Hænder falde ned paa Hofterne og drog et Par dybe Suk. Suk syntes at være Livsomkvædet i dette Hus.

— Ja, sagde hun, som hen for sig. Nu skaber hun sig værre end nogensinde derovre.

— Er det saa daarligt med Fruen?

Som om der var gaaet Hul i en tæt tillukket Blære, fusede Ordstrømmen ud af den store Pige i en Lokaldialekt, som det vilde være trættende at gjengive nøjagtigt:

— Hun fejler s'gu ingen Ting. Hun sover som en Stud, æder som en Fedeso og „møjer“ sig som en Spædekalv. Ja, jeg siger det akkurat, ligesom det er. Den sorte Præst han tror nok, at han kan mane hende, men han, han gjør hende mere rundtosset end hun før var, naar han kommer og lægger Skrifterne ud for hende. Andre Mennesker og Manden med maa gnave Ben som Hunde, og hun skal fyldes med dyre Fugle og endnu dyrere Vin og æstimerer ikke bajersk Øl mere end som Vandet ude i Møddingepølen. Og saa har hun saadan en herlig Mand, der slider som en Karl og aldrig drikker sig fuld, „udentagen“ naar hun har plaget ham Sjælen ud af Livet.

Alma havde nok lært det Dogme, at pæne Folk ikke skal familiarisere sig med Tyendet, men Trangen til at høre menneskelig Tale efter den lange Tavshed og Ensomhed fik hende til at glemme sin Værdighed. Hun spurgte:

— Hvad fejler egentlig Fruen?

— Ikke andet end det, at hun er taav'lig ligesom en „ovsen“ Ko.

Alma rejste sig og vilde gaa ind, men Pigen skrævede langt til Siden som en stor Ildtang og stillede sig lige i Døren til Almas Værelse.

— Hun er Datter af en fæl fornem Fader, der nok var Kammerjunker eller saadant Noget,

men han stjal nok af Kongens egen Kasse, siger de, og derfor skar han sig vel dybt, da han skulde balbere sig, og saa var Aanden ude af ham med det Samme. Saa maatte hun tjene paa Herregaarde som Skolelærerinde, og saa tog hun vor Mand. Han havde Penge nok, og her kom baade Grever og Baroner og Skidt og Møg og aad og drak, saa det var noget rædde-ligt. Og saa sank Hveden i Pris, og saa kom det Ene, og saa kom det Andet, og da her ikke var noget mere at æde, og ingen Drikkesorter i Kjælderen, saa blev alle de fine Bø'stenbindere herfra, som godt var.

— Og nu kommer her Ingen?

— Jo, der kommer jo den gamle Præst og hans Fruentimmer saadan snavlende til Tider og saa han den unge Kap'lan, han den lange, som Frøkenen saâ den Dag, De kom. De siger, han kan mane Folk ned i Helvede; det skal jeg ikke sige noget om, men det véd jeg, at han gjør Folk taav'lige med alt det Dævelskab, og man kan være simpel nok paa Forstanden i Forvejen, saa jeg vil s'gu'tte miste den Smule, jeg har, og la'r heller vær' at gaa i Kirke, for mens den gamle Præst havde sit Vejr, saa snak-kede han pænt, saa man var helt gla' ved sig selv, naar man havde hørt ham, men nu har han i de mange Aar snakket Vejret ud af Livet

paa sig og hvæser som en udlevet Gase. Det er ellers Synd for ham, for det er „værkelig“ en yndig gammel Mand at se paa og har saadan et mildt Øjesyn, men Kap'lanen han glor paa Folk som en Raabuk i dens gale Tid. Hvad kan det saa hjælpe, at han har saadant et pænt sort Skæg ligesom en Kaporal eller General eller saadant Noget? Nej, det kan det s'gu da itte . . . Ja, Frøknen skulde ellers ha' set dette herre Hus for en halv Snes Aar siden. Naa da, da, da, da! Stuerne var saa fulde af Møbler, at et voxent Mandfolk knap kunde spytte uden at ramme Fløjelsbetræk og al Slags broderede Sager, som laa og flød hen over dem. Men se, efterhaanden som Hveden faldt, og siden den Prokurator fra Kjøbenhavn, ham, Springpaa, eller hvad han hedder, som er Bro'r til den lange Humlestave, der ligger halve Aar ovre i Præstegaarden og æder, jeg siger, siden han den Springpaa satte Penge i Gaarden, og siden det blev rent taav'ligt med Hveden, og siden Fruen rendte mere og mere avet om, saa røg Møbler og Betræk og Skilderier ud af Stuerne og Vinflaskerne ud af Kjælderen og Rævensbensteg og andre Sulevarer ud af Kjøkkenet, og de fire Piger blev til mig og saa en snottet Tøs, som ikke er til andet end til at skjælde ud for det Værste, der er til paa Jorden. . . . Ja, hvis Frøkenen

vilde komme en Smule Øjeblik ud i Kjøkkenet, saa skal De høre et Syn. som er forskrækkeligt at tænke paa, og som det bare linder en Smule at snakke om for saadan En som mig, for Avlskarlen siger bare Hold Kjæft! til Alt, hvad man siger til ham. Det vil sige, naar han er gal i Hovedet, for naar han er glad, eller han er fuld, saa griner han og siger: Ka' Du holde op med at knage, din gamle Høvlebænk! Saa det er rigtignok en stor Glæde for en anden En, der altid skal gaa og tie ligesom en stivmulet Hoppe, at snakke med en Dame, der ræsonnerer saa fornuftigt, som Frøkenen nu gjør.

Alma følte det formelig som en Lindring at høre paa den store Piges Vrøvl. Det var dog noget Levende i de døde Rum, denne knagende, tørre Stemme, der gjorde Avlskarlens Lignelse ret forklarlig.

I Køkkenet hørte Alma hende opramse Navnene paa de Kar og Redskaber, der havde fyldt de tomme Pladser, som nu gabede ned fra Tinrækken og fra mange Kroge paa Væggene. Da hun pegede op paa en saadan Krog, brast Pigen i Graad og sagde højt hulkende:

— Der hang en mageløs stor „Kastrolle" af Kobber, et dejligt gammel Stykke, som det var en stor Glæde at polere, for den kunde komme til at skinne som det bare røde Guld.

Der hørtes en skinger Klokkelyd, der blev heftigere og heftigere.

— Saa, nu er Fa'en igjen los, sagde Pigen . . . nu ringer hun, som Huset skulde falde ned . . . den Fiskefrikadelle!

Hun satte i tungt Luntetrav og kom tilbage i usædvanlig Fart og sagde pustende:

— Frøkenen skulde ind til Fruen, og det strax . . . Skynd Dem, ellers bliver vi begge to ulykkelige.

Alma traadte ind til Fru Blunk med bankende Hjerte.

Fruen sad i Lænestolen i Peignoir og med udslaget Haar som sidst og bredte Armene ud. Hendes Øjne straalede, der laa en Art Forklarelse over hendes smukke Træk, som kun skæmmedes af for stor Kjødrighed.

— Mit stakkels Barn! De maa have savnet mig. Har De ikke længtes en lille, bitte Smule efter mig?

Alma var nødt til at svare Jo.

— Ja De er sød og huld, som Deres Navn siger. De er ikke Spor af bitter paa mig?

Alma var nødt til at svare Nej.

— Da har jeg været bitter paa mig selv. Aa, hvor jeg har lidt! Læg Deres smaa Hænder paa mine Tindinger! Føl, hvor de brænder og banker!

Alma kunde hverken mærke, at de brændte eller bankede. Fru Blunk vedblev:

— Jeg har i mange Dage følt Kjærligheden blive kold i mig. Jeg kunde ikke finde paa et ret kjærligt Ord til Dem. Men jeg Daare! Jeg søgte Kilden til Kjærlighed i min egen syndige og forpinte Sjæl i Stedet for i det hellige Ord.

Det ny Testamente kom frem og Fruen læste Kjærlighedshymnen i 1 Kor. 13: Om jeg end talede med Menneskers og Engles Tungemaal, men havde ikke Kjærlighed, da var jeg et lydende Malm eller en klingende Bjælde o. s. v.

Ja, hun læste brillant! Stemmen klang som sagte Musik og blev brugt med næsten dramatisk Færdighed. Den steg og faldt kunstnerisk, de skjønne Ord kom alle til deres Ret, hendes Øjne beduggedes og som en stærk Finale i et Musikstykke klang Kapitlets Slutningsord:

„Saa bliver da Tro, Haab, Kjærlighed, disse tre; men størst blandt disse er Kjærligheden."

Alma blev virkelig rørt, og hendes Øjne fyldtes med Taarer. Hvor var Fru Blunk dejlig! Ogsaa da hun var færdig og sad nedsunken i en salig Henrykkelse.

En Vogn hørtes rulle ude i Gaarden. Fru Blunk fôr sammen med et Skrig.

— Jeg vil Ingen se! Bliv hos mig, stønnede

hun. . . . Men hvem er det? Nej gaa ikke! Jeg kan ringe paa Mette; der kom ind og sagde:

— Det er Kap'lanen!

— Ham maa jeg modtage, sagde Fruen — bed ham vente, til jeg er paaklædt. Aa, De hjælper mig nok, lille Alma.

I en Fart blev de udslagne Lokker nogenledes ordnede ved Hjælp af et Baand, saa de kun faldt ned over Nakke og Ryg. Fruen rejste sig med ungdommelig Raskhed, hjalp sig selv i en vid, ulden, sort Kjole, spændte en bred, gul Læderrem med Staalspænde om Livet, saa stramt, at hendes svære Bryst helt fyldte det forreste af Kjolelivet. I sin Iver slog hun til Almas Hænder, naar hun vilde hjælpe hende, saâ sig om med et raskt Blik, opdagede den gule, franske Bog paa det lille Bords Plade, rev den ned paa Gulvet og besørgede den med et Spark ind under Lænestolen. Hun lo kort, løftede Pegefingeren og sagde til Alma med Efterligning af en Skolepiges Diktion:

— Ikke sladre, lille Alma! Det er en af den kjære Pastor Kristensens smaa Særheder, at han hader Fransk ligesom Ammen i „Barselstuen" Latin og Græsk.

Hun fniste tøseagtigt. Alma vilde gaa, men Fruen sagde myndig:

— Bliv! —

———————

VII

Pastor Kristensen traadte ind, lang, kroget og sort. Hans mørke Øje sendte i Forbigaaende et Blik paa Alma og derpaa et paa Fruen, idet han hilste hende. Fruen forstod det Spørgsmaal, der laa i Øjekastet. Hun smilede lidt og sagde:

— Ja, hun er af vore.

— Hm — naa —? lød det langtrukkent fra Præsten.

Alma tænkte:

— Hvad mener hun med det?

Hun maatte atter yde Fru Blunks dramatiske Talent en tavs Hyldest. Den malerisk bodfærdige Helgeninde sad nu som en artig lille Pige i sin uldne Kjole og det nedredte Haar med den uskyldige Pandeskilning.

Hendes Profil vendte mod Præsten, saa det hele Ansigts Fylde ikke faldt i Øjnene.

— Hvorledes har De det med Jesus? spurgte Pastor Kristensen Fruen.

— Jeg har i længere Tid ligget i Vaande og længtes efter ham, svarede hun. Det var mørke Stunder, da han syntes at svinde længere bort, jo mere jeg søgte.

— Ja, det er en af Djævelens Kunster at

gjøre Menneskene lunkne i Troen. Hvad er det, hun hedder, den unge Pige der?

— Alma Knudsen.

— Rigtig. Jeg har hørt det. Maaske De alt ogsaa har erfaret denne Smerte i Sjælen ikke at kunne finde Jesus i Deres Hjerte?

Alma blev ildrød, vidste ikke, hvad hun skulde sige. Hun troede at se et Smil svagt antyde sig paa Fruens røde Læber, mens Øjnene bevarede deres fulde Troskyldighed.

Pastor Kristensen sagde til Alma:

— Lær i Tide at uddrive Djævelen af Deres Kjød ved megen Bøn og Faste ligesom Fru Blunk.

Alma maatte kæmpe med Mindet om Duften af det stegte Vildt, som den store Mette bragte Fruen.

— Men nu er Jesus atter hos Dem? spurgte han Fru Blunk. Ret inderst i Deres Hjerte?

Fruen smilede kælent-ydmygt op til ham og sagde:

— Ja. Jeg har lige nu forelæst den lille Alma de hellige Ord, han taler gjennem hans udvalgte Apostels Pauli Mund.

Hun pegede paa det opslaaede ny Testamente.

Præsten rynkede sine stærke, sorte Bryn, saa de løb sammen.

— Det Sted, hvor herligt det end er, er De ikke stærk nok i Troen til at vælge. Jeg skulde

kjende Dem daarligt, hvis Djævelen ikke brugte Dem til med Snedighed at fortolke disse Ord, saa at De bruger Dem til at trøste Dem med, som om Alt var godt, og De havde Fred og ingen Fare. For Dem gjælder det om stadig at staa paa Vagt mod den, der anfører Aandeværsenerne under Himlen — Djævelen. De skal Dag for Dag ruste Dem med de Vaaben, De skal omgjorde Deres Lænd med Sandhed, iføre Dem Retfærdighedens Panser, ombinde Deres Fødder med Kampberedthed fra Fredens Evangelium, gribe Troens Skjold for at udslukke alle den Ondes gloende Pile, tage paa Dem Frelsens Hjælm og Aandens Sværd — Efesierne 7, 12 og følgende . . . De skal læse om de Rædsler, som Apostlen fra Patmos udslynger mod Verdens forfærdelige Synd og Ondskab, dem han hørte fra Herren i den fodside Kjortel, med Guldbæltet om Brystet, med syv Stjerner i sin Højre medens et skarpt Sværd stod ud af hans Mund, og han skinnede som Solen i sin Kraft. De skal læse om det sjette Segls Brud, efter hvilket Jorden skælvede, Solen blev sort som en Haarsæk og Maanen rød som Blod, Stjernerne faldt ned paa Jorden, og Himlen veg, lig en Bog, der sammenrulles. Skælv saa for Lammets Vrede. Lad Basunernes Torden knuse Deres Sjæl med Angst. Fly da i Aanden ned i For-

tvivlelsens vide Ørken og sørg, græd over Deres Synd! Har De ikke selv bekjendt, hvor dybt De var falden i Synd, at Lysten har brændt i Deres Kjød, at De har tilbedet Dyret med de syv Hoveder? Har De ikke?

Han tog i hendes Skulder, rystede den og vedblev:

— Som Babylon, den store Skjøge har De bolet med Verdens Konger: med Forfængelighed, med Blødagtighed, med Løgnagtighed, med Dovenskab, med hedensk Kunst og Visdom.

Fruen vred sig som en Orm, mens den store, haarde og stærke Haand bestandig bearbejdede hende. Hun stønnede:

— Ja men jeg har jo arbejdet og arbejder stadig paa min Saliggjørelse i Frygt og Bæven.

— Aa, hvad gjør De! Nu siger jeg Dem: Staa op, tag fat i Deres daglige Gjerning og læs hvad Apostlen siger om Kvinden 1 Kor. 7. Gjør en Trælkvindes Dont stille, mens Sorg over Verdens og Deres egen Synd brænder i Deres Indre . . . Gjør det endnu i Dag! Saa farvel . . . jeg skal til Onsløv Skole og prædike for de Hellige der . . . Farvel, Alma . . . De maa komme i Kirke paa Søndag, saa skal jeg siden tale med Dem om Deres Sjæls Frelse.

Pastor Kristensen gik ud efter at have givet

hver af Damerne et Haandtryk af begge sine Haandflader.

Fruen sad et Øjeblik med Haanden for Ansigtet. Saa sprang hun op, let som en Kat og sagde:

— Herligt . . . Det er som en kold, kraftig Straaledouche, der giver Styrke, Mod, Omløb og Varme i Blodet efter først at have stivnet det til Is. Nu skal De se, hvor den har styrket mig! Hvor Guds Ord faar levendegjørende Kræfter i den prægtige Mands Mund!

Hun trak Støvler paa sine Fødder, surrede Nakkehaaret sammen i en stor Knude, tog ud af Skabet et snehvidt Forklæde med rød Bort og Kniplinger om Smækken, bandt det om sig og sagde:

— Kom Alma! I Dag arbejder vi i al Ydmyghed paa ringe jordiske Ting. Men De skal se, hvor Herren lægger sin Velsignelse deri . . . Siden saa angrer og beder vi sammen. . . . Nej det er sandt — ikke før jeg har holdt mit Løfte, at læse Fransk med Dem. Aa, De skal blive *une petite Parisienne.*

Den tunge, dovne, bløde Røst, som kun fik Kraft og Klang, naar hun læste op, lød nu i hurtig Takt som en glad Fuglekvidder.

Hun saa sig i Spejlet, nikkede ad sit Billede, syntes at finde det saare godt, tog Alma om Livet, og, mens hun nynnede Valsen af

„Faust“, dansede hun med hende gjennem Mellemværelset ind i Spisestuen, hvor den store Mette var ved at lægge Dugen paa til Frokostbordet.

Mette saâ flygtig op, uden at der fortrak sig en Mine i det brede Ansigts uforstyrrede, dvaske Udtryk. Alma hørte hende mumle:

— I Dag er 'ed nok Søndenvind.

— Sagde Du Noget, Mette? spurgte Fru Blunk.

— Næ—æ—æ—j, sagde Mette; jeg sa' itte Novet.

— I Dag skal vi have en extraordinær Frokost, Mette, sagde Fruen. Hvad har vi af Madvarer?

— Itte Novet, svarede Mette.

— Snak, gamle tro Sjæl! Vi maa have en And i Huset.

— Ja til Middag.

— Naa, saa spiser vi den til Frokost. Steg den . . . Kan De se, Alma, jeg ved paa en Prik, hvad der er i Huset. Præsten har Ret. Gud er ogsaa i det Smaa og Ringe, i en Husmoders trivielle Gjerning. Staar der ikke skrevet: Sørger ikke for, hvad I skulle æde og drikke, thi det skal gives Eder i samme Time.

Alma kom til at lé, hun mærkede, at Fruen citerede falsk.

— Saa, nu maa De med ud i Kjøkkenet.

De skal jo ogsaa lære Husholdning hos mig. Var det ikke Meningen? Kom mit Barn!

Saa gik det ud i Kjøkkenet. Fruen fôr om, vims som en hvid Mus i et Bur, tog selv fat paa at gøre Anden i Stand med opsmøgede Ærmer, morede sig over, at hendes hvide Hænder og Arme overstænkedes med det brune Blod af det slagtede Dyr, sugede en Gang Blodet af med Læberne og sagde:

— Hvis jeg ikke var bleven religiøs, var jeg bleven en blodtørstig Kvinde, en Messalina, en Brynhilde, en Fredegunde, en Hervør. Jeg er, kort sagt, en meget sammensat Natur.

Mette stod bagved, beskrev med sin Finger en Kreds paa sin Pande, saâ hen paa Alma og mumlede:

— Hun er rundtosset!

Fruen lagde selv Anden i Stegegryden, skrællede Kartofler, lavede Sauce, gav saa Mette Ordrer, rensede sine Hænder og Arme i Vasken, skreg, da hun mærkede det iskolde Vand, og sagde:

— Atter en Isdouche! Fortsættelse af Pastor Kristensens Prædiken! . . . Alma . . . Tro ikke, jeg spotter, jeg aner en dyb Harmoni i Tilværelsen, en Sammenhæng, en Traad, ledet af Guds Finger. . . . Her er Støveklude! Hjælp mig Alma! Alt i Huset skal skinne blankt som

det pure Guld, naar min kjære velsignede Mand kommer hjem.

Det resterende Kjøkkentøj blev taget ned. Fruen, Alma og Mette og en ganske ung opløben Tøs, skurede og pudsede. Saa fôr Fruen med Alma i Haanden ind i Stuerne, hver med sin Støveklud og Fjervinge. Fruens Hænder og Arme arbejdede i blændende Fart. Hun besteg Stole og Sofa, fejede Spindelvæv ned med en lang Kost, støvede, bankede, saa Skyer stod ud, aabnede Vinduerne for den kolde Taage, paastod, at Luften gav hende herkuliske Kræfter. I utrolig kort Tid var Stuerne rensede og Bordet dækket, da Proprietær Blunk kom.

Han saâ sig om uden at røbe Overraskelse eller Glæde. Men Fruen sprang hen imod ham og saâ opad ham som en kælen Hund, krystede, kyssede og krammede ham, uden at ænse hans sørgmodige, tunge Mine.

— Min egen, søde Ven! Pastor Kristensen har været her.

— Naa, har han det?

Han har paavist, at jeg har syndet imod dig, fordi jeg ikke hver Dag raader over det Kjærlighedsvæld, som Du fortjener, at jeg udøser over Dig, Du gode, fromme Sjæl! Du stille Martyr! Harmoniske, dybe Natur!

Proprietæren slap endelig ud af sin Frues

kvælende Favntag og Kjærtegn og rettede paa sit Haar og Skæg som en forpjusket Fugl paa sine Fjer.

Fruen stillede sig foran ham, holdt ham med Armene paa hans Skuldre i nogen Afstand fra sig — og Alma maatte tilstaa for sig selv, at hun saâ bedaarende ud.

Det lysnede i Mandens Øje, der gik som et Solglimt over hans Ansigt. Nu syntes Alma, at det var et meget smukt Par.

Han greb hende om Livet, løftede hende i sin stærke Arm og kyssede hende paa hendes hvide Nakke under den mægtige, flettede Knude.

Hun sagde til Alma:

— Ser De, mit Barn! Tag dette til Exempel, naar Gud har vakt Elskoven i Deres Hjerte, og denne Elskov er bleven til Ethik i et kristeligt Ægteskab . . . Se, Karl . . . se!

Mette kom nu med Anden. Og kvidrende løb Fruen ind i sit Værelse og kom tilbage med en Flaske Vin i Haanden.

— Det har jeg sparet op til af Husholdningspengene. Det er Madeira. — Sig saa, at Du har en sød, lille, økonomisk Kone, Karl.

Der spistes med en Appetit, der navnlig for Proprietærens Vedkommende næsten var glubende.

— Ser Du! det klarer op! Solen kommer med Glans og skinner ned paa det af Gud mest

velsignede Ægtepar, dens Øje har set, raabte Fru Blunk, svang sit Glas, hvori den gyldne Vin blinkede med Sølvreflexer og pegede ud mod Haven.

Taagen flød hen i store, flossede Masser, Himlen afslørede sig blegblaa. Træernes Kontourer fik Form og Liv. Vinden ruskede i Grenene, saa de klaprede. Det vaade Græs skinnede, overstrøet med lyssugende Perler. Det sortebrune Muld svulmede op i Gangene. To hvide Kirketaarne rejste Takkegavlene op i Luften, frejdigt skuende ud over den flade Egn. Popler og Pile svajede, der var Liv og Flugt i Alt. Som en kaad, løssluppen Dreng hvinede Stormen gjennem Gaard og Have.

Fruen sang med en Jubeltrille med opløftet Glas:

Kølige Druer,
Kjærligheds Luer,
o, hvor I atter bestorme mit Bryst!

rev sig ud af Mandens Favn og raabte:

— Mit Flygel! Mit Flygel! . . . Ak, det er her ikke mere. Det er ofret paa min kostbare Sygdoms Alter som et Brændoffer til Barmhjertighedens Gud. Aa, Karl, Karl! Hvorledes skal jeg gjengjælde dig al din Kjærlighed og Opofrelse? . . . Aa, Du skal se, hvor jeg skal være sparsommelig og mindes Apostelens Ord,

at Manden er Kvindens Hoved som Kristus er Menighedens! . . . Vi skal nok faa Raad til et nyt Flygel . . . Ikke sandt Karl, jeg faar et nyt Flygel? Det skal være det sidste Glas Vin, som drikkes i dette Hus. Jeg vil leve af Rugbrødssmørrebrød uden Paalæg, af Vand; jeg vil vænne mig af med Kaffe og The, indtil jeg faar et Flygel igjen, hvorpaa jeg kan tolke min Fryd for Herren min Gud og over det herlige Liv, han efter sin fra evige Tider fattede Beslutning har udkaaret mig til.

Hun sank atter til Mandens Bryst. Alma vidste først ikke, hvor hun skulde gjøre af sine Øjne, men uvilkaarlig droges de hen til det tæt omslyngede Par, og hun tænkte paa de Dage — det forekom hende, som det var hundrede Aar siden — da hun øm og troskyldig havde omfavnet den Træblok, Alfred Vaage.

Hun saa Fru Blunk bide sin Mand i Øreflippen.

Hun sagde:

— Tak Pastor Kristensen! . . . De gav mig en Indsprøjtning af varmt Blod, og med et Ryk tog hun fat i Manden og trak ham med sig ind i sit Værelse.

Den store Mette var kommen ind fra Køkkendøren, uden at Nogen havde lagt Mærke dertil. Hun stod i Døraabningen stiv som en Skild-

vagt. Da Ægteparret var forsvundet, brød der et tørt Grin ud gjennem hendes Næse.

— Naa da, da, da! Ja hun kan suge ham ud til den sidste Draabe, den Sat'en. Og det la'r hun unge Tøse som os to se paa! . . . . Hæ? De har ellers ikke ladet andet tilbage af den And end Skroget. . . . Nu faar hun ikke andet til Middag end det, for der er ikke andet. . . . Hun holder ellers mere af at flænse i skært Kjød end af at gnave Ben . . . Hæ! Ja, saadan er hun nu indrettet.

Alma gik ind til sig. Hun følte sig hed i Hjerne og Blod.

Solen stod nu højt over Haven, hvor Stammer og Grene, Græs og Stene skinnede i vaad Glans, og paa den sorte Jord mylrede gnistrende Pailletter.

Hun faldt uvilkaarlig paa Knæ for Solen, som hun ikke havde set i maanedsvis og rakte sine Arme imod den, som bad hun til den, en af disse stille Bønner ud af en saa svulmende Stemning, at den kvæler Ordene i Fødselen.

Da saâ hun en Menneskeskikkelse derude i en rank, kraftig Mand. Han var i en bondeagtig Arbejdsdragt og med Pibe i Munden, hvorfra han blæste lyseblaa Skyer, der boltrede sig igjennem Luften i dansende Ringe. Hans store, mørkebrune Fuldskæg struttede af Kraft som hele

hans Figur. De store brune Hænder glimtede i Lyset. Han saâ paa hende. Et elfenbenshvidt Tandapparat som paa et Rovdyr blottedes, mens Øjet var mildt og skikkeligt.

— Aa, det var ikke andet end Karlen Lars!

Men hvor var det en smuk Karl! En stolt Husar kunde der blive ud af ham! Hvis han svang en Klinge, maatte han kunne hugge sin Mand igjennem som Heltene i Sagaer og Kæmpeviser.

Han tog Huen af og sagde:

— God Morgen!

VIII

— Sikken dan en Re'lighed! sagde Mette og lod Hænderne falde ned paa sine Laar, mens hun stod med opsmøgede Ærmer over en Vaskerballe, og den grønne Sæbe skummede over hendes brune haarede Arme. Hun gav ikke Alma Tid til at spørge videre, men fortsatte:

— Ikke saa meget som en Klejne til Jul! Hun siger, at man skal bede i Julen og ikke æde. Og det véd jeg da lige fra jeg var en Tøs, der netop var vænnet til Renlighed, at Vorherre har befalet En at holde Julen hellig med fed Mad og Æbleskiver. Næ — hun siger,

at „Ky“ (Kjød) volder alt Ondt. Derfor æder hun nu Fisk, men Rødspætter er meget dyrere end som Ky! I Gaar hang hun ved Manden som en Gedehams ved en Smørblomst, og i Dag har hun spyttet ad ham. Det har jeg selv set. Nej, sa' hun, hun vil ligge og græde over, at vor Herre blev født til Verden bare for at lide ondt og blive pint. Og det vilde hun ligge og tude over i hele den velsignede Juletid.

— Sagde Mette Noget til det?

— Nej, for saa var hun bleven saa smadrende gal, at det havde været forskrækkeligt at se og høre paa. Men jeg tænkte s'gu mit, det gjorde jeg, ja Gu' gjorde jeg saa.

— Saa—aa?

— Ja, det gjorde jeg netop. For jeg tænkte: Det maa jo ha' væ't den Mands egen Vilje; for havde han villet, kunde han jo ved sin Almægtighed ha' maset alle de Jødetampe som Utøj. Ja, Gud ske Lov for Dem, Frøken, for De har lige saa megen Tænkekraft, som det ku' væ't mig selv. Nu skal vi kun ha' stegt Flæsk og et Par haardkogte Æg til Julenadver. Grisene er solgte, saa Pølse og Rævensbenssteg, det ser vi ikke Noget til. Men jeg skal liste lidt Hve'emel og en Bid Smør og et Par Æg ud, og dem laver jeg til Lars, Tøsen og mig selv, og jeg skal nok holde et Par varme til Dem og lægge

dem ind i Deres Seng, at de ikke skal blive kolde, saa kan De æde dem, inden De sover.

Ja, det var en trist Juleaften. Proprietær Blunk og Alma sad alene ved Bordet med ludende Hoveder. De kunde høre Grenene knække og knage ude i Haven. Da de rejste sig, sagde han sagte og frygtsomt:

— Vi skal vel i Kirke i Morgen?

— Ja, hviskede Alma.

— Hm, sagde Proprietæren i en Tone, som om han havde været gladere, hvis hun havde sagt Nej.

Der var faldet en let Sne om Natten. Den havde overstrøet Træer, Tage og Jord med et let hvidt Lag Pudder.

Alma og Proprietæren steg op i den gamle Jagtvogn, hvis Lakerings og Overlæders Sprækker Solskinnet pietetløst røbede. Mette var heller ikke videre hensynsfuld, da hun bragte Fodposen og sagde:

— Jeg ku'tte finde den anden Fodpose.

Blunk rødmede og sagde:

— Giv Frøkenen den der.

Han slog et hidsigt Knald med Pisken.

De to alderstegne Heste syntes et Øjeblik at mindes deres Raceblod og Ungdomsmod; de forsøgte sig i en Art Kapriol og slog ind i et skarpt Trav, der dog snart faldt af i den jæv-

neste Luntegang. Proprietær Blunk sukkede ud gjennem sit rimpudrede Overskæg og opgav foreløbig Evret med Hensyn til at være flot kjørende.

Men da et Par propfulde Bøndervogne kjørte forbi ham, blev han rød i Hovedet og haard mod sine Heste og drev ubarmhjertig paa dem. Det knagede i Skagler og Hammeltøj, som længst var uvante med Overanstrengelse. Og end yderligere steg hans Krænkelse, da han mærkede en ny Vogn lige ved sin Bagsmæk og hørte en Bonde, hvis Stemme han kjendte, raabe:

— Nej — det er lige godt Synd at jage saadan paa, Hans. Manden fra Havgaard vil ha' Fortræd af det.

Det var den gamle Sognefoged i den nærmeste Landsby. Han talte saa til sin Søn, der kjørte Familien til Kirke.

Den Art overbærende Delikatesse fra en Bondes Side skar Blunk i Hjertet, især da det var en politisk Modstander, der ved flere Folkethingsvalg havde været Stiller af Venstrekandidaten, mens Blunk havde stillet Modparten.

Gjennem Rækker af mørkt klædte, alvorlige og tunge Skikkelser, uhyggelige Kontraster til den over Jorden og Træerne blinkende fine, jomfruelig glade Sne gik Proprietær Blunk og Alma over Kirkegaarden.

Først lagde hun Mærke til en gammel, meget høj, men ganske krumbøjet Mand, med store, grove Træk. Han maatte have været en Kæmpe i sine Velmagts Dage. Han støttede sig til et ligeledes meget stort Kvindemenneske. Alma kjendte sin Rejsefælle paa de truende gule Tænder. Proprietæren tog Hatten dybt af for Parret, rakte Haanden ud mod den gamle Herre, som fæstede et Par store, milde, meget lyseblaa Øjne paa ham og Alma. Blunk præsenterede.

— Frøken Knudsen — Pastor . . . . men blev afbrudt af det store Kvindemenneske, der nu viste sine blaarøde Gummer plus Tænderne; saâ paa Alma, som hun vilde snappe efter hende, og sagde:

— Vi maa ind i Kirken, Hans . . Vi staar jo her og bliver forkjølede. Skynd dig!

Den gamle Herre knurrede lidt, men lod sig uden Modstand føre videre.

Saa viste Pastor Kristensen sig i Ornat i den Laage, som fra Præstegaardshaven førte til Kirkegaarden.

Præstekjolen sad temmelig tæt om det lange, magre Legeme. Han skred langsomt gjennem Rækkerne af blottede Mandshoveder og nejende Kvinder med halvtillukkede Øjenlaag, hvorimellem de luende brune Øjne skinnede ud med hed Glød, stadig bukkende, uden at fæste sit

Blik paa Nogen. Sneen sprængte hvidt i hans tætte, sorte Fuldskæg. Lydløst gik han hen mod Kirkedøren gjennem den lydløse Skare, fulgt af ydmygt-tilbedende Blikke, især fra Kvinderne, der foldede deres Hænder paa Lommetørklæderne over Psalmebøgerne. En høj, ung Bondekone lod høre en snøftende Hulken. Pastor Kristensen løftede sine Øjne lidt mod hende og nikkede langsomt og alvorligt. Først da han var gaaet ind, fulgte Menigheden ham ind i Kirken og placerede sig, Mænd og Kvinder paa hver sin Side.

Skolelæreren, en ung Mand med Henri-Quatre-Skæg, i fin sort Selskabsdragt, snarere lignende en Oberkellner end en gejstlig Fungerende, lagde for med Bønnen, begav sig saa hen ved en Side i Koret og spillede paa et Orgelharmonium.

Sangen løftede sig, men overragedes af Pastor Kristensens Røst, dyb som en Kontrabas. Det dirrede gjennem Almas Nerver. I Sangen lød stundom noget som en vild, kvidrende Jubel, snart noget som en fortvivlet Bæven, Nød og Vaande. Nogle af Menigheden, især af Kvinderne, kunde Texten uden ad, sang sig op i en exalteret Stemning, der røbede sig ved feberblussende Kinder og ved en Sangen gjennembrydende hulkende Ruelse.

Der susede aabenbart stærke Strømninger

under de hvide, salpeterplettede Krydshvælvinger gjennem den sødsure Luft. De Syngendes Aande stod ud i den som en Røg.

Stolestaderne og de i Skibet opstillede Bænke var propfulde. Præsten laa knælende foran Alterbordet. Han saâ ud, som han overvældet mere og mere sank sammen. Og da han rejste sig for at messe, og hans Bas alene gjennemdirrede Kirkens Rum, lignede han med sit lange Skæg, sin høje, smalle Skikkelse i den underlig snævre Præstekjole, med Bogen i de magre Hænder under den hvide Særk og den røde, guldkantede Messehagel, en Helgen paa et byzantinsk Billede.

Psalmerne bestod af mange Vers, men det var saa langt fra, at Menigheden var træt eller sløvet, at den tværtimod sang stærkere og intensivere. Alma fandt endog Sangen larmende. Hun stjal sig til at skotte over til sin Principal lige overfor hende i Mandsstolene. Hun saâ ham gjentagne Gange holde Haanden for Munden.

De fleste Hoveder og Rygge krummede sig under Sangen som Ax under en Storm. Kun ét Hoved lyste som en Fugleskræmsel over en duvende Kornmark — Frøken Spı ingborgs. Hun sad stram som en Grenader, der nok skulde kunne præsentere sit Værge — de store Tænder — baade for Gud og Fanden, uden at blinke.

Pastor Kristensen stod paa Prædikestolen med

nøjnet Blik og foldede Hænder, da Menigheden endelig var i Færd med den sidste Psalmestrofe. Endnu var den sidste Tone ikke udsunget, da der hørtes en halv skærende, halv brægende, enkelt Mandsrøst synge.

Alma vendte sig brat og saa et gammelt, aldeles skaldet Hoved i et Stolestade. De rindende røde Øjne var blinde, Ansigtet var gjennemfuret af Rynker, et Par uhyre sorte Hænder løftede sig ekstatisk i Vejret. Han sang følgende fire Linjer, men vildt uden Melodi:

Nu rinder Lammets dyre Blod,
det soner Verdens Syndebod,
og Himlen staar i salig Glød,
i Helved luer Flammen rød.

En Bondekone, Almas Naboerske, trak hende i i Kaabeærmet og hviskede hurtig:

— Det er den blinde Skræder fra Onsløv; han haver profetisk Gave og kjender alle Hemmeligheder.

Og Alma saa Pastor Kristensen bøje Hovedet, som om han lyttede med Andagt.

Da begyndte han paa Indledningsbønnen, der henvendte sig til Gud om, at Profetiens og Tungetalens Gave rigelig maatte udbredes i hans Menighed, som i dens store Dage, at alle vilde rystes og falde paa Knæ for den Frelser, der i Dag var født.

Det var Synd at sige, at han prædikede om „det glade Budskab“. Nej, han sagde blandt Andet, at kun de Hellige i Sandhed kunde glædes ved Herrens Fødsel, og de Hellige var kun en ringe Flok. Men de Lunkne, som Herren vilde udspy af sin Mund, og de Vantro, som istemmede Helvedesfyrstens Spot over de Troende, var langt i Overtal. De Lunkne gik i Kirke om Søndagen og levede som Hedninger de søgne Dage; de Vantro gjorde Horehuse og Skuespilhuse til deres Kirker og dansede om Guldkalven som Jøderne under Sinai Bjerg. De lyttede til liderlige Toners og rimede Ords leflende eller brunstige Klang i Stedet for til hellige Psalmer og satte Dampen, Elektriciteten og hvad alle de Kræfter hed, over den hellig Aand og hans Aandepust i den hellige, almindelige Kirke. Nej, før der ret kunde prædikes Juleglæde, maatte Verden med Anger og Sønderknuselse have strøet Aske paa sit Hoved og kastet sig hulkende til Jorden og selv bede om Herrens Straffedom. Selv de Hellige maatte kæmpe hver Dag med Djævelen, der gik om baade som en brølende Løve og søgte dem, han kunde opsluge, og krøb langs Jorden som en listig Slange, for at bide de Troende i Hælen og forgifte det Blod, de havde drukket af Herrens Kalk. „Husk paa Ordet, der lød som Spaadom kort efter

Herrens Fødsel igjennem Simeons Mund, at dette Barn er sat Mange i Israel til Fald og Oprejsning og til et Tegn, som modsiges. Sluttelig bad Præsten for Menigheden og bønfaldt den om at bede for ham, der stadig maatte kæmpe mod Djævelen under Frygt og Bæven, under Hulken og Taarer, bede, at han ikke skulde overliste ham gjennem Kjøds og Blods Vilje og vriste ham ud af Favnen paa den Frelser, som var født os i Dag.

Alma gjorde først Modstand mod disse Tanker, men — hun blev overvunden og græd og skælvede snart som saa mange andre i Kirken. Der var en Begejstrings Vælde over Præsten; Ingen kunde mistænke disse fanatiske og vilde Ord for at stamme fra Hykleri. Den personlige, mandige Myndighed fik Tag i det lille Pigebarn. Hans Røsts Echo rungede gjennem hendes Nerver, som et Orgels Basbasun. Det gik op for hende, at hun havde været et Verdens Barn, og hun lovede sig selv at tænke paa sin Sjæls Frelse. Dog — hun turde ikke tale med Fru Blunk derom. Hende var hun angst for eller led ved.

Hendes Elskovseventyr med Kommisen paa Kontoret ved Havnen stod nu for hende som en stor Synd. Hun havde jo set med uren Attraa paa en Mand. Det blev hende klart.

Proprietær Blunk mødte hende ved Udgangen. Han saâ hendes Betagethed. Han sagde lidt smilende: — Gaa nu ikke hen og bliv tosset ligesom . . . hm . . . saa mange Andre. Husk paa, hvad den svenske Præst sagde efter sin Prædiken: at Menigheden ikke skulde græde, for det turde være Løgn altsammen.

Alma hørte eller forstod ham ikke ret.

Proprietæren plejede at lade sit Kjøretøj staa i Præstegaarden, mens han var i Kirke. Da han stod i Gaardsrummet og vilde gaa ud af Porten, mens Karlen spændte for, traf han den gamle Præst og hans heroiske Slægtning, Frøken Springborg. Den Gamle bad ham venlig at gaa ind i Præstegaarden og spise Frokost, men fortrød det, da han mærkede et Ryk i sin Arm.

Men Ordet var udtalt, og skjønt Frøkenen saâ ud som Edder og Forgift og hverken hilste Blunk eller Alma, gik de ind.

Alma haabede at faa Pastor Kristensen at se endnu en Gang. Hun følte sig tvungen indenfor en Tryllekreds, som han havde draget om hende.

Forlegen høflig bad den gamle Præst de Fremmede tage Plads, mens Frøkenen raslede

med Kaffekopperne, som hun vilde slaa dem i Stykker.

Pastor Kristensen traadte ind i Ornat. Da han saâ Alma, undslap der ham et „Ah!“ der ikke vidnede om Ubehag ved at se hende. Han tog hendes Haand mellem begge sine og sagde med sin umaadelig dybe Bas:

— Gud styrke Dem i al Deres Gjerning.

Det gav et Sæt i Frøken Springborg, som hørte det henne fra Kaffebordet. Hun vendte sig, saâ op og ned ad Alma og Kapellanen og fnøs.

Pastor Kristensen foldede sine Hænder og saâ ned i Skjødet, inden han spiste. Han talte ikke et Ord, og under rugende Tavshed klirrede Gafler og Knive, ja man kunde høre det knække i den gamle Præsts Kjæber. Pastor Kristensens Øjne veg sjælden fra Alma. Hun mødte dem en enkelt Gang for strax at slaa sine ned og stræbte at klare sig, hvad denne Præsts store Øjne sagde. Thi de vexlede i Udtryk og Glans uden at bevæge sig. Snart forekom de hende kjærligt hvilende eller ubehjælpsomt spørgende som en stor og god Hunds, snart tændtes der i dem en hed Glød, som hun ikke kunde, turde eller vilde søge Udtydningen af. Hun vred sig under deres Virkning, maatte anvende al mulig Selvbeherskelse for ikke at røbe sig ved ydre Uro.

Pludselig syntes han at tage et Tag i sig selv og gav sig til at spise, baade hurtig og meget. Mange Stykker tykt Rugbrød med tyndt Smør og Paalæg forsvandt gjennem hans blussende røde Læber. Brat nedslugte han en stor Kop Kaffe, rejste sig med et Sæt, hilste og gik ud i Gaarden, hvor Vognen, der skulde kjøre ham til anden Tjeneste i Annexet, holdt forspændt. Kort efter gik Frøken Springborg ud og smældede Døren i efter sig.

Den gamle Præst drog et befriende Suk, skar sig en tyk Skive Sylte, rakte hen mod et Hjørneskab ved Siden af Sofaen, hvor han sad. Han rakte Tungen lidt ud og missede med Øjnene, mens han halede en lille Karaffel og to smaa Glas frem til sig og Proprietæren. Da de vare tømte, kom der lidt Liv i den Gamles lyseblaa Øjne. Han rettede sig en Smule i Sædet og sagde:

— Ja, det var en stræng Juleprædiken.

— Ja, man blev mere glad, naar man i sin Tid hørte Dem præke, Hr. Pastor, sagde Blunk.

— Tidernes Ugudelighed, den megen Fornægtelse og negative Kritik har vel gjort denne strenge Retning nødvendig. Ja — den Pastor Kristensen taler som en Mand, der har Myndighed. Jeg tænkte i sin Tid altid paa Ordet: Dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes.

— Ja, Gud hjælpe os alle til Hobe! sukkede Blunk. Vi har nok ikke saa meget at lade hverandre høre.

Den gamle Præst stirrede tankefuld hen for sig og sagde, som om han førte en Enetale:

— Hm! Ja, jeg har siddet ved den store Mands Fødder — ham, „Kæmpen mellem Skjalde, som med Orgelklang i Bryst kunde Liv af Død fremkalde med sin Kirkeklokkerøst“. Af ham lærte jeg, at vi først skulde blive dygtige Hedninger, inden vi blev Kristne, og at Korset var den rette Forlængelse mod oven af Thorshammeren, og, at naar Solguld faldt paa det kristnede Fæste, saa begyndte Glæden ved den Herre, som led og døde for os. Thi vi voxede i Visdom og Naade, mens vi stadig knælede for Korsets Tegn i Skjoldet, hvor Løver springe og Hjerter staa i Brand. . . . Men jeg maa have taget fejl. Nu er jeg halv knust af Lamhed og Sløvhed. . . . . Derfor maa jeg nu ydmyg og uden Modstand lytte til Ordet om den evige Fortabelse, om Ormen, der aldrig dør, og Ilden, der aldrig slukkes. Og jeg kan ikke med Mund eller med Pen faa den gamle Seer i Tale og spørge om hans Raad. Nu er det vel snart en Menneskealder siden, at hans isgraa Skæg sank ned paa hans Bryst i Døden.

Der blev en lille Pavse, og Proprietær Blunk,

som ikke var rigtig „med“, syntes, at han dog burde fylde den, og det slap da ud af ham med et Suk:

— Ja, hvad Fa'en skal man sige til det?

Den Gamle vedblev, uden at det syntes, han havde lagt Mærke til Proprietærens Ord:

— Mest gjør det mig ondt for min gamle Menighed. Dens Livsglæde er slukket. Nu er der ingen glade Folkefester om Sommeren ovre i den lille Skov, da de begyndte med Sangen: „Velkommen i den grønne Lund, hvor Fuglene de sjunge“ og fortsatte med Ingemanns Holger Danskes Rimkrønike: „I alle de Riger og Lande“. Ja, ja: Nu gaar Folk enten bøjede under Rædselens Aag eller løfter en hovmodig Pande og pukker paa deres Hellighed. Men det maa vel være saadan, det skal vel være saadan.

Proprietæren sagde:

— Pastoren har ellers været en Kraftkarl, lige til De fik den forbistrede Sygdom.

— Herren slog mig for mit Overmods Skyld.

— Er det sandt, at Pastoren kunde løfte en Tønde Sæd?

— Ja, svarede den Gamle, og der skød et muntert Glimt op i Øjet . . . Ja, jeg var stærk som en Kæmpe af Vælgten. Ja, det var længe før De kom her til Sognet, at der begyndte at komme Mormoner her, og de fik ikke faa med paa deres fordømte Lære. Jeg mødte dem,

hvor de viste sig, og beviste dem baade ved Skriften og ved det lille Ord af Herrens Mund, at de fôr med Løgn. Men de begyndte paa deres Vrøvl forfra igjen. Værst var den Skræder, som De hørte synge paa egen Haand i Kirken i Dag; han prækede om de sidste Dages Hellige og gjentog det Samme ti Gange i Træk. Saa løb Hidsigheden af med mig, og jeg gav alle tre Prædikanter et Livfuld Hug, ihukommende Apostelens Ord: „Den Tjener, som har kjendt sin Herres Vilje og ikke har beredt sig eller handlet efter hans Vilje, skal have mange Hug“. Og de to løb deres Vej og betraadte aldrig Sognet mere, og Skrædderen omvendte sig til Kirkeordet og er nu, siger man jo, en Slags Profet.

— Ja, sagde Proprietæren, det var i de gode Tider, da man kunde lange en obstrinatsig Flab af en Karl en Lussing.

— Ja, men det staar opført paa min Syndeliste alligevel, sagde Præsten og sank slap hen.

I det samme stak en Næse og et Par Tænder ind ad Døren, som aabnedes paa Klem:

— Hans, Du skal ind og sove.

— Ja, ja . . . Farvel Proprietær Blunk, farvel lille Frøken! Tænk imellem paa den gamle Præst og bed for ham!

IX

Ligesom over den nærmeste Egn hvilede en dødsklam Haand over den gamle Præstegaard, hvor i gamle Dage Børn legede at „væve Vadmel“ i Havens Gange, og Klang af Kæmpeviser, af Grundtvigs og Ingemanns Sange, sungne af Bondestruber, frejdige som Trompeter, fyldte de lave, hyggelige Stuer.

— Naa kom saa Hans; Du skal sove.

Frøken Springborg tog denne Kæmperuin af en Fætter under Armen. De store Fødder slæbte fladt efter. Inde i Dagligstuen laa der Puder og Tæpper paa den lange, gamle Sofa med det haarde Hynde.

Fra den Dag af, da gamle Pastor Lamm pludselig blev ramt af et Slag, mens han læste i Grundtvigs Verdens Krønike for 100 Gang i sit lille Studereværelse med Udsigt til Havens bugnende Frugttræer, var han bleven saa bange for denne Stue, at han ikke var at formaa til at sætte sin Fod deri. Han turde ej heller være ene. Naar hans Kusine ikke var i Præstegaarden, maatte en af Pigerne sidde hos ham i Dagligstuen, ja endogsaa ligge om Natten i hans Sovekammer. Han havde en Gang vovet at bede Frøken Springborg derom, men hun havde afvist det med en saa jomfruelig-amazonisk In-

dignation, at han aldrig vovede at komme mere tilbage dertil trods Bevidstheden om sin fuldkomne Uskadelighed som Stuefælle med et hvilket som helst Væsen af modsat Kjøn. Med Nød og neppe opnaaede han den Indrømmelse, at Frøkenen sov i Studereværelset, men med aflaaset Dør.

Hun hjalp Pastor Lamms store Lemmer op paa Sofaen med et kraftigt Tag, idet hun sagde:

— Du venter med at tage din Frakke af, til jeg kommer ud af Stuen. Du véd, at jeg aldrig i mit Liv har kunnet taale at se et Mandfolk blotte sig i mindste Maade. . . . Saa, sov nu Hans, sov. . . Skynd dig!

Præsten sov med høj Snorken, mens Sneen faldt tættere og tættere ude i Haven, og blødt rislende lagde sig tykkere og tykkere over Muld, Buske og Træer.

Og inde i Studereværelset med de gamle, just ikke mange støvede Bøger, endnu med gammel Tobakslugt udsivende fra Bindene, hvis æsthetiske Dels yngste Repræsentant var Chr. Winthers Træsnit, og hvis største Bestand var Grundtvigs Skrifter satte Frøken Springborg sig. Det var hendes Bestemmelse rigtig at ville ærgre sig i Dag. Havde hun ikke havt et saa medlidende Hjerte, skulde Hans rigtignok have havt en ordentlig Overhaling, . . . ja han kunde

jo faa den, naar han vaagnede. For denne sultne Proprietær, som var i hendes Halvbroders Lomme, hvem Prokurator Springborg kunde gjøre Exekution hos, hvad Øjeblik det skulde være, han kunde rigtignok gjerne være lidt mere opmærksom mod hende. Og denne Rendemaske, som samme Prokurator — hun brød sig aldeles ikke om, at de kaldte ham Overretssagfører — for hun, Martha Springborg — hun blæste ad alle nymodens Drengestreger — den Rendemaske, som hendes Broder havde sendt ud paa Havgaard, for at hun kunde spise af paa, hvad han havde staaende i hendes Faders Bo, hun havde ikke lukket Munden op til hende. Ja hun skulde bare have prøvet paa det! Saa skulde hun snart have slaaet et Begplaster for den. Og saa Kapellanen! Han havde dog græsselig simple Manerer. Han formelig aad. Det kunde aldrig falde hende ind at bruge et saa sjofelt Udtryk som at æde, hvis det ikke fandtes i Bibelen. Det var formelig ækelt at se, saadan som han slog alting i sig med lige Behag, enten det var Byggrynsvælling eller den dejligste Hønsekjødsuppe. Og sikken dan der saa ud i hans Værelse paa Kvisten! Sofaen var fuld af Uldsokker, ja af Klædningsstykker, hvis Navn ingen anstændig Kvinde kunde nævne, mindst i Mandfolks Nærværelse. Ja, hun ærgrede sig

ogsaa over Hans, saa dvask han var. Hans havde rigtignok meget at takke hende for. Og han vidste det meget godt. Han var ikke saa dum, som han saâ ud til. Da han havde forlovet sig for . . . ja det er nu lige meget, hvor længe siden det var, saa fortrød han det, og hun vidste nok, hvem han hellere vilde have, for han havde skrevet et Digt, der begyndte:

De Elfenbens Perlerader
bag Læbens røde Koral.

Det var da tydeligt nok. Men der var Kvinder, det kunde hun, Martha Springborg, bevidne højt og helligt — som respekterede Ægteskabets Hellighed, selv om det var et ækelt Ægteskab, og som desuden ikke æstimerede Mandfolk for mere end det Smuds, de træder paa.

Hun tog den nærmeste Kjøbstads Avis og vilde læse dens Udklipsfeuilleton. Men dels kunde hun ikke finde Rede i Pagineringen, dels gik det daarlige Papir itu under hendes hidsige Knips. Da græd hun over, at Skæbnen blev ved at chikanere hende, rejste sig, skød Tænderne frem i deres mest bidske Stilling og sagde:

— Nej nu skal jeg, sandt for Dyden, sige Hans ordentlig Besked.

— Ja, Du gaber, Hans . . . . Men Du har slet ikke godt af at sove for meget. Og hvad

skulde det til at invitere den forsultne Blunk og den væmmelige Tøs herind?

— Aa, det er jo saadan en rar lille Pige.

— Saa—aa —? Nej jeg har jo fortalt dig, at hun . . .

— Hvem der er ren, kaste den første Sten.

— Det tør jeg gjøre uden at blinke, sagde Frøkenen og rejste sig i sin fulde Højde.

— Hm . . . hm . . . , ja i visse Maader, sagde Pastor Lamm eftertænksomt.

— Saa i hvad for Maader, Hans?

— Jeg mener . . . saadan hvad Blufærdighed og Kyskhed angaar.

— Bliv ikke ækvivok, Hans! Det passer ikke for din Alder og den Stilling, som Du dog paa en vis Maade endnu beklæder.

— Er der noget ondt i at nævne de Ord, lille Martha?

— Ja der er. For man har ikke Lov til at tænke sig, at der er noget som helst Svineri til.

— Den Mening er da f. Ex. Gjenstanden for din Beundring ikke af. Han hentyder jo altid til saadant Noget i sin Tale.

— Hvad siger Du, Hans? Jeg holder virkelig ikke „Gjenstande“. Maa jeg være fri for Insinuationer, Hans?

— Ja Du maa, min Pige.

— Jeg protesterer mod, at Du kalder mig

din Pige, Hans. Jeg har aldrig været Nogens Pige.

— Naa ja, ja, ja, ja. Jeg mente ellers at ville sige . . . .

— Jeg bryder mig ikke om, hvad Du vil sige.

— Ja, ja; ja, ja. Saa tier jeg stille, saa tier jeg stille, mit Barn.

— Jeg er ikke dit Barn.

— Nej, nej, nej. Jeg siger jo ikke et Ord.

— Ja, men jeg kan fordre, at Du giver mig en Forklaring over, hvad Du mente med min Gjenstand.

Den gamle Herre gned sig paa Panden. Han kunde ikke huske, hvad han havde sagt.

— Hm . . . hm . . . ja, hvad mener Du? . . . Jeg . . .

— Naa saa Du gaar fra dit Ord? Skikker det sig for en gammel Herrens Tjener? Du talte om en Gjenstand for min Beundring. Jeg kræver af dig som Mand af Ære, at Du siger mig med fulde Navns Nævnelse, hvem Du mener.

— Naa—aa—aa! Jeg mente — ja jeg mente Pastor Kristensen.

Frøkenen fnøs.

— Nej ved Du hvad Hans! Det er det mest uforskammedste, Du kan sige. Jeg er yderlig opbragt paa Pastor Kristensen. Men Du ser jo

ingen Ting. Heller ikke, at Pastor Kristensen saâ paa den . . . Ting . . . den Alma Knudsen, med . . . ja hvad skal jeg kalde det? — presserende Øjne.

Pastor Lamm saâ forbavset paa sin Kusine og lo smaagryntende.

— Ja I Mandfolk ler altid af, hvad der ikke er pænt. Mig ærgrer det, saa det tager paa mig. Jeg er slet ikke sikker paa Pastor Kristensen, siden jeg véd, hvad jeg nu véd.

— Saa—aa—aa—?

— Ja—a—a. Han er ude hver Nat og lader sin Lampe brænde paa Bordet. Han véd ikke, at Petroleum koster Penge, lader det til. Men jeg har Øjnene med mig. Vorherre har givet En Øjne, for at man skal bruge dem.

— Du hedder ikke for Intet Martha, lille Ven. Du bekymrer dig om saa mange Ting.

— Vil Du fornærme mig og sige, at jeg ikke vil sidde ved Jesu Fødder som Maria? Du kunde dog gjerne la' vær' med at blive personlig nærgaaende . . . Men nu vil jeg sige dig, at jeg har opsporet, at Pastor Kristensen gaar sine egne Veje. Jeg sad i Mørke i Spisestuen og tænkte paa alle de Ærgrelser, jeg har døjet i det jordiske Liv. Saa hører jeg En gaar ned ad Trappen fra Kvisten, og saa hører jeg Døren gaa. Jeg hen i Vinduet! Og

der ser jeg et langt Menneske, som virkelig var Kapellanen, gaa over Gaarden og ud i Haven og indad Kirkegaardslaagen. Og det bed jeg Mærke i, og siden sad jeg hver Aften i i Spisestuen, og det var den ene Aften ligesom den anden. Men jeg har været for undselig til at tale til noget Menneske derom . . . og var ikke denne alt andet end moralske Ting kommen her i Dag, og Kapellanen ikke havde set paa hende paa den Maade, saa havde jeg holdt min Ærgrelse hos mig selv, som Gud skal være mit Vidne til, at jeg ellers altid gjør. Men det vil jeg sige dig, Hans, at sker det i Aften, at den unge Præst saadan løber ud om Natten ligesom de uanstændige Tjenestepiger i Kjøbenhavn, saa undersøger jeg Sagen.

— Naa — ja — ja — ; ja, ja!

— Naa Du bryder dig ikke om det?

— N—e—j.

— Og det er din egen Kapellan! Ja Du vil komme til at fortryde det, Hans, komme til bitterlig at fortryde det.

Den gamle Præst smaagryntede igjen. Frøkenen løftede sine Hænder mod Himlen fortvivlet over ikke at kunne faa sin Fætter til at dele hendes Ærgrelse. Hun foragtede Folk, der ikke vilde ærgre sig.

Endnu i Døren sagde hun:

— Jeg siger dig, Hans, jeg passer nøje paa — gik saa ud efter at have slaaet Døren haardt i.

I Spisestuen holdt hun følgende Enetale:

— Han var ikke en Smule klogere, før han fik Apoplexi. Og saadant et dvask Menneske har paastaaet, at han sværmede for det levende Ord af Herrens Mund. Han er selv saa død som en Spegesild; det skal jeg bevidne af Erfaring.

Mens gamle Pastor Lamm afvexlende sov eller nynnede grundtvigske Psalmer lyttende til fjern Klokkeklang gjennem Sneens bløde Dryssen, sad Frøken Springborg i Sideværelset paa en Forhøjning, mønstrende hvad der gik for sig i Gaarden, bankede alvorligt manende paa Ruden, hvis en Pige standsede for at „sludre“ med en Karl, mønstrede gjentagne Gange Fjerkræbestanden, om Tallet passede, efterat hun havde subtraheret de Individer, som i Anledning af Højtiden havde maattet række Hals, fra Antallet, hun forefandt ved sin Ankomst, og tilfredsstillede sig selv ved mindst ti Gange at konstatere et rigtigt Resultat. Hun blev nu i et saa godt Humør, som hun kunde naa op til, thi, skjønt hun i aller højeste Grad ærgrede sig over, hvad hun havde troet at læse i Kapellanens Øjne overfor Alma Knudsen, var hun fornøjet med sin faste Beslutning om at udforske Pastor Kri-

stensens lønlige Veje. Trods det, at hun rigtignok var altfor „selvfølende“ til at holde Sladder med Pigerne, hvem hun kun helligede korte og kategoriske Ordrer, var det hendes Pligt at have Ørene med sig. Nu da hun var misfornøjet med Pastor Kristensens kolde Ordknaphed lige over for hende, var hun ikke utilbøjelig til at slutte det Værste af Karen Stuepiges Fnisen, naar hun saâ Kapellanen styre ind ad „Strædet“ til Unge Niels Nielsens Gaard, hvor Konen faktisk var en af de smukkeste i Sognet og gjaldt for en af de mest hellige. Da Frøken Springborg fandt, at det var hendes Pligt at være à jour med Alt, hvad der sagdes og gjordes i Præstegaarden, saa længe hun var der, fandt hun paa forsvarligt at bruge hvert Middel til at naa sit Maal, som f. Ex. at lytte udenfor Borgestuedøren til Karlens, Husmandens og Pigernes Samtaler. Endnu Lillejuleaften havde Karlen sagt: Ja, ja, Maren Niels Nielsens sidste Tøs hun er da „kristen“, véd jeg, for den unge Præst hedder jo Kristen Kristensen. Hun glemte endog at forarges, som hun ellers vilde have gjort, over Pigernes fjantede Fnisen.

Da Pastor Kristensen kom hjem fra sin Gjerning i Annexsognet, var han ved Middagsbordet uafbrudt under Kontrol af Frøkenens Blikke. Men han gav ingen Agt derpaa og

vexlede kun faa Ord med gamle Pastor Lamm som f. Ex. at Kirken havde været lige saa stoppende fuld som i Hovedsognet, at Herrens Finger synlig havde berørt ogsaa denne Menighed. Den gamle Herre udtalte pligtmæssig med foldede Hænder: „Herren være lovet!“ Han syntes at falde hen i Betragtninger, sukkede flere Gange, og hans Distraktion benyttede Frøkenen sig af.

Der blev nemlig serveret Andesteg. Og hver Gang der var Fjerkræ paa Bordet, stod der en Kamp om Kilebenet mellem Pastor Lamm og hans Kousine. Ædelt og selvfornægtende sagde den ene til den anden: „Tag bare Kilebenet . . . jeg sætter ikke den mindste Pris paa det . . . det er mig saamænd ligemeget, hvad jeg faar . . . jeg spiser akkurat lige saa gjerne det ene som det andet Stykke . . .“ men den, der tog det, efterlod en dump Fortrydelse i Sjælen paa Modparten. I Dag listede Frøken Springborg Kilebenet lydløst til sig og havde halvt fortæret det, da hendes Fætter vaagnede af sine Betragtninger. Resigneret sukkede han og opgav Kampen. Den unge Præst gnavede det store Laarben og spiste den fede Gump. Frøken Springborg sagde til sig selv, at en Mand, der satte saa lidt Pris paa Guds Gaver, burde nøjes

med samme Føde som Folkene i Borgestuen. „Ja vent Du til i Aften!“

Hele Eftermiddagen sad hun paa sin Forhøjning, glad som en Helt, naar Kampens Stund nærmer sig. Hendes Strikkepinde klirrede som Kaarder, der krydses. Ved Thebordet gnistrede hendes Øjne, og hendes store gule Fortænder glinsede fugtigt, som en Ulvs, der vejrer det sig mere og mere nærmende Bytte.

Den gamle Præst gik tidlig i Seng.

Klokken slóg ti, og den slog elleve. Frøken Springborg holdt sig stille som en Mus, strikkede ikke en Gang. Da knagede det ovenover paa Kvistværelsets Gulv og derefter paa Trappen. Kapellanen maatte tro sig sikker og ubevogtet, siden han slet ikke dæmpede sine Trin, men skred frejdig ned, som havde han den bedste Samvittighed.

— Jo, jeg takker!

— Naa, saa han vilde være listig! Jo vist! Han vilde lægge Vejen over Kirkegaarden og saa ud af den anden Port. Saa var han jo lige i „Unge Niels Nielsens“ Stræde ɔ: en Indkjørsel fra Vejen til Gaardens Port mellem to Stengjærder.

I en Fart var Frøkenen i Overtøjet. Det var blæst stærkt op, og den tidligere jævnt og

blødt faldende Sne var bleven fygende og strid, den stak i Huden som Naale. Vinden hujede og hvinede i Pile og Popler. Stammer sukkede og bragede, tørre Kviste reves af. Længernes Straatage vred sig under Stormens lunefulde Greb og Kast.

Skulde Frøken Springborg opgive det Hele? Nej. Hendes Ideal var at være en staalsat Karakter, og i denne Sag var hun videbegjærlig som den grundigste Forsker.

Vinden snoede og flettede hendes Undertøj om hendes Ben som Sejl om tynde, men bomstærke Master. Hendes Blufærdighed løb ingen Fare, selv om hendes Ben skulde blottes, thi Folkene var længst gaaede i Seng, og Natten var mørk. Med Møje skjelnede hun ved Hjælp af Sneens Gjenskjær Pastor Kristensens lange sorte Skikkelse bevæge sig over Kirkegaarden.

Hvidmalede Kors og enkelte Marmortavler grinede ud i Mulmet som Lemmer og Hovedskaller af Dødninger. Det var alligevel rart, at Kapellanen gik der. Alene, uden Bevidsthed om et andet Menneskevæsens Nærhed, turde Frøkenen næppe have passeret en Kirkegaard under saadanne Omstændigheder. Med Fare for at blive opdaget af den, hun forfulgte, paaskyndede hun sine Skridt for at være ham saa nær som muligt; hvis en Fare skulde vise sig.

Men hvad var det?

Saâ hun ham ikke nærme sig Vaabenhuset, gaa ind under den lille spidse Dørbue? Hørte hun ikke Nøglen hvine i Laasen?

Saa fræk kunde dog hverken han eller noget Kvindemenneske være, at de turde holde Stævnemøde i Kirken . . . Gud! og naar han nu lukkede Døren, saa var hun ene; og for ikke alt i Verden turde hun gaa ene tilbage over Kirkegaarden. Hun fortrød sin Expedition.

Nej han lod Døren staa uaflaaset. Hun hørte Nøgleknippet klirre og rasle i Laasen, hvor det hang.

Frøkenen stod og holdt sig i Dørens skarpe Murkant. Sneen føg mod hendes store knoglede Haand, og Kulden dødisnede den, mens Alt om hende hvinede, suste og bragede. En Teglsten raslede fra Kirketaget, faldt ned og knustes med et skrattende Brag mod en Ligsten.

Gjennem den utætte Dør saâ hun Lys inde i Kirkerummet. En Art Trøst eller Haab søgte hun at suge ud af disse Lysstraaler. Det kæmpemæssige Møl søgte Lyset, og uden at ænse, hvad der kunde følge paa, aabnede hun Kirkedøren og gik ind med Hjertet bankende op i Strubehovedet.

Alterlysene var tændte og flakkede som Vimpler til alle Sider. Først opdagede hun ikke

et levende Væsen i det store, svagt dæmrende, iskolde, muggent lugtende Rum. Man hørte Vinden tude uden for, Sneen fare i Raseri mod Ruderne og de gamle Vinduessprosser knage som Træernes Grene og Straatagenes for et Øjeblik siden.

Paa én Gang saâ hun en lang Skygge kaste sig hen over Korgulvet, brydes, hvor den lave Hvælvings Sving begyndte, og fortsættes i forvredet Form ud i Kappen.

Kapellanens høje Skikkelse stod med Ansigtet vendt ind mod det gamle, udskaarne Trækrucifix i den forgyldte Ramme, der tjente til Altertavle. Han havde løftet sine to Hænder over sit Hoved. Form- og farveløse stod de i det svage Flakkelys.

Den sorte Skikkelse rørte sig ikke af Stedet. Den havde ikke mærket, at Nogen kom ind. Den gamle Pige krøb sammen og smøgede sig ind i et Stolestade. Nysgjerrigheden begyndte at arbejde sig op gjennem Forfærdelsen.

Hun hørte Sukke eller dybe, smertelige, uartikulerede Lyd fra hans Bryst gjennem Stormens Stød og Vindens Hvin. Af og til hørte hun Ordene:

— Jesus, Jesus! Hjælp mig Jesus!

Pludselig kastede han sig ned paa Gulvet foran Alterbordet. Det syntes, som om han stødte sin Pande mod Gulvet. Og nu formede

der sig nogenlunde forstaaelige Ord. Denne Stemme, der selv i Prædikenen lød brummende som en stadig henbuldrende, aldrig helt udbrydende Torden, der rugende hænger over en Skovegn, brød nu vildt ud i ulige Tempo og Klangfarve, som Vejret derude:

— Skal jeg aldrig blive sikker i Naadestanden? . . . . Skal jeg aldrig blive fri for at føle Djævelen slide i mit Kjød . . . Hvorfor har Du, o Gud, ikke gjort mig til dem, som Skriften kalder Gildinger fra Moders Liv? . . . . Hvorfor kan jeg aldrig sé paa en Kvinde uden med uren Atraa? . . . Herre, Herre, led mig ikke i Fristelse! . . . . Herre, hvorfor forstøder du min Sjæl og skjuler dit Ansigt for mig? . . . Skal jeg støde de Kvinders Sjæle bort, som kalder paa mig, for at jeg skal forkynde dem det Ord, som de hungrer og tørster efter? . . . Bøj dog en troende Kvindes Hjerte til mig, at jeg kan blive som dit Redskab, Morten Luther, ham, der helligede sit Kjød, saa det blev Dig en Velbehagelighed. . . . Du véd jo, Du maâ jo vide, at jeg tror paa hver Tøddel af dit hellige Ord, og at jeg forkynder det rent og purt uden Menneskefrygt . . . . Driv da Djævelen ud af mit ulykkelige Legeme, hvor han huserer som en nagende Kræft!

Han vred sig som en Orm, der trædes paa,

rejste sig paa sine Knæ, slæbte dem hen ad Altergulvet, løftede atter sit Hoved mod Krucifixet og sagde:

— Ja, ja . . . Nu ser jeg paa dit hellige Aasyn, at Du har bønhørt mig . . . Tak, hjertenskjære Frelser. Og Du vil hjælpe mig til i disse hellige Juledage at forkynde det hellige Ord, saa det trænger som et tveægget Sværd til de Hørendes Sjæle og vækker dem til kun at søge din Naade . . . Ja ja, Du har oprejst mine Ben, som Du havde knust.

Han rejste sig, og med de funklende Øjne løftede og med stærk Røst sang han:

O Du min Immanuel,
hvilken salig Himmelglæde
har du gjort min arme Sjæl
ved dit Korses Purpurvæde!
Fjendens træske Snare brast,
som mig Sjæl og Sind holdt fast.

Med løftet Hoved gik han gjennem Skibets Gang, efterat have slukket det ene Alterlys og taget det andet brændende i Haanden. Inden han var naaet saa vidt, var Frøkenen smuttet ud af Døren, men Præsten var saa optaget, at han Intet syntes at mærke. Hun løb, saa stærkt hun kunde, over Kirkegaarden, naaede Laagen længe før Pastor Kristensen, der først slukkede Lyset og dernæst lukkede Kirkedøren i Laas.

Da Frøkenen kom i Seng, tænkte hun meget over, hvad hun havde hørt og set, og sagde, inden hun slukkede sit Lys:

— Det er rædsomt . . . men alle Mandfolk har dog en yderlig sjofel Fantasi.

Fra den Dag af slog hun ind paa en vis overbærende Tone og et overlegent Væsen ligeover for Kapellanen og var saa mild, som hun formaaede at være. Men saa snart der i hans Nærværelse kom et kvindeligt Væsen ind i i Stuen, vogtede hendes Øjne paa ham, som en Politiofficiants. Dog strøjfede stundom en lille bitte smilende Antydning hendes Alvorsansigt. Hun vidste jo, hvad hun vidste.

X

Fru Blunk var utilgængelig i Juletiden, lod sige, at hun laa under for sine Synders Vægt. De knappe Maaltider maatte holdes i Dagligstuen, fordi Spisestuen laa hendes Værelse for nær, og hver Gang hun hørte Klirren af en Kniv mod en Tallerken eller Raslen af Kopper, saa skreg hun — efter den store Kokkepiges Udsagn — som en Gris, der blev stukken. Hendes Diagnose af Fruens Tilstand gik ud paa, at det var den bare skinbarlige Dovenskab,

„for det var knapt, at hun gad rejse sig for at lægge sit Møg“.

Men efterhaanden blev Kokkepigen tavs overfor Alma, for, som hun sagde til Avlskarlen, „nu har Frøkenen ogsaa faaet Bid i Kap'lanens Dævler“.

Alma var som sat uden for Verden. Hvad hun saâ og hørte, tog sig ud og lød for hende, som laa det i lang Frastand. Hun saâ og hørte nær ved sig kun Pastor Kristensens dybe Bas og hans strænge Bibelord om Djævel og Helvede. Og hun bebrejdede sig, at disse Ord ikke skræmte hende nok, men at hun snarere følte en Vellyst ved at lade dem gjenlyde for sig.

Hun turde ikke tale til Proprietær Blunk om at kjøre til Kirke anden Juledag, hvor der var første Tjeneste i Annexsognet Kl. 9 om Morgenen. Men hun maatte derhen. Hun stod tidlig op, mens Huset sov.

Det røg og føg med Sne. Hverken Vej eller Sti var at skjælne. Den lille, kraftige Pige arbejdede sig frem som hin stormfulde Novemberaften til sin Kjæreste, Grossererdrengen, men det var en endnu stridere Gang. Hun takkede Gud, fordi han havde sendt et saa haardt Vejr, og tænkte sig Muligheden af at faa Bod for

sin Synd, hvis hun kæmpede sig igjennem og led ondt.

Vejen var let at finde. De evige Pilehegn afstak den tydelig nok. Altsaa — trøstig fremad!

Hun stemte sig imod Vind og Sne, der skar i hendes Ansigt som Knive. Maalet vinkede i den af Menighedssang og Præstens Bas fyldte hvide Kirke, denne Verden for sig selv af hellige Tanker og Længsler.

Og da Præsten i brændende Ord og med flammende Blik havde skildret Stefanos' Martyrdød og hans himmelske Syn, følte hun en henrivende Gysen gennemrisle sig. Hun søgte Forkynderens Øje, men hendes Spørgen blev ikke besvaret med et Blik fra ham. Hans Øjne flammede frit ud i Rummet.

Paa Tilbagevejen kjørte han hende forbi. Hun saâ et Glimt af den tæt indhyllede Skikkelse indenfor den gamle Kaleche. Et Øjeblik tænkte hun paa at bede om at kjøre med, men turde ikke. Nu havde hun Medvind; den tog i hende, saa hun næsten løb hele Vejen og kom hjem, rødglødende og dødtræt.

Hver Søndag gik hun i Kirke. Hun blev ikke indladt til Fru Blunk. Proprietæren og Pigen var tvære imod hende. Men Indtrykket af Omgivelserne strøjfede hende kun flygtigt.

Hun levede i Pastor Kristensens Forkyndelse og læste stadig i Bibelen. Pigen sagde til Karlen, at siden den Præst var kommen hertil, var alle Fruentimmer blevne skrupdovne.

Almas Sind fyldtes med Billeder. Hun drømte med Josef om Faren fra Herodes, bar med Maria Jesusbarnet over Bjerge og Ørkener frem og tilbage til Ægypten og til Galilæa og hvilede med dem under en ensom Palme; sad med den tolvaarige Frelser under Tempelarkaderne blandt de Vise, ledte efter ham sammen med Forældrene, delende deres Sjæleangst og Spænding; sad til Bords ved Brylluppet i Kana og drak Vinen — som Jesus fra Vand havde forvandlet til sit hellige Blod. Hun følte sig helbredet paa Sjæl og Legeme med den Spedalske og med Centurionens Søn i Kapernaum. Hun mærkede, hvor Stormen stilnedes ved den truende Haand over Skumbølgerne paa Genesareth Sø. Hun bævede ved Tanken om, at hun muligvis kunde blive bunden i Knippe med Klinten og opbrændt, naar Høsten kom, inderlig bedende om at blive samlet med Hveden i Laden. Fortællingen om Arbejderne i Vingaarden satte hende i Spænding som en Roman. Hun var glad over dens lykkelige Opløsning, thi hun selv hørte vel til dem, der var komne i den sidste Arbejdstime. Saa kom Lignelsen med de fire Slags Sædejord, og da

hun den Søndag i øsende Regn i den mørke Dag i Februar arbejdede sig gjennem Søle og Slud ad den opblødte og opkjørte Vej, saâ hun efter, om Djævelen, der rev Ordets Frø ud af Hjerterne paa dem, der havde hørt det, ikke skulde være skjult bag en af de struttende Pilebuske i denne tætte Taage. Med Kristus følte hun sig døbt i Jordan. Fra Pastor Kristensens Mund dalede Duen over hende og slog sine Vinger tæt om hende. Hun kæmpede med Djævelen i Ørkenen, og naar Præsten hvert Øjeblik raabte: Vig fra mig Satan? mens hans Negle borede sig ned i Fløjlet paa Prædikestolens Støttepuder, saa borede hendes Negle sig ind i hendes Laar og hun gjentog Ordet for sig selv med et indre uhørlig Skrig.

Kokkepigen sagde om hende hjemme:

— Nu gider hun heller ikke røre sig til Noget. Ja hun gjør rigtignok heller ikke stort ved Føden. Den Anden æder som en Møllegris. Hun mente sin Frue.

Naar Alma var ene, hvad hun næsten altid var, saa lavede hun Samtaler mellem sig og Pastor Kristensen.

Hvorfor kom han dog aldrig? . . . Og dog — hvis han kom! Mon hun ikke vilde krybe i Skjul? . . . Det var godt, at Fru Blunk aldrig lod Alma kalde. Thi naar hun tænkte paa

hende, syntes hun, at hun hadede hende uden ret at vide hvorfor.

Stundom jublede hun i sin Ensomhed og raabte: Jeg lever, jeg lever!

Thi hun levede med disse bibelske Skikkelser og Situationer. Den aandelig forsømte unge Piges Hjerne sugede graadig de ny aandelige Indtryk; de fôr flokkevis derind som Luft i et længe afspærret, brat aabnet Rum. Hun sang stundom, og hun syntes, at Ekko svarede hende og gav hende Ret i, hvad hun sang og tænkte. For første Gang i sit Liv følte hun tydelig, at der var Noget, der laa højt over Dag og over Vej. Aa — at gaa saaledes drømmende om og se ned paa, hvad der laa om hende!

— Det er mig, som vandrede jeg gjennem Roser. Hver Angst for min Sjæl er mig en Fryd. Den kommer fra Evighedens Sale, fra Himlens Rum, hvor de Salige jubler Halleluja til Guds Ære fra Evighed og til Evighed!

Betagen af Pastor Kristensens dumpe Bas sang Alma med dybe Alttoner. Hun blev forfærdet over den Klang og Styrke, der laa i hendes Stemme. Hun følte sig rammet af et Tilbageslag af denne Kraft, som hun aldrig havde anet, at hun ejede.

Da alt om hende sank mere og mere i

Glemsel eller i Døs, og Søndagene kun dannede Oaserne i Taageørkenen, hvori hun vandrede, veg hendes Omgivelser langt tilbage i hendes Bevidsthed.

Blunk havde holdt sit Løfte til sin Kone og lejet et Flygel. En Aften i Skumringen slog Alma det an, havde i Begyndelsen saa megen Omsigt, at hun kun svagt berørte Tangenterne, men saa tog den opvældende Stemning Magten fra al Besindelse og Slutningslinjen af en Psalmestrofe: Ære være Gud i det høje! rungede med fuld Kraft gjennem de resonansrige Rum. Alma følte Klangbølgerne lukke sig over sit Hoved som en Badende i det skummende Hav.

Da aabnedes en Dør haardt og højt. Et Gys stivnede Alma fra Isse til Taa.

I den halvmørke Aabning stod Fru Blunk i sin Friserkappe.

Hendes Bryn havde trukket sig sammen. De var mørkere end ellers, og havde Alma været en klarere Iagttager i dette Øjeblik, vilde hun have opdaget, at Brynene glinsede, som om Tuschen ikke var tørret, og at Rispudderet sad lidt løst paa Kinderne.

Hun stod længe lige saa urørlig paa Dørtærskelen som Alma sad paa sin Stol.

Fru Blunks ellers saa fløjelsbløde Stemme,

kjælen som en elskovssyg Hunkats Knurren, lød nu tør og klaprende som en Storks Knæbren.

— Naa — altsaa løj Rygtet ikke . . . og det Brev, jeg viste Dem, indeholdt Sandhed. Er De en sædelig Pige? Møder De for Guds Ansigt med en ren Sjæl? De vækker Forargelse i de Helliges Menighed — prøv ikke paa at nægte det. I Stedet for ydmygt at bøje Deres syndebetyngede Hoved, knejser De og formelig sluger Pastor Kristensen med Deres store, sanselige Øjne for at forlokke en stakkels, søgende og bedende Herrens Tjener og hjælpe Djævelen med at friste hans skrøbelige Kjød. Al Deres Psalmesang er jo kun besløret Erotik til Pastor Kristensen. Farvel, Alma Knudsen! Det beror paa min Mand, om han vil have Dem i Huset, men mig ser De aldrig mere. Jeg, som selv er musikalsk, kan høre, at, naar De synger de hellige Sanges Ord, saa klinger det jordiske Begjær igjennem disse Alttoner, som er de mest opæggende for Mændene. Og det skal brænde som Ild paa Deres Samvittighed, om De ellers har nogen, hvis De har berøvet mig Troen paa en Kvindesjæls Flugt paa hvide uplettede Vinger op mod Frelserens udstrakte Favn. Den Tro kan jeg ikke undvære, og har De taget den fra mig, saa bærer De et uendeligt Ansvar

for Gud. Naar De ser mig modløs synke hen i Synd og Verdslighed, saa har De Deres Straf. Min Søvn — den, som mit forpinte Legeme saa højlig behøver, har De i hvert Fald røvet mig for mange Døgn. Jeg skal kæmpe for at overvinde mig til at bede Gud om at tilgive Dem.

Fru Blunk drejede sig brat paa Hælen, og lydløst forsvandt hun med fejende hvidt Slæb gjennem Døraabningen.

Alma gik ind i sit Værelse. Hun undrede sig over, at hun ikke var mere gjennemrystet. Men længe havde det dæmret for hende, at Fru Blunks Religiøsitet var af anløben Art, nu klarede hendes Kvindeinstinkt for hende, at hun, Alma, havde vakt Fruens Skinsyge. Et Øjeblik var det, som om et Glædesglimt — eller var det et Skadefrydsglimt? — lynede igjennem hende. Skulde Fruen virkelig have den Mistanke, at Alma Knudsen kunde stikke Athalia Blunk ud hos — — —? Hun fôr sammen, da Navnet higede op mod hendes Læber . . . Det var jo en Vanhelligelse, om hun turde fæste jordiske Tanker til en Apostelskikkelse.

Og dog . . .! Hun lokkedes mod disse Tanker, som mod en Afgrund. Kjælenskaben og Ømheden, der i sin Tid havde bemestret sig hende under Møderne med hendes tidligere

Kjæreste, drev hende til at tænke sig Pastor Kristensen staaende for hende med Armene favnende udbredte, med Øjne flammende som Ildsluer, med Læberne dirrende i salig Henrykkelse.

Hun turde ikke benægte for sig selv, at hun da vilde have styrtet sig til hans Bryst og klæbet sin Mund til disse røde, fugtige Læber . . . og, da det var blevet hende klart, gav hun et Skrig fra sig og vaagnede til Liv. Hun saâ skarpt Alt rundt omkring sig: den maanebelyste Stue med de tarvelige Møbler, den blaanende Sne i Haven derude, de struttende Grene. Hun følte, hvor hun rystede af Kulde.

Ja, det var Verden: denne Sne og Kulde, disse kolde Gjenstande omkring hende, denne vilde Kvinde, denne forkuede Mand, denne raa Pige, alt dette Forfald, al denne Forlorenhed — det Andet var en tom Drøm, en syndig Rus i Elskovens søde, krydrede Vin.

Det kunde hænde sig, at Fru Blunk havde mere Skyld i, at Alma ikke sov den Nat, end at det Omvendte var Tilfældet. Alma gik i Seng, lod sig melde syg til Aftensbordet, laa og vendte og drejede og tumlede de samme pinefulde Tanker. Hun kunde ikke en Gang bede. Hun var vist stødt ud af Naadestanden.

Næste Morgen, da den store Mette kom med

The, spurgte Alma hende, om hun vidste, om Fruen havde havt en slem Nat. Mette svarede:

— Hun har sovet og snorket som den store So i sin Tid ude i Svinehuset. Nu er den ellers solgt. Hun var mat af Arrigskab. For unge Niels Nielsens bøvede Kjælling har været og sludret med hende og præket for hende om al Slags Dævelskab. Den Gaardkjælling er hellig, men ellers gnistrer hendes Øjne som en Tævekats, naar den løber.

Det gik op for Alma, hvorfra Fru Blunk havde de sidste Efterretninger om hende. Mettes Stil fik en Efterklang i Pigebarnets let paavirkelige Sind, da hun lo og sagde ved sig selv:

— Der er nok mange Hunde om det Ben — og da hun samtidig kom til at mindes sin Halvbroder Bertels Bøllejargon, bragte en Slags kold Douche hende ned paa Jorden. Hun gik ud til den Husgjerning, hun længe havde ladet urørt, og gav sig i Konversation med Mette. Og Mette behøvede blot et Ord, saa gik det løs, som en Spilledaase, naar den er trukken op.

— Ja, unge Niels Nielsens Kone! Ja, hun er hellig. Ja, jeg troer det s'gu nok. Hun aad før alle sine Børn, end hun gav en fattig Stodder et Glas af den mest sjatne Centrifugemælk.

— Jeg har aldrig set hende her i Huset før.

— Nej, hun kommer bare, naar hun er utidig og ondsindet og er bange for, at et andet Fruentimmer er ude efter den lange Ka'p'lan. Saa snakker hun og Fruen hinanden op, saa de bliver helt rundtossede.

— Det er skammeligt blot at tænke ondt om en Mand som Pastor Kristensen.

Navnet smeltede hen i Almas Mund.

— Det er'et ogsaa. For en Mand i hans Stilling, og som er saadan oplært til at snakke for sig, han maa dog have lidt Sans for Renlighed, og Maren Niels Nielsen, hun synes, at det er Svineri at gjøre for meget Vand beskidt, og naar man er saa bøvet som hun er, saa maa man s'gu hverken spare paa Vand eller grøn Sæbe. Derfor staar der en Stank efter hende som efter en gammel Gedebuk. Saa kan jeg da bedre forstaa, at han kan faa Sind til Fruen, for hun vasker og pjasker sig som en Fiskeodder, og jeg vilde ønske, at en anden En kunde holde sine Fingre, som hun holder sine Tæer. Derfor vil hun immer vise sin bare Krop til en anden En, men det er ledt at se et nøgent Fruentimmer. Jeg har tidt set hende staa splitterragende nøgen foran hendes store Spejl og grine og kissemisse til sig selv, som om Spejlet var hendes Kjæreste . . . Naa, i

visse Maader siger jeg ikke Noget til det, for en Præst er jo udgaaet fra Skaberens Haand som andre Mandfolk, saa Herregud! — om han ogsaa en enkelt Gang vrider Tøjret af sig oppe paa Gasebanken — saa — saa maa han selv se, hvordan han klarer sig med Vorherre, det rager jo ikke en anden En.

— Tror Mette da ikke, at han . . . . taler ud af sit Hjertes inderste Overbevisning?

— Jo ellers var han jo en skidt Knægt, for han faar jo sine gode Penge og sin Føde for det.

En Vogn rullede ind ad Porten.

— Nu har jeg hørt det Syn med! sagde Mette, slap Sleven, hvormed hun rørte Æggeblommer i det røde Lerfad og slog Hænderne mod sine Laar. Der kommer s'gu Kaptejnen . . . . ham Branddirektøren.

Kjøretøjet var en Gig paa høje Hjul. Karlen kom springende med Vogntrappen. En høj mager Herre i Pels og spids lodden Hue steg let ned, skjøndt hans hvide spidse Moustache angav en ikke ringe Alder. Alma saâ et fint lille Ansigt med Henri-Quatre-Skæg, en velformet lille, men noget spids Næse. Hvis en Tegner vilde lægge an paa at karikere ham, kunde han vel faa en Don Quijote-Type ud af ham.

Alma havde hørt Kaptejn og Branddirek-

tør Hald nævne som Særling, Fritænker, en Mand uden Alvor, som næsten ikke omgikkes Egnens Folk . . . . Han saâ jo ret interessant ud. Hun opdagede nu, at han var betydelig over Middelhøjde, og at han bar sig rank som en ung Mand.

Han blev staaende paa Trappestenen, mens Karlen løb ud i Stalden og hentede sin Husbond. De to Mænd hilste paa hinanden, og Kaptejnen klappede venlig Proprietær Blunk paa Skulderen med sin handskeløse, fine men solbrændte Haand, paa hvis Lillefinger en Diamant legede Tagfat med Solskinnet.

Mette sagde:

— Ja det er ham, Manden stikker over til i al Gedulgthed, uden at hun derinde mærker til det. Jeg tænker, de to ta'r sig en høj Paans sammen.

Alma fik travlt med at gaa. Da hun kunde beregne, at de to Herrer var komne ind i „Kontoret", listede hun sig igjennem Dagligstuen for at gjøre Toilette, uagtet hun indsaâ, at hun næppe vilde komme den fremmede Herre for Øjne. Og skjønt Samvittigheden protesterede stærkt i hendes Indre mod, at hun kunde have saa verdslige Tanker, gik hendes gamle nysgjerrige Kvindenatur over hendes unge Optugtelse i Hellighed. Hun gjorde sig saa kjøn,

som hun kunde, satte sig ind i Dagligstuen og gav sig til at sysle med et Haandarbejde.

„Kontoret“ havde Vindue ud til Gaarden, én Dør til Entréen og én til Dagligstuen.

Tilfældigvis stod den sidste aaben, saa Herrernes Stemmer lød ind.

XI

Alma hørte vel bekjendte Navne og Ting gjentagne Gange: sine Brødres, sin Faders, det Knudsenske Bo, hyppigst dog Overretssagfører Springborgs Navn. Men det var det Samme, der nu taltes om, som det, hun havde hørt derhjemme, og som uforstaaet var surret hende om Ørene og svundet hen i Luften: Om 1ste, 2den, 3die Prioriteter, om Kavtioner og Selvskyldnerkavtioner, om Byggekontrakter, Vexler o.s.v. o.s.v.

Da hørte hun Proprietær Blunk sige:

— Ja han den ældste Broder er naturligvis fallit, og den yngre . . .

— Har altid været det, er det og vil altid være det, lød nu den Fremmedes Røst med en læspende, men ikke ubehagelig Bilyd. Og han, Prokuratoren — jeg har heldigvis aldrig seet ham — er naturligvis en topmaalt Kjæltring.

— Aa — han er en Spekulant som saa mange Forretningsmænd.

— Det er et mildere Ord for den samme Ting. Enhver, som vil gjøre sig rig ved at gjøre Andre fattige, er en Kjæltring, om end saa alle Overinstanser i hele Verden og alle Lovbestemmelser ikke kan krumme et Haar paa hans Hoved. En Børsjobber, en gründende Svindler, en Arbejdsgiver, der betragter sine Arbejdere som en Vare og . . . og en Byggeprokurator er for mig mere strafskyldige end Brandstiftere og Indbrudstyve.

— Ja hvad bliver saa al Handel og Vandel, Hr. Kaptejn?

— Skal vi nu lade være med at filosofere, gode Hr. Blunk, og tænke paa Deres Sager? Lad os nu see, hvad den Slyngel af en Prokurator skriver.

Der blev en lang Pavse. Kaptejnen syntes at blade i Dokumenter eller gjennemlæse Breve. Der undslap ham hvert Øjeblik et Udbrud af haanende eller indigneret Latter.

— Hæ! Nu taler han trøsteligt, den Tugthuskandidat! brød han ud . . . Vinde to Processer! Især naar han fører dem! Ja, jeg tror det nok. Naar han har trukket Skjorten af Dem, vil han have Underbuxerne i Tilgift.

— Aa, Kaptejn . . . De tror nu ondt om alle

Mennesker. Overretssagfører Springborg har reddet mig ud af mere end én Knibe.

— Ja, for at bringe Dem dybere og dybere i Suppedasen . . . Nej der er kun Et for Dem at gjøre — — —

— Ja, at lade det Hele ramle . . . Det har De raadet mig til for Aar og Dag siden.

— Ja, og det skulde De have gjort allerede den Gang, saa havde De og flere Andre været adskillige tusinde Kroner mindre fattige. Alle hidtidige Udveje har jo været Galgenfrist.

— Ja, men De vil da tabe 2000 Kroner, hvis jeg vil erklære mig fallit.

— Lille Hr. Blunk . . . jeg kan ikke præstere mere; jeg vidste, at jeg havde Raad til at spendere dem, men nu —. Ja selv om jeg kunde, vilde jeg ikke, nu, da det er mig klart, at De sidder i saadant et Edderkoppespind . . . Erklær Dem fallit . . .!

— Ja, hvis jeg var ene. Men jeg har jo en Kone —

— Ja, det har De jo paa en vis Maade.

— Hm — ja—a—a!

— Ja, nu hjælper ingen Kjælenskab, gode Ven. Send Deres Frue paa en Sindssygeanstalt.

— Kaptejn Hald!

— Proprietær Blunk! . . . . Hun er ligefrem gal.

— Bare jeg havde hendes Forstand! . . . . Herre Gud, hun er saa nervøs . . . . og saa religiøs.

— Pyh! Ja, siden den lange Kapellan er kommen hertil, saa er jo en hel Del Mennesker paa Egnen blevne gale. Denne ny Djævelstro er en Epidemi, værre end Tyfus og Kopper. Den blodforgifter vort Folk. Hysteriske Personer — ja der er ogsaa hysteriske Mandfolk — er de mest modtagelige for Smitte . . .

— De vil da ikke kalde den tykke „unge“ Niels Nielsen for et hysterisk Mandfolk.

— Nej. Derfor er han og mange tykke Gaardmænd ogsaa kun hellige om Søndagen. Om Hverdagen snyder De hverandre af Hjertens Lyst i Heste-, Kvæg-, Svine- og Gaardhandel ligesom i de gode, gamle Dage. Desuden Fromhed og Fiffighed kunne saa vel sammen „ligesom den Sommer og den Eng“ i Kæmpevisen . . . Sæt nu jeg kunde skaffe Dem en Plads som Bestyrer af Andelsmejeriet i Tolstrup og hjælpe Dem med at klare for Fruen paa Bistrup . . . Død og Pine, jeg faar en Idé! Naar „die Gnädige“ er kommen til Hægterne, saa se at opnaa Ægteskabsskilsmisse. Lad hende saa gifte sig med Kapellanen. Hun gjør det vist nok, og den lange Frøken Spring-

borg, Deres ædle Beskytters tandfagre Søster, gaar jo og fortæller, at det eneste, der kan redde hendes Fætters Kapellan paa Legeme og Sjæl, det er et Giftermaal.

— Kaptejn Hald, hvis De ikke havde været mig en saa tro og uegennyttig Ven og Raadgiver . . .

— . . . Saa vilde De udfordre mig? Hør, kjære Ven! De er en god Mand, men De er for blød og kjælen til at træde den brutale Sandhed under Øjne. De løber Livet igjennem med Skyklapper for Øjnene. Handl en Gang, for Satan! Lad Prokuratoren og de andre Snydere slaas om Stumperne, de er nu en Gang ikke til at faa klinkede sammen . . . og, ja bliv nu vred og smid mig ud, om De vil — ofr „die Gnädige“ paa Hellighedens Alter og lad Kapellanen faa hende . . . Men hvad er det, Blunk? Hørte De det ikke? —

. . . . Alma havde ikke kunnet betvinge et fortvivlet og smerteligt Skrig. Det var, som et tveægget Sværd gjennemskar hendes hele Organisme. Det blev sort for hendes Øjne, men hun vandt dog Kræfter til at løbe ind i sit Værelse, inden Herrerne kom ind i Dagligstuen. Men hendes Haandarbejde laa paa Gulvet, og Blunk sagde:

— Død og Pine! Døren til Kontoret var ikke lukket i . . . . Skulde Frøkenen have hørt . . .?

— Hvilken Frøken?

— Hun, vi har i Huset . . . Frøken Knudsen. Søster til de to Brødre . . Brolæggersønnerne . . Jeg skulde føde hende . . saa skulde der godskrives min Konto tre hundrede og halvtredsindstyve Kroner om Aaret. Det er ellers en rar Pige.

— Hm! Sér hun godt ud?

— Ja, hun gjør . . . . Men, hun har vist siddet herinde og hørt . . hørt Alt . . . Dørene er utætte.

— Naa hvad saa? Hun har godt af at høre sit Skudsmaal. Er det godt, saa opmuntrer det hende, og er det daarligt, har hun jo godt af at høre den ubehagelige Sandhed, som jeg er vis paa, at De, gode Blunk, ikke turde sige hende i hendes aabne Øjne — lige saa lidt som De turde gjøre det ved noget andet Menneske.

Det var at røre Proprietær Blunk paa hans ømmeste Sted. Han troede, at han var indvortes som udvortes: en smuk og djærv Kraftkarl . . . eller rettere sagt: han forstod at skræmme den stundom opstaaende Tvivl om sin Mandighed tilbage med en Trumf, som at

han, Fanden gale mig, skulde vise hele Verden, at . . o.s.v. Han sagde det samme højt til Kaptejnen med disse Ord:

— Jeg! ikke turde? Jeg tør altid sige min Mening til hele Verden. Ja, Alma Knudsen er baade en meget smuk og en meget rar Pige. Som hun kan omgaas min stakkels syge Kone med englelig Taalmodighed! Som hun gaar stille og passer sig selv! Jeg er jo aldrig i Humør til at underholde Nogen, og hun, lille Stakkel, kunde saamænd nok trænge til, at Nogen tog sig af hende. Hun maa jo kede sig. Saa det er ikke saa underligt, om hun er bleven hellig af lutter Kedsomhed.

— . . . Naa ikke andet! saadant Noget kan være en Børnesygdom, der skal overstaas lige som Kighoste, Mæslinger og røde Hunde. Blot det ikke varer ved, eller slaar over i det modsatte Extrem. For jeg kan egentlig ikke lide fritænkerske Fruentimmer. Det er ligesaa ukvindeligt at være „*esprit fort*“ som at ryge Tobak. Deri holder jeg med Franskmændene. Havde jeg en Kone, saa kommanderede jeg hende i Kirke en Gang om Maaneden — det vil sige ikke til en halvtosset, exalteret Præst . . . Nej en Mand kan være Voltairianer, en Kvinde maa ikke gaa ud over Rousseau.

De sidste to Sætninger laa uden for Pro-

prietær Blunks Horizont. Han sukkede som sædvanlig lige over for Ting, han ikke magtede, og sagde ydmygt:

— De er en svær kundskabsrig Mand, Kaptejn.

— Jeg! Jeg er en Ignorant. — Eller hvad der er værre, en halvstuderet Røver . . . Jeg rendte af Skole, den Gang jeg kunde lære Noget; nu læser jeg en Del, men føler altid baade Forkundskab og Hukommelse slaa klik.

— De er jo da Student? Ikke?

— Jo. Men Exaltationen betog mig i 1848, og jeg løb med i Krigen, for at spille Diletttantviolin i Ouverturen til den skrækkelige Fiasco i 1864. Efter den faldt Skjællene fra mine Øjne, og jeg saâ, at det at være Officer i et lille lemlæstet Land, der aldrig kan tænke paa at føre Krig mere, ikke var til større Nytte end at være Chef for Borgervæbningen i Ringsted eller Skelskør. Da jeg i to Aar havde ligget i Garnison, gaaet fra Knejpe til Knejpe, fra Bal til Bal, fra Middagsselskab til Middagsselskab hos Omegnens Herremænd, hos Byfogden og Apothekeren, leget Kjæreste med de kjønne Piger . . . saa blev jeg led ved mig selv og tog Afsked. Heldigvis havde jeg lidt Skillinger. For med min Pension og Lønnen for det ansvarsfulde Embede, jeg røgter, vilde

jeg knap have Noget til en Snaps til Rugbrødet.

— Ja jeg kan nu ikke forstaa, at De opgav den militære Løbebane. Nu rejser Folket sig igjen og befæster Hovedstaden.

— Hm! Dette Folk af Lyrikere og Fantaster, Ideologer og Drømmere skal nok faa lavet os et nyt Dannevirke og faa Understøttelse dertil af nogle Avancementsspekulanter. Naa — saa spilles den sidste Akt af den omtalte *opera seria*, og Finalen er vort Lands Undergang... Men de gjør Ret i foreløbig at holde Dem paa den Side, De staar. Husk blot, hvad jeg sagde før: Gjør Pinen kort for Dem selv. Lad Alt ramle! Laan mig Papirerne og se over til mig midt i Ugen. Farvel, Blunk!

Kaptejn Hald var allerede ved Kontordøren, da Døren fra Spisestuen gik op, og Fru Blunk viste sig i sin diskrete sorte Dragt, med det helgenindeagtig-pandeskilte, glat nedkæmmede Haar. Hun saâ udmærket godt ud i det klare, kolde Lys, og Armene, hvide, med ganske fin blegrød Alabasttone, boltrede sig i de side Ærmer, uden Kniplingsfyld, som hun idag bar til Trods for Moden.

— Men, Hr. Kaptejn! Hvilken glædelig Overraskelse!

Kaptejn Hald gjorde en Bøjning og en Kom-

pliment, der røbede en grundig og solid Skole. Men paa hans Ansigt trak op et ubeskriveligt Smil, hans hvide Overskæg skilte sig ad, dets vixede Spidser stak ud til Siden som to slebne Syle.

— Hvad? Vil De afsted? Nej — det bliver der Intet af, sagde Fruen. Hun havde nu faaet sin Røst stemt i lokkende Fløjtetoneklang.

En ny Kompliment, lidt dybere, fra Kaptejnen:

— Min Frue, hvor dybt jeg end beklager det — kalder uopsættelige Forretninger mig hjem.

Et lille Smil og en Drejning paa Hælen, halv militær, halv dansemesteragtig — og han var lige ved Døren. Men med Lynets Fart havde Fruen faaet Flygelet aabnet og slog an, sang saa Beethovens Melodi til: „Kennst du das Land, wo die Citronen glüh'n.“

Kaptejn Hald slap Dørens Laasegreb. Han kunde ikke se Fruens Ansigt, altsaa ikke det triumferende, ondskabsfulde Glimt i hendes staalgraa Øjne.

Fru Blunk sang videre. Kaptejnen blev staaende med et komisk blandet Ansigtsudtryk, der vexlede mellem Sympathi og Protest. Stemmen laa højt, men der var noget forceret, skri-

gende. Noget unobelt, ja næsten simpelt, sentimentalt dæmrede frem i Foredraget af Linjerne:

Dahin! Dahin
möcht' ich mit dir, o mein Geliebter ziehn.

Han sagde ved sig selv:

— Fanden skulde rejse til Italien med saadan En! Han blev dog ved at høre, og det morede ham at forme sin Protest mod denne Foredragsmaade, denne Trivialisering af sit Yndlingsdigt og sin kjæreste Melodi.

Men — var det bevidst eller ubevidst, at Fruen forandrede Manér i den sidste Strofe:

Kennst du den Berg und seinen Wolkensteg?
Das Maulthier sucht im Nebel seinen Weg;
in Höhlen wohn't der Drachen alte Brut;
es stürzt der Fels und über ihn die Fluth.
Kennst du ihn wohl?
Dahin! Dahin
geht unser Weg! o Vater, lasz uns ziehn!

Den blev sunget med Lidenskab — ja fin var den ikke — slet ikke i Karakteren, men en sanselig, en korporlig Kraft brød frem af det sentimentale Jukseri eller Jaskeri — om end Anstrængelsen var hørlig.

— Det er splintrende galt, protesterede det inde i ham, . . . men der er en vis Slags Personlighed i det.

Da Efterspillet efter en flot Behandling var færdigt, vendte Fruen sig og rakte sin buttede Haand med rosenrøde Smilehuller over Knoerne ud mod Kaptejnen og sagde:

— De ser, jeg kjender Deres Smag, Kaptejn Hald. Jeg véd, at denne Sang kan De ikke modstaa . . . enten den synges udmærket eller slet. Jeg véd nok, at jeg desværre synger den slet.

Hun saâ stift forskende, sarkastisk paa den gamle Herre, nød Trækningerne i det magre fine Ansigt og tænkte:

— Gid jeg kunde tegne! Jeg kunde faa en dejlig Karikatur ud af ham, som mange finder er smuk og distingveret.

Nølende greb Kaptejnen hendes Haand. Hun tvang ham, saa at sige, til at berøre den med Knebelsbarten, snarere end med Læberne.

Med et hurtigt Ryk var han ved Døren, bukkede igjen og afværgede med en Haandbevægelse Blunk fra at følge ham ud.

Fru Blunk slog Hovedet ned i sine Hænder og lo. Med dæmpet Stemme sagde hun til sin Mand:

— Han er henrivende, den magre musikgale Hidalgo!

Blunk svarede:

— Pst, Athalia! Du maa s'gu nødig fornærme ham . . . for han er mig meget nyttig.

— Lad mig rigtig faa fat i ham, og han vil blive dig endnu mere nyttig.

Alma havde hørt Sangen. Som Kaptejnen var hun halvt beundrende og halvt forarget.

Med Haand under Kind havde hun sat sig i sit Vindue i Solskinnet.

Hun saâ ud i alt det Blaa og Glinsende og sagde:

— Jeg kunde lære at synge den Sang bedre, tror jeg.

Gjennem en Aabning i Havedigets Hegn saâ hun Giggen jolre forbi, saâ den hvide Moustache flimre i Solen og hørte et vældigt Knald.

Hun maatte have mere at vide om Kaptejn Hald. Siden hun havde sét ham, havde hun ikke tænkt paa Pastor Kristensen.

Et Øjeblik efter fik hun en Slags Anger derover, men kunde ikke faa manet Præstens Billede frem i Hellys i sin Tankes Forgrund.

XII

En Morgen kom Pastor Kristensen ned til Frokost, og som sædvanlig gik han tungt og larmende paa sine svære Fødder.

Frøken Springborg stod plantet midt i Stuen. Hun løftede tyssende sin Haand imod ham.

— Hans er meget syg. Han fik et Anfald tidlig i Morges. Doktor Skov er hos ham.

— Gud være hans Sjæl naadig! sagde Kapellanen, foldede sine Hænder og bøjede sit Hoved, satte sig stille ned og syntes at synke hen i Bøn.

Frøkenen saâ ufravendt og skarpt paa Pastor Kristensen, men respekterede hans Andagt, indtil han med et Suk løftede sit Hoved og gjentog: „Gud være hans Sjæl naadig!“

Da sagde Frøkenen:

— Aa, det vil han nok være. Der findes blandt hans Kollegaer dem, der er lige saa store og større Syndere.

— Det er sandt, sagde Kapellanen, tankefuldt nikkende.

— Hans har været hidsig og opfarende i sine yngre Dage, men det var snart ovre. Han var en god Mand.

— Efter Verdens Mening var han en god Mand. Men hvem kjender Vorherres Tanker?

— Hans havde bedste Karakter til sin Examen, saa han maa vel kjende dem bedre end saa mange andre.

Frøken Springborg, som erkyndigede sig om Alt og Alle, vidste vel, at Pastor Kristensen kun havde anden Karakters anden Grad, men da hun ikke var sikker i sin Latin, modstod hun Lysten til at sige: *haudabilis secund.*"

Bondestudenten Kristen Kristensen blev saaret og følte Svien. Han sagde, lidt polemisk:

— Kundskab opblæser, men Kjærlighed opbygger.

— Hvad for en Slags Kjærlighed? sagde Frøkenen med en Røst, skærende ond som en Ragekniv — for der er mange Slags Kjærlighed, Pastor Kristensen.

Han løftede langsomt sine store Øjne op mod hendes reptilagtigt stikkende Blikke. Hun brændte af Lyst til at gjøre Kapellanen Fortræd. Hun vilde bide ham til Blods baade med Tænder og Øjne. Hun slap ikke sit Tag; hun var vedholdende i Bidet som en Grævlingehund.

— Vil De ind og meddele min Fætter Syndernes Forladelse? sagde hun. Han kan meget

godt forstaa, hvad man siger til ham, og han kjender godt Folk.

Pastor Kristensen blev staaende tavs og saâ paa hende. Frøkenen sagde:

— Hans har altid været en sædelig Mand. Saadanne Folk som unge Niels Nielsens Kone og . . . hvad er det nu hun hedder . . . hende derovre fra Havgaard . . . naa, Fru Blunk . . . og den Brolæggerdatter fra Kjøbenhavn . . . dem kunde han slet ikke lide. Heller ikke bragte han Sognet større Regninger paa Alterlys ved at lyse Kirken op om Natten.

Kapellanens Pupiller dirrede. Der kom en Erindring op i ham, at han ligesom havde følt, at Noget havde puslet i Kirken under hans natlige Samtaler med hans Gud. Men han havde ikke tænkt videre derover siden. En Følelse af Had mod dette store, hjerteløse Kvindemenneske blussede op i ham. Hans store Haand knyttede sig. Han følte et Øjeblik en levende Trang til at slaa de to store Gifttænder ind paa dette raa Fruentimmer, der havde beluret hans Mellemværende med Gud, som kastede Skarn paa hans Kampe og Anfægtelser, som havde sneget sig til at læse hans Sjælelidelsers lønlige Skrift.

Men, vant som han var til at tvinge „Disciplinen“ over sine Sindsrørelser, tog han sig

sammen. Den knyttede Haand foldede sig sammen med den anden; han klemte dem begge mod Brystet og sagde:

— Jeg vil ind og give min syge Broder et Guds Ord med paa hans sidste Rejse.

— De kommer maaske slet ikke derind. Doktor Skov er der, og det kunde ligne ham at forbyde Nogen at komme ind til ham.

— Men en højere Herre end Doktor Skov befaler her, sagde Pastor Kristensen.

Frøkenen rettede sig i hele sin Højde og Knokkelstyrke og nærmede sig Døren for i dens Karm at opstille sig som en afværgende Kerub.

Kapellanen gik rolig sin Gang, og da han kom paa Siden af hende, sagde han:

— Jeg gaar her i en højere Herres Ærinde; naar han byder, gjælder intet menneskeligt Forbud.

Han rettede sin krumme Nakke prælatmæssig rank, følte sig inspireret af en snart totusind-aarig Institutions Herskermagt, og vilde sikkert, om Frøkenen havde gjort Modstand, blidt skubbet hende til Side.

Men i det samme gik Døren sagte op, og en lille men meget svært bygget Mand viste sig. Det var praktiserende Læge Skov, der

efter at have fungeret som Distriktslæge i Vakancen efter et Dødsfald, nu havde faaet noget af den Afdødes Praxis. Han var Studenterkammerat af Pastor Kristensen, var kommen sammen med ham paa Regensen og havde altid behandlet Theologen drilagtigt. Han sagde med venlig Tone de burschikose Ord:

— Hold dig fra ham, Kristen Storinkvisitor, og lad den gamle Herre slippe af med Vejret i Fred.

Pastor Kristensen gjentog sine Ord fra før, om at han, som stòd i en højere Herres Tjeneste, ikke ænsede noget menneskeligt Forbud.

Lægen svarede:

— Døden er nok den højeste Herre.

— Der er en Herre over Liv og Død, som Du ikke kjender Skov.

— Naa ja. Kan være. Men lad ham dø i Fred.

— Er han ved Bevidsthed?

— Han ligger og smaasynger.

— Jeg vil høre, hvad han siger, sagde Kapellanen og greb om Lægens Haandled. Jeg vil derind.

— Stop lidt, kjære *„grand inquisiteur“* og lad det først være en Aftale, at Du ikke plager

den gamle Herre med den nyeste Theologi . . . for saa smider jeg dig ud, Kristen.

— Jeg vil være ene med min Broder. Jeg vil sige ham et Alvorsord.

— Nej . . . nej . . . Gu' om Du maa. Skal vi ta' et Tag som i den gamle Regens kirke, da jeg verfede dig fra Stolen, fordi Du havde siddet og gumlet i en hel Time paa en Avis, saa ingen andre kunde faa fat i den . . . Du er halvandet Hoved højere end jeg, men jeg har Rygrad og Muskler. Nej jeg gaar med, Kristen, for at Du paa en pæn Maade kan sige Farvel til den gamle Husbond, men nævner Du Fanden eller Satan eller Djævlen, hvad I nu kalder ham, saa . . . Men siden Du bor her i Huset og selv er Præst, vilde det vel være mest passende og pænt, om Du ikke kneb ud ved saadan en Lejlighed . . . Det var vist en rar gammel Mand . . . Du skal s'gu være god ved ham og ikke plage ham.

Som for at sikre sig, at Kapellanen teede sig efter hans Vilje, tog Lægen nu hans Haandled, mens de begav sig ind til den gamle Præsts Dødsleje.

Midt i Stuen greb Lægen sin Studenterkammerat Præsten i Knaphullet og sagde:

— Du Kristen? — Anciennetetsprincipet regerer os dog.

Pastor Kristensen betragtede ham uforstaaende.

Lægen gik videre:

— Jo. I Præster har Anciennetet, og i Kraft af den viger vi andre for Jer, f. Ex. nu. Jeg havde Lyst til at smide dig ud og lade den gamle Mand sove hen . . . men jeg tør ikke. I er saa mægtige som Murene paa de gamle Ruiner, som ingen Djævel kan faa sprængt, Derfor har jeg opgivet at faa Jer væltede . . . og det var min og mine Samtidiges Ungdomsdrøm. Nu siger jeg som Bonden om Rundetaarn: Lad det staa!

Pastor Kristensen saâ paa Lægen, rystede paa Hovedet og sagde:

— Vi forstaar slet ikke hinanden.

— Nej. Men saa længe jeg kan magte dig, holder jeg paa dit Haandled. Du tør ikke vriste dig løs og gøre Skandale ved en Dødsseng. Jeg vil bruge min fysiske Magt i det korte Øjeblik, Ingen kan kontrolere den. Værs'go, Kristen Kristensen?

Den lille, herkulesbyggede Mand holdt sin Studenterkammerats Haandled som i en Skruestik, og hviskede:

— Du skal faa Lov at være General, men jeg er s'gu din Stabschef.

Han aabnede Døren, der førte ind til den Syge.

Der laa den gamle Præst i lidt dæmpet Lys gjennem de sænkede, lysegrønne Rullegardiner. Den hvide Haarmasse laa vidt bredt over Hovedpuden som Skjægget paa Overlagenet. Det kunde være en Model for den døende Olding Ørvar Odd i Oehlenschlägers Fortælling. De stærke Knogler traadte frem i Tindinger og Kinder, og Trækkene syntes endnu større skaarne ved Magerheden og den voxagtige gule Bleghed.

De stærkt hvælvede Øjenlaag var lukkede, men de hvide Læber bevægede sig bestandig ligesom Hænderne med de dybe, blaalige Gruber mellem de skarpt fremstaaende Mellemhaandsben og Knoer. De famlede bestandig langs Lagenets Rand.

Noget som en dyb Nynnen lød i det tavse Værelse, hvor den troende Bondestudent og den fritænkerske Læge stod Haand i Haand tilsyneladende i god Forstaaelse. Pastor Kristensen vilde nærme sig den Døende, men Læge Skov vedblev at holde hans Haandled med sit stærke Tag. Oldingens Stemme løftede sig lidt. Begge lyttede. Ordene blev tydeligere, og et Smil — lidt trodsigt syntes det Lægen — virrede under den Gamles Mundskjæg.

Pastor Kristensen greb rædselslagen Lægens Arm med den Haand han havde fri, da han skjælnede Ordene, som den Gamle nynnede:

Muntert hos Aserne Mjøden
skal Ejnherien drikke,
Livet agter han ikke.
Leende gaar han i Døden.

Pastor Kristensen sled for at komme løs.

— Han dør jo som en Hedning, raabte han.

— Vil Du tie . . . eller . . . mumlede Lægen og klemte fastere.

— Jeg beder dig . . . slip mig . . . lad mig sige to Ord . . .

— Nej . . .

— I taler om, at Kirken øver Vold og Tvang — og nu vil Du . . . Er der Intet, som er dig helligt, Skov?

Der var noget saa stærkt i Pastor Kristensens Blik, at Lægen slap hans Haandled med en Bevægelse, som han kastede Noget fra sig.

Kapellanen greb den gamle Præsts famlende Haand og sagde:

— Broder! Bekjend din Tro!

Øjenlaagenes Kugler aabnede sig, saa det Hvide saâs helt rundt om Pupillerne. De stirrede stift paa Pastor Kristensen. Lægen ilede til og tog hans anden Haand, og med et

Tag tvang Pastor Hans Lamm sig halvt over ende og holdt sig i den Stilling ved Kapellanens og Lægens Hjælp. Med en Røst, der peb gennem Luftrøret, fremsagde han hele det apostoliske Symbol, i hvilket den gamle Grundtvigianer havde set den ædleste Extrakt af den evige Sandhed.

Han var ved at falde tilbage, men hængte sig tungt i den Hyperorthodoxes og den radikale Fritænkers Haand og nynnede med brudt og klikkende Røst den grundtvigske Psalmestrofe

Tag det sorte Kors fra Graven,
Plant en Lilje, hvor det stod!
Ved hvert Skridt i Dødninghaven
Blomster spire for vor Fod.
Englevinger paa vor Grav
for den brudte Vandringstav!
Palmefugl for Askekrukke!
Frydesang for hule Sukke.

Da slappedes hver Sene og Muskel. Den gamle Præst blev de to stærke Løftende for tung. Han sukkede og sank tilbage.

— *Mortuus*, sagde Lægen sagte.

— Er han død i sin Herres Jesu Kristi Tro? sagde Kapellanen. Han glemte, hvem han talte til.

Lægen saa lidt spodsk paa ham og mumlede:

— Han er død, som Du og jeg vel vil dø

— akkurat som vi har levet: i Dualisme og Uklarhed.

Doktor Skov vidste ikke hvorfor — han fortrød at have sagt disse Ord, der klang saa abstrakt-stemningsløst lige over for Kapellanens bekymrede Spørgsmaal. Atter fremtvang sig for hans Tanke Billedet om de gamle, usprængelige Munkestensmure.

Men hvad var det, der summede og brummede, som om en Bisværm havde fyldt Gaarden?

XIII

Lægen saâ en hel Del Mennesker staa derude, baade Kvinder og Mænd.

Solen som nys havde skinnet saa klart, var nu helt bedækket af Skyer; det var „graa Frost“. I blyfarvet Ensformighed rugede Luften over de fire Gaardsmure, hver en Farve laa død hen. Men tydelige stod de enkelte Fysiognomier og Skikkelser, der var betagne af samme ubevægelige Tunghed. Trækkene var stivnede i en fælles dump Alvor, der for et usympathisk Øje som Doktor Skovs tog sig ud som Stupiditet. Han syntes, at alle Underkjæbepartier enten forlængede sig eller forsvandt under ned-

hængende Overlæber, at en dyrisk Sløvhed og Stumphed betvang alt Sjæleliv.

Præstegaardens Folk havde lige fra den tidlige Morgen berettet om, at det var paa det Sidste med den gamle Sognepræst. Budskabet var gaaet fra Gaard til Gaard, fra Hus til Hus.

Der stod gamle Koner Haand i Haand med hinanden eller med deres gamle Mænd; der stod Folk af alle Aldere, alle ganske ubevægelige. Døden, der havde gjort sit Besøg inde i Stuerne, hang ligesom en Kæmpeflagermus med udspilede Vinger over det hele Billede, formørkende, stivnende, isnende dets Figurer.

Saaledes stod nu en Del af den gamle Pastor Lamms Menighed. Mulig tænkte En og Anden af de Ældre — med stille Længsel eller med Anger og Ruelse — paa Livet i Sognet i hans Kraftens Dage, da hans stærke Baryton lige frejdig og glad sang for til de grundtvigske Psalmer under Kirkens hvide Buer og til de fædrelandske Opsange og Kæmpeviser under Skovens grønne. Ja, da dansede Karlene med sinkebesatte Støvler og Piben i Mundvigene paa Danseestradens Bræder i den lille Lund, og Pigerne hang rødblussende og sundhedsstruttende ved deres Arm, mens de stærkt farvede Huebaand susede og flagrede, og de broderede

Huebulle glimtede. Den høje, svære, kjønne Præst var ikke bange for nu og da at træde en Dans, og hans mest begejstrede Tilhængere mødte de hist og her svagt opdukkende pietistiske Betænkeligheder fra Folk som den hellige Skræder med den Slags Ord:

— Naar vor Præst gjør Noget, sker det til Guds Ære, og naar han danser, er det fordi han har Lov til at glæde sig over, at Kristus er staaet op i Paaske-Morgenrøden og har taget al vor Synd paa sig.

Og nu havde Pastor Lamms Kapellan Kristen Kristensen, Bods- og Helvedesprædikanten, vundet Ørenlyd hos Alle. Han traadte ud paa den halvrunde Trappesten, og med sænket Hoved og foldede Hænder sagde han følgende Ord:

— Ja, den gamle Præst er død! Bed med mig om at Gud vil frelse ham fra Djævelen. Hans Tro var ikke som en Mands, men som et umyndigt Barns. Han glædede sig ved Jesu Forsoningsdød som et Barn ved en Sølvrangle og glemte de røde Blodstrimer efter Hudfletningen, og de Strømme, der randt ned ad Korsets Træ fra Naglegabene paa Hænder og Fødder og fra Lansestikket i Siden. Den Mand lukkede ogsaa Øjnene for Satan, naar han omsurrede hans Øren som en graadig Rovfugl, og sang verdslige Sange for ikke at høre

hans Vingeslag, der er det samme som den gamle Slanges Hvislen under Kundskabens Træ. Men Gud, hvis Naade gaar over al Forstand, og som gjør Alt, hvad ham behager, kunde dog maaske falde paa at fri ham fra at komme i Helvede. Lad os bede om det for ham, der nu er død, og for os Alle, der snart skal følge ham efter . . . Amen!

Doktor Skov havde meldt Frøken Springborg, at Alt var forbi. Hun havde svaret uden at fortrække en Mine:

— Ja vel. Det kan jeg begribe.

Lægen kunde ikke lide hende og hun kunde lige saa lidt lide ham som noget andet Menneske. Men da de begge fra det aabne Vindue hørte denne Tale, da mødtes deres Øjne i en fælles Forargelse. Lægen knyttede sin stærke, men her magtesløse Haand ned mod Forsamlingen, hvoraf ingen ænsede det. Den gamle, ondsindede Pebermø viste Tænder, en let Farve løb et Øjeblik over hendes gule Kinder, og hun kunde ikke tilbageholde Udbruddet:

— Det skulde have været i Hans Lamms Velmagts Tid. Han havde givet den Karl saadan en — og hendes store Haand langede en symbolsk Ørefigen ud i Luften — saa han havde ligget der — og hun sparkede sin Filtsko hen ad Gulvet.

Da Pastor Kristensen havde endt, besteg en stor, svær Kvinde en Sten foran Brønden, og som tidligere havde gjort Tjeneste som Vandingstrug.

— Uh, sagde Frøken Springborg, det er unge Niels Nielsens væmmelige Kone.

Lægen fandt hende ingenlunde væmmelig.

Under Bevægelsen faldt det sorte uldne Shawl, hun først havde om Hovedet, ned over Skuldrene paa hende.

Store, mandhaftige Træk, men regelmæssigt skaarne. Næsen havde en næsten græsk Form, Panden var lav, Hagen kraftig, næsten kugleformet og stod trodsig og energisk ud. Paa de brede, lidt vel flade Kinder tonede det Hvide og Røde fint ud i hinanden. Et uregerligt, hørgult Haar flagrede rebelsk i Vinden; de meget store graa, Øjne under stærkt hvælvede Laag blinkede med en vild Glands, mens hun kastede Hovedet tilbage og stemte med skingrende raa Soprantoner i en Psalme. Efter det første Par Linjer stemte Forsamlingen med i Kor, den mægtige Gaardmandskones Sopran og Kapellanens Bas dominerede.

Psalmen var meget lang. Doktor Skov opfattede kun enkelte Ord af Texten, som Djævlen og Satan, Blod og Pine, Død og Dom, Himmel og Helved, og hver Gang, han fangede et af disse Ord, kriblede det i ham, og hans Ansigt

fortrak sig, ikke at tale om, at hans musikalskdannede Øre led ved falske Toner og raa Overgange fra den ene Tonart til den anden.

Frøken Springborg forlod tilsidst Værelset i Forargelse over „det Kommers“.

Men saa oplivedes Lægens Humør ved en lille Episode. En stor tyk Mand, der stod lige ved den bondeagtige Valkyrie og hidtil havde havt Hænderne, ja et Stykke af Armene borede ned i et Par Buxelommer, næsten af Muleposers Størrelse, tog sig et solidt Gab midt i en Psalmelinie. Han blev synlig mere og mere adspredt, saâ sig om, og hans Øje mødte en lavstammet, grim, ikke ung Bondepige, der bar en brun Straahat med en forpjusket sort Fjer. Han hviskede Noget til hende. Hun nikkede, tog en Papirspakke op af Lommen, pillede den op, mens hun saâ sig om i Kredsen med spejdende Øjne som en Odder, der vil fange Fisk. Da hun troede sig uiagttaget, halede hun en Rugbrøds-Rundtenom med Syltemælk som Paalæg frem, rakte den tykke Mand den og spiste selv en lignende med Appetitost paa.

Den tykke Mand benyttede ivrig et Øjeblik, da Ceremoniellet fordrede, at han skulde tage sin Hat af. Han spiste graadig inde i Hatten. Doktor Skov saâ ham fra Siden og kunde kontrolere det.

Lægen gjenkjendte Pigen. Da han som ung Kandidat for nogle Aar siden for første Gang vikarierede for en Læge paa den samme Egn, havde han hjulpet hende under en vanskelig Fødsel. Han huskede, at hun angav flere Fædre til sit Barn. Han sagde ved sig selv:

— Denne bodfærdige Magdalene ligner ikke synderlig Correggios eller Tizians. Hvis hun ikke synder igjen, er det fordi Ingen gider røre hende med en Ildtang.

Men hvad var det? Han hørte en Vogn holde uden for Porten, hvad der rent undgik den syngende Forsamlings Opmærksomhed. Thi den havde begyndt en ny Psalme, og den tegnede til at blive mindst lige saa lang som den forrige. Nogle ældre Mænd havde tændt deres Piber i det korte Mellemrum.

Ind ad Porten traadte en høj, kjøn Mand i Pels, sammen med en temmelig lille Dame med en nydelig Figur og med Hovedet flot siddende paa Kroppen. Hendes tætte Slør forhindrede Lægen fra at se hendes Ansigt. Herren — naa ja, det var jo Proprietær Blunk fra Havgaard, men det var ikke hans Frue, som Doktoren i sin Tid havde svunget paa Egnens Baller i tæt Favntag i den lystigste Galopade. Han vidste desuden fra den gamle Distriktslæge, at hun var bundhysterisk og altid holdt sig hjemme.

Mens Proprietæren holdt sig i Baggrunden, borede den unge Dame sig med nervøs Ilterhed ind i de Syngendes Række, til hun naaede næsten helt til Trappestenen. Den store, blonde Bondekone sendte hende et ondt Sideblik, stoppede i sin Sang et Øjeblik. Det saâ ud, som hun sank Noget.

Da stemte den unge Dame i. Lægen blev helt forbavset over Kraften og Dybden i denne Altstemme og over den musikalske Maade, hvorpaa den brugtes. Det var et Indbrud af Civilisation og Intelligens i en uformelig Masse tilfældig sammendynget Udannethed og Uvidenhed. Endnu var denne Sang et godt Stykke fra at være Kunst, men det Instinkt, hvori Kunsten gror som en Blomst i sin naturlige Jordbund, syntes ham umiskjendeligt at aabenbare sig.

Den store Bondekvinde blev blussende rød og satte i af sine Lungers fulde Kraft, mens hun fæstede sine Øjne stift paa den Tilslørede. Det var som en Kamp mellem en Signaltrompet og en Cello. De to rykkede nærmere og nærmere hen mod Præsten. Doktor Skov kunde ikke sé hans Ansigt, men troede at skjælne en nervøs Uro i hans Legeme. Hans store Skulderblade dirrede bag den sorte Frakke, han vred sig let i Hofterne, hans store Fingre var i en kriblende Bevægelse.

I Sangkampens Iver gled Sløret fra Damens Ansigt. Det var fint og blidt i Formerne. Øjnene der var mørkeblaa og laa lidt dybt, skinnede i Ekstase.

Om den var hellig eller profan, derover turde Lægen ikke stille nogen Diagnose endnu. Men det var aabenbart, at den opiltrede Stemning ikke gjorde hendes Sang ædlere, tværtimod den blev raaere derved og sank ned i Retning af det unisone Kors Niveau.

Der var Tid nok for Doktor Skov til at anstille skeptisk-aristokratiske, politisk-pessimistiske Betragtninger. Han havde tidligere troet, at Massen let lod sig højne og forædle, naar Dannelsen plantedes i den. Men nu syntes denne lille Episode ham at bekræfte, at han i sine unge Aar havde tænkt som en Don Quijote, og at tværtimod Raaheden var stærkere end Dannelsen. Den pietistiske Strøm, der i de senere Aar havde væltet hen over Landet, den, han i sit kyniske Lægesprog kaldte en „*Lues*“, var ved at kvæle den politiske Frihedsrørelse og Opsvinget, der var udgaaet fra den grundtvigske Folkehøjskole. Han knyttede sine Hænder i Lommen og ærgrede sig.

Endelig holdt Sangen op. Kapellanen gik ind blandt Mængden, trykkede først Bondekonens og Damens Hænder, men skyndte sig paafal-

dende hurtig bort fra dem. Nu gik han i Ordets bogstavelige Forstand fra Haand til Haand, mens en surrende Lyd fulgte efter Psalmesangen.

Doktor Skov benyttede dette Øjeblik, da alle kappedes om at trykke Præstens Haand, til at gaa ud af Kjøkkendøren for ubemærket at komme til sin Vogn. Paa sin Vej bestrøg han den tykke Gaardmand, ham, der havde spist Smørrebrød sammen med hans fordums Barselpatient, og Proprietær Blunk, som stod for sig selv, i Samtale. Lægen opfangede følgende Replikvexel:

— Ja, ja Blaank, jeg har jo hørt, at det ender med Konkurs.

— Hm . . . ja godt ser det jo ikke ud.

— Næ saamænd! Men da baade De og Fruen nu er vakte af Aanden, saa vil det nok linde for dem i Tiden . , . Men se, De er jo ikke endnu offenlig erklæret for at være under Konkurs.

— Nej.

— Saa kan De jo, inden det sker, og inden der skal holdes „Aktion“ over det Hele, overlade mig de to Kalve, De nok véd, for lidt godt Kjøb. De Hellige maa ikke gjerne nægte hinanden Noget, véd De.

Lægen standsede uvilkaarlig sin Gang, slaaet af den højst pudsige Blanding af Andagt og

Svinepoliskhed i Bondens Mine. Da Blunk havde sukket og svaret:

— Ja, men det er dog ikke rigtig honnet, Niels Nielsen, at sælge ud, naar man forudser en Fallit, og Bonden havde sagt:

— Jeg tror ikke, det er forbudt i Guds hellige Ord, nærmede Lægen sig og sagde højt op i Ansigtet paa „Unge Niels Nielsen“:

— Jo det er. For naar det forbydes at begjære sin Næstes Oxe og hans Asen, saa er uden Tvivl Kalve indbefattede i Forbudet. Spørg Pastor Kristensen derom. Han vil sikkert give mig Ret i min Fortolkning.

— Saa—aa—aa? sagde den tykke Bonde med en uendelig Dræven, saâ med vred Foragt paa Lægen og fjernede sig dukkende Hovedet og den fede Ryg. Lægen sagde til Blunk:

— Det er nok en from Mand, samme Niels Nielsen . . . Naa siden jeg ser Dem her, saa er De vel ogsaa bleven grebet af Naaden, eller hvad det kaldes.

Pyh . . . Til en vis Grad maa man jo tude med de Ulve, man er iblandt. Ikke, Doktor?

— Jeg gjør det ikke.

— Saa gaar det s'gu ud over Deres Praxis, som det for lang Tid siden gik ud over min . . . Nej jeg kjørte tilfældigvis forbi, saa hørte jeg, hvad der var paa Færde, saa vilde Frøken

Knudsen absolut af og se paa sit Sværmeri, Præsten.

— Naa det er den unge Dame med Altstemmen. Hun er ellers kjøn.

— Hun er nydelig, sagde Proprietæren og rødmede let. Ja Farvel, nu maa jeg se at faa fat i hende og kjøre hjem.

Lægen forsinkede med Vilje sin Afrejse, til Proprietæren og Alma var komne ham forbi. Han vilde nok se hende endnu en Gang.

— Ja Gu' er hun nydelig. Herre Gud, at saadant et friskt Barn ogsaa skal falde ned og tilbede Djævelen og alt hans Væsen og al hans Herlighed sammen med denne Hjord, hvor „Unge Niels Nielsen" nok bærer de største Horn.

XIV

Alma var vel fornøjet med, at Fru Blunk i mange Dage holdt sig utilgængelig. Hun fik at vide, af Pigen Mette, at hun nu „var farlig hellig", for enten sad hun og læste i Bibelen, eller sang efter en Psalmebog, og naar hun var kjed af det, saa tog hun en gul en, men den var trykt i „udenlandsk Stil", saa det lindede maaske for hende at læse gudelige Ting paa

Tysk, naar hun var træt af at være andægtig paa Dansk.“

Proprietæren kjørte ud hver Dag, og naar han var hjemme, var han saa godt som altid i Udhusene. Alma havde en Fornemmelse af, at han undgik hende. Naar de var sammen til Bords, saâ han aldrig paa hende, talte saa lidt som muligt til hende. Men han sukkede hyppigere og tungere end sædvanlig. Alma havde ondt af ham. Rygtet om en uundgaaelig nærmere eller fjernere Katastrofe var forlængst naaet Tjenestefolkenes Øren og drøftedes i Køkken og Borgestue. Folkene roste alle deres Husbond: „han var en dejlig Mand at tjene, for han var baade bestemt og høflig, og siden det havde begyndt at knibe for ham, havde han ikke holdt sig for god til noget Arbejde, hvor „beskidt“ det saa var.“ Til Gjengjæld levnedes der ikke Fruen Ære for to Skilling. Alma fandt sig endog foranlediget til at lukke Døren mellem Køkken og Borgestue, da Røgteren til Karlen Lars kaldte hende „en Møgmær“ og diskede op med, hvor mange Kjærester hun havde havt, mens hun var Lærerinde ovre hos Kammerherrens, og begyndte i stor Detail „*in ipsissimis verbis*“ at berette om, hvad han havde set af Fortroligheder mellem hende og

Kammerherren i det store „Sjasseminlysthus“ bag ved „Vandhuset“.

Mette, der havde nikket langsomt og højtidelig bekræftende under Mandfolkenes Ordvexel, hviskede nu til Alma:

— Det er saadant Noget, hun sidder og angrer, derfor maser hun med al den gudelige Læsning. Ja Frøken, man lærer s'gu meget paa Landet, som Fruentimmerne inde i Kjøbenhavn ikke forstaar sig paa.

Var det ikke underligt? Da Alma passerede Spisestuen, følte hun sig mildere stemt mod Fru Blunk og troede at forstaa hende bedre. Hun sendte et Suk ind mod den Side, hvor Fruens Værelse laa. Da hun kom ind i sit eget, faldt hun hen i Betragtninger.

Havde hun ikke selv begaaet Synd i Tanker? Var det ikke forfærdeligt, at hun ikke kunde se paa Ordets mægtige Forkynder, som paa en Engel? Slog ikke hendes Hjerte anderledes, naar hun talte med en Mand end med en Kvinde, naar hun hørte hans Mandsstemme synge, end naar Fru Blunk en enkelt Gang havde ladet sig høre?

I sine rigelig tilmaalte ensomme Fritimer havde hun læst en Del. Hun havde tilladt sig at benytte det Bogskab, som stod i Skabeværelset mellem Fruens Værelse og Spisestuen, hvis Ind-

hold saâ ud til aldrig at blive rørt, saa støvet var de forgyldte Rygge og de kjønne Bind.

Hun havde læst „Hjortens Flugt“ flere Gange og følt sig vugget hen af disse smeltende, klingende Rythmer, der ubevidst føjede sig til lange Musiknummere med Ledemotiver, og hun havde mange Gange grebet sig i, at hun sang de berusende Elskovspartier højt, saa det klang i Stuen. Snart havde hun inkarneret sig i Junker Stranges kyske Brud, snart i den viltre Zigeunerpige.

Var den Glæde ikke syndig, kjødelig? Hun følte sig nu sikker derpaa. Bort med „Hjortens Flugt“, „Aladdin“, „Helge“! Hun besluttede sig til at læse den hellige Skrift fra Ende til anden, begynde med Verdens Skabelse i første Mosebog og først ende med de sidste Ord i Johannes's Aabenbaring.

Loven er ærlig, men — Holden . . .!

Foreløbig skaffede Genesis hende nok at bestille.

Denne lette Pigehjerne, til hvilken der ikke var naaet et bevidst idealt Indtryk under hele hendes Opvæxt og første Ungdom, fyldtes med skjønne orientalske Billeder. Hun kjendte dem jo kun gjennem Bibelhistoriens til Skolebrug tillavede Fortynding, der forholdt sig som et

Olietryksbillede til et Maleri eller fra hendes Standpunkt nærmest som Klavergjengivelse af en pragtfuld Symfoni til den fulde Orkesterklang. Ud fra den brogede Tonemasse, de i Følge hendes særegne Organisation brusede ud i, arbejdede sig erotiske Duetter, hvori Isak, Jakob, Juda sang med en idealiseret Bas paa Grundlag af Pastor Kristensens Røst, medens Alttoner, dybe og smeltende, klang fra Rebekkas, Rachels og Thamars elskovsbølgende Bryst.

Hun læste naturligvis for første Gang Episoden mellem Juda og Thamar. Havde hun læst noget Lignende i en Roman, havde hun visselig ikke lagt Bogen fra sig, før hun havde læst Kapitlet til Ende, men hun vilde dog have følt sig forpligtet til at forarges og aldrig tilstaaet for Nogen, at hun havde Anelse om saadanne Tings Existens.

Men hvor kunde der vækkes Forargelse ved noget som helst i den hellige Bog? Alma havde jo lært — efter den forkerte Oversættelse — at „den ganske Skrift“ var indblæst af Gud, og tidt havde hun hørt Pastor Kristensen indskærpe i sin Prædiken, at den hellig Aand havde ledet de hellige Skribenters Pen. En Gang havde han kaldt de Naturforskere eller Kritikere, hvis Gransknings Resultater gik Skabelseshistorien, Bibelens ubetingede historiske Paa-

lidelighed eller Miraklernes Virkelighed imod, for Antikristens Forløbere og Satans Tjenere.

Ja rigtignok var der Ting i dette 38te Kapitel, som hun ikke turde granske ud; rigtignok pippede en Slags Modstand frem imod den saare uforbeholdne Fortælling. Men af de Ord: „Hvor er den Skjøge, som sad ved de to Kilder ved Vejen?“ digtede hun en Scene ud efter sine Forestillinger om et orientalsk Landskab, plantede en Palme mellem de to Kilder, smykkede Thamar og Juda i orientalske Gevandter, som hun havde set i sit Hjem paa et daarligt Litografi af Boaz og Ruth efter Horace Vernet. Hun broderede Farve og Stemning ind i Fortællingens Kanevas, fik en hel Opera ud deraf og blev ved at variere Vexelsangene, saa der af det ingenlunde romantiske Pars Elskov voxede Noget frem, som Alma fandt højst poetisk.

Disse Fantasilege tyede hun til, naar hun en sjælden Gang havde været kaldt ind til Fru Blunk, og denne havde drillet eller haanet hende. Skjøndt Fruen i lange Tider ikke saâ Fremmede, var hun dog godt med paa, hvad der snakkedes om i Egnen. Saaledes sagde hun en Gang:

— Har De hørt Alma, at „Unge Niels Nielsen“ af Omsorg for sin Kones Sjæls Frelse

vil lade hende tage Bolig i Præstegaarden under Pastor Kristensens stadige Opsyn? Men nu er der desværre snart Ende paa hans velsignelsesrige Virksomhed. Han er jo for ung og har en for daarlig Examenskarakter til at faa det store Kald. Det nytter ikke, at Menigheden ansøger derom.

Alma ilede ud, fulgt af Fruens Latter og tyede til sine Fantasterier.

En Dag havde Alma adspredt slaaet et Par Akkorder an paa det Flygel, som Proprietær Blunk havde lejet til sin Kone. Da hørte hun Fruen udstøde et hjerteskærende Skrig, Mette blev kaldt til, fik Ordre til at finde sin Husbond i flyvende Fart.

Fruen raabte ham i Møde:

— Smid mig den afskyelige Tøs paa Porten. Hendes Rygte forpester vort Hus. Nys har hun vovet at røre ved Flyglet. Jeg vil ikke se det mere med de Tangenter, hendes Fingre har besmittet. Sælg det, byt det, skaf mig et andet!

— Ja, ja, ja, tyssede Manden.

Da han traf Alma i Spisestuen, hvor hun stod og rystede over hele Legemet, gik han hen til hende, tog hendes Hoved mellem sine Hænder og trykkede et Kys paa hendes Pande. Men efter denne resolute Handling blev han blodrød i Hovedet, sukkede og sagde:

— Bryd Dem om ingen Ting! Hun er jo . . .

Og han gjorde en Kredsbevægelse med sin Pegefinger paa Panden.

Alma fandt, at han saâ saa „sød“ ud, denne kraftfulde, kjønne Mand, der lod sig trykke ned til myg Resignation og bar Aaget saa taalmodigt. Blunk maa have læst et Spørgsmaal i hendes Mine, thi han sagde dæmpet og hurtigt:

— Aa, jeg holdt saa meget af hende. Hun var saa smuk?

Han skyndte sig ud af Stuen.

Men næste Gang de saâs, vexlede de venlige Smil og Antydninger af Nik, uden at dog Samtalen kom stort ud over Enstavelsesord.

Foraaret kom med klar Himmel og straalende Sol. Ind i Huset lød Sang af det rindende Vand i Grøfterne. Muldet i Havens Bede blev mørkere, syntes at være i levende Bevægelse. Plænens Græs blev tættere, Straaene rejste deres Hoveder; et fugtig blank Grønhed kjærtegnede Øje og Sind. Efterhaanden skød Krokus frem om Bedenes Rande, og en Søndag Morgen stod de pyntede i deres gule og violette Hovedsmykkė og drak Solskin af Hjertens Lyst. Lærken hang højt oppe over Træer og Huse,

bebudede sin Ankomst og Vaarens Sejr ved sin sølvklingre Klokkerøst.

Alma sang med i en improviseret Vaarsang „uden Ord“. Hendes Bryst løftede sig uden Tynge. Uden at hun vidste hvorfor, skabte Solen og Farverne, Grønsværets Glans, Lærkens og de levende Vandes Sang og Klang et Orkesterakkompagnement for hende. For første Gang saâ dette Kjøbenhavnerbarn Naturen slaa tusinde livstindrende Øjne op efter den lange kvægende Søvn.

Hun havde nær glemt at gaa i Kirke til Eftermiddagsgudstjenesten, og mens hun gik den stive Fjerdingvej, havde hun Møje med at berede sit Sind til Andagt, bebrejdede sig det, vilde tvinge sig, men hun blev draget med ind i al denne tindrende Glæde og higende Livslyst, som laa over den flade, ellers saa ensformige Egn. Kun Menneskene, der skulde samme Vej som hun, gik som sædvanlig duknakkede, med hængende Træk og mørke Miner, saa man kunde tro, at de var fornærmede over Glæden i Luften og paa Jorden. Solskinnet, som trodsig stænkede Sølv paa de gamle Spindelvæv i Krogene og, uden Pietet, spottende aabenbarede Salpeterklatterne paa Vægge og Hvælvinger, satte Alma helt ud af Stemning. Det drillede

hende, det Lys. Hun saâ at Trækrucifixet paa Altertavlens Plads var ormstukket, ja Solen gjorde endog hendes Øre kritisk. Hver falsk Tone i Menighedens Sang gjennemdirrede hendes Nerver. Hun blev træt af de lange Psalmer, sungne af de snøvlende Stemmer. Hendes smaa Fødder trampede mod Stolestadets Gulv som en utaalmodig Tilskuers under en for lang Mellemakt.

En Kaadhed, som hun saa godt kjendte fra sin Skoletid, brød op i hende. Hun følte en prikkende Fristelse til at sætte i med sin Sangstemmes fulde Kraft og istemme Sangen af „Hjortens Flugt:“

Du, som har Sorg i Sinde,
gak ud i Mark og Lund
og lad de svale Vinde
dig vifte karsk og sund,

Paa en Gang fôr hun sammen, netop som i Skolen, naar Institutbestyrerinden kom ned midt under hendes Spilop, da Pastor Kristensens sorte Skikkelse dukkede op over Prædikestolens Rand. Ruelsen faldt over hende saa stærkt, at hun brast i Graad.

Prædikenen skulde nok slaa al verdslig Livstrods ned. Texten var Luk. 11, 14—28 om en Djævleuddrivelse. Pastor Kristensen gik ud

fra, at den i Texten omtalte stumme Djævel var en af de værste. En saadan Djævel kom over dem, der rugede over syndige og verdslige Tanker og nød sit Kjøds Lyst i tavse og urene Drømme. Ja, da kunde Belzebul, Djævlenes Fyrste, yde en bedragersk Hjælp og ved Lokketoner bringe den Besatte til at synge som en hedensk Skjøge og tale som en opblæst Lærd, men denne Sang og denne Tale var værre end Syndens Brand i Blodet.

Saa kommer den urene Aand, naar den, som Herren siger, har vandret gjennem vandløse Steder og ikke har fundet Hvile, tilbage til det Hus, den gik ud af, og piner da Sjælen værre end før, saa dens Ejers Fingre krummer sig i Krampe og Fraaden staar ud af hans Mund og hele hans Krop vrider sig i Bryndens Pine. „Derfor skal I bede, at Herrens egen Finger maa gribe Djævelen, derfor skal I altid lytte til Guds Ord og bevare det i ethvert Livets Øjeblik.“

Efter Prædikenens Slutning var Alma saa rystet, at hun maatte forlade Kirken, fulgt af forbavsede eller forargede Blikke. I denne Kirke plejede Enhver at blive lige fra Degnens Indgangsbøn til hans sidste Ord i Fadervor.

— Skulde Præsten have hørt Noget om mig? Det var jo, som hvert Ord var rettet til mig.

Under Graad og Hulken gled hun gjennem det bankende Liv i den blinkende Vaardag uden at se eller høre. Længe sad hun i dump, tanke- og ordløs Anger. Stumhedens Djævel var i hende. Blot hun nu kunde modstaa Fristelsen til at lade Belzebul befri hende for den onde Aand! Den vilde jo komme tilbage og være værre end før.

Som hun sad der og lod den dalende Sol, som tændte Havens Træer i Flammer og lod smeltede Guldstrømme risle over Blade og Straa, aldeles upaaagtet, tvang samme Sol sig myndig hendes Tanke til sig. Paa én Gang under en uvilkaarlig Drejning skar en blank Reflex hende skarpt i Øjnene.

Der stod jo en ny stor Gjenstand i Værelsets Hjørne.

Det var Flygelet fra Spisestuen. Under det stod en med Noder tæt stoppet Etagère og en Klaverstol.

Og Djævelen, eller Djævlene fôr ud af hende gjennem et højt klingende Jubelskrig. Et friskt Pust som ved en Drejning af Vinden, fejede ordentlig ud i hendes Hjerte og Hjerne. Hendes første Bevægelse var med et Spring at fare hen mod Instrumentet, aabne det, slaa nogle elementære Akkorder an.

Men var det ikke Belzebul, som havde drevet sine Undergivne ud for at kommandere dem tilbage til et kraftigere Angreb?

Alma saâ ud i det glødende Aftensolskin, blev ingen Djævle var paa Flugt til de vandløse Steder, hvoraf der dog ellers var nok paa Egnen. Maaske havde Solen brændt deres Vinger, saa deres sorte Krop med Horn og Svans var pladsket ned i den store, vandfyldte Grøft udenfor Havegjærdet.

— Gud! at saadanne Tanker kan komme op i mig! . . . Aa, Pastor Kristensen!

Men hans Billede, som ellers saa tidt var mødt paa Pletten, naar hun havde manet det frem, viste sig ikke.

— Hvad er det? Et Glas med Krokus og en enkelt Hyazinth, plukket af en Potteplante!

Fra Klaveret listede den fine, forjættelsesrige Duft sig ud i Værelset fra de blegrøde Klokker.

. . . . . .

— Jeg sku' be', om Frøkenen vilde komme ind og drikke Thevand, lød Mettes Røst bag Døren.

Proprietær Blunk sad ved Bordet. Hans Øjne straalede Alma saa glade i Møde, at han røbede sig som Arrangør af hendes Værelses Ommøblering. Men samtidig bevægede han

Hovedet hen i Retning af Fruens Værelse og løftede Pegefingeren højtidelig som for at besværge sin Medvider ikke at røbe ham.

Alma rakte ham sin Haand. Han greb den, kyssede den, blev rød, sukkede og sagde:

— Ja Glæden bliver ikke lang. Vi kan vente hver Dag at blive smidt ud . . . Naa den Dag den Sorg!

Han tømte en Snaps i et rask Drag.

XV.

I Præstegaarden var Luften i høj Grad krigssvanger. Frøken Springborg var nu fuldt enig med sig selv, at hun hadede Kapellanen. De havde kun kort Tid at være der sammen. Thi, skjønt Menigheden havde samlet Masser af Underskrifter paa en Adresse til Kultusministeriet for at faa Pastor Kristensen til deres Sognepræst, vilde sikkert hans daarlige Examenskarakter og ringe Anciennetet være uoverstigelige Hindringer for, at han kunde opnaa et stort Embede, oven i Kjøbet uden Enke paa Kaldet eller Pension til Formanden. Frøkenen havde hellig lovet sig selv at gjøre Kapellanen Livet saa surt som muligt, foreløbig med følgende Begrundelse:

— Det er formelig forargeligt at se et Menneske spise saa uanstændig meget.

Frøken Springborg havde i de senere Aar under Paaskud af at pleje sin gamle, svagelige Slægtning gjort lange Besøg hos ham, med Myndighed bemægtiget sig Husets Styrelse og gjort store Forsyninger til Husets Vinterforraad navnlig nu til denne Vinter. Hun havde beredt sig paa at hjemføre hele Ladninger Proviant, hvis noget Menneskeligt skulde hænde gamle Pastor Lamm. Og det kunde hun gjøre med god Samvittighed og i fuld Overensstemmelse med Skriftordet, at en Arbejder er sin Løn værd. Hun havde jo aldrig taget mod en Skillings Løn; det var langt under hendes Værdighed. Følgelig maatte hun være i sin fulde Ret, om hun nu efter Præstens Død bjergede nogle røgede Skinker og Gaasebryster, adskillige Snese Æg, nogle af de lokale Hvedekager m. m. Pastor Lamm havde været saa tossegod i sin Tid at lade alskens Kjællinger og Stoddere faa gratis Mælk og andre Fødevarer og endda give dem rede Penge til, skulde da hans Kousine være mindre berettiget til at tage Tiende af Præstegaardens Fødevarer end al Slags Rak? Og nu spiste Kapellanen værre og værre Dag for Dag. Sommetider tre dybe Tallerkener Søbemad, fire store Stykker Kjød eller

Fisk, fire Kontorkopper The og Kaffe. Ved hvert Maaltid ærgrede Frøkenen sig, saa hun dirrede derved. Det hjalp ikke, at hun aldrig bød ham mere end én Gang. Med adspredt Mine rakte han tavs sin Tallerken ud mod hende, naar han vilde have mere. Hun opdagede snart, at det var aldeles unyttigt, at hun næsten Intet spiste ved Bordet for at stille sig op som en rørende Modsætning til hans Graadighed. Rigtignok tog hun bag efter rigelig Oprejsning, naar hun kom ud i Kjøkken og Spisekammer, hvor hun gik og smaaspiste fra Morgen til Aften.

Frøkenen belurede hvert af Kapellanens Skridt. Hun passede paa, hvor længe han blev i Kirken om Aftenen under sine enlige Andagtsøvelser, lod udspejde, i hvilke Bøndergaarde og Huse han havde sin Gang, og hun fik konstateret, at han var daglig Gjæst hos „Unge Niels Nielsens“, at han og den store svære Kone tilbragte Timer alene, som det hed sig med Psalmesang. En saadan lød ogsaa ud over Gaardsrummet og Vejen, „men de maatte dog af og til hvile sig og tage sig andet til“.

Hendes Medforbundne og Spion var den lille pyntede Skolelærer Tronsager, et helt usædvanligt Exemplar af den Samfundsklasse.

Han gav Diplomaten lige over for Menigheden, passede sin Gjerning nøjagtig, saa Ingen kunde komme ham til Livs fra den Side, udtalte sig baade i og udenfor sin Funktion som en strængt Troende, snakkede Pastor Kristensen efter Munden, sagde ham i Begyndelsen Komplimenter for hans beaandede Prædikener, indtil Præsten mut frabad sig det. Frøken Springborg, som var besjælet af en levende personalhistorisk Interesse, fik opsnuset, at han havde været i Konditorlære, før han kom paa Seminariet. Det hævede ham for Resten i hendes Øjne, at han var Kjøbenhavner, og snart opdagede hun, at han havde stor Lyst til at snakke og vidste Besked om Alt og Alle i Egnen.

Skolelæreren aflagde hende ofte Besøg i hendes ensomme Timer, og da imponerede han hende ved sit Kjendskab til det lavere Bourgeoisi i Kjøbenhavn, især dets Skandaler, tilbød sig at læse Feuilletonen baade i „Berlingske Tidende“ og Egnens lokale Blade op for hende, og, naar Oplæsningen var færdig, leverede han hende en Kritik, hvori han med Færdighed anvendte de gængse kritiske Avisfraser: ikke ret gjennemtænkt Plan — Brede i Udførelsen — overfladisk Psykologi — men adskillige gode Enkeltheder og momentvise Frembrud af Talent — flydende Stil og Foredrag osv. osv. osv.

Den sidste Art Præstationer interesserede ikke Frøkenen stort, men hun lod, som hun lyttede, for at vinde ham og siden pumpe ham ud, til han havde leveret den sidste Draabe af Egnens Skandalepøl. Skolelærer Tronsager bevarede dog stadig en vis Forbeholdenhed i Udtrykket, pavserede tidt og frembragte en Lyd med Tungen, som om han smagte paa, hvad han havde sagt.

— Synes De ikke, at Pastor Kristensen skulde være lidt mere forsigtig, Tronsager?

— Tja, min Frøken! Han er som Apostelen Pavlus, — han agter det for Intet at dømmes af en menneskelig Dag.

— Er han da mere end et Menneske? Hvad?

— Nej han har vel sin Del af Arvesynden.

— Ja det kan De være vis paa, Tronsager. Han spiser værre end en Tærsker.

— Han tænker ikke over det, min Frøken, opfyldt som han er af Trosproblemer o. dsl.

— Troen! Ja vist. Men Gjerningerne, Tronsager.

— Er jo dog i vor lutherske Kirke, hvad man med et fremmed Ord kalder det Sekundære.

— Hvad tror De, han bestiller hos „Unge Niels Nielsen“?

— Frøkenen mener vel hos „Unge Niels Nielsens“ Kone? Tja—a—a. Man maa altid vogte sig for at tro onde Tungers Bagvaskelse.

— Aa, — De har altsaa hørt Noget, Tronsager?

— Man kan jo ikke stoppe Vox i sine Øren, min Frøken, som hin gamle Oltidshelt for Syringernes Røst.

— Vil De have et lille Glas Solbærrom, Tronsager?

— Tusind Tak! . . . Ja jeg véd ikke, om Frøkenen taaler et dristigt Ord.

— Ikke, naar det er sjofelt, Tronsager.

— Gud nej . . . Men Unge Niels Nielsens Kone skal jo have sin fjerde Lille om fire Maaneder.

— Saa—saa—saa? Saadant Noget maa De ikke gjærne nævne, Tronsager.

— Om Forladelse, min Frøken . . . men jeg mente, siden det var en gift Kone —.

— Saa meget desto værre, Tronsager.

Deres Øjne mødtes i et aldeles ubeskriveligt Udtryk. Skolelæreren sugede voldsomt paa sin sidste Replik og sank en lille Draabe af Solbærsnapsen. Han tog igjen fat:

Pastor Kristensen er ellers mageløs god mod Fattige. Forleden gav han et Par knap halv slidte Støvler bort.

— Ja jeg saâ nok, da jeg var oppe paa hans Værelse . . . ja for at se efter, om der var

gjort ordentlig rent, at et Par Fedtstøvler var borte. Hvem har faaet dem?

— Den gamle Anders Søren?

— Unge Niels Nielsens Røgter! udbrød Frøken Springborg næsten jublende, viste sine Fortænder, der næsten stod i Skum af Fryd, og skænkede et Par Draaber Solbærrom i Skolelærerens Glas, skjønt denne *pro forma* afværgede det med Haanden. Hun sagde:

— De hører vel aldrig Noget om, hvordan det staar til ovre paa Havgaard?

— Nej, min Frøken, ikke direkte.

— Er hun stadig skrupgal!

— Hun kan nok daarlig forliges med den unge Dame der i Huset. Det er naturligvis noget Snak det, de siger.

— Hvad for Noget?

— Det tør jeg ikke sige Frøkenen.

— Jo, for de Mennesker derovre betragter jeg som en Skandale for Egnen, saa om dem maa De sige, hvad De vil.

— Jeg tør ikke, Frøken! Det er saa rædsomt.

Frøken Springborg skænkede en ny rød Draabe i.

— Vælg bare Deres Udtryk, Tronsager.

Skolelæreren snoede sit lille Overskæg, vred sin lille Krop, rettede paa sin lille stive Flip

og sagde med en Røst, som om hans Tunge var bestrøgen med sød Crême:

— De siger, at Fruen har saadan ejendommelige Tendenser.

— Dem har hun altid havt nok af. Naa og hvad saa?

— Men den unge Dame interesserer sig mere for Pastor Kristensen — naturligvis saadan aandeligt end for . . . . . .

— Hvad for Noget?

— For Fruens Tendenser . . . Men skaan mig Frøken . . . . . og spørg min Pige Johanne, som har hørt det af Unge Niels Nielsens Pige; for hun tjente jo i Efteraaret som Lillepige paa Havgaard. Hun er desværre ikke paalidelig i moralsk Henseende, for hun er i samme Situation som sin nuværende Madmoder, om end ikke paa et saa fremrykket Stadium.

— Siges der Noget om den Tøs og . . . .?

Hun pegede op mod Loftet, mod Kvistværelset. Skolelæreren svarede:

— Nej ved den Lejlighed har Bagtalelsen ikke været paa Spil mod . . .

Tronsagers Pegefinger løftede sig nu i samme Retning som Frøkenens.

— Mod hvem da, Tronsager?

— Ja Johanne snakker om den Lægprædikant, som besøger Pastor Kristensen og de

andre Hellige her i Sognet og somme Tider holder Gudstjeneste i Skolen om Vinteren og i Havrebjerg Grusgrav om Sommeren. Men det Pigebarn har nu — om Forladelse — en forfærdelig Sladretunge.

— Snakker hun ikke Noget om, at han (atter pegede hun mod Loftet) har sine Møder med hende — den Tøs fra Kjøbenhavn, for De har jo nok hørt, hvordan hun skabede sig mod „Unge Niels Nielsens“ Kone og ikke kunde lade hende have Fred til at synge paa hin Sorgens Dag, som aldrig ganger mig af Minde .... Jeg skal sige Dem, hvorfor jeg spørger. Post-Ole bringer hvert Øjeblik Brev fra Havgaard ... Kjender De den *Jomfru* Knudsens Haandskrift?

Skolelæreren betænkte sig, rystede beklagende paa Hovedet; mens Frøkenen tilføjede:

— Ja for hendes Fader var egentlig Brolægger. Min Fader var nu Kammerraad ... Ser De, han (Fingeren pegede mod Loftet) er jo, hvad simplere Folk kalder en Gris, saa jeg benytter enhver Lejlighed til at støve af og gjøre det lidt ordenligt deroppe. Og saa fandt jeg igaar denne Konvolut paa Gulvet. Paa Façonen saâ jeg, at det var en af dem, som Post-Ole havde med fra Havgaard. Kjender De Haandskriften?

— Det er Fru Blunks. Hun skriver paa engelsk Façon.

— Aha! Se, se!

— Desuden tror jeg, at Pastor Kristensen er bange for den Anden. Han ser aldrig til hende i Kirken i den senere Tid. Den rædsomme Johanne siger, at . . . nej, jeg vil ikke sige det.

— Hun siger naturligvis, at det er for risikabelt med saadanne løse og ledige Personer? At de gifte Koner er sikrere. Føj! hviskede Frøkenen.

— Frøkenen er saa skarpsindig. He—he he! . . . Men Gud der kommer Pastor Kristensen. Han kommer fra „Unge Niels Nielsens“. Se, hvor han formelig vrider Hænderne og stirrer ned i Jorden . . .

— Gaa ud gjennem Haven og bag om, Tronsager. Naar man har hørt saa megen giftig Bagtalelse, saa véd man aldrig, hvad han kunde finde paa at sige, naar han saâ os to ene sammen.

Frøken Springborg var ladet med gift- og galdefyldte Granater og brændte af Lyst til at slynge dem ud mod Kapellanens sorte Hoved. Idag ludede det dybere end nogensinde, og Ansigtet var fortrukket som hos En, der lider

store Smerter. — „Men hvor han aad, det Dyr! Ja han kunde rigtignok trænge til at bede Bordbøn baade før og efter Maaltidet, for saadan en Appetit kunde aldrig være Gud velbehagelig.“

Men medens hun sad og aflurede det rette Øjeblik ved Frokostbordet til at lade sit Sprængstof explodere, bankede det paa Døren og Landpostbudet kom med Posttasken. Der var Brev baade til Pastoren og Frøkenen. Den Sidstes lange Syn kjendte strax paa Pastorens Konvolut samme Haandskrift som paa den, hun havde opsnappet. Hun fik lige set, at hendes Brev var fra hendes Broder, Byggeprokuratoren, men det hastede mindre med at læse det end med at iagttage Pastor Kristensens Færd under Læsningen af hans Brev. Men til hendes Skuffelse stak han Brevet i Lommen og fortsatte sin distræt og graadige Spisning.

Frøkenen kunde ikke rigtig blive klar paa sin Angrebsplan. Naa, der var god Tid endnu. Hun kunde jo læse det Brev.

Efter at have gjennemløbet et Par Linier, gav hun et højt Skrig fra sig. Hendes Ansigt blev gustenblegt som et Ligs. Hun tabte Brevet ned paa Gulvet. Hendes Hænder rystede, saa de hamrede mod Bordet.

Kapellanen rejste sig fra Stolen. Han, som

ellers knap vovede at tiltale Frøken Springborg, gik hen til hende, lagde sin Haand paa hendes Haar og sagde:

— Husk, at i Jesus er Trøst for al Verdens Sorg.

Som alle ondsindede Naturer blev Frøkenen arrig, naar en Sorg ramte hende, og søgte strax efter et Væsen, hun kunde skyde Skylden over paa. Hun, der ellers, og især i Pastor Kristensens Nærværelse, passede paa sig selv som en Smed, brød ud i et rent Fiskerkjællingesprog.

— Det er den væmmelige Brolæggertæve, der har suget den sidste Draabe ud af Boet. Hvor min Broder er et dumt Høvede! Men jeg skal . . . jeg skal . . . ah! Han har vel selv havt at gjøre med den Mær, siden han har tilstaaet hende en Krone om Dagen, lige saa meget, som han har givet sin egen kjødelige Søster. Men Himlen vil straffe og hævne mig, mig, der aldrig har hørt et godt Ord af nogen, fordi jeg ikke havde en fed Krop . . . Nu kan jeg sulte i min . . . modnere Alder. Men Hævnen kommer.

Hun rev Totter af sit graa Haar og kylede dem hen ad Gulvet, efterat have skubbet Præsten fra sig.

Blidt lød hans Basrøst:

— Forband ikke, men velsign dem, De

mener har gjort Dem Uret. Omvend Dem til Jesus og bed ham bede sin Fader om Tilgivelse for Deres Synder.

Nu blev den store Frøken helt ude af sig selv.

— Og det siger De . . . De! De, som præker Hellighed og æder som et Rovdyr.

— Jeg? sagde Kapellanen og rystede paa Hovedet med en saa uskyldig Forbavselse, at det var klart, at hans glubende Appetit var ham ganske ubevidst.

— Og De, som . . . som — ja nu siger jeg det s'gu lige ud . . De, som staar i et utugtigt Forhold til flere gifte Koner; . . . jo De skulde hellere sørge for Deres egen Sjæl og lade Andre passe deres!

Kapellanens store Træk stivnede. Frøken Springborgs Øjne sendte Gift og Edder mod ham. Han vred sine Hænder, saa deres Knogler knagede. Da undslap der ham et kort Skrig — og hans lange Legeme faldt dumpt drønende mod Gulvet. Frøken Springborg lo med en Furies Jubel — vildt skingrende. Hun skreg:

— Jeg lader spænde for. Jeg kjører rundt i Hovedsognet, i Annexsognet, i alle de kirkeløse Landsbyer og fortæller, at den hellige Mand er en Skørlevner . . . og en . . . ja det skal jeg nok sige til Fruentimmerne . . . ja og

til Provsten . . ja og til Redaktøren af Avisen . . . Nu tuder han. Ha, ha!

Kapellanen hulkede, saa hans Skulderblade arbejdede derved.

— Sæt din Fod paa min Nakke som paa en Træls, træd paa mig, og jeg vil takke Herren og dig, fordi I har knust mine Ben, i hvis Marv Djævle har pustet Begjærets Gift . . .

— Hvad berettiger Dem til at sige *Du* til mig, Hr. Pastor? Nu bliver De uopdragen foruden Deres øvrige Syndighed, sagde Frøken Springborg, som saâ ham ligge og vride sig som en Orm. Ud fra hans udvældende mørke Øjne trillede store Taarekugler ned i hans Skæg.

— Jeg beder dig, Kvinde . . . jeg bønfalder dig, hulkede Kapellanen, sæt din Fodsaal paa min Hals, spyt mig i mit Ansigt!

— Tak skal De ha'. Jeg har rigtignok bedre Opdragelse end som saa. Hvem kalder De Kvinde, maa jeg spørge? Min Fader var Kammerraad, man kan mærke, at Deres var en Bonde.

Da hun nævnede sin Faders Rangtitel, randt Indholdet af det nys modtagne Brev op for hende med ny Styrke. Hun tilføjede:

— Ja og nu er jeg ruineret, kan komme paa Ladegaarden, eller blive Lem paa Alminde-

ligheden eller i Vartov. Og det for saadan nogle Kjæltringers Skyld.

Kapellanen sagde:

— Jeg vil komme hen, hvor der er evig Pine, hvor Ormen aldrig dør, hvor Ilden aldrig udslukkes, hvor Ingen vil dyppe sin Finger i Vand og læske min Tunge, naar Ilden brænder mit Kjød . . . Men jeg véd, hvad jeg vil gjøre. Jeg vil kalde de Hellige sammen i Kirken; jeg vil bekjende min Synd for Herrens og Menighedens Ansigt, sige højt, at jeg er en Horkarl, og jeg vil sønderrive min Præstekjole . . .

— Det er godt for Dem, at De finder, at De har Raad til det, sagde Frøken Springborg, bestandig hulkende over sine Fremtidsudsigter; men det lysnede en lille Smule i hendes Sind ved Udsigten til at opleve en stor Skandale. Skyerne trak sig dog strax efter sammen. Nu sank hun om paa Stolen og græd, mens Pastor Kristensen blev liggende, ligeledes grædende og hulkende. Hun skjældte sin fallerede Broder, Byggeprokuratoren, Familien Knudsen, Proprietær Blunk og Kone ud henholdsvis for Fæhoved, Rakkerpak, Idiot, fjantet Kjælling; han skjældte Djævelen ud for den fule Menneskemorder, Løgnens og Syndens Fader, Skarnets og Fluernes Gud. Hun jamrede over Fremtids-

billedet: Almindeligt Hospitals Lemmestiftelse, han over den sikre Udsigt til Helvedes evige Kvaler.

Omsider arbejdede Præsten sig op. Han saâ om sig med et forvildet Blik, mens hans Haand fôr over Panden.

Havde han ikke drømt? Var virkelig hans Synd bleven aabenbar. Ja, denne store onde Kvindeskikkelse, som sad sammensunken og grædende paa Stolen, var ham en Bekræftelse paa, at han var en mærket Mand med en saare ringe Udsigt til Frelse og det endda kun gjennem forfærdelig Anger, Bod og Ydmygelse. Alle de trøstende og kjærlige Ord til Syndere i Evangelierne og Brevene, dem, han aldrig havde fremhævet for andre i sin Prædiken eller for sig selv i sine Bønner, radede sig nu i hans Erindring sammen som Perler paa en Rosenkrans; han greb efter dem; de lød for hans indre Øre . . . . jo maaske var der Frelse for ham, hvis han aabent bekjendte sin Synd, tog den paa sig og løb, betynget med hele dens Vægt, ud i Ørkenen som hin Buk hos Jøderne.

Han maa, uden at vide eller ville det, have sagt nogle af disse Ord højt, thi da han var ude af Døren, sagde Frøken Springborg midt i sin Graad:

— Ja, saadan en Buk!

gik saa videre i sine Jeremiader. Som Anger, Bod og Naade og Skriftens Kjærligheds Ord glimtede ind i Kapellanens fortvivlede Sjæl, fik hun et dæmrende Haab ved Mindet om, at hendes Broder mange Gange var anset for at staa paa Fallitens Rand, men altid havde reddet sig. Det var jo muligt, at han med Villie havde ladet sig falde i Grøften, efter i Forvejen at have tømret Stigen, ad hvilken han listelig kunde kravle op igjen, efter i Faldet at have kastet generende og tyngende Ting fra sig.

Nej Gu' om hun vilde rende ud i Ørkenen! Først redde, hvad hun kunde af Provianten i Fætter Hans's Præstegaard, saa ind til Kjøbenhavn. Føde vilde hun i al Fald have nok af for lange Tider. Kanské hun endda kunde gjøre en god Handel med nogle af Fødevarerne. Gud maatte da være naadigere mod hende end mod Pastor Kristensen, for den Slags Synder som hans var hun allenfals garanteret imod for Fremtiden.

XVI

Fru Blunk, som i Aar og Dag ikke havde forladt sit Værelse og i Uger ikke sin Seng, færdedes nu i Huset til stor Misfornøjelse for den store Mette, thi Fruen lod hende ikke i Ro et Øjeblik. Til Alma talte hun saa lidt som muligt, lod hende mærke med, i hvor høj Grad hun oversaâ hende, medens hun viste en vis resigneret Blidhed over for Manden. Han var derimod meget tilbageholdende over for hende, men sagde for Resten „ja“ til alt, hvad hun med indsmigrende Fløjterøst forlangte af ham. Blandt andet kjørte den i saa lange Tider svagelige Dame, der før skreg, naar et Vindpust fra en anden Dør traf hende, hver Dag ud alene og var selv Kusk. En lille Enspændervogn med ét ordentligt Sæde og et tarveligere Baglængssæde, indrettet til at slaas op og ned, blev malet og gjort i Stand til hende, thi den havde i lange Tider staaet ubrugt i Vognremisen. Fruen sagde, at nu gjorde den friske Luft og Bevægelsen hendes syge Sind og Legeme saa inderlig godt. Men hun vilde være ene, ganske ene med Gud og saa studere hans Aabenbaring i Naturen efter at have studeret den saa længe i de hellige Skrifter. Hun gjennemgranskede nu den dybe Symbolik i Naturens

Liv og fandt alle Vegne Sindbilleder paa og Foruddannelser af de aabenbarede Troslærdomme. Proprietæren trak umærkeligt paa Skuldrene, naar hun deklamerede Vers af Oehlenschlægers Jesu Kristi Liv i den aarlige Natur, og naar hun vendte sig fra ham, gjorde han en lille Grimace til Alma.

Naar Fruen saaledes var borte, stundom i flere Timer, blev Proprietæren gjerne inde i Stuen. Han syntes at have opgivet sin tidligere flittige Syslen paa Mark og i Stald. Han sukkede lidt hyppigere og bad stundom Alma om at synge for sig, „for," sagde han, „De synger som et naturligt Menneske". Saa sad han inde i hendes Stue, lyttede tavs til Sangen, saâ tavs paa hende. Af og til blev hans Øjne fugtige.

I sin rigelige Fritid benyttede Alma flittig Noderne og øvede sig paa egen Haand. I hendes tidligere Aar havde hendes Musiklærerinde stadig rost hendes Evner, men dadlet hendes Flid. Nu var det gaaet op for hende, at hun i Musiken kunde leve et Liv. Hun gik saaledes op i Sang og Spil, at hun gled bort fra, hvad der foregik omkring hende; hun sank ikke hen i Grublerier og Drømme af den tidligere Art. Naar hun tænkte, var det paa at overvinde tekniske Vanskeligheder paa Klaveret og i Stemmens Brug,

fortvivlede vel af og til, men æggedes strax efter til at tage fat med nyt Mod.

Pastor Kristensen og hans Forkyndelse gled umærkelig ud af hendes Sind; tilsidst glemte hun endog at gaa i Kirke. Hun gik lange Toure i det usædvanlig skjønne og varme Foraar, og hvad hun hørte og saâ af glinsende Grønt, af Solskin og Skyflugt, hørte af brusende og klagende Lyde, omsatte sig i Toner, af hvis Kaos der groede Motiver og Melodier ud.

Hun læste ogsaa, men blev ængstelig ved Steder som Badehusscenen i „Helge“ og Romeos og Julies Elskovsord i Sydens Sommernat. Thi hun følte det nærmest som en Smerte, naar de gamle hede og tunge Længsler væltede op i hende. Naar hun sang eller spillede, blev de flygtigere og gladere.

En Dag, da Solen ret ødselede med at sprede Liv og Glæde og ligesom tog det op med den stærke Storm, der bøjede Hegnenes Pilegrene med deres „Skæg“ i alle Retninger, var Alma gaaet meget længere bort fra Gaarden end sædvanlig. Hun kunde ikke blive ked af at kæmpe sig frem mod Vinden i den tindrende Vaardag, og hendes Tanker svømmede i hurtig Flugt om Kap med de hvide solbræmmede Skyer, naar de som Svaner drev afsted i det klare, livfulde Lufthav.

Hun var entret over et Dige, havde bøjet de svage Pilegrene til Side, saâ ud over et stort nys pløjet Agerland Havet ligge mørkeblaat med skummende Bølger i lystigt Jag mod den flade Strand. Gud véd, om de ikke kunde naa op helt til Land, om de tog deres bedste Tag. Hun fik en barnagtig Lyst til at lokke dem til sig med Sang, beredte sig til at stemme i af fuldt Bryst, men standsede, da hun saâ en højst sælsom Skikkelse brat tone frem paa en lille Højning i Terrænet.

Det maatte være en høj Mand. Han havde ingen Hovedbedækning. Haaret stod vildt til alle Sider, pisket af Vinden.

Alma saâ ham standse paa den lille Forhøjnings Kam og staa høj og ensom i det øde Landskab, løfte rystende Arme mod Himlen, og lidt efter lød et Skrig, som skar Luften igjennem, vildt hvinende som fra et Væsen i Dødsvaande.

Uvilkaarlig saâ Alma sig om efter Ly eller Skjul, saa ræd blev hun over denne Tilsyneladelse, uden at hun fik Tid til at tænke over hvad det kunde være for en Skikkelse, dette Spøgelse ved Middagstid i klart Solskin.

Hun gav sig til at løbe. Der laa langt til venstre et lille Krat, som hun tidt havde set, naar hun gik til og fra Kirke. Hun havde

tænkt paa at besøge det, naar det grønnedes, naar Anemonerne spættede dets Bund og muligvis Nattergalekoloraturer klang bag dirrende Blade.

Uden at se sig tilbage, løb hun hen imod Krattet, hæmmet stærkt i Farten af det klægede Pløjemuld. Der løb en grøfteløs Markvej tæt forbi Krattets Rand.

Men hvad var det? Alma standsede sit vilde Løb og havde nær ved et Skrig røbet sin Forbavselse, glemte rent den sorte Skikkelse, hun flygtede for.

I Skygge af de lave Træer, tæt ind mod Krattets Rand stod Fru Blunks Enspænderkjøretøj. Hesten græssede med løsnet Hovedtøj. Enspænderstængerne var ogsaa løsnede. Tømmerne var snoede om et Forhjul.

Nysgjerrigheden overvandt den ny Angst, og hun borede sig ind i Krattet. Grenene piskede hendes glohede Kinder og ruskede i hendes Haar end mere i Ulave, end det før var.

Hun opdagede paa en Smule Lysplet et Slags Skur med Vægge og Tag af Græstørv. Det saâ saa forfaldent ud, som om et Spark kunde rive det over Ende.

Alma kom ind paa Siden af det; skimtede Noget bevæge sig gjennem den utætte Vægs Huller.

Da lynede noget Hvidt og Broget om Hjørnet,

og et Par Sekunder efter stod Alma lige over for Fru Blunk i hendes hvide Kaninskindslag, hendes lille, paa Siden opkrampede graa Hat med stift struttende Fuglevinger.

Fruen gik et Par Skridt tilbage, og hendes blege, fyldige Ansigt med den lille Minois-Profil blev overgydt af en pludselig Rødme. Øjet blev fra forskrækket, giftigt stikkende. Dets matte Graa tændtes og glimtede som slebent Staal med gullige Reflexer.

Fru Blunk kastede sine dragonagtige Kjørehandsker paa Jorden. Hendes buttede hvide Haand løftede sig krummet op, hendes lange, spidst tilskaarne Negle tog Retning mod Almas Øjne. Alma løftede Haanden værgende op for sit Ansigt, mens der fra Fru Blunks Mund udgik en Lyd mellem Hvæsen og Latter.

Men saa pludselig som Vinden vender sig, faldt hendes Træk i Hvil, det vrede Glimt i Øjet veg for et muntert. Fingrenes Krumning sank, og hun holdt begge Hænder op i Lyset, og mens hun betragtede dem, sagde hun. — Naa, kjære Barn! Jeg véd vel, at De er bleven min brave Husbonds *Confidente*. *A la bonne heure!* . . . Fortæl ham endelig Sagen, at hans Blod ikke faar et Opkog à la Othello, det Skind. Det kan han ikke taale, saa risikerer han en Apoplexi. Om lidt kommer Pastor Kristensen,

min Sjæls Læge. De kan tro, jeg har erfaret, at Guds Ord har en lægende Kraft, baade for Legeme og Sjæl. Nu jubler min Sjæl glad i Herren, og mit Legeme er saa stærkt og smidigt, at jeg kunde danse med David foran Arken. Jeg har Stævnemøde her med Pastoren. Fortæl det kun til Alle. Det er dumt, at jeg ikke selv har gjort det.

Fru Blunk lo højt, men havde ikke faaet let ud, før der hørtes knagende og knækkende Lyd i Krattet og en pibende Stønnen. Lidt efter stod en Skikkelse for dem i iturevne sorte Klæder hængende i Laser om den lange, duknakkede Krop. Det mørke krusede Haar vred sig som Slangerne paa et Medusahoved; det store Skæg var pjusket som Marehalm i Storm paa en Klit. Hvide Striber af Fraade hang i det. Hans Øjne var underløbne med Blod, og blodige Rifter farvede hans Ansigt.

Begge Kvinderne fôr tilbage med et Skrig. Han lo med en tør Latter:

— Jeg er ude i Ørkenen for at lade mig friste af Djævelen. Nys stod jeg hist paa Bjerget og saâ al Verdens Herlighed for min Fod . . . alle dens Riger og Stæder med Tempeltinder og Borgspir . . . og jeg sagde: Vig fra mig Satan! Og han veg . . . . Men nu er han der igjen! Han er der i hendes Skikkelse, der (han knyttede

Haanden mod Alma) . . . han har sunget for mig gjennem hendes Mund . . . Vig besatte Kvinde!

Han vendte sig mod Fru Blunk, svang sig med et vildt Skrig hen mod hende, krystede hende i sin Favn, som vilde han dræbe hende og raabte:

— Du er benaadet! Herren har velsignet dit Liv! Se Du skal føde en Søn, og hans Navn skal kun være Hellig, Hellig, Hellig! han skal gjøre Bod for vore Synder, dem jeg paa Søndag vil aabenbare for Guds Menighed. Jeg vil sige, at Du er en Hore og jeg en Horkarl . . . saa det skal runge ned i Helvede. Men Djævlene skal ræddes over min Anger og min Bekjendelse. Jeg skal da dø, men paa Vejen til Helvede vil Jesus række mig Haanden og rive mig bort fra den. . . men Du skal leve, til dine Dages Maal er fuldt, til Du haver født Sønnen Immanuel. Indtil da skal Du bære Navnet Thamar.

Fru Blunk kæmpede med ham. Hendes store Haarmasse udgød sig over hendes Skuldre.

— Marie Magdalene! Ja Du er som hun Herrens Tjenerinde, skreg han i vanvittig Jubel.

Da slappedes hans Arme. Han faldt til Jorden og rev Fru Blunk med i Faldet.

Alma kunde ikke røre et Lem. Hun stod

med Haanden knuget om en tynd Bøgestamme. Den rystede sammen med hende.

Kapellanen laa i Krampetrækninger med fraadende Mund og rullende Øjne. Fru Blunk havde rejst sig paa Knæ, laa med Ansigtet i sine Hænder, med Ansigt, Ryg og Bryst oversvømmet af Haarets gyldne, kreppede Masse.

Alma syntes, at hun hørte en Vogn. Uvilkaarlig raabte hun:

Hjælp, Hjælp!

Intet svarede.

Hun gjentog Raabet, som om hun maatte sprænge sine Lunger.

Denne Scene varede en Evighed. Endelig hørte hun Lyd i Krattet. En aldrende, høj og mager Herre med hvide Moustacher kom frem. Alma kjendte Kaptejn Hald.

— Hvad i al Verden er dette? sagde han.

— Pastor Kristensen . . . der . . . maa være bleven vanvittig . . .

Kaptejnen svarede:

— Det har han været længe, det Skind! Opdager De først det nu?

Med faa Ord fortalte Alma, hvorledes hun og Fru Blunk var blevne overraskede her i Krattet.

— Hm, sagde Kaptejnen og nærmede sig

Kapellanen, der nu laa stiv uden at røre sig. Han betragtede Fru Blunk med en let Rysten paa Hovedet, gik hen til hende og sagde:

— Giv mig Deres Haand. Gener Dem ikke for Deres Negligé . . . jeg er en gammel Herre . . . Maa jeg bede Damerne vente et Minut.

Han kom tilbage med en kjøn, stor Bondekarl. Alma gjenkjendte Lars fra Havgaard, rødmede let, da han hilste hende høflig. Kaptejn Hald sagde:

— Ja det er sandt. Lars flyttede over til mig i Gaar, da det var den 1ste . . . Vi har været nede ved Stranden efter Tang . . . Lars, tag med ved Præsten der. Jeg skal kjøre ham hjem . . . Det er jo Fruens Vogn, som staar der ude. Vil Du kjøre Damerne til Havgaard, Lars?

Tavse stod Fruen og Alma, mens Kaptejnen og Karlen slæbte afsted med Pastor Kristensen. De kom pustende tilbage. Fru Blunk havde i en Fart faaet sit Haar bundet op. Hun blev hjulpet op i Vognsædet.

Lars vilde til at slaa Bagsædet ned, at Alma kunde faa Plads der. Hendes og Kaptejnens Øjne mødtes.

— Er De Frøken Knudsen? spurgte han:

Naa—aa . . . Hm! Véd De ikke Besked om, hvad der skal foregaa paa Havgaard en af Dagene? Naa ikke — Fruen ikke heller?

Fru Blunk rystede paa Hovedet.

— Naa heller ikke? sagde Kaptejnen med et lidt ondt Smil. Ja saa er det maaske bedst, jeg forbereder Dem derpaa. Gaarden, Besætning og Indbo skal sælges ved Avktion paa Grund af Grosserer Laurids Knudsens og Overretssagfører Springborgs Konkurs.

Fru Blunk, som havde faaet Sløret ned for sit Ansigt, sagde i en blød, vemodig Tone:

— Guds Vilje ske nu og i al Evighed!

Kaptejnen sagde i en knastør Tone:

— Ja det gjør den nok; det behøver Fruen sikkert ikke at være bange for . . . Men hør, min Frøken! De vil altsaa ikke kunne blive paa Havgaard. Kjør hjem med mig til Pilebo . . . ja det er rigtignok kun en Sandvogn, og Agestolen er ikke videre bekvem. Men for en Gangs Skyld?

Alma var saa gjennemmattet af hvad hun havde oplevet og ved Kaptejnens sidste Beretning, at hun ikke kunde opdrive den mindste Viljesytring. Kaptejnen løftede hende resolut op i Vognen. Derefter puslede han ved Tangen bag i Vognen, hvori Pastor Kristensen laa udstrakt uden Livstegn, lavede et Hovedgjærde til ham, saa godt han formaaede, svang sig op og kjørte.

Da de fra Markvejen var komne ud paa

Sognevejen, holdt han an og lod Lars kjøre et godt Stykke forud med Fru Blunks Vogn.

Han spurgte Alma:

— Hvem er der i Præstegaarden til at pleje den Guds Mand der bag i?

Da han intet Svar fik, gjentog han Spørgsmaalet. Alma vaagnede af sin Døs og sagde:

— Ja . . . der er vel Ingen. . . . Ja, Frøken Springborg . . . men. . . . .

— Hu ha! Hun bider vel Resten af Livet af ham med sine Stødtænder. . . . Hm . . .! Det er bedre, han indtil videre kommer til at ligge fortøjet paa Pilebo. Saa kan min gamle Søster faa styret sin Hovedpassion: at pleje Syge. . . . Ja, ja min Frøken! Nu kan De jo se, hvordan De kommer ud af det med den gamle Dame — hvad der for Resten er temmelig let — se, hvordan De befinder Dem, bliv, saa længe De har Lyst.

Men . . . Hr. Kaptejn . . . jeg véd ikke, hvad jeg skal sige. . . .

— De behøver heller ikke at sige Noget. . . Men jeg har jo nok hørt af den brave Blunk, at De ikke levede i en ubetinget god Atmosfære derovre.

Alma kom til at græde. Kaptejnen lod ikke til at bemærke det og vedblev:

— Det kunde jeg for Resten slutte mig til.

Jeg er nemlig ingen ubetinget Beundrer af den Dame, som Lars kjører hjem. . . . De er musikalsk, har jeg hørt . . . synger? Ja saa kommer vi nok ud af det. Musik er det eneste, man aldrig bliver arrig paa, naar den blot ikke er altfor slet. . . . Ja det forstaar sig . . . med dens Udøvere er det en anden Sag.

Vognen drejede ind paa en smal Vej, bekranset af gamle Popler, svingede ind i et Gaardsrum med to smaa Udhuse til hver Side, med et lavt, temmelig langt Vaaningshus. Bindingsværksvæggene og en Del af Straataget var overgroet af Vedbend. De smaa Ruder blinkede i Solen.

XVII

Kaptejn Hald hjalp først Alma ned, førte hende ind i en stor Forstue, hvis hvide Vægge vare overhængte med Vaaben: Kaarder, Rytterpallasker, Hjelme, Kyradser, Hellebarder, Partisaner, gamle Geværer og Pistoler, saa det blinkede og skinnede der fra alle Kanter. Dernæst bad han hende træde ind et Øjeblik, mens han fik sørget for den Syge; han skulde saa strax komme.

Værelset, hvori Alma kom ind, var rumme-

ligt, men Bjælkeloftet ludede lavt ned. Tre af dets Vægge dækkedes helt af Reoler. Bøgernes tarvelige men sirlige Vælskbinds Rygge blinkede mildt ud med de forgyldte Striber Titler. Møblerne, store og solide, var gammeldags og i en vis Forstand jævne, men de skinnede af Sirlighed; ikke et Støvgran var at se paa Skrivebordet. En Mængde Piber hang paa Brættets smaa Elfenbensknager, rangerede efter deres Længde, saa regelmæssigt som Soldater i ret Front. Et storartet Flor af Hyazinther, dunkel- og rosenrøde, i en Skala af blaa, krèmefarvede og snehvide Farver, duftede ud fra de slanke Glas, der stod tæt i de to lave, smaarudede Vinduesfags Karme. Disse Vinduer vendte ud til Haven.

Den var vel ikke en Fjerdedel i Omfang som den forfaldne store Have paa Havgaard, men hver Plet vidnede om den omhyggeligste Pleje. En stor Dam laa midt i den, dyb-mørkeblaa, kranset af Græsrabatter, hvori der var mørke cirkelformede Partier med Blomsterplanter og fine Naalebuske; midt i Dammen var lavet en lille Ø, fra hvilken en knoppende Lind omringet af en rund Bænk knejste, en perlemalet Bro førte over til Øen . . . . Alt i smeldende Solskin.

Det varede en Stund, inden Husets Herre kom igjen, helt omklædt i ensfarvet Dragt: brun

Jakke, Vest og Benklæder, med Flipper og Manchetter stive og blanke, Overskægget opvixet og oppudset. Han skinnede af samme Sirlighed som hele Interiøret.

Han tog Alma ved Haanden og førte hende ind i en Stue, der indtog hele Husets Dybde og havde Vinduer baade til Have og Gaardsrum. Møblementet var i Mahogni med gul Indlægning. Først traf Almas Øjne en vældig Sofa med høje Skab-Opstandere paa Siden og brunt Silkedamaskes Betræk. Side om Side hang Kobberstik efter klassiske Italienere, Spaniere, Flamlændere og Hollændere; det brogede Gulvtæppe fortsatte sig til Støttehøjde op ad Træpanelet. Karmene var fulde af Planter og Blomster i Urtepotter. I en lav Messinglysekrone stod en Urtepotte, hvorfra en Klematis slyngede sig over Stukloftet og hang i Festons ned over Gesimsen, og Vedbend slyngede sig om Dørkarmene. Et Flygel stod midt paa Gulvet. Alt var lunt og tæt; Alt udaandede Fred, Hygge, solid gammeldags Velstand.

Paa en Forhøjning ved et af Vinduerne ud til Haven sad en gammel Dame. De paa tværs under Kappen siddende Krøller skinnede saa hvide, som var de pudrede. Profilen var kort og skarp; et Par blaa Øjnes fredelige Mildhed stemmede udmærket med Omgivelserne. Hendes sorte Dragt var Mønster paa tarvelig

Sirlighed. Paa den gulhvide, magre Haands Lillefinger funklede en glat Rubin i Ringen, det eneste Smykke den gamle Dame bar.

Kaptejn Hall præsenterede:

— Min Søster, Baronesse Cederhjelm — Frøken Alma Knudsen.

Damen rejste sig, steg ned fra Forhøjningen, betragtede Alma en Stund, derpaa tog hun hendes Hoved mellem sine Hænder og kyssede hende paa Kinden. En øm, svag Røst sagde i langsom Takt:

— Vær velkommen, mit Barn! Hvis Deres Ansigt siger Sandheden, saa vil jeg komme til at holde rigtig meget af Dem.

Den unge Pige, som hele sit Liv havde levet i Udannethedens, Løgnagtighedens, Mistænksomhedens, Forlorenhedens, Hæslighedens Atmosfære, saâ forbavset paa Baronessen, blussende rød og med Taarer i Øjnene. Skulde hun virkelig mene, hvad hun sagde?

Dette lille fine Ansigt, der var som skaaret i gulligt Alabast, disse milde Øjne, i hvilke et Ondskabs- eller Vredeslyn syntes umuligt at kunne tændes — tilhørte det et levende Væsen — eller var det en Aabenbaring fra en anden Verden? Alma stammede:

— Tak . . Deres . . Deres Naade.

— Kald mig Fru Cederhjelm, lille Frøken,

og hvis De kommer til at holde lidt af mig, kald mig saa Tante Vilhelmine. Rigtignok bar min salig Mand den svenske Friherretitel, men han ejede virkelig ikke mere af et Baroni end De og var simpel Ritmester ved de skaanske Husarer, og min Broders og min salig Fader var ikke højere paa Straa end Gardekaptejn og Kammerjunker her i Landet.

Alma fandt, at det var noget forfærdelig Fornemt og blev end rødere end før. Baronessen nikkede til hende med et lille Smil og spurgte sin Broder:

— Hvor har I anbragt den Syge?

— I det nordre Gjæstekammer.

— Det var udmærket, min Ven. Men lad saa Døren blive fri mellem min Stue og det Gjæsteværelse. For hvis det bliver slemt med ham om Natten. . . . . .

— Varer Sygdommen længe, maa han vel kjøres til Hospitalet i Byen, sagde Kaptejnen.

— Nej, nej, kjære Kristian Frederik! Han vil faa det saa uhyggeligt og kun faa ren mekanisk Pleje.

— Men sæt nu, han bliver aldeles rasende, slaar og river og bider.

Den gamle Dame svarede roligt:

— Ja saa maa jo Din Karl ligge derinde, hvis det kommer an paa fysiske Kræfter. Men

jeg vil være ved Haanden. Jeg har sendt Husmandskonens lille Pige over til Doktor Skov. . . . . Stakkels unge Mand! Ja man skal aldrig være extravagant.

— Du vilde ikke gaa og høre ham i Kirken, da Du havde hørt ham én Gang.

— Nej, det var saadant noget stygt noget . . . han havde saa meget at fortælle om Djævelen. Det mindede mig om den forfaldne Karl Jens, som Du havde forgangen Aar, som altid paakaldte Djævelen, naar han var beruset.

— Ja saa sagde han: Djævelen æde og tygge mig, sagde Kaptejnen.

— Ja var det ikke hæsligt at høre, lille Frøken! Og jeg syntes, at Pastor Kristensen altid prædikede over det Thema, saa at den berusede Karls Ord kunde sættes som Motto over hans Prædiken, hvis han lod den trykke. Er den unge Mand bleven vanvittig, saa er det vist, fordi han har tænkt mere paa Djævelen end paa Gud. . . . Ja Du ler, kjære Kristian Frederik.

— Du ser fejl . . . jeg lo slet ikke.

— Om Forladelse, min Ven, men jeg synes, at det kunde ligne Dig at le. . . . Men, lille Frøken . . . hvad i al Verden skal det hæslige Væsen til? Han kan jo ikke existere . . . han maa være en Fiktion. Skulde den algode og barmhjertige Gud taale saadant et Afskum?

Kaptejnen sagde med et lille Smil:

— Men han findes jo omtalt i Bibelen, kjære Vilhelmine. Bibelen forudsætter jo hans Existens.

Den gamle Baronesse blev lidt rød:

— Jeg vil ikke disputere om Theologi, men har Du Ret, saa . . . .

— Tager Bibelen fejl . . .?

— Ja. Dens Forfattere maa have været hildede i Tidens Overtro.

— Ja, lille Vilhelmine, men Kristus selv nævner ham.

— Saa har de, der har skrevet hans Ord op, misforstaaet dem. Skal Gud være Enehersker, en god, retfærdig Gud, som man kan ty til, naar man er bedrøvet, og trøstig lægge al sin Sorg paa, saa kan han ikke dele sin Magt med saadan en modbydelig Person. Du er en god Mand, min Broder, men Du har en fatal Lyst til at disputere. Jeg véd nok, at Du kalder saadant noget Dialektik ligesom afdøde Dr. Søren Kierkegaard, som var en herlig Aand, men forfærdelig drilsk. . . . Somme Tider angriber Du Gud, og nu vil Du forsvare Djævelen.

Nu lo Kaptejnen virkelig, da han mærkede, at hans gamle Søsters Tale slog ind i et hurtigere Tempo end sædvanlig. Han gik hen til hende, klappede de graa Haar under Kappen og sagde:

— Du er en gammel Rationalist, Vilhelmine.

— Du kan kalde mig, hvad Du vil, men jeg mener blot, at vi stakkels, svage Mennesker skal have Støtte og Trøst, naar vi tror paa Gud og beder til ham eller beder hans Søn tale vor Sag hos ham, som han jo har lovet os. Hvad vilde det hjælpe os, naar Gud under al vor Andagt og inderlige Henvendelse til ham i al Fortrolighed, skulde tillade saadan en modbydelig Fyr at staa bagved og vrænge ad os og faa os til at bryde de Løfter, vi giver Gud i Bønnen. Dersom jeg troede det, vilde jeg virkelig ikke turde sige alt det til Gud, som jeg betror ham, naar jeg er bedrøvet. Jeg er nu en gammel Kone, men jeg vilde blive rød som et dryppende Blod, hvis den grimme Karl havde staaet bag ved og havde hørt, hvad jeg siger til Gud . . . og hvorledes vilde det ikke gaa en ung Pige som den lille Frøken der . . .? Men hvorfor skal Du altid hidse mig saadan op, kjære Kristian Frederik? Du har jo faaet mig til at gaa lige til det Passendes Grænse.

Kaptejnen klappede hende igjen og gik ind i sit Værelse.

Den gamle Dame tog Almas Haand og sagde:

— Min kjære Broder er det herligste Menneske, der existerer. Men han er nu Dialektiker.

Han kan godt forsvare i Morgen, hvad han har angrebet i Dag, og siger de forfærdeligste Paradoxer. . . . Kom mit Barn og lad mig vise Dem Huset.

Orden, Sirlighed, gjennemført Skjønhedssans strømmede Alma i Møde fra Stuer, Køkken, Kjælder, Skabe, Kommoder og Kister. Alt var saa bekvemt og saa klart ordnet, at Enhver strax maatte kunne finde sig til Rette i dette Hus.

— Ja her maa De foreløbig tage til Takke, lille Ven, sagde Baronessen, da hun havde ført Alma ind til et lille Værelse i Husets Sydende, ad hvis aabne Vindue en bladløs Vinrankegren havde listet sig ind. De skal nok faa en lille Sofa og lange Gardiner. Til Sommer vil De glæde Dem ved Blomsterfloret og dets Duft der ude. Kan De se — der kommer Havet frem i Hugget mellem de to Pile. Det kan jeg ogsaa sé fra mine Vinduer. Ud mod det retter sig altid mine Øjne, naar jeg beder min Morgen- og Aftenbøn. For Havet, skal jeg sige Dem, fører min Tanke langt, langt bort fra Jordens Smaating, ind i det Uendeliges Favn. Da tier al Uro i mig, og jeg hviler trygt i denne Favn som Barnet ved Moderbrystet, dysses ind og drømmer om en Verden, hvor der hverken høres en falsk Tone eller et usandt Ord.

Alma lyttede til den gamle Frues Ord som

til en Adagio-Musik paa et klingert Spinetklaver. Den var ensformig, men Alt var Sandhed i den — ikke en falsk Tone, og det milde Øje lyste som en stille Stjerne.

Alma skammede sig over det, der tidligere i ensomme Timer var gaaet igennem hendes Sind, ved den uvilkaarlige Sammenligning med denne gamle Kvindes frejdige Mod til at aabne sin Sjæls Lønkammer. Ja — at hun kunde og turde det! . . . Det maatte være, fordi Alt derinde i hende var rent og nydeligt som hendes Omgivelser. Havde Alma turdet, vilde hun have faldet hende om Halsen og kysset hende. Saadanne Ord havde hun ingensinde hørt af noget Menneske. Fru Cederhjelm fortsatte:

— Ja, De sér paa mig og synes vist ligesom min kjære Broder, at jeg snakker saa meget. Lad os nu gaa ind og høre til den stakkels syge Præst.

Der var ingen i Dagligstuen. Da Alma rettede sine Øjne op mod Billederne paa Væggen, tog Fru Cederhjelm hende ved Haanden, førte hende fra det ene til det andet, fortalte hende, hvad de forestillede, hvem Maleren var, hvor Originalen fandtes. Da de stod foran et Kobberstik af Tizians Magdalene fra Palazzo Pitti i Firenze, sagde hun:

— Ja hun skal have været en stor Synderinde. Der siges endog, tror jeg, at Kristus har

uddrevet en Djævel af hende. Jeg forklarer det saadan, at hun ved at høre saadanne Ord som dem i Bjergprædiken og ved at se denne idealt skjønne Skikkelse — og jeg er vis paa, at Thorvaldsens Statue ligner ham paa en Prik — har faaet sine Tanker vendt bort fra Fjas og Daarlighed. Derfor straaler hun nu af Sundhed og Skjønhed, er ikke vildt opreven, men tænker med stille Vemod paa ham, der var hendes Ideal. . . . . Det er for mig en Gudsdyrkelse at se paa disse Billeder. For mig maa Religionen være skjøn, mild og harmonisk, forædle vort Liv og vort Væsen. Gud kan mindst af Alt være en arrig og vred Gud. Jeg kan meget lettere tænke mig, at han ler af vore Synder, end at han bliver hidsig og pudser den ækle Djævel paa os.

Kaptejn Hald traadte hurtig ind og sagde:

— Han er rent furibund derinde. Han er vaagnet af sin Afmagt, skriger, sparker, vil baade rive og bide. Jeg har kaldt Lars til, og han har alle sine Kræfter behov for at holde ham i Sengen. Han kalder paa Jesus og skjælder Djævelen Huden fuld.

— Lad mig . . . lad mig! sagde Baronesse Cederhjelm og vilde gaa ud gjennem Døren, hendes Broder var kommen ind ad. Han stillede sig i Aabningen.

— Nej, lille Vilhelmine . . . han har sparket Tæppet af . . . ligger halvnøgen.

— Aa, hvad lægger jeg Mærke til det hos et stakkels sygt Menneske. Du véd jo, at min stakkels Mand døde i Vanvid og bar sig ligedan ad. . . . Kun én Ting, Kristian Frederik . . .!

Hun tog ham til Side, hviskede ham Noget i Øret, men da Kaptejn Hald ikke hørte skarpt og sagde: „Hvad behager?“ maatte Fru Cederhjelm løfte Stemmen, saa Alma hørte Ordene:

— Hans Fødder er da ikke altfor skrækkelig malpropre . . . for saa kunde jeg let miste min Selvbeherskelse og faa . . . *malaise*.

— Han har Strømper paa, sagde Kaptejnen smilende. Men hvad vil Du der . . .?

— Jeg har Greb paa at tage Syge véd Du. . . . . Ja lille Frøken! jeg vil ligfrem opfordre Dem til at gaa med. Jeg har Horreur for det Hæslige og gaar helst afvejen for det, men stammer det fra Sygdom og Ulykke, saa bør et kristent Menneske træde det under Øjnene. Hun tog Almas Haand. Kaptejnen rystede paa Hovedet.

Ja det var ikke noget smukt Skue, der bødes den gamle Dame og den unge Pige.

Med vildt strittende Haar og Skjæg, med sønderrevet Linned sad den syge Mand paa Hug. Karlen Lars holdt ham om Livet for at for-

hindre ham fra at vælte sig ud af Sengen. Lars sagde til sin ny Husbond:

— Ja, Hr. Kaptejn, han er værre at holde end en Vrinsker, der skal skoes. Fanden staar i ham.

Den syge saa paa de Indkomne med rullende Øjne og skreg:

— Ja . . . det er sandt! . . . Aa hjælp mig mod Djævelen!

Fru Cederhjelm gik stille hen imod ham og lagde sin lille fine Haand paa hans svedperlende Pande:

— Glem Djævelen, kjære Pastor; Bed hellere til Gud.

— Han har forstødt mig. Jesus svarer mig ikke, naar jeg spørger.

— Spørg stille og pænt . . . og De skal se. Den Mand forstod sig paa lidende Mennesker og han hørte de Sørgendes Raab.

— Men Djævelen!

— Fy . . . . han er slet ikke til uden i forrykte Menneskers Indbildning.

Præsten kæmpede med Lars, mens han raabte:

— Er Djævelen ikke til? Jeg føler hans Klo i alle mine Ledemod.

Lars slog Armen om hans Liv og sagde

— Ho—a Ho—a . . . stille, stille!

ligesom han sagde til en vilter Hest, naar Smeden skulde lægge Sko paa den, og fortsatte:

— Det er Sat'ens, saa han kan ta' fra sig. Men jeg skal nok faa Overtaget.

Lars tvang Præsten til at ligge. Fru Cederhjelm puslede ved hans Hovedpude. Saa klappede hun ham igjen og hviskede:

— Vi vil jo kun være rigtig gode imod Dem. Vær nu god mod os og hvil Dem.

Pastor Kristensen tog sig til Brystet og rev en Flænge i sin Skjorte. En Skov af brune, krusede Haar som paa et Vilddyrs Krop aabenbarede sig i det skarpe Lys. Alma vendte sig om, da han ved et Spark rev Tæppet til Side og viste et Par lange tynde, laadne Ben.

Kaptejn Hald mumlede:

— *Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas.*

Saa sagde han til Fru Cederhjelm:

— Bondestudentens akademiske Lærdom er skrabet af. Dyret viser sig i sin oprindelige Skikkelse.

Alma lænede sig mod Væggen og græd. . . . Denne Præst havde en Gang for hende staaet som en ideal Skikkelse, en virkeliggjort Form for hendes hede Længsler og stærke Drømme. Hun hulkede med hele sit Legeme.

Den gamle Frue bøjede sig over den Syge, trak Tæppe og Lagen sammen om ham og klappede hans store ru Hænder. Et Øjeblik laa han hen uden Kamp. Kun smaa Sitringer gik

igjennem ham. Han hylede ikke mere, men stønnede og sukkede dybt. I de vidt opspilede Øjne dannede sig store Taarekugler.

— Han er bleven rolig, hviskede Kaptejn Hald. Din Haand, gamle Søster, er som et fordelende Plaster, naar Du lægger den paa et sygt Sted. . . . Du kan vist give los, Lars.

— Ja det er ikke sikkert, Hr. Kaptejn. For jeg har mærket, han er ligesom Vrinskerne i alle Maader. De lader paa en Gang pæne og ordentlige, men Fa'en tro dem! Lige med et sla'r de Enden i Vejret, bider og sparker værre, end de nogen Tid har gjort.

Fru Cederhjelm blev ved at klappe Patienten paa Haand og Pande, og de konvulsiviske Trækninger syntes at tage af.

Han saâ op paa hende og sagde:

— Er Du ikke Profetinden Anna, Fanuels Datter, af Asers Stamme? Hun, som ikke veg fra Templet, tjenende Gud med Fasten og Bønner Nat og Dag?

Fru Cederhjelm nikkede og sagde:

— Ja vel, ja vel.

— Naa — og (han pegede paa Kaptejn Hald) er det ikke Simeon?

— Jo, svarede Kaptejnen og strøg sig om Knebelsbarten for at skjule et Smil.

— Hvor er Maria med mit Barn? sagde

Kristensen, og hans rullende Øjne søgte om i Stuen.

Nu fandt Lars det som sin Pligt at tage Affære og pegede hen paa Alma. Et nyt Anfald af Raseri kom over den Syge.

— Det er Løgn. Det er den Kvinde, ud af hvis Øjne Djævelen stirrer . . . tag hende bort . . . eller . . . nej . . . tving hende hen til mig . . . at jeg kan drive Djævlen ud af denne Maria fra Magdala . . . .

Alma flygtede ud af Stuen. Lars maatte atter kæmpe med den Rasende, og Kaptejn Hald maatte hjælpe ham.

En Vogn rumlede mod Gaardens Stenbro. Det var Lægen Skov. Han kom ind i sit Overtøj og gik hen til den Syge.

— Vil Du øjeblikkelig ligge stille, Kristen! sagde han kort.

— Aa Du, Belials Barn . . . .

Den Syge saâ paa Lægen med et hadefuldt Udtryk i Øjet. Skov fæstede ganske ubevægelige og rolige Øjne paa ham og sagde:

— Lig stille!

— Aa . . . Du . . . Ludvig Skov . . . er det Dig?

— Ja.

Aa . . . vil Du hjælpe mig med den latinske Stil og det græske Stykke hos Herodot? . .

Ellers faar jeg aldrig Artium og bliver aldrig Præst, men maa nøjes med at blive Degn. Hvad hedder nu *φέρω ad verbum?*

— Det skal jeg nok klare, Kristen, sagde Lægen. Jeg skal piske Oversættelsen i dig, til Du kan den uden ad. — *Φέρω, οἰσῶ, ἐνήνοχα. . . .*

— Ja rigtig. Men Du maa ikke lede mig i Fristelse og føre mig hen til det Sted, Du véd, hvor de letfærdige Kvinder synger de Viser og ægger Kjødets Lyst.

— Nej vist ej, nej vist ej!

— Giv mig Din Haand derpaa.

— Ja vel, ja vel!

— Og sig ikke, at Moses og Profeterne og det ny Testamentes hellige Skrifter er falske.

— Nej de er ægte, Kristen.

— Har Du omvendt dig, Ludvig?

— Ja vel!

— Naa. Kan Du sé, at jeg er stærkere end Du?

— Ja vist!

Kristensen saâ triumferende paa de Tilstedeværende og sagde:

— Jeg har vundet en Sjæl for Himmerige. Jeg vil ikke blive overantvordet til den evige Fordømmelse. . . Ser I, hvor Gud er stærk i de Svage? Jeg bringer ham Ludvig Skovs Sjæl.

Der kom Ro over hans Træk; han faldt om

paa Puden. Lars slap ham med et Lettelsens Suk.

Lægen tog sin Glassprøjte frem og gav Præsten en Morfinindsprøjtning. Fru Cederhjelm holdt stadig paa hans Hoved.

Kaptejnen og Lægen gik ud sammen.

— Han er vel leveret? sagde Kaptejn Hald.

— Ja.

— Vaagner han mere? spurgte Kaptejnen og saâ stift paa Lægen.

— Hvis han vaagner . . . ja saa kan man ikke ønske ham noget værre.

— Han har vel samlet sammen til den Sygdom i mange Aar?

— Han har havt Satyriasis fra han var 17 Aar. Vi gik jo sammen paa Artiumskursus Hu—ha!

— Hm — Den Sygdom har jo de fleste Sekterere og religiøse Fanatikere lige fra Muhammed og Thomas Münzer ned til nogle ærede Samtidige havt.

— Ja, nu ser jeg herover hen ad Aften.

— Gav Du ham en meget stor Portion Morfin, Ludvig Skov?

— Hvorfor ser Du saadan paa mig, Onkel? . . . Det bliver jo min Sag.

— Jeg har tidt tænkt paa, at det er en Skam, at det er Lægerne forbudt at give en

inkurabel Patient Naadestødet. Man giver et dødsjaget, anskudt Stykke Vildt Fangst, man skyder en gal Hund; kun Menneskene skal sejgpines og steges langsomt paa Risten.

— Du kan faa en bedre Begrundelse af den Sag af Theologer end af Medicinere, Onkel . . . Vi sidder jo stadig i middelalderlig Overtro til op over Ørene. Faar Kristen Kristensens Menings-fæller Magten, kan vi komme til at opleve Hexe-brændinger.

XVIII

Fru Cederhjelm forlod ikke den Syge, slap ikke hans Haand. Han laa stille hen i dyb Søvn. De før i Krampe forvredne Træk havde glattet sig til Ro. De lange Flænger, han havde revet i sit Ansigt, blødte ikke mere.

Stille gik hun hen, tog Svamp og Kam. Forsigtig redte hun det vildt pjuskede Haar og Skæg, vaskede hans Ansigt og Hænder rene for Blod og Smuds, strøg varsomt sin Haand over hans Pande og hviskede:

— Sé . . . han ser jo formelig kjøn ud! Hvil dog nu, stakkels forpinte Sjæl!

Hun foldede sine Hænder, hendes Øjenlaag sænkedes. Hun syntes at bede. Eftermiddags-

lyset spillede ned paa hendes hvide Forhaar og Krøller; hendes Rings Rubin glimtede som et bedugget lille Mosroseblad; fine Skygger tegnede sig paa de magre, elegante Hænder og tynde Fingre. Hun kunde ligne en gammel Kvindeskikkelse af Rafael.

Kun den Syges dybe, dumpe Aandedrag og et Væguhrs Dikken lød ud i den stille Stue.

Inde i Dagligstuen sad Alma og hørte paa Kaptejnens og Lægens fortsatte Samtale. Den Sidste havde bestemt sig til blive og afvente, hvorledes det gik med den Syge.

Kaptejnen sagde:

— Véd Du, Ludvig, at denne Historie har angrebet mig? Der var Kraft og Lidenskab i denne stakkels Bondetheolog, og det er der ikke i de blege, friserede og blaserede Studenter, som kommer fra de civiliserede Lag. Der var Stof til en Reformator og en Martyr i ham.

— Vilde Du ønske, at en Reformation efter hans Hjerte skulde vinde Sejr i Landet? Dens Maal er vanvittig Fanatisme; dens Følge vilde være (han saâ paa Alma og fortsatte hviskende) *coïtus mixtus ritu bestïarum*.

— Jeg ønsker naturligvis ikke, at han og Ligesindede skal faa Magten. Men jeg har en forholdsvis Sympathi med enhver stærkt udtalt

Kraft og Begejstring, selv om den forfølger Maal, som jeg ikke forstaar eller billiger.

— Hm! Hans og hans Ligesindedes Maal er at bestialisere og aandelig trælbinde Menneskene, demoralisere dem ved at præke for dem, at en Kulsviertro paa visse historisk umulige og fornuftstridige Begivenheder og bevislig uægte Skrifters Fortællinger, vil frelse dem. De af dem, som ikke er gale, maa være Hyklere og Spekulanter. Kristen Kristensen var nu gal, og hans Pave, Retningens Chefer, hører til den sidste Kategori.

— Nej, nej, nej . . . for de Sidstes Vedkommende protesterer jeg. En af dem er min Skolekammerat. Han er et borneret Hoved, en energisk, haardhændet Natur, uden al Dialektik i sin Tanke, aandelig enøjet, men med dette ene Øje ser han paa en Maade skarpt nok. Hans sunde, normale Legeme har altid varet ham mod saadanne Ting, som Staklen derinde er bleven drevet til. Jeg traf samme hellige Metropolit i en Jernbanekoupé for nogen Tid siden. Han spurgte mig: „Gjør de Hellige dygtige Dumheder i jeres Egn? Bare den Kristensen ikke slaar for galt til Skaglerne!“ Ja vel er Kristensen gal paa sin Vis. Men store Kræfter og stærke Drifter har brudt og gjæret i ham. Mangel paa Tænkeevne, paa Smag og Dannelse har gjort,

at de er ramlede sammen til et vildt Kaos. Du kan tro, han har lidt, hvad Du og jeg ikke aner. Folk af hans Art ender let i Galskab eller Drukkenskab . . . og det er just ikke altid de daarligste Individer, som det gaar saadan.

— Nu kjender jeg igjen Onkels gamle Paradoxer.

— Ja, kald det, hvad Du vil, Du skal faa flere af den Slags. Véd Du, at Du og dine Medstridere har en stor Skyld i, at Pietismens Sæd har faaet Vækst her i Landet.

— Videre, Onkel, sagde Lægen og lo.

Under den følgende Samtale søgte han flere Gange forgæves Almas Blik. Hun sad musstille og lyttede. Kaptejnen sagde:

— I prækede fra Tage og paa Gader en Filosofi, som for den store Mængde ude i Terrænet var lige saa uforstaaelig som for min Bindehund. Lige nylig erhvervede, rent videnskabelige Resultater kastede I som Haandgranater mod tusindaarige Institutioner. Endnu bedækkede med Sod og Kulstøv fra Arbejdet i jeres Laboratorier præsenterede I jer for et gabende højstæret Publikum, der naturligvis lige som opskræmmede Kaniner og Rotter fôr ned i Hullerne i det gamle Murværk. Jeg vil slet ikke tale om, at I ved jeres høje Raab og uudformede filosofiske Klumper forargede den Art religiøse

Naturer, som hører til de fineste og bedste i Slægten. I glemte rent, at den Religion, som I mente var forældet — jeg mener det med, hvad dens Former angaar — var udsprungen af den ædleste Sjæl, af det kjærligste Gemyt, hvis Røst endnu klinger gjennem Aartusinders Forvrængning og aandløse Forkludring. Ja vist er Kirken under alle Skikkelser ved Kompromiser med Staten for at faa Del i Magten her i Verden, naaet langt bort fra den oprindelige Kristendom. Ja vist er sarte Følelser og store Syner ældede til sejge og haarde Dogmeknolde af Præsters og Professorers plumpe Næver — men de har nu en Gang faaet den store Mængde til at tro, at de har den paalydende Valuta, og deres Kurs vil ikke svinge synderlig i lange, lange Tider. Men kan I præge Spinozas, Kants eller Darwins Tanker til gangbar Skillemynt? Det vil vare endnu længere. Hold jeres Sandheder for Jer selv, til de har faaet den Form, at Folk kan forstaa dem.

— Ja . . . men saa er vi forlængst døde, Onkel Hald!

— Ja hvem siger, at I skal høste jert Arbejds modne Korn? Historien gaar ikke saa rask.

— Hvad skulde vi da arbejde for?

— For Arbejdets egen Skyld, for Pokker!

Nej véd I hvad, I Nutidsmennesker? Der er en Dyd, som hedder Resignation. Man kan ogsaa kalde den Fantasiens fyrstelig-fornemme Dovenskab. Den passer ganske vist bedst for stræbende Aander uden bestemt Talent. Det er Talentets Ulykke, at det nødvendigvis drives til hen mod Popularitet, og det gjør Talentet plebejisk i vor Tid, naar det maa finde sig i høflig at bukke for en vulgær Reklame. . . . Aa, Frøken, vi kjeder Dem.

— Nej, nej, sagde Alma, der havde fulgt med lyttende Øre og spændt Tanke. Nu mødtes Skovs og hendes Øjne for første Gang, men i Almas laa nærmest en kold Nysgjerrighed. Lægen vendte sine andetsteds hen, og pludselig udbrød han:

— Onkel Hald! Se ud! Hvad Fanden er det for et Optog?

Henne paa Indkjørselsvejen bevægede en sort Masse sig langsomt. En syngende Summen kom nærmere og nærmere. Efterhaanden skjælnedes de enkelte Figurer: nogle Mænd, men dog flest Kvinder. De standsede et godt Stykke fra den aabne Gaard og syntes at raadslaa. En Kvinde, stor og bred som et Mandfolk, gik frem af Menneskeklumpen og syntes at tiltale den som en Fører sin Afdeling.

— Hu ha! Nu faar vi s'gu Skandale, sagde

Doktor Skov. Det er „Unge Niels Nielsens“ Kone.

Kaptejnen blev rød — og det gjorde Alma ogsaa. Hun listede sig ubemærket ud. Kaptejnen sagde:

— Ludvig — kommer den Kjælling herind, saa tager jeg min gamle Firhestepisk og . . . . .

Lægen lo og sagde:

— Nej lad os hellere tage hver en af de gamle Hellebarder ude i Entreen, støde dem i den store Kjælling og som rette Barbarer dræbe Barnet i Moderens Liv.

Kaptejnen lo og sagde:

— Ja vel. . . . Men udsendes hun som Parlamentær fra Fjendens Hær, maa vi dog forhandle med hende.

Stor og svær med det svangre Underliv trodsig skudt frem, med de lysblonde Haar strittende ud gjennem Hovedtørklædet, helt sort i Klæder, skred „Unge Niels Nielsens“ Kone ud fra den mørke Klump, i gult Eftermiddagslys, uden at se tilbage, til højre eller til venstre gjennem Gaardsrummet hen mod Indgangsdøren. Et kraftigt Tag i Laasen med den store Haand i den sorte Bomuldshandske! Laasgrebet rørte sig ikke. Hun tog et Tag til. Nej det var ikke til at rokke.

— Er der ingen Karl eller Pige paa dette

Boelssted? raabte hun med stærk Røst ud i Rummet. Jeg sku' tale med Manden paa Stedet.

Nej — Intet Svar. Gaarden laa tom, Længerne smilte høflig afvisende i Solskinnet fra tre Sider. Laasegrebet rørte sig ikke trods al hendes Rokken og Vriden. Den store Bondekvinde saâ ikke eller vilde ikke se den lille Porcelænsknap, der satte det elektriske Ringeapparat i Bevægelse.

Hun dundrede paa Døren med knyttet Haand, haardere og haardere, saa hendes Knoer tilsidst gjorde ondt og blodplettede Handskerne. Døren forblev ubarmhjertig uhaandterlig.

— Er her ingen hjemme? raabte hun, saa det skingrede med Ekko.

Intet Svar! Alt tavst som en Grav.

Hun raabte nu, som om hendes Lunger skulde sprænges:

— De Helliges Skare er her! Den vil sé Ordets Forkynder! Vi vil tale med vor Præst, som man haver bemægtiget sig mod Herrens Vilje.

Ja — Længerne slog Lyden tilbage mod dens Ophav.

— I Faderens, Sønnens og Aandens Navn! Luk op! raabte „Unge Niels Nielsens“ Kone igjen, dundrede paa Døren, rev i Laasegrebet.

Intet rørte sig uden Ekkoet.

Kvinden trak sig tilbage ud i Gaardsrummet og saâ sig om til alle Sider.

Nede paa Vejen stod endnu den sorte Menneskeklump. Hun vinkede, og frem traadte en Mandsskikkelse, lavstammet og tyk. Han syntes at parlamentere med de Sammenklumpede, inden han satte sig i langsom Gang, alt mens han spyttede til begge Sider.

Det var „Unge Niels Nielsen“, der kom med den evindelige Pibe i Munden, med de skraa Ræveøjne stadig skelende ned mod Næsen. Først da han kom i Linje med de to Udhuse til højre og venstre, løftede han samme Øjne og saâ til begge Sider. Men ogsaa Udhusenes Døre var lukkede. Paa det korte Stykke Vej fra Gaardsrummets Begyndelse til Stuehusets Indgangsdør benyttede „Unge Niels Nielsen“ Tiden til en Bøn til Herren, om han (Gud) vilde sørge for, at han (Unge Niels Nielsen) kunde faa en god Handel i Stand med Kaptejnen eller hans Karl om den Kalv, han følte maatte befinde sig inde i Udhuset til venstre, for der vidste han, at Kaptajn Halds to Køer var. Og han, der studerede Kvægformerelsen som en Statistiker Folkeforøgelsen, vidste, at Kaptejnens røde Ko havde kælvet for en Maaned siden, ja han havde vidst, at samme Ko var med Kalv, endnu før han fik at vide, at hans Hustru var

med Barn, og han vidste, at Kaptejnens Kalv var faldet efter den udmærkede Tyr paa Herregaarden Stolberg.

— Ka' Du ta' og komme, eller ka' Du'tte? raabte hans Hustru til ham.

— Jeg gik li'e aa ba' til Vo'herre, svarede „Unge Niels Nielsen“ fromt vrissende.

— Je' ka'tte begrive, hvordan man skal komme ind ad den Dør. Je' har tæ'sket mine Knoer til Blo's.

— Det skal gaa med Elektresetet, Maren, sagde „Unge Niels Nielsen“ med kundskabsrig Overlegenhed. Man ska' li'egodt trykke paa den Smule Knap der.

— Je' er ette for'et, sagde Konen og vinkede med Tegn til, at han selv skulde behandle det hende ukjendte Apparat.

„Unge Niels Nielsen“ stak Tungen ud af den modsatte Mundvig af den, hvori hans Pibe hang, saâ sig om, inden han trykkede paa Knappen, maaske for at sikre sig en Retrætelinie til Kostalden, i hvis nu aabnede Dør Lars knejste, høj, stærk og kjøn, thi Niels tog nogle lange Skræv der hen imod, da han hørte den elektriske Klokkes fint dirrende Lyd.

Kaptejn Hald viste sig. Han hilste tørt høfligt paa den store, frugtsommelige Bondekvinde og sagde:

— De ønsker . . . . .?

Konens Ansigt var i Niveau med Kaptejnens hvide Knebelsbart, gjennem hvis Haar Cigaretrøgen sivede ud i smaa, lyseblaa Hvirvler.

— Jeg vil se min Sjælehyrde, sagde Konen højt, myndigt, bogstavret i Udtalen.

— Hvem mener De? . . . Kontortiden er kun fra 9—12.

— De andre Hellige staar der, sagde Konen og pegede ned mod Gruppen paa Vejen.

— Ja saa?

— Og vi vil alle se den Herrens Tjener, som man ved List og Svig haver unddraget os.

Hendes Underlæbe bevægede sig frem til Underbid. Hun saâ helt glubsk ud. Kaptejnen kastede Cigaretstumpen ud i Gaarden og sagde:

— Jeg forstaar ikke den Kone.

— Niels! raabte Konen. Kom hit!

Niels Nielsen stod i dyb Samtale med Lars i Døren til Kostalden, og enten han nu ikke hørte eller ikke vilde høre — han kom ikke.

Konen gjorde en stor vinkende Bevægelse mod Gruppen nede paa Vejen. Langsomt og nølende satte den sig i Bevægelse, standsede flere Gange, men hver Gang den standsede, vinkede hun bestandig mere myndigt og utaalmodigt. Kaptejnen tændte sig en ny Cigaret

og stod støttende sig til Dørstolpen uden at forandre en Mine.

— Jeg kalder paa mine Brødre og Søstre i Herren, sagde Konen.

— Ganske som det behager Dem, sagde Kaptejnen. . . . . Det er rart mildt Vejr.

Endelig var Gruppen — fire Mænd og en halv Snes Kvinder naaet ind i Linje med Udhusenes Gavle.

— Vil I ikke alle se den Mand, der haver jævnet Vejen for Eder til Himmeriges Rige? raabte Maren Niels Nielsen ud imod dem.

— Jo—o—o — lød det i et langt udtrukket snøvlende Kor.

Da Maren Niels Nielsen saâ sin Hær bag ved sig, sagde hun til den cigaretrygende Mand:

— Kvinderne gaar til Graven som i Skriften. Vi vide vel, at kun den Ene kunde opstaa til Herlighed her paa Jorden, men vi vil græde over den, som haver ført os til Herren.

Kaptejnen fik en kaad Idé: At tage et Sværd og en Rytterpistol i sin Forstue og holde dem ud mod Truppen, bede Doktor Skov iføre sig et Harnisk, lade ham agere Djævel og saaledes faa en burlesk Scene i Stand med disse forrykte Mennesker, som hans mønstrende Øje gled hen over. Men saa saâ han et ganske ungt Pigeansigt, der blidt og mildt, troende og længsels-

fuldt tonede frem under Hovedklædet. Hun kunde godt have staaet Model for en Maler, der vilde fremstille en af de Kvinder, der søgte ud til Kristi Grav. Gamle Minder fra Barndommen, erhvervet Humanitet, inderlig Sorg over Slægtens Ynkelighed samlede sig til en stærk Strøm, som i et Sekund gjennemstrømmede hans Nerver. Han tog i Skyderne paa Dørens Fløje, aabnede den paa vid Gab og sagde:

— Træd kun ind!

En Del af Kvinderne skottede angst til Rustningen og Vaabnene paa den hvide Væg. Den unge, blide Pige, som uden at ane det havde bragt Kommandanten til at aabne Fæstningen, greb Maren Niels Nielsen i Armen og pegede paa det sortegraa Harnisk. Maren nynnede mumlende:

Og mylred Djævle frem paa Jord
vor Undergang at volde,
vi frygte ej: Hans Magt er stor,
han Sejren vil beholde.

Skaren stod i Dagligstuen. Nogle skottede halv ængstelig op til de mange Billeder — ja nogle af dem forestillede jo hellige Ting — men alligevel — Jesus kunde da ikke have siddet og sviret med saadan nogle Fyre ved Brylluppet i Kana som paa Kobberstikket efter Povl Veronese . . . . . nogle saâ jo ud som Bajadser og

Beridere paa et Marked, og værst var de Tampe, der sad forude og gned paa Basviolen . . . Nej føj! Det Hele var vist lavet til for at gjøre Nar af det Hellige, for at bespotte Gud.

— Behag at tage Plads, mine Damer og Herrer, sagde Kaptejnen med en Haandbevægelse.

Ingen rørte sig. Gruppen trykkede sig sammen til en Klump. En Kone hviskede til en anden:

— Han staar bare og gjør Nar.

Døren til et Sideværelse blev aabnet. Doktor Skov kom frem, vexlede et Blik med Kaptejn Hald og sagde:

— *Mortuus!*

Kaptejnen betænkte sig lidt, vendte sig brat om mod den sammenstuvede Gruppe, vinkede ad den, at den skulde følge ham. Folkene saâ tvivlraadige paa hinanden. Et Par unge Kvinder tog hinanden i Haanden og trykkede sig tæt sammen.

Maren Niels Nielsen traadte frem. Nu vinkede hun ad Folkene.

Gjennem et Par Værelser kom de til en anden Dør, hvorfra kunstigt Lys slog ud i Dagen.

Der laa Pastor Kristensen i Sengen, med Dødens Voxbleghed over de store Træk. Men de var nu alle faldne i Ro. Haar og Skæg stod blankbrunt mod de kridhvide Lagner og

Pudevaar, bredte sig ud over dem, og Ansigtets blodige Rifter gav det et Martyrpræg.

Gamle Fru Cederhjelm sad ved Sengen endnu holdende Ligets Haand i sin. Det bøjede Hoved laa i stærk Skygge.

Et Øjeblik stod Skaren stille. Da den gamle Frue saâ den, rejste hun sig og foldede Ligets Hænder over dets Bryst. Da foldede alle deres Hænder. Selv Doktor Skov gjorde det ganske uvilkaarlig, bebrejdede sig rigtignok strax derpaa, at slige Fagter var gaaet over til at blive en Reflexbevægelse, fordi Aarhundreders Overtro havde listet sig ind i Nerver og Blod, en tyngende Arv fra en Række Forfædre.

Da Folkene faldt paa Knæ, stak han Hænderne i Lommen og gik ud af Stuen, mens Kaptejn Hald rolig blev staaende ligesom de Andre. Ja han saâ ret velvillig paa dem, var bagefter ikke enig med sig selv, om han var rørt af en almindelig religiøs Andagt eller af kunstnerisk Velbehag over det Interiør, den kjønne Lysvirkning, de bevægede Mennesker, blandet med en forholdsvis velvillig Forstaaelse af det brudte Menneskeliv, hvis uharmoniske Evner og Drifter nu var gaaede til Ro, gledne ud i deres Udspring: det store Nirwána.

Fru Cederhjelm havde rejst sig — for hende

var det Hele ikke rigtig sympathisk. Hun havde en vag Fornemmelse af, at hendes Broder havde lavet en Slags Tableau, og mod det var der Noget i hende, som oprørte sig i blid Revolte. Hun vilde glide ud af Stuen.

Næppe havde hun naaet Døren, før hun saâ den store Gaardmandskone næsten med et Spring løsne sig fra de Andre, fare hen mod Sengen, kaste sig over Liget med et vildt, dyrisk Skrig. Gruppen sprængtes fra hinanden til alle Stuens Hjørner.

Maren bedækkede den Dødes Ansigt med vilde Kys og raabte:

— Jeg vil slikke hans Saar som Hundene Lazarus's, og skal han gaa til Helvede, vil jeg følge ham gjennem Svovlluerne ned i det allerdybeste i Satans Skød.

Hun græd i brudte, vilde Brøl som en saaret Ulvinde, rev sig i sit store, krusede, gule Haar, borede Neglene ind i Kinder og Hage.

Kvinderne hvinede; Mændene tog Piben ud af Munden og saâ dumt bestyrtede paa hverandre. Kaptejnen løb ud, kaldte paa Doktor Skov og sin Karl, og med dem alle tre kæmpede den rasende Kvinde, sled og rev, forsøgte paa at bide og slaa, og mens Rædsel stivnede de Tilstedeværendes Miner, fik de hende slæbt

ind i den anden Stue. Da de slap hende, sank hun afmægtig om paa Gulvet.

„Unge Niels Nielsen“ var omsider naaet ind fra Kostalden. Han stod et Øjeblik og saâ paa sin Kone, mod hvis Pande Lægen slog et vaadt Haandklæde. Han sagde:

— Maren . . . se til, at du kan faa Naaden op i dig og vær ikke saa galhovedet. Ja, det er jo skidt nok, at Præsten er død, for hvem skal nu faa drevet Djævelen ud af saadant et Fruentimmer?

Hun blev baaren ud, og da Lars lagde hende i Vognen, sagde han til Niels Nielsen:

— Jeg har kjørt Ligvognstour én Gang og efter Doktor én Gang i Dag. Skal der hentes Jo'rmo'r, maa Du s'gu selv kjøre, Niels, for Du er da nærmest til det

— Ja—a—a, sagde Niels nølende eller tvivlende, det maa jeg vel være.

XIX.

Da alt Buldret var stillet, fandt Fru Cederhjelm Alma siddende sammenkrøben i Dagligstuens mørkeste Krog.

Siden Egnen var bleven „opvakt“, havde Opvækkelsen ogsaa faaet Udslag i en livlig

cirkulerende Sladder og Bagvaskelse, der fra Kjøkken og Borgestue hvirvlede sig op i Dagligstuerne. Pastor Kristensens erotiske Bedrifter blev af hans Modstandere gjort større og værre, end de var, og Almas Sværmeri for ham, der havde ytret sig synlig ved hans Prædikener og højlydt ved den burleske Sangerkamp efter gamle Pastor Lamms Død i Præstegaarden, var naturligvis heller ikke gaaet Ram forbi. Fru Cederhjelm var i sin Ensomhed ogsaa bleven bestrøget af Rygtet, men havde ikke ytret andet end: „Stakkels unge Pige — det er Synd at hudflette hende; hun kan have det stygt nok i Forvejen hos den extravagante Fru Blunk.“ Haarde Ord og stramme Domme var ikke hendes Sag. Kaptejnen havde blot trukket paa Skulderen og fundet en Bekræftelse paa en af sine Yndlingstheorier, den, at religiøs Fanatisme altid frembragte et forhøjet sexuelt Liv, men havde gjennem Proprietær Blunk faaet Sympathi for det forladte lille Pigebarn, der drev om for Lud og koldt Vand. Han kaldte Fru Blunk for en væmmelig Snog.

Alma havde undergaaet en helbredende Kur, efterhaanden som det blev hende klart, at hendes Frue havde realiseret, hvad hun selv kun havde drømt om i vilde Fantasier. Præsten var Intet for hende mere.

Men nu, da han var død i hendes umiddelbare Nærhed, mødte hendes Fortid op i hendes Samvittighed og krævede hende til Ansvar. Nu sad hun der dybt kuet og bøjet.

Sagte nærmede den gamle Frue sig den knuste Skikkelse med det brune Haar glinsende i den sene Dag, med de smaa hvide Hænder dækkende over Ansigtet. Hun lagde Haanden paa hendes Haar og sagde dæmpet:

— Min stakkels lille Pige! . . . Vil De ikke nok se op paa mig!

Alma gjemte sit Hoved ved hendes Bryst. Fru Cederhjelm tog det mellem sine Hænder, løftede det op mod sit Ansigt, saâ ind i Almas taarefyldte, mørkeblaa Øjne og blev slaaet ved den Smerte, de rummede.

Da Alma mødte Fruens store, gode Øjne, blev hun umiddelbart greben af deres Klarhed og Ro. Hun syntes, hun kunde se lige ned til en ren Sjælebund, som man ser gjennem en klar af Strøm og Jord aldeles uplumret Kilde lige ned til Grundens hvide og rene Sand.

Hendes øjeblikkelige Følelse var en Trang til at omfavne og kysse den gamle Dame i ildfuld Tilbedelse som en Andægtig et Helgeninde-billede, men hun tvang denne Trang tilbage. Thi hun fornam med en Art musikalsk Instinkt, at noget Saadant vilde have skræmmet Fruen

som noget Plumpt, Ubehersket og derfor Uskjønt, Disharmonisk. Fru Cederhjelms Sjæl var stemt for en Mozarts, en Gades, ikke for en Liszts eller Wagners Musik.

Hun lod sig kysse paa Panden af Fru Cederhjelm, som sagde:

— Har De syndet, lille Ven — saa er det sikkert kun i Tanker . . . Ja, det kunde jeg jo nok sé. Og skulde vi straffes for det — saa Gud naade os Alle!

— Det har De vist ikke en Gang gjort, hviskede Alma.

— Kjæreste Barn —! Det har jeg rigtignok, sagde Fruen og lo i en Tone, der klang som ét Slag af en fin Sølvklokke. Nu skal De sé — nu, da Alt dette er overstaaet, saa bliver her saa stille og pænt i Huset, og Sommeren rykker frem derude. Alt det vil læge de Saar, De kan have i Deres Sjæl.

— Der er dog gode Mennesker til, hviskede Alma hen for sig.

— Ja, Gud ske Lov! Ja véd De hvad, Barn, jeg tror, at alle Mennesker kunde blive gode, hvis de blev plantede om i god Jord . . . Men saa er det saa pudsigt — der er gode Mennesker, som skammer sig ved at være gode. Min Broder, det bedste Menneske paa Jorden, som har været meget for Mange, som

har været Alt for mig, han paastaar, naar man takker ham, at han er den argeste Egoist, og bare bærer sig ad, som han gjør, fordi han vilde blive arrig paa sig selv, hvis han handlede anderledes. Han siger, at al hans Stræben blot gaar ud paa at gjøre Livet behageligt for ham selv, og han paastaar, at naar han gjør det for andre, er det blot for at gjøre sin Sindstilstand mere raffineret behagelig. „Jeg gjør mit Selvbehag flerstemmigt," siger han, „det Unisone kjeder mig."

Her var lige saa stille i dette Hus som paa Havgaard hos Blunks. Men hist ovre laa der og rugede alskens sørgelige Stoffer i den tunge Luft; her var hyggeligt, lyst og klart.

Tidlig om Morgenen arbejdede Kaptein Hald i Haven, baade med Spade, Rive og Kniv. Snart laa han paa Jorden og bandt Blomster op, snart gik han over Plænerne trækkende en Haandtromle, snart stod han og klippede Buskene, sørgende for, at der paa flere Sider var fri Udsigt til Havet. Det lod ikke til, at hans Embede var meget besværligt. Der kunde gaa Dage hen, uden at der kom Folk paa hans Kontor, som ogsaa mere lignede et Studereværelse end et Expeditionslokale. Præcis Kl. 9 gik han ind fra sin Syssel i Haven, læste et Par Timer, mødte saa i tarvelig, men sirlig Formiddags-

dragt, helt igjennem saa pudset som et pillet Æg, uden Spor af Efterladenskaber fra det grovere Morgenarbejde. Baade Frokost- og Middagsbordet med faa, men friske og gode spiselige Ting, altid med en lille Bouket og store Vinglas, hvori der kun skænkedes én Gang, ved hver Kouvert. Stundom kjørte Husherren ud i Forretninger i sin Gig. Om Eftermiddagen læste han for Damerne, der sad hver ved sit Haandarbejde.

Det var det bedste af ældre og nyere Literatur, dog altid valgt med Damerne for Øje, thi han var konservativ, sagde han, paa Kvindespørgsmaalets Omraade. Han opdagede snart, at Alma ikke kunde følge en Oplæsning i noget fremmed Sprog, og tilbød sig at vejlede hende en Time hver Dag, afvexlende i Engelsk, Fransk og Tysk. Uden at plage hende med synderlig Grammatik, blot ved at oversætte langsomt for hende f. Ex. af Macaulay, af Merimée, af Goethe, fik han nemt listet Forstaaelsen af Sprogene ind i hende, og en Dag udbrød han:

— Ah — nu véd jeg, hvoraf det kommer. De er musikalsk . . . Det havde jeg jo rent glemt . . . Ja, ja et musikalsk Øre leder til Forstaaelsen af alle Kunster og Videnskaber — er i det mindste en nødvendig Forudsætning

for hurtig og fin Tilegnelse . . . Hvorfor har De ikke selv spillet og sunget lidt for os?

— Det turde jeg ikke, sagde Alma, og saâ ned i sit Skjød . . . Kaptejnen og Baronessen kan saa meget — og jeg er saa forsømt.

— Ha, ha! Men det er sandt: De kjender os saa lidt. Man skal føle sig hjemme, føle sig tryg, mærke, at man tør give sig hen, hvis man vil præstere Noget, der er Aand og Liv i. Vi venter saa, til De er vis paa, at De vil blive hos os . . . Ja, det er kedeligt, at Klaveret staar i Dagligstuen. Jeg tør ikke lade det flytte ind paa Deres Værelse. For skjønt min Søster ikke har rørt det i mange Aar, er hun saa vant til at se paa det . . . det er jo hendes Ejendom, at hun vilde blive bedrøvet, om hun ikke havde det for Øje. Paa sin underlige Maade synes hun, at hendes afdøde Mands Sjæl ligger gjemt i det. Denne svenske Baron og Officer var bundmusikalsk —. Ja han var *kun* det. Hm! ja, han var godmodig . . . det var han . . . Men hvor fik De Lejlighed til at spille og synge ovre paa Havgaard? Slangen — jeg mener Fruen — maatte jo briste, naar dens Edder kom i Kog af Misundelse.

Alma fortalte, hvorledes Proprietær Blunk havde flyttet Klaveret ind i hendes Kammer.

Kaptejnen kastede et hurtigt og skarpt Blik paa hende. Hun undgik det, eller hun opdagede det ikke. Kaptejnen sagde:

— Ja, min ny Karl fortalte, at han aldrig havde hørt Nogen synge saa „livagtig“ som Frøkenen. Han havde tidt staaet ude i Haven om Aftenen, og han sagde, at saa havde han været mere andægtig, end han nogensinde havde været i en Kirke. Ja han føjede til: „Somme Tider kunde det klare Kildevand rende ud af mine Øjne, saa taav'lig blev jeg ved at høre paa, at hun kunde spille og synge paa én Gang.“ Og Proprietær Blunk, som ellers ikke giver sig af med at producere Lyrik, har sagt om Dem: „Naar Frøken Alma synger, saa fornemmer man, at man selv har Hjerte i Livet.“ De maa altsaa være en Sirene . . . en Loreley!

— Jeg kan slet ingen Ting, har aldrig lært at synge, hviskede Alma, rød lige ned til Øreflipperne.

— Saa meget desto bedre . . . Ja, det er min Mening — for saa er De i hvert Fald ikke bleven forkludret og faaet Deres naturlige Røst forstemt ved det Pres, som en professionnel Sanglærer plejer at bruge for at faa enhver Kvindestemme dreven op i en ren Grisediskant. . . . Hør, min Frøken — véd De, at i over Morgen holdes den tredie Auktion — Tvangs-

auktion ovre paa Havgaard? Blunk har sat mig nogenlunde ind i Deres Sager. Oprigtig talt, denne Indsigt har ikke bragt mig til at omfatte Deres Nærmeste med synderlig varme Følelser. Aner De, hvorledes man har taget sig af Deres Sager?

— Jo — ane det, det gjør jeg.

— Jeg vil sige Dem, De er bleven snydt og har ladet Dem snyde og bedrage og skrevet under paa de urimeligste Ting.

— Ja, hvad skulde jeg gjøre? Jeg turde ikke andet. Jeg forstod mig jo slet ikke paa Jura . . . jeg har jo ingen Ting lært.

— Pyh! Det manglede blot, at De havde læst til Artium, skrevet latinske Stile og faaet Blækklatter paa Deres smukke Fingre. Men hvor De bliver rød over ingen Ting, kjære Frøken!

Hendes Øjne løftede sig op paa den smukke aldrende Mand, der stod rank og slank, med det hvide Haar og Skæg blankt forgyldt af Solskinnet, der faldt bredt flammende ind gjennem Vinduet.

Hendes lange silkebløde Øjenvipper beslørede let de mørke Øjne, der i dette Øjeblik betragtede ham med et varmt Udtryk i deres fugtige Glans. Lyset spillede i de fine Dun paa Kindernes Hud. Det herligt formede Bryst steg og sank

i sund, jomfruelig Kraft. Langs det sortebrune Haar laa blanke Lysstriber.

Den mer end tresindstyveaarige Officer følte Lys og Varme strømme sig i Møde fra hende; han kunde føle Blodets Strøm rinde i sine Aarer. Han sagde i en mindre sikker Tone end sin sædvanlige:

— Hvis det kan ske — vilde De saa lægge Deres Skæbne i min Haand?

Et fuldtonende „Ja“ var Svaret.

Hvorledes gik det til? Ja hvorledes gaar saadant Noget til? Kaptejnen vidste det ikke, men han følte den skjønne unge Piges Arme om sin Hals. Deres Læber mødtes. Men lige som det var sket, fjernede han hendes Arme, lagde sine Hænder paa hendes Skuldre, holdt hende i saa lang Afstand fra sig, som hans Arme rakte, og sagde:

— Ja, — De har ikke Noget imod at vælge mig til Kurator i Stedet for den . . . Herre inde i Kjøbenhavn, der har røgtet Deres Tarv med samme Samvittighedsfuldhed som Ræven Gaasens.

Alma mærkede en kold Douchestraale gjennem hele sit Legeme, blev bleg og strax derpaa blussende rød. Ganske ugenert sagde Kaptejn Hald:

— Ja vor Time er færdig i Dag, Frøken. Jeg faar mod Sædvane lidt travlt i disse Dage, men min Søster vil saa læse med Dem.

Alma gled ud af Stuen.

Kaptejn Hald gik hen foran sit Barberspejl. Han skar en Grimace, besaâ stift sit Spejlbillede og lo lidt. Han mumlede:

— Gjennem hele Livet lurer der en Parodi paa Ens gode Forsætter.

Han truede ad sit Billede:

— Gamle Tosse! Husk paa. at en af dine Yndlingssentenser er, at det værste, man kan blive, det er at blive latterlig for sig selv. Har jeg ikke over for Ludvig Skov paastaaet, at den gamle Tosse Molière ærlig fortjente de Horn, som Armande Béjart kronede ham med, og at Arnolphe i „Fruentimmerskolen“ aldrig bør aflokke En et Gran Sympathi? . . . Hun er ogsaa farlig kjælen, det gode Barn! Nej, Vilhelmine skal s'gu baade læse og musicere med hende. Men man maa' skam sé, at skaffe Pigebarnet en rigtig solid Forelskelse.

Han sagde til Fru Cederhjelm, da han kom ind i Dagligstuen:

— Jeg kjører bort i Forretninger og bliver borte i Morgen. Ja, jeg kommer ikke hjem før i over Morgen Aften. Jeg vil til Avktionen paa Havgaard . . . Hør Du . . . er den lille Frøken gaaet ind paa sit Værelse? Naa . . . tal meget med hende, skaf hende dygtig meget at tænke paa i disse Dage.

XX.

Fru Cederhjelm og Alma talte og læste sammen, og ved Fruens stilfærdige Aabenhjertighed blev den unge Pigeskyhed hos Alma snart overvunden. Især efterat hun under Spaseretoure i det knoppende Landskab og i den nu af Avrikler og Hyazinther, af Paaskelillier og pragtforjættende Tulipaner gjennemduftede og overspraglede Have, havde faaet Noget at vide om Søskendeparrets Fortid.

Kaptejnen, som var den yngste, havde været Kjælebarn i Hjemmet. Det opløstes ved Faderens Død, just som Sønnen var bleven Student. Moderen var død i Børnenes meget tidlige Alder. Den ældre Garderkaptejn Hald var en velhavende Mand; hans Børn vare velsete i Hovedstadens Kredse og paa Herregaarde. Den 24aarige Frøken Vilhelmine kom i Huset hos sin Moster, der var gift med en adelig Stamhusbesidder paa Fyen.

— Ja det gik fra Bal til Bal, fra Selskab til Selskab, og Kong Kristian den 8de, der som Kronprins havde staaet Fadder til den unge Hald, som bar hans Navne, var stundom Gjæst hos „Onkel Kammerherre“! Kristian den 8de stod for den gamle Frue i ideal Glans, som en Type paa mandlig Skjønhed og ridder-

ligt Courtoisi. Hun havde aldrig begrebet, at denne Konge ikke var tilbedet af sit Folk, og at dette Folk med Begejstring havde tiljublet hans Søn, Frederik VII, som blev ved at være en „stor uartig Dreng“.

Et Par Aar var hengaaet i Glæde og Lys for Frøken Hald. Da udbrød den første slesvigske Krig. Hendes Broder havde lige taget anden Examen, havde begyndt at studere Jura med en diplomatisk Løbebane i Udsigt, men nu meldte han sig som Frivillig, kom ind paa Kommandoskolen, blev Lieutenant, udmærkede sig ved Fredericia, saa han fik Ridderkorset trods sin Ungdom, gik saa over i den regulære Armé.

Da det svenske Hjælpekorps laa paa Fyen, sloges Herregaardene om de smukke og belevne Officerer. Det gik med straalende Baller og flotte Dînerer, og Officererne tændte mangen fin Frøkens Hjerte, medens de Menige var farlige for Tjenestepigerne og Underofficererne for Husjomfruerne.

— Naa ja, mit Barn, sagde Fruen. Jeg blev ogsaa praktisk Skandinav. Den unge Lieutenant ved de skaanske Husarer, Baron Axel Cederhjelm blændede mig paa et Bal, da Kronernes Lys gav hans mørkeblaa, med Guldsnore tæt besatte Trøje en Glans som en Riddervams fra Renaissancetiden — og saa sang han som en Troubadour fra Provence. Han var

uden Formue, og da vi blev gifte, boede vi temmelig tarvelig paa en af de svenske Officersgaarde i Skaane. Min gode Mand var vist bleven forvænt paa Fyen. Han levede sammen med rige Godsejersønner. Pengene smeltede hen, mens Gjælden groede op som Ukrut dog kvalte os. Men indtil da sang min Mand — ja jeg kan sige Dag og Nat — sang Glæden op til overstrømmende Jubel, naar han f. Ex. havde vundet i Spil, og sang Forknyttelsen bort, naar han havde tabt. Den gode Gud havde begavet ham med et herligt Sind — ja, mange vilde have kaldt ham letsindig . . . Han kunde ikke gjøre for det — det skyldtes hans Nation og hans Stilling. Det eneste, jeg har mod min kjære Broder, er, at han er saa stræng i sin Dom over Cederhjelm. Den Mand burde aldrig have bundet sig i et Ægteskab; der var flagrende Sommerfuglenatur i ham . . . han var som Folmer Sanger i „Hjortens Flugt".

— De mistede ham tidlig?

Den gamle Dames Mundvige vibrerede lidt. Hun bøjede sig og rettede paa et lille opbundet Taxtræ og svarede:

— Vi var kun gifte i 8 Aar. Cederhjelm døde meget — meget pludselig. — Hun tilføjede hurtigere og sagtere: Jeg tror af Krænkelse over at en yngre Kammerat sprang forbi ham.

Men saa tog jo min Broder sig af mig, og hvad han har været for mig, er ikke til at beskrive. Han har lært mig at finde Trøst i aandelig Sysselsættelse efter mine ringe Evner. Han har maaské én Fejl. Han kan ikke respektere Overordnede, som staar under ham i Hoved og Kundskaber. Derfor maatte han søge Afsked, kort efter at han var bleven Kaptejn. Ja tænk Dem, lille Ven . . . han sagde en Gang i et glad Lag, at hans Oberst for sin Dumheds Skyld burde degraderes til Idiot af anden Klasse . . . det blev bragt videre . . . og De forstaar. Nu siger han selv, at han ikke bar sig rigtig ad. Men det var sandt, hvad han sagde, thi en Spøgefugl af Auditør ved Oberstens Regiment fik Obersten til at tro, at Shakespeare var bleven dræbt af Voltaire i Duel, og Obersten . . . ja der er vel Ingen, der hører os — men Obersten fortalte en gammel, længst afdød, meget højtstaaende Dame den Historie . . . og hun troede den . . . og hun fortalte den til sin Gemal — og *han* . . . ja han troede den ogsaa.

Fru Cederhjelm lo med tre klokkeklingende Toner.

Alma blev, som sædvanlig, rød i Hovedet, thi Oberstens kronologiske Bommert og dens Følger stod ikke rigtig klart for hende. Hun

var nær ved at ønske, at hun aldrig var kommen i dette Hus, hvor man blev latterlig, naar man ikke var lærd.

Men samtidig syntes hun, at hun maatte hævde sig.

Hun saâ ud over de grønnende Buske med de krusede endnu i Hylster bundne Blade, over Vaarblomsternes Flor, og følte, at noget borede i hende og tvang et Kildespring frem i hendes Sjæl, og uden at hun tænkte derover, tog hun en stor Sangtrille. Den gjennemløb et langt Register og gik meget dybt ned fra en temmelig stor Højde. Og, som om en Dæmon havde besat hende, udtalte hun snart meningsløse Ord, snart sang hun paa de Vokaler, som passede til Tonerne; snart inspireredes hun af Hyazinthernes, snart af Avriklernes Duft, snart af Paaskeliljernes Gult, snart af de lysegrønne Blade paa Buskene, snart af Havet, der langt ude rullede skummende ind mod den flade Strand — en primitiv Musik og en endnu mere primitiv Text.

Fru Cederhjelm studsede. Hendes første Tanke var: Mon Pigebarnet er gaaet fra Forstanden? — lyttede, nikkede og rystede med Hovedet, endte med at lægge Haanden paa Almas Skulder. Da Alma standsede sin Sang, sagde Fru Cederhjelm:

— Ak — skulde Wagner ligge i Luften? Kjender De hans Musik?

— Kun fra to Concerter og fra „Valkyrien“, som jeg har hørt i Kjøbenhavn.

— Jeg har aldrig forstaaet ham — jeg har afskyet ham, . . . mon han har ment saadant Noget, som De sang der?

Alma saâ paa hende — blev pludselig bange for ved sit Svar at blive lige saa idiotisk som Kaptejn Halds forrige Oberst, og med Hænderne for Ansigtet satte hun i springende Løb og fôr ind i Huset. Da hun var standset, udbrød hun:

— Gud, hvor jeg har baaret mig tøseagtigt ad! gik ind i sit Værelse og kastede sig paa sin Seng.

Fru Cederhjelm sagde, da hun løb:

— Der er dejligt Stof i Røsten . . . jeg mærkede godt, at hun sugede Musik af Blomster og Blade som en Bi . . . Men . . . men . . . min smukke unge Sanglærer, Rung, vilde aldrig have fundet sig i saadanne Extravagancer . . . Ja, men man maa jo se at følge med. Jeg vil gaa ind og skrive nogle Motiver op . . . for der var gode Ting, som jeg forstod . . . Men . . .

Fru Cederhjelm hørte et Piskeknald og gjennem Udhugningen i Buskadset saâ hun en

Vogn holde paa Vejen. Det var jo hendes Broders . . . Hun raabte glad:

— Naa er Du endelig der, Kristian Frederik! Men hvad er det?

Hun saâ to Mand paa Giggens Sæde, men de sad saa tæt op ad hinanden, at man kunde tro, at det var én tyk Mand.

— Jeg maatte tage Ludvig Skov op paa Vejen, sagde Kaptejnen. Vi har holdt et Øjeblik her uden for. Vi saâ og hørte Virtuosinden og saâ hendes Publikum: Vandet derude, Buskene, Blomsterne og dig. Gaa ned, Ludvig Skov, jeg gider ikke kjøre ind i Gaarden med to i et Gigsæde. Lars vilde more sig derover og muligvis blive udisciplineret, naar han saâ, at hans Husbond saa lidt respekterede sig og sit Kjøretøj.

Lægen sprang ned. Kaptejnen kjørte rundt og ind i Gaarden, kastede Tømmerne til Lars og gav ham en Ordre. Lidt efter kom Doktor Skov spaserende.

— Jeg skulde tale med Frøken Knudsen strax, sagde Kaptejnen til Pigen, der stod i Entréen for at hjælpe Herrerne af med Overtøjet.

Pigen overbragte Ordren lige saa kategorisk, som hun havde modtaget den. Alma maatte rette paa sit forpjuskede Haar og skynde sig ind. Hendes Hjerte bankede op i hendes Hals.

Baade Fru Cederhjelm og Lægen Skov var

tilstede i Dagligstuen. Kaptejnen gav Alma Haanden, tog et Dokument frem og sagde:

— Ja, min Frøken, jeg véd, at De har skrevet under mange Dokumenter uden at læse Indholdet . . . Vil De behage . . .?

Det var en Ansøgning i Almas Navn om, at Kaptejn og Branddirektør Hald maatte blive hendes Kurator for Fremtiden, da hun nu havde taget Ophold paa Landet og frygtede for at besvære Overretsprokuratoren i Kjøbenhavn med dette Hværv. Alma skrev under.

— Jeg har været ved Avktionen ovre paa Havgaard, sagde Kaptejnen, og kjøbt nogle Pillerier, som Lars nu skal hente. Ja Blunk er der sørget for. Han faar den Plads som Bestyrer af Andelsmejeriet. Den skjønne Frue gik om med Straaleglans i Øjne og Haar, karesserede Publikum, var lige ved at kysse Auktionarius, sagde til mig, at hun var glad over at være bleven fri for den Pine og Spænding, hun havde gaaet i aarevis. Nu vilde hun rejse til Syden, „wo die Citronen blühn“. . . .

Jeg bad hende om ikke at spise for mange Citroner for ikke at blive sur i Maven. Hun vilde hellere, sagde hun, være „Bänkelsängerin“ i Syden end Borgfrue i Norden.

— Vilde hun ogsaa kysse Dig, Onkel Hald? sagde Skov.

— Hellere vilde jeg kysse den gamle Malene i Fattighuset, hende, som skraar, svarede Kaptejnen og spyttede . . . Naa det Hele er jo et Bjerg af Kjæltringestreger, en Opdyngning af Snavs, som Ingen kan gide røre ved, for der er om den oprindelige Dynge sammenslæbt Volde af Skarn og gravet Grave fyldte af stinkende Møddingevand, som en Gentleman ikke kan storme uden at blive snavset fra Top til Taa. Det er for saa vidt en udmærket Befæstning, og den hæderlige Byggeprokurator Springborg har ledet Arbejdet som Overingeniør.

— Ja, jeg fandt mig ikke i saadant Noget, sagde Doktor Skov. Jeg vilde spille med dem, saa længe jeg orkede. Der er dog vel Lov og Ret i Landet.

— Aa, ja, sagde Kaptejnen. Men jeg har længst resigneret paa at drive den Lov og Ret igjennem lige over for Lovtrækkere. Jeg har én Gang været saa dum — det var i Sverig . . .

Han stoppede pludselig paa et bedende Blik fra Fru Cederhjelm.

— Naa ja, vedblev han. Frøken Knudsens hidtilværende Kurator kjøbte Gaarden, hed det sig. Han bød en Tredjedel af, hvad Blunk i sin Tid gav for den. Det er naturligvis Humbug. Den sølle Gaard bliver en Bold, som kastes fra den ene Kjæltring til den anden i

Aarevis. Den fanges naturligvis definitivt af den mest drevne Kjæltring. Jeg tør holde en Flaske god Sherry paa, at Byggeprokurator Springborg fanger den tilsidst, efterat have flaaet Skindet baade af den ene Bold og af en halv Snes, der siden kommer med i Spillet.

— Det er dog et trøstesløst Syn paa Verden, sagde Lægen. Konsekvenserne vilde jo blive, at man skal taale Alt og lægge Hænderne i Skjødet.

— Man skal lære at erkjende, hvad man magter, og hvad man ikke magter. Man skal ikke bilde sig ind, at man har Ret til at fordre Trøst af Livet paa et hvilket som helst Omraade. Fremfor Alt skal man undgaa at spille den ukaldede Samfundsreformatorrolle. „Skomager, bliv ved din Læst! —“ ja men sørg for, at de Støvler, Du syer, bliver af første Sort. Erkjend, hvad Du *kan* erkjende, spræng ikke dig selv og end mindre andre ved at agitere dem op til Noget, som hverken Du eller de formaar at naa til.

— Tak, Onkel Hald, jeg mærker Snærten.

— Ja, jeg *vilde* ogsaa ramme dig og de populære-videnskabelige Foredrag, Du holder hist og her. Man skal overhovedet ikke popularisere Videnskaben. Den vil aldrig for-

staas af Mængden, naar den ikke er af den Natur, at den paatvinger den Forstaaelsen ved sine umiddelbare praktiske Resultater. Men din populariserede Kosmogoni og Evolutionstheori vil kun tjene til at forplumre uforberedte Hjerner og faa dem til enten at bortkaste de Illusioner, som de hidtil har befundet sig vel ved, eller ogsaa til at fanatisere sig op i modsat Retning. Den aandelige Epidemi, som er kommen over Landet, er tildels en Følge af, at I — ja undskyld — at I filosofiske og naturvidenskabelige Dilettanter ikke har kunnet lade jævne Folk passe deres Dont om Hverdagen og gaa i Kirke om Søndagen.

— Og fyldes med Løgne, brød Lægen hidsig ud.

— Nu tænker Du lige saa bondsk som den stakkels Fyr, der døde derinde. Menneskehedens bedste Drømme er ikke Løgne. Sandhedskjærnen i dem vil altid bestaa. Vi glæder os endnu den Dag i Dag ved antik Kunst, som hviler paa græsk Religion; og skjønt vor Tid just ikke udøver Bjergprædikenens Moral, er jeg sikker paa, at den en Gang vil faa en straalende Renaissance.

— Men Dogmerne, Dogmerne, Onkel Hald!

— Lad dem visne af sig selv som krængede Ærtebælge.

— Hm! Ja, og mens Græsset gror, dør Horsemor.

— Vi har talt om det før. Hvis vi tror, vi skal opleve hvad Grundtvig kaldte „Gyldenaaret“, bliver vi narrede ligesom Apostlene, der troede, at de i levende Live skulde se deres Mester som Triumfator i den gyldne Sky . . . Dogmerne vil nok gaa af Mode. Men den store Mængde vil bære dem i mange Aar, ligesom Landalmuen længe bar Kofterne og Pludderbuxerne, der tidligere havde været Herremændenes Dragt. Nu bærer Bønderne baade Jaquetter og Redingoter, enkelte af deres Rigsdagsmænd vel endogsaa Livkjole. Og i aandelige Sager gaar det endnu langsommere . . . Hvorfor ler Du, Ludvig Skov?

— Aa — bliv ikke vred, Onkel Hald. Men der rinder mig i Hu et Ord af en berømt Kritiker, der siger om den Gamle Rabbi i Gutzkows, „Uriel Acosta“, at han er Erfaringen, som ryster sit tunge Hoved.

— Saa er den gamle Jødepræst formodenlig den fornuftigste Mand i Bogen, som jeg ikke kjender. Dog vilde jeg ønske dig, Ludvig Skov, at Du, naar Du har passeret de treds, ikke maa være mere tunghovedet, end jeg er det. Jeg føler mig saa let, at jeg kunde have Lyst til at slaa ind paa en ny Métier. Jeg burde have

taget theologisk Examen i min Ungdom i Stedet for at blive Officér i en Armée, som efter den sidste vanvittige Krig blot hænger som en Klump om Benet paa vort lille Land.

— Ja, det er nu sandt, faldt Fru Cederhjelm ind. Hun og Alma havde opmærksomt lyttet til Mændenes Samtale, mens de syslede med Sytøj og Broderi. — Kristian Frederik var bleven en udmærket Prædikant med sine Talegaver og sit smukke Organ.

— Ja, hvis Onkel Hald vilde prædike, vilde jeg gaa i Kirke, sagde Doktor Skov. Men hvad Slags Præst vilde Du saa være, Onkel? Jødepræst som Gutzkows Gamle.

— Nej, jeg vilde have fulgt Strauss's Raad til hans humanistisk-sindede Ven, Merklin, da han søgte at formaa ham til at blive i sit Embede. Jeg vilde have stræbt, uden at vække Anstød, efter at bøje Menigheden behændigt og blidt hen mod humane og ædle Tankegange. En dannet Mand med et mildt Sind — det havde jeg mindst af alle i min Ungdom — kan være til uendelig Nytte og Trøst her ude paa Landet. Men ikke en efter Fornemhed anglende Storprælat som Mynster eller en fortysket Professor som Martensen.

— Du vilde vist have vundet et stort Kvindepublikum. Ikke sandt, mine Damer?

— Jo, svarede Fru Cederhjelm fast og bestemt.

— Hvad mener De, Frøken Knudsen? spurgte Doktor Skov.

Alma saâ ham staa der, stærk og undersætsig, med spillende livlige Øjne, med sit brune solbeskinnede Haar, der krusede sig over de kraftige Tindinger og den herkulesagtige Nakke, der viste sig under hans livlige Hovedbevægelser. Hun saâ kort, men varmt paa ham og sagde:

— Jeg — tror det for Resten ogsaa.

Nu brast de alle fire i Latter. Lægens klang højest og lystigst. Alma saâ atter fast paa ham. Var han smuk? Nej, men hans Latters Kraft og Frejdighed stod i Harmoni med Foraaret derude, med den krydrede Blomsterduft, med de saftige, svulmende Stængler og Blade, med det rigt fødende Muld, med den stærke Luft. Beruset af Duften, der bølgede ind ad det aabne Vindue, baaren af Solskinnets Gyldenvinge, løftet af en Tankeudvexling, der var saa ny for hende, oprømt ved Tanken om, at et Liv kunde føres i saadan stille, tindrende Glæde som i dette hyggelige Aflukke hos de to gamle Søskende . . . gik hun hen til Flygelet og sang den første Sang, der randt hende i Hu. Hun vidste ikke, hvad hun gjorde. Hun maatte gjøre saaledes.

Det var ikke første Rangs Musik — det var kun Pagens Drikkevise af „Lucrezia Borgia“, og den danske Text var mere end tarvelig. Men Sangen laa lige som lagt til Rette for hendes Stemmemidler, og den usammensatte Livsglædes Udbrud i de let fængelige Rhytmer; det ungdommelige Letsind i Komposition og Stemning, det overraskende i Pigebarnets pludselige Ugenerthed tog hendes lille Publikum med Vold.

Først saâ man overrasket paa hinanden, saa tog man hinanden i Haanden, og da Sangen var til Ende, førte den gamle Frue an i Bifaldet, og en rungende Klapsalve brød ud, saa Messinglysekronen dirrede derved. Fru Cederhjelm blev strax lidt forlegen ved det lydelige Udbrud af sin Begejstring; hun havde aldrig fundet det passende, at en Dame klappede i et Theater, og nu var hun selv optraadt som *Chef de la claque.* Hun tog Alma om Halsen og kyssede hende. Alma slog Armene tæt om hende og kyssede hende stærkere, end Fruen egentlig syntes om.

Kaptejn Hald havde bemærket, at Doktor Skov ufravendt havde betragtet Alma, mens hun sang, at han nu, efter at den lange Omfavnelse var hørt op, drømmende blev ved at stirre paa hende. Han nikkede stille og sagde:

— Ja, Frøken Knudsen, der kan gro skjønne

Blomster op af Deres Stemmes Muld. Men der er meget, uendelig meget for Dem at lære. Jeg har en Gang sagt, at Talentet er en tvetydig Vuggegave. De vilde maaske være lykkeligere, hvis De indskrænkede Dem til at more Deres Venner end ved at uddanne Dem kunstnerisk. Dog derover raader Ingen af os. Men Deres Stemmes Muld maa pløjes, harves, tromles — og det gjør somme Tider ondt i Sjælen. Tilmed fordrer Talentets Uddannelse Resignation af en Art, som ogsaa kan blive farlig. Den bringer tidt Sjælens rent menneskelige og bedste Følelser til at visne. Livet, som et Virtuosindivid fører, frister i hvert Fald til at klatte sine Følelser ud i Smaamynt. Da det ikke ligger for mange kvindelige Kunstnere at være Vestalinder, hvad de egentlig burde være, saa bliver de i Regelen . . .

— Men Kristian Fredrik, udbrød Fru Cederhjelm, det er Synd, hvad Du vil sige.

— Véd Du det i Forvejen?

— Ja det véd jeg godt.

— Naa ja ja da. Der bliver jo altid Tid at tale om det . . .

Hans Øjne gled med et underligt Smil mellem Alma og Doktor Skov. Han sagde:

— Du, Ludvig! Du har jo gjennemgaaet Konservatoriets Klaverskole i dine Studenteraar.

— Og forlod den paa dit Raad, Onkel Hald; og jeg takker dig derfor. Du havde Ret, da Du sagde, at jeg vist kunde være bleven en dygtig Musiklærer.

— Naa, har Du ikke Lyst til at praktisere som saadan nu? Din Lægepraxis er jo tagen af, siden dine Patienter blev hellige.

— Hvad mener Du?

— Bliv Frøken Knudsens Musiklærer. Kom her et Par Gange om Ugen — og lær hende Noget.

Med et ubehersket Glædesudbrud mødtes Almas og Lægens Hænder. Kaptejnen og hans Søster vexlede det sædvanlige lille Smil.

— Men hvad er det? udbrød Kaptejn Hald — der staar jo Arbejdsvognen. Lars maa være kommen tilbage.

Han aabnede Vinduet til Gaarden og raabte:

— Lars! . . .

Han opdagede Karlen, som stod lænet op ad Stuehusets Væg med Haanden i det grønne Espalier. Lars fôr frem, som om En havde rusket i ham.

— Hr. Kaptejn! sagde han og gjorde „r e t“ med Huen i Haanden.

— Du maa jo være kommen for længe siden.

— Det er jeg ogsaa.

— Naa?

— Tillader Hr. Kaptejnen?

— Ja. — Han gjorde et Tegn til Lars, at han skulde tage Huen paa.

— Se, jeg hørte saadan en dejlig Sang, og saa maatte jeg blive ved at staa og høre videre.

— Hvad for en Sang?

— Aa, jeg kjendte den ovre fra Havgaard. Ja, undskyld, Hr. Kaptejn, men Frøkenen har saadan nogle Toner i Livet, at det . . . . det . . .

— Hvad for Noget?

— Saadan bævrer i Marven inde i Ens Knogler, Hr. Kaptejn. Man har baade godt og ondt af det.

Alma var kommen hen til Vinduet, rødmede, thi hun huskede, at hun havde syntes godt om den kjønne Karl i Haven paa Havgaard. Lars havde været hende et flygtigt Lysglimt i den stadig rugende Taage derovre. Hun lukkede Vinduet, da hun mærkede, at Lars saâ paa hende.

Kaptejnen bad Lægen om at gaa ud med sig. De to og Lars masede med et stort Møbel, der laa bag i Vognen, slæbte det ind, skruede dets adskilte Bestanddele sammen inde i Almas Værelse.

Saa gik Kaptejnen og Lægen atter ind i Dagligstuen, hvor Fru Cederhjelm og Alma sad i Sofaen, Haand i Haand og Kind mod Kind.

Kaptejnen sagde:

— Frøken Knudsen . . . Deres Arm! — Ludvig Skov — vil Du tage min Søster.

Herrerne førte Damerne ind i Almas Værelse, i hvis Midte stod et Flygel i Mahognikasse.

Kaptejnen sagde tørt og roligt:

— Der staar Deres Instrument ovre fra Havgaard . . . Ja, det fylder temmelig meget i Rummet.

— Det er ikke . . . det er ikke mit . . . stammede Alma.

— Jo, nu er det, Skam, Deres, min Frøken, sagde Kaptejn Hald og lo. De skal spille paa det i Fred, og Ludvig Skov skal bruge det til Deres Undervisning . . . Nej bliv bare ikke rørt, min lille Frøken. Jeg er en røget gammel Herre. Jeg kunde faa det for Røverkjøb paa Avktionen, og jeg benyttede mig deraf som en jødisk Marchandiser. Der staar ogsaa den Chaiselongue der ovre fra. Det ser grimt ud med en Seng i et Opholdsværelse.

Alma fik Øjnene fulde af Taarer, havde Lyst til at omfavne baade Kaptejnen og Lægen, turde ikke, og saa maatte Fru Cederhjelm igjen holde for.

XXI

Ludvig Skov var en Fættersøn af Kaptejn Hald. Hans ret formuende Fader, militær Overlæge, døde kort efter den anden slesvigske Krig som Følge af Overanstrængelse; Ludvigs Moder var allerede død. Hans Halvonkel blev hans Formynder og satte ham i den nærmeste Latinskole, da han som afskediget Kaptejn havde kjøbt den lille Landejendom. Men det var en af Kaptejnens Theorier, at et ungt Mandfolk helst maatte tumle sig paa egen Haand, og lod sin Myndling fuld Frihed i hans Studenteraar i Kjøbenhavn. Den faldt sammen med stærke aandelige og politiske Bevægelser.

Den varmblodige unge Fyr optog de kjækt udslyngede Ideer med Begejstring og udtalte sig med den mest aabenhjertige Hensynsløshed. Han blev umulig i sine helt eller halvt fornemme Familieforbindelser. Da han var bedre forsynet med Penge end Kammeraterne, der for Størstedelen var fattige som Kirkerotter, blev han en Slags Førstemand i deres Kreds paa Kaféer og Restauranter. Og det, at han havde forarget og trodset Kommandører, Oberster og Kammerjunkere i sin Familie, omgav ham med en Glorie, der havde Skær af et Martyrium.

Han spillede paa Klavér, improviserede raske Motiver til Opsange; der blev profeteret ham en glimrende Fremtid som Komponist eller Virtuos. Han gik ind paa Konservatoriet, og hans Jernhelbred tillod ham at dyrke Musik, Literatur og Orgier med lige stor Energi. Han hang især i med Musiken, og i hans Hoved tumlede sig Ideer om Kompositioner, der kunde indtage et moderne Riberhus eller lige som „Den Stumme“ ildne Folket til Storm mod Snobberiet i Kirke og Stat, alt mens han med pligtskyldig Resignation underkastede sig Klaverspillets Fingergymnastik og Musiktheoriens Mathematik. Det endte med, at den videnskabelige Side optog hans Hovedinteresse, og trods hans bestemte Maal, at blive Kunstner, fjernede han sig derfra og kom til at spille tørt og lærdt.

Saa kom han over til Kaptejnen i en Ferie. Han vidste, at Onkel Kristian Fredrik og Tante Vilhelmine var store Musikelskere, men de var vel ikke komne længere end til Beethoven. Nu skulde han lære dem noget.

Tante Vilhelmines Flygel bævede første Gang ved Udførelsen af Listzske og Wagnerske Stykker, og Tante Vilhelmine bævede ogsaa, tavst indrømmende, at hun ikke var „fulgt med“.

Hun sagde venligt, naar han havde spillet et Stykke til Ende:

— Det er grandiost.

Kaptejn Hald sagde ingen Ting, før han en Aften sad alene med sin Fættersøn ved en Cigar og et Glas Toddy:

— Du Ludvig Skov! Jeg véd ikke, om den Historie, man har fortalt mig om Thorvaldsen, er sand eller ikke. Der siges, at en romersk Ven fik ham overtalt til at sé en ny Statue i en ung Kunstners Atelier i Rom. Vennen faldt hen i Beundring over dens anatomiske Korrekthed og dens fuldendte tekniske Gjennemførelse. Thorvaldsen gav ham Ret i Alt, men saâ kold ud. „Hvad mangler der da?“ spurgte Vennen. Saa skal Mesteren have betænkt sig og endelig sagt: „Der mangler s'gu ingen Ting uden dette . . . dette Fanden gale mig!“

— Og du siger: *Fiat applicatio*, sagde den unge Mand og fôr op . . . God Nat, Onkel Hald!

— God Nat, min Dreng.

Skov tumlede hele Natten med sine Tanker og sov ikke. Men næste Morgen sagde han rolig til Kaptejnen:

— Jeg har bestemt mig til at studere Medicin.

Kaptejnen studsede lidt og spurgte:

— Føler Du Kald til det?

— Nej. Men af alle Embedsstudier er det mig det mindst modbydelige. Jeg kan dog vel leve som Læge uden at blive Embedsmand, det vil sige Statsbindehund, eller dog en Hund med Mundkurv paa.

— Du kunde vel blive en udmærket Musiklærer.

— Det vil sige: Jeg kunde bidrage til at opdrage unge rige Tøse til Luxusdyr. Jeg synes, det er nok, at de ruinerer deres Fædre eller Mænd ved Pynt og Dovenskab. Skulde nu jeg hjælpe dem til at plage deres Fournissører med slet Musik . . . I Kunsten: *Aut Cæsar, aut nihil!*

Kaptejnen rakte ham Haanden.

Ludvig Skov studerede altsaa Medicin med den ham naturlige Ihærdighed. Han opgav Samlivet med de filosoferende, æsthetiserende og revolutionsprædikende Venner, men ikke sine Ideer. Han led ved at sé dem i Aarenes Løb besejrede og besvegne, deres Mænd blive chikanerede og forfulgte; ved at se sin Politik knuses, og det Gamle, som han havde kaldt rustent, mølædt, ormstukkent Kram, komme til større og større Ære og Værdighed. Han tog Examen, rejste over til sin Onkels Egn, og nedsatte sig, efter at have været Vikar, som selvstændig Prak-

tiker. I Begyndelsen gik Alt vel, men da den pietistiske Bevægelse vandt Magt, da hans Studenterkammerat Kristen Kristensen, i hvem han kun saâ en aandelig Undermaaler, blev dyrket som en Helgen, holdt han ikke længere sin Tunge i Lave. Hans længe betvungne voldsomme Temperament brød ud i Forhaanelser, ikke alene mod den Form af Religion, han saâ gro i Vejret, men i hidsige Paradoxer mod Bibel og Kirke. Det var allerede begyndt at gaa tilbage med hans Praxis.

Onkel Hald havde aldrig tilbudt Skov at bo i hans Hus. Thi Kaptejnen mente, at et dagligt Samliv mellem to Mandfolk trivialiserede dem for hinanden, og sagde f. Ex.:

— Hvis jeg fik at vide, at et Mandfolk, som boede her i Huset, havde en Ligtorn, vilde jeg ikke kunne holde ud at spise ved et Bord sammen med ham.

Lægen havde lejet to Værelser i en Kro, en halv Mil fra Kaptejn Halds Sted.

I Erotik var Ludvig Skov ikke langt fra at være Kyniker, rigtignok mest i Theorien og i Munden, thi i Praxis var han ikke værre end ugifte Mandfolk i Almindelighed.

Han havde fundet et æsthetisk-sensuelt Velbehag ved Alma den Dag, han saâ hende i Præstegaarden. Siden kaldte han hende en

hellig Taske. Da han saa hørte hende synge, blev han varm om Hjertet, vilde ikke være ved det og haanede i Tanken saadanne Existenser, som var født med en Lirekasse i Brystet. „Men Fandens godt saâ hun ud.“

Da han havde taget mod Kaptejn Halds Opfordring til at undervise Alma, skjældte han sig selv ud, mens han gik hjem, og bestemte at skrive Dagen efter, at han ikke saâ sig i Stand til at paatage sig det Hverv. „Den Tøs med de svømmende, kjælne Øjne blev dog aldrig Kunstnerinde. Altsaa nu skulde han hjælpe til at opdrætte et Luxusdyr?“

Saa gjennød han hendes varme, faste Haandtryk, den berusende Duft, han syntes udgik fra Haarets tætte Masse.

— „Og jeg hader jo Syngepiger som Pesten! Maaske hun er hellig endnu! Ptøj . . . Naa, og selv om hun blev, hvad man kalder Kunstnerinde! . . . „Elsebet, gaa ind og sy paa din Ramme, det er nok saa godt!“ — Ak ja! Jeg har i Grunden hele den forsmaaede Kjærligheds Had til Musikens og Sangens Gudinde! Jeg vil ikke lade mig fange igjen i den forbandede Kokettes Garn! Lad mig hellere tylle amerikansk Olie i disse Bondebæster! Det driver dog maaske lidt Hellighed ud af dem.“

Han, den radikale Demokrat — og det var

han endnu i Theorien — var nu nær ved at holde med Luther, at man skulde slaa Bønderne ned som gale Hunde, naar de blev hellige ligesom Gjendøberne i Westfalen.

Da han fik tændt Lys i sin Stue, fandt han paa Bordet en Bog i Korsbaand. Det var et Hefte af et Værk over Filosofiens Historie, som han havde subskriberet paa. Han tog strax fat paa den. Han var ikke særlig filosofisk anlagt, og Læsningen faldt ham svær. Men Arbejdet jog Grillerne ud af hans Hjerne og erstattede dem med Tanker. Han følte sig klaret og løftet, især da han naaede gjennem Afsnittet om Macchiavelli.

— Det er et Mandfolk! sagde han og læste højt Macchiavellis Ord:

„Overalt hvor der skal tages en Beslutning, af hvilken Statens Velfærd afhænger, maa man ikke lade sig standse af Hensyn til Retfærdighed eller Uretfærdighed, Menneskelighed eller Grusomhed, Ære eller Vanære, men med Bortseen fra alt Andet holde sig til det, der kan frelse Staten og hævde dens Frihed.“

Og han slog i Bordet:

— Lad Onkel Hald sige, hvad han vil . . . jeg vil hævde min lille Organismes Frihed. Jeg skriver et afslaaende Svar.

Han skrev til Kaptejn Hald, læste videre,

følte sig mere og mere ægget til at stræbe op mod den italienske Renaissances Tænkere i Hensynsløshed.

Da han laa i Sengen, lo han ad sig selv.

— Jeg troede s'gu dog, jeg havde overstaaet mine Børnesygdomme. Nej, gamle Ven, skriv dine Recepter . . . og bild dig ikke ind, at du er en Mand af Bronce.

Han tænkte atter paa Almas faste Haandtryk og taknemmelige Blik, sagde forgæves:

— Hvad Fanden kommer dette Pigebarn mig ved? Hun er vel skabt som de andre — maaske ligesom jeg selv med en stærk „Fysik“ . . . Naa saa meget desto værre . . . Om Morgenen fandt han sit Brev, læste det, fandt det latterligt med samt dets „hovne Lakonisme over for Onkel Hald“.

Nej, han vilde gaa over til Pilebo og høfligst motivere sit Afslag paa Anmodningen om at undervise „det kjælne Pigebarn med Sælhundeøjnene“.

Men da han saâ de venlige og varme Miner hos Fruen, Kaptejnen og Alma, indaandede Interiørets stille og venlige Harmoni, kunde han ikke sige de Ord, han havde indstuderet under Gangen derover. Kaptejn Hald sendte ham sit skælmsk barnlige Blik, som han altid havde, naar han vilde glæde Andre, og som gjorde

denne Dialektiker og kolde Reflexionsmand udi egen Indbildning ungdommelig naiv at sé til.

— Ludvig Skov, vil du tage Frøkenens, saa tager jeg min Søsters Arm, sagde Kaptejnen.

Nu gik det atter til Almas Værelse. Langs Væggene hang Guirlander af Havens Foraarsflor; de nys komne Pinseliljers Hvidhed dominerede. Paa Bordet var lagt en lille Damaskes Dug, paa en blinkende sølvhvid Bakke stod et Stativ med en italiensk Fiasco i Kurvefletning, omvunden af Violer og grønne Blade.

Alt duftede stærkt i den milde, regn- og grødesvangre Dag og laa i et dæmpet, stille Lys. Fuglekvidder og Duft bares ind gjennem det aabne Vindue i Husets Sydgavl.

Alma stod tavs med taarefyldte Øjne og gjentog for sig selv for tusinde Gang: Hvor kan der dog være saa gode Mennesker til? Hun turde ikke kjærtegne Fru Cederhjelm; hun havde en Fornemmelse af, at hun ikke syntes om det forrige Gang.

Doktor Skov saâ kun mellemfornøjet ud. Han var vred paa sig selv, fordi hans faste Beslutning faldt for venlige Menneskeminer, Blomsterduft og Fuglekvidder, fordi dette „Scenearrangement“ dog var altfor barnagtigt . . .

Kaptejnen skænkede i fire fine Glas, i hvis

Rande Blomsternes og Bladenes Farver spillede i sagte Leg og dæmpet Skær i den graa Dag. En krydret Duft blandede sig med Blomsternes og det friske Løvs.

— Undervisningen i Musik skal indvies i nogle Draaber Vin fra Musikens Land, sagde han. Det er lidt Syrakusaner, som jeg for mange Aar siden fik gjennem en gammel Ven i Marinen.

Han klinkede, og den langsomme, andægtige Dvælen, hvormed han sugede den guldgule Vin, smittede de andre.

Alma kunde ikke begribe, at Noget kunde smage saa herligt som denne krydrede søde Guldvæske. Et Billede af Fremtiden lagde sig for hende: én uendelig lang Hal med blegrøde Søjleskafter, omsnoede af alskens dejlige Blomsterguirlander, omviftede af tonende og duftende Briser. Hun slog en lang Sangtrille, men standsede, da hun saâ Lægens kolde Mine.

Fru Cederhjelm sagde til ham:

— Husker Du, Ludvig, at Du lod alle dine Noder fra Konservatoriet ligge her, fordi, sagde Du, Du ikke vilde have dem under Øjne som daglige Fristere? Her ligger de paa Klaveret.

— Ja saa lader vi Lærer og Elev alene, sagde Kaptejnen og gik ud med sin Søster.

Ja nu var det umuligt for Skov at prote-

stere. Resolut satte han Stole foran Klaveret, bladede i Nodebunken, mens han mumlede:

— Jeg kan næppe lære Dem at synge . . . Kan De spille Klavér? Naa ikke? Saa meget desto bedre. Men De kan da læse Noder? Det var da endda rart.

Han lagde et Skolestykke af elementær Art frem. Alma skottede lidt bange op til ham — og sagde:

— Er det det? Ja, men det er for let.

— Naa! Dette da?

Alma spillede det igjennem uden at standse.

— Ja, men saa har De jo lært at spille — naa saadan? Ja Meningen er vel, at De vil lære at akkompagnere Deres egne Sange? Ja, saa tager vi fat paa en anden Maade . . . . Men den Sang foragter De vel? Det er Mendelssohns til Heines Text.

Alma sang „Auf Flügeln des Gesanges".

— Fy, hvor De siger Deres Text forbistret. Hør nu, hvorledes det lyder for mine Øren.

„Auf F—ü—en—æs Ge'anges
„Erzlibke dra' ich di faar — —

— Den første Time var ikke meget lovende, sagde han til Kaptejnen, da han tog Afsked. Hun er aldeles udisciplineret . . . Skal hun blive til Noget, maa hun lægges ordentlig i Selen.

— Saa gjør det, sagde Kaptejnen.

Alma tabte ikke Modet. Hun arbejdede og arbejdede. Skov kom regelmæssig, men var altid tilbageholdende. Han talte koldt og klart om hendes Spil. Hun fik kun Lov til at nynne Sangen; han rettede stadig paa Akkompagnementet. Alma gik saa stærkt op i Arbejdet, at hun ikke tænkte stort paa Læreren, mens han sad hos hende. Men, hvor kunde hun længes efter ham!

En Gang sagde han:

— Fingrene sidder godt paa Dem. Men De har en forbistret Tendens til at spille *Rubato.* Til Akkompagnement hører klar Korrekthed. Det skal bestandig sige til Sangen; Skab dig ikke Therese! Det skal være et Udtryk for den sunde Fornuft . . .

Og senere:

— Syng, naar De er alene. Deres Øre er godt . . . Stemmen — ja den har jeg ingen Forstand paa.

Saa sagde han den Dag til Kaptejnen:

— Maa jeg komme her hver Dag, Onkel Hald? Her er ingen ordenlige Syge her paa Egnen. Du havde Ret: Jeg burde have været Musiklærer.

Han fortrød, hvad han havde tilbudt, og sagde til sig selv, da han gik hjem:

— Hun er mig for klog, den Tøs. Det er ængsteligt, saa hun forstaaer Alt, hvad man siger til hende! Somme Tider gjør hun det bedre, end jeg har lært hende. Hun æder og fordøjer Musik som en Ko Græs.

Stundom fortalte han hende om Komponisternes Liv, karakteriserede dem kort og koncist.

Dagene gik; Sommeren skød frem, Bøgen svang sine Silkeflag, Frugttræerne tog deres Pudderparykker paa, Fuglekoret forstærkedes stadig. I Haverne blomstrede og duftede Jasminer, Roser og Liljer, og Blomsterguder af mindre Rang traadte frem paa Scenen for at spille deres Roller i det store lyriske Sommerdrama.

Alma havde nu lært sig en Mængde Sange. Naar hun og hendes Husfæller var komne ind fra Haven om Aftenen, sang hun for dem ved Klaveret i Dagligstuen. Saa spillede Fru Cederhjelm en enkelt Gang Stykker af sin Ungdoms romantiske Musik paa det gamle Marschallske Flygel med den blide Guitarklang. Man gik nu senere i Seng. Fra 10—11½ læste Kaptejnen højt, og om Morgenen fortsatte Fru Cederhjelm Almas Sprogundervisning.

XXII

Hvad der imidlertid var foregaaet uden for i Terrænet, var kun som flygtige Vindpust trængt inden for den lille humanistiske Enklaves Poppelhegn.

Kaptejn Hald havde ikke gidet fortælle de Trivialiteter i Møder paa Herredskontoret o.s.v. o.s.v., han havde maattet gjennemgaa i Anledning af Pastor Kristensens Død i hans Hus. De mange private Forespørgsler, Trusler og Skjældsord i private, altid anonyme Skrivelser havde han ikke besvaret. Herredsfogden, oprindelig Kontorchef i Kultusministeriet, maatte indrømme, at Kaptejnen havde været fuldstændig loyal og korrekt i sine Meddelelser om hin uhyggelige Katastrofe, men denne tørre Lakonisme, der skyede Kancellistilens vidtløftige Perioder og lange Udviklinger, viste, at Kaptejnen manglede den rette Kontoruddannelse, og røbede kun liden Sans for det, der burde interessere en Embedsmand.

— Han skriver fire Linjer, hvor der burde være halvtreds, sagde Herredsfogden til sin Fuldmægtig; han snupper Alting af, som om det var under hans Værdighed at udforme en ordenlig Indberetning . . . Det skal nu være genialt. Se nu dette herre:

„Personnel Kapellan K. Kristensen blev funden af mig og min Karl Lars Larsen i Strandkrattet den 6te April 189. sammen med Fru Blunk fra Havgaard og Frøken Alma Knudsen fra Kjøbenhavn i halv bevidstløs Tilstand. Lægen Ludvig Skov tilstede. Død samme Nat paa Pilebo, plejet af min Søster Enkebaronesse Cederhjelm. Liget kjørt til sin Hjemstavn Præstegaarden næste Formiddag.

. . . Sikke noget Jaskeri! Han siger vist ligesom Tscherning, det gale Menneske, at et Ministerium kunde styres af Underofficerer.

Doktor Skov havde flygtig berørt for Kaptejnen og Fru Cederhjelm, at der havde været stor Tilstrømning, Graad og Tænders Gnidsel ved Begravelsen, at de Hellige i Menigheden indstændig havde ansøgt om en ny Præst af samme Retning som Kapellanen, men at Sagen trak ud. Ministeriet maatte vist have faaet Noget at vide, som gjorde det betænkeligt ved de ny Helliges Liv paa Egnen.

Alma havde Intet faaet at vide, havde heller ikke spurgt. Det var lykkedes hende at faa et Jerntæppe anbragt mellem Fortid og Nutid. Om Dagen var hendes Aand og Legeme i stadig og sund Virksomhed; hendes Nattesøvn var tryg og drømmeløs.

Da Vejret var rigtig mildt, kjørte Fru Ceder-

hjelm til Kirke hver Søndag i Nabosognet, hvor en gammel, nevtral Præst var ansat. Hun sagde:

— Hans Præken er rigtignok noget søvnig, men Skolelæreren synger smukt og spiller godt paa Orgel. Alene det at høre de gamle Psalmer til Orgelspil, kalder gode Tanker frem i mig, og jeg trænger til en Kirke for ret at bede og komme sammen med Gud.

Alma ræddedes ved Tanken om atter at betræde et Kirkerum. Hun var glad, at Ingen direkte opfordrede hende til at tage med, og lod, som hun ikke forstod Kaptejnens let henkastede Ytringer om, at Kvinder havde godt af at gaa i Kirke, at den lyriske Side af Gudstjenesten var Noget for dem, at de kun kunde blive fromme ved Religion, og at den „intellektuelle Kjærlighed til Gud“ var noget Maskulint.

Men den gamle Herre holdt ikke altid sin Tunge i Ave, trods den Theori, han udtalte, at man i Kvinders og Børns Nærværelse skulde veje hvert Ord som et Guldkorn. Han havde i Damernes Nærværelse sagt til Doktor Skov, som paastod, at Religionernes Tid var forbi:

— Snak, Ludvig! Pavlos har Ret, at vi ser kun i et Spejl, i en mørk Tale. Vor Tids Menneskers Religion bestaar i, at vi dyrker vort Arbejde med ydmyg Ærefrygt for Maalet. Og

ved Arbejdet mener jeg ikke saadant Noget som mine Branddirektørforretninger eller dine Klystérindsprøjtninger, men Arbejdet paa vor egen Fuldkommengjørelse i Retning af Erkjendelse, Dannelse og Aandsoptugtelse. Der er Forskjel paa Arbejdet for Mad og Drikke og paa det indre Arbejde paa at harmonisere sig selv. Saa finder man en Gud eller flere Guder, det er ligegyldigt hvor faa eller hvor mange. Men den, der ikke finder noget Guddommeligt fremgaa af sin Stræben, har heldt Vand i Danaidernes Kar.

Skov sagde:

— Men det er jo noget Ubestemt og Uklart.

Kaptejnen sagde:

— Ja var det begrænset og haandgribeligt, vilde det ikke mere være guddommeligt. Religionen ophører først, naar man har fundet de Vises Sten eller det eneste udelelige Grundstof.

Disse Ord slog ned i Alma. Hun sled af alle Kræfter med Musik og Læsning. Hun skimtede stundom „hint Guddommelige“. Det æggede og tvang hende frem og lagde Glans over hendes Arbejde i Musik og Bøger.

Det var en Søndag Morgen. Fru Cederhjelm var i Kirke, Kaptejnen var kjørt ud. Alma havde siddet ved sit Klaver, spillet og sunget. Da saâ hun ud, fandt overalt Solglæde og udfoldet Planteliv. Hun havde just sunget:

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang som Hjertet monne røre,
i de dybe Dale
blandt de Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

Den Slags Sange havde Doktor Skov raadet hende til at synge, „for dem kan ethvert Bæst forstaa“.

Mens Gjenlyden af de sidste Toner dirrede, fik Alma Lyst til at gaa ud og plukke vilde Blomster paa Marker, Diger og Grøftekanter. Saa vilde hun ordne dem i en lang Guirlande til Pryd for Frokostbordet.

Let klædt, i Hvidt, med det brune Haar frit bølgende ned ad Ryggen, gik hun paa sin ungdomslette Fod med Følelsen af glad Kraft og Elasticitet i alle Lemmer ud i det frugtbare, flade Terræn, fuldt af hvidnende og blaagrøn Sæd paa Agrene, af viftende graalige Pile, med fint svungne, store Linjer.

Hun fandt „hint Guddommelige“ i denne hjemlige, saa simple, usammensatte Natur, i det stille tindrende Solblink. Hun gav sig hen deri uden at reflektere, følte sig tryg som Fisken i Vandet, som Barnet paa Moderskjødet. Alle onde Minder var dyssede hen, Tilværelsen var lutter Fred og Glæde. En stærk Højning eller brat Sænkning vilde have forstyrret hende.

Hun satte sig paa en Grøftekant og nød Skrænten spættede Flora. Kjøbenhavnerbarnet kjendte ikke Navnene paa de smaa Blomster med de silkefine Kroner, gjennemsigtige som farvet tyndt Glas. Mens hun plukkede og ordnede, fôr hun sammen. Tonerne af en fjern Psalmesang ramte hende.

Hun saâ ned ad den brede Vej. Som en lille uvejrsvarslende Sky bevægede sig en sort Menneskeklump midt i alt det Lyse og Solbeskinnede hen i Retning af hende. Alma anede et truende Indbrud i sin glade Stemning af noget Mørkt, Trist, og en Angst betog hende. Hun vilde flygte hjem, rejste sig og gik ned ad Vejen. Hun kunde nu skjælne disse Ord i Sangen:

> Og myldred Djævle frem paa Jord
> vor Undergang at volde. — —

Ved disse Ord brød Fortidens Minder saaledes ind paa Alma, at hun ræddedes ved Alt, væmmedes over sig selv. Hun kastede Blomsterne fra sig, som om hun havde opdaget en Skrubtudse iblandt dem. Jo der laa jo den Grusgrav, som havde været en saa yndet Plads for Sekterernes Gudstjeneste, hvor Pastor Kristensen saa tidt havde fanatiseret dem op til Graad og Hulken, naar han lod Djævelen og

Helvede spille i Svovlluernes Glans. Mod denne styrede Menneskeklumpen hen. Nu skulde der vel igjen holdes en af disse Taler, hvis Ord sved og brændte al Glæde og sund Følelse ud af Menneskesjælen, al Frodighed og Skjønhed ud af Naturen, der hævnede sig ved at slavebinde Fanatikerne i en af sine mægtigste Drifter i vild og dyrisk Form. Nu, da hun havde følt sit Liv ranke sig og voxe op mod Sol og Lys, skulde hun tvinges ind paa Gjengangere fra den Tid, da hendes Aand rugede i Instinkternes Mørke, da hun havde søgt den dumme Kræmmerdrengs Favntag og havde drømt sig ind i den gale Sværmers Arme. Endnu var hun ikke naaet saa vidt som Kaptejn Hald, der sagde, at han nødig vilde undvære Fanden som en komisk Figur, lige saa lidt som han vilde ønske Titel og Rang afskaffet af Hensyn til, at de frembragte saa mange Farcefigurer til Glæde for alle Elskere af det Burleske. Nej, hun følte Væmmelse og Harme, naar hun hørte samme Djævel nævne; hun var hans personlige Fjende.

Hun kunde ikke faa Fødderne i Gang til Flugt. Hun saâ Menneskeklumpen vælte ind paa Marken og skjules af den Fold i Terrænet, bag hvilken den hellige Grusgrav laa.

En Vogn kom kjørende og holdt stille ved Stien til Grusgraven. En sortklædt, tæt beslø-

ret Kvinde steg ned, hjulpen af en stor bondeklædt Mand i lang Frakke. Hans sortebrune lange Skæg skinnede i Solen saa blankt som et Par vixede Støvleskafter. Hun kjendte den kjønne jydske Lægprædikant Morten Blide. Hun havde ikke hørt ham prædike, men han havde en Gang været paa Havgaard, var bleven modtaget af Fruen i Enrum. Hun havde hørt dem synge Psalmer inde i Fruens Værelse, derpaa set ham forsvinde lige saa lydløst, som han var kommen. Et Vindpust fejede Sløret lidt fra Damens Ansigt — det var Fru Athalia Blunk.

Men nu den tykke kjøbstadklædte Herre med den bredskyggede graa Hat?

Var det muligt? Kunde Alma tro sine egne Øjne?

Det var hendes Halvbroder, Bertel Knudsen, den altid under Konkurs værende Handelsmand fra Kjøbenhavn.

Uvilkaarlig rettede hendes Fødder sig hen i den Retning, hun for et Minut siden skyede som Pesten. Nysgjerrigheden er et Kjøbenhavnerbarn af hendes Afstamning i Kjødet baaren.

Bertel hilste hende med udbredte Arme og med Pisken og raabte til Parret:

— Ka' De selv se, Frue og Morten Blide! Hun kommer drivende af sig selv ligesom en Æbleskrælling i en Rendesten i Regnvejr. . .

eller, om Forladelse . . . hun bliver dreven af Naaden. Det er det, hun gjør. D'ævlens Bøsse slog Klik, da han sigtede paa min elskede lille Søster.

Fruen besvarede Bertels Talemaade med et nedladende Smil. Hun hilste alvorlig-venlig paa Alma, rakte hende Haanden, som Alma nølende rakte hende. Fruen sagde:

— *Det* maa vi Alle prise Herren for, at han har bevaret Dem i Troen, skjønt De sover i Hedningenes Telt. Deres kjære Familie er bleven meget bekymret ved Efterretningen derom. Det vil vare lidt, før Gudstjenesten begynder, vi venter paa de Hellige der ovre fra Skjelby. I den Tid kan De tale med Deres kjære Bróder, som nu er en af vore.

Alma var i den nervøse Tilstand, hvor den ene Stemning brat slaar over i sin Modsætning. Da hun saâ Bertels tykke Ansigt anstrenge sig for at se andægtigt ud, kunde hun ikke holde Latteren tilbage, da Fru Blunk og Prædikanten havde vendt Ryggen til for at gaa ned til Grusgraven.

Bertel studsede.

— Er Du slets inte hellig mere, Alma?

Alma gjorde en sparkende, foragtelig Bevægelse ned i Retning af Grusgraven.

— Det var forbandet, sagde Bertel og klø-

ede sig under Bulehatten . . . Hvorfor stak Du da her „ner?“

— Det var ikke min Mening, men . . . da jeg saâ dig . . .

— Ja Blodets Røst lader sig ej neddæmpe, sagde Bertel med Forsøg paa at tale i Prædketone . . . Naa, ja, men saa bliver Du vel ikke saa græsselig forarget, naar jeg af gammel Vane kommer til at nævne Fa'en eller Saten? Se hvor hun griner! Før rystede Du som en Høne i Tordenvejr, naar man saâ stift paa Dig. Naa „den udvikler sig“ nok, som de nu siger paa Beværtningerne inde i Kjøbenhavn. Men det var jo pænt, at Du vilde hilse paa mig, da Du saâ mig. Kan Du heller inte li' brændte Mandler mere? Naa d o g? Væ'sgo, min Unge! (Han bød hende af et stort Kræmmerhus, som han tog op af Lommen). Men hør Du, kan Du ikke i nogle Dage lade, som Du var hellig — bare for at gjøre mig en Tjeneste? Hva' Du?

— Er Du bleven hellig, Bertel? Hvordan er det gaaet til?

— Jo, ser Du, min Unge, man er jo Forretningsmand. Jeg er sla'et ind i en ny Branche, efter at det ramlede for Laurids. Saa maatte jeg jo igjen gjøre Konkurs. Jeg gjør nu i alle Sorter af Bruslimonader, Citronøl og andre Drikke uden Alkohol i. Ser Du, de Hellige,

de holder jo paa Maadehold i Drik — naa, saa ta'r de det jo ikke saa nøje med Kys i Smug og de deraf følgende Konsekvenserier. Men naar man vil gjøre Forretninger paa de Steder, hvor de Hellige har Overtaget, saa maa man s'gu høre Prækener og synge Psalmer. Man hører jo saa meget Sludder af al Slags, og det gjør inte saa nøje med en Pølse i Slagtetiden. Og der maa være noget i al den Rel'ion, de driver, for, det maa man lade dem, det er nogle durkdrevne Rævemikler i al Slags Handel, og den, der vil pudse dem, maa staa tidlig op. Ja, dygtige er de. Paa Forretningernes Boldgade ta'r jeg, Fa'en brodere mig, Hatten af for dem. Og det er jo især Fruentimmerne, man skal se at faa tyllet de tynde og søde Drikkevarer i, og de er jo spilhellige, saa en anden En maa jo ogsaa se at faa fat i Naaden og saadant Noget. Og saa siger de jo her paa Egnen, at den gamle Kaptejn, som, saa at sige, har vristet dig ud af din Slægts Favn, hverken tror paa Gud eller Fanden. Men det er ka'ske Løgn — hva' Du?

Alma sagde med en vis Selvfølelse:

— Han har en højere Forestilling om det Guddommelige end alle Præster tilsammen.

— Det var Saten! sagde Bertel, er han saa udspekuleret? Drikker I Vin i det Hus?

— Ja, hver Dag.

— Den var inte billig! Ja, naar jeg kommer uden for Afholdsdistrikterne, saa driver jeg Agentur for et Hus i søde Vine. De er meget prisbillige. Du kunde ikke lade et Ord falde derom? Hva' Du . . . ? . . . Saa nu begynder de at synge Psalmer! Vi maa der „ner".

Han tog Alma ved Haanden, og mens han med ikke ringe Færdighed fløjtede Melodien til den Psalme, der lød fra Grusgraven, trak han hende med.

Psalmesangen var i fuld Gang. De samme alenlange Psalmer, som Alma saa ofte havde hørt! Hvor var hun kommen langt bort fra de i dem udtalte Stemninger! Ordene gled af hende som Vanddraaber paa Olietøj. Bertel stemte i med en vældig Basbaryton, sang rigtignok tidt falsk. Men det var han ikke ene om.

Broder og Søster sad sammen paa en Tue. Et godt Stykke fra dem, lidt højere til Vejrs, sad den kjønne Lægprædikant med Fru Blunk.

Bertel benyttede en Pavse til at hviske til Alma:

— Den Jydebonde har ellers snuppet en god Bid. Hun er, Fa'en hakke mig, kjøn den Krephaarede! Se hvor hun er fix oprumpet!

Langt om længe besteg Lægprædikanten den med ungt Løv behængte Talerstol.

Det vilde være umuligt at gjengive hans Foredrag. Det var et Potpourri af Bibelcitater, af Advarsler mod Djævelen, af underlige meningsløse Udbrud, ledsagede af Suk og Graad, alt i en ravjysk Dialekt, der blev komisk ved stundom at udtale Ordene bogstavret. Ikke Spor af Logik, Plan eller Sammenhæng!

Men Forsamlingens, navnlig Kvindernes Øjne hang ved ham, som sugede de Trøst og Frelse af hvert Ord i denne, tilsyneladende saa meningsløse Tale. Ved Suggestion fik Taleren mange til at græde, naar han græd, til at hæve Øjnene mod Himlen, til at sænke dem mod Jorden, til at løfte de foldede Hænder, naar han gjorde det.

Alma saâ nu paa det som paa et fremmed Fænomen. Betragtninger som følgende paatvang sig hende:

— Dette er ikke Løgn og Hykleri! Doktor Skov gjør disse Mennesker Uret. Det er en dunkel Drift mod Aand, der stræber at flyve med de af Uvidenhed stækkede Vinger. Havde de blot Læger i Stedet for Kvaksalvere! I disse Øjne er der en Art hellig Længsel, en Søgen mod det Bedste og Højeste. Men Blind leder Blind.

Og da Prædikanten en Gang sagde:

— Af Hjertets inderste Dyb raaber jeg til dig, o Herre, frels min Sjæl ved dit Blod!

følte den unge Pige, at dette Raab virkelig kom fra et — i det mindste i dette Øjeblik — bedrøvet Hjerte, fra en knust Sjæl.

Bertel hviskede:

— Han har lært Tagene, den sorte Jydepotte! Se hvor Fruentimmerne glor paa ham. Naa, han er jo ogsaa fra Førstningen af Kvægpranger af Profession. Jeg kjender ham fra Kvægtorvet.

Almas foreløbige Sympathi sank atter, da Prædikanten forviklede sig haabløst i Citater af Apokalypsen og talte om Staden, hvis Murværk var Jaspis (som han udtalte paa en latterlig Maade), som var bygget af rent Guld, lig det rene Glar, med Ædelstene paa Muren, der atter havde til Grundstene Jaspis, Safir, Kalcedon, Smaragd, Sardonyx osv. osv. Uvilkaarlig frastødte denne uplastiske, forpakkede Poesi hende, usmagelig som den er for for al vesterlandsk Fantasi . . . Hun huskede en Samtale mellem Kaptejn Hald og Lægen, hvori hin havde erklæret, at Johannes's Aabenbaring sikkert var det ældste Skrift i det ny Testamentes Samling, et Vidnesbyrd om den oprindelige Jødekristendom, og havde paapeget Modsætningen

mellem den og Paulos's fint komponerede, af græsk Aand befrugtede Tale paa Torvet i Athen, saaledes som den gjengives i Apostelhistorien. For at illustrere sine Ord havde han netop oplæst, hvad han kaldte den gamle „Pastiche"-Profetis Ord om den himmelske Stad, og derefter Pavlos's Tale. Han sagde:

— Alene denne Begyndelse: „I athenæiske Mænd! Jeg ser, at I i alle Maader ere omhyggelige for Eders Gudsdyrkelse" og Citatet af Aratos anslaar Strenge, som gjenkalder for En Sokrates's Forsvarstale hos Platon.

Under disse Tanker bruste den efter Talen følgende Psalme over hendes Hoved, uden at hun gav Agt derpaa. Hun overhørte ogsaa sin Broders kritiske Notits:

— De kan rigtignok spinde en Ende som den mest udlærte Rebslagersvend, men for en blor merkantilt dannet Mand falder det noget langstrakt. Hva', Du?

Strax efter begyndte han at nikke og faldt i Søvn, mens Sveden drev ned ad hans fede Kinder og hængte sig i Perler i hans stride, korte Skæghaar. Paa sin Vis satte han nu Bas til Psalmemelodien ved at snorke. Da alle 10 Strofer var sungne til Ende, vaagnede Bertel samtidig med, at der gik en Bølgebevægelse gennem Forsamlingen.

Thi Fru Blunk havde rejst sig fra Tuen og gik med Sløret trukket tæt for Ansigtet med sænket Hoved og de sortbehandskede Hænder foldede op mod Talerstolen, hvorfra Prædikanten sagde til Forsamlingen:

— Hør mine Brødre og Søstre paa, hvad en Søster i Herren vil sige Eder!

Der blev aandeløs Stilhed, man kunde høre Vindens Tag i Græstotterne og Spurvekvidder fra et Par tynde Pilebuske paa Grusgravens Rand. Og Pavsen blev lang, thi Fruen skred frem med saare langsom Gang, højtidelig-værdig som en Tragedieskuespillerinde langs Scenens Brædder. Da hun langt om længe naaede den lille Bræddetrappe til Talerstolen, bøjede hun det Knæ, som vendte ud mod Forsamlingen, knugede sine Hænder mod Brystet og sukkede saa lydelig, at det hørtes vidt omkring.

Endelig stod hun paa Talerstolen. Brat slog hun Sløret til Side. Hendes smukke Ansigt var blegt, hendes lyse Haar fik Gyldenglans. Hun trak sine Handsker af. Hendes smaa hvide Hænder skinnede som Marmor med en ganske svag gul Patina, men over de graa Øjne laa der som en Hinde, som mattede deres Glans. Hendes fløjteagtig bløde Røst stod i Modsætning til hendes stærke Ord:

— Jeg træder op for at vidne for Brødre

og Søstre i Kristo, at kun ved Troen paa hans Blod findes Frelse og Sjælefred. Jeg er en haardt prøvet Kvinde. I lange Tider har jeg været besat af Satan. Jeg har været i Fritænkernes pestbefængte Lejr, og min Sjæl indsugede den giftige Luft, og fra min Tunge lød Bespottelsens Ord, og mit Liv var som Belials Børns. Jeg dansede og legede paa Strænge som en Hedningkvinde, jeg betoges af kostelige Stenes og Guldets Glans. Da slog Djævelen mig med Sot og Sygdom og rasede i mit Kjød. I skulde vide, Brødre og Søstre, hvor jeg arme Synderinde har lidt og kæmpet, vredet mig som en Orm og hylet paa mit Leje. Vor nu i Herren salige Hyrde, over hvis Ord Aanden over Aander dalede ned fra det Høje, pegede for mig paa Herren, men jeg glemte Herren for hans Tjener.

Der gik en Bevægelse gjennem Forsamlingen. Kvinderne saâ forbavsede og forskrækkede paa hverandre.

Fru Blunk fortsatte:

— Men da han døde, blev jeg overladt til Jesus alene. Han straffede mig, og han oprejste mig. Jeg mistede alt mit jordiske Gods, og mine Nærmeste forlod mig. Men da vakte Jesus min Røst til jublende Lovprisning. Nu stod der Intet mellem ham og mig. Han tog

mod min udbredte Favn; han kyssede min blege Læbe. Da fôr Djævelen ud af mig. Jeg aandede frit som de smaa Fugle der oppe, og paa min Mund, der tidt havde sjunget letfærdige Sange af de Skjalde, Verden kalder store, lagde Herren lutter hellige Sange. Og jeg tror paa hvert af hans Ord, har taget al min verdslige Fornuft fangen under Troens Lydighed. Han har vist sig for mig i Drømmesyner: Blodet randt fra Naglegabene paa Hænder og Fødder og fra Lansestikket i Siden, og jeg indsugede Bloddraaberne med mine Læber, og da sagde jeg til ham i Drømme: Ja, jeg véd, hvad Du byder mig, o min Sjæls Højtelskede! Jeg skal udgyde mit Blod efter dit Exempel. Ja, mine Brødre og Søstre! Jeg drager ud paa Mission blandt Vantroende og Hedninger for at tale Livsens Ord til dem i Ørkenens Sand, under Palmernes Skygge, og ikke vil jeg have Guld, Sølv eller Kobber i mit Bælte, jeg vil vedblive at være fattig, og som Hjob vil jeg synge, ikke med Klage, men med Jubel: Nøgen kom jeg fra Moders Liv, nøgen vender jeg igjen tilbage. Amen!

— Hun har da sort Silkekjole paa, hviskede Bertel Knudsen. Jeg skulde ellers inte ha' No'et mod, at hun var, som hun sagde, for

hun ser ud til at have Bygningstømmer i sig til at blive en rigtig Slagpige.

Forsamlingens hele Holdning røbede en forlegen Kulde. Lægprædikantens usammenhængende Tale og stakkate Udbrud syntes trods al Mangel paa Logik at blive bedre forstaaede end denne oratoriske Mystik. Overfor den Slags Kultur var den Slags Folk mistænksomme eller uforstaaende. Under dyb Tavshed gik Fruen ned, efter atter at have besløret sig. Jyden kløede sig atter under Huen og syntes skuffet over sin Protégées Optræden. Han rakte hende en slap Haand, da han førte hende til Sæde paa Græstørvstuen.

Alma havde rejst sig. Hun følte sig oprørt til sin inderste Sjæl. Hun greb Bertels Arm og sagde:

— Jeg vil bort.

Han hviskede:

— Aa bi barsens, til de har sunget færdig. Husk paa, at min Forretning er lige i sin Begyndelse. Der staar Afholdskromanden, han er en af de mest Skinhellige, og han har givet mig Kik paa en Ordre paa 200 Flasker af diverse mousserende Artikler.

Bertel skottede op til Alma. Han ventede en Anerkjendelse for sin dannede Udtryksmaade. Hun føjede ham og blev.

Men lige som den sidste Psalme endte, hørte hun Vognraslen og et Piskeknald, saâ op mod Vejen, kjendte Kaptejn Halds Kjøretøj med Lars paa Forsædet og Fru Cederhjelm paa det andet Sæde. Med et Udraab af Glæde og Befrielse løb hun op mod Kjørevejen og vinkede. Hun var sikker paa, hvor hun havde hjemme.

— Smaa Slag, Almamor! raabte hendes Broder, husk paa, at jeg er et ført Menneske, og at det er varmt.

XXIII

Kjøretøjet holdt stille. Fru Cederhjelm bøjede sig ned mod Alma.

— Men hvad, mit Barn . . . gaar De endnu til den Slags Kultus? Ja De véd, at De har Deres Frihed.

— Jeg skal fortælle Dem det altsammen, svarede Alma aandeløs . . . min Broder kom . .

— Hvem . . . han med Byggeprokuratoren?

— Nej, den anden . . .

— Ham har jeg ikke hørt Tale om.

Alma vendte sig om og saâ Bertel i fuldt Løb hen mod det Kjøretøj, han var kommen i, og som med løsnede Skagler holdt inde paa Marken tæt ved Vejen, mens Hesten stod an-

dægtig fordybet i sin Mulepose. Han raabte en fra Grusgraven opstigende Mand an og gav ham en Besked.

— Han vilde maaske aflægge os en Visit, sagde Fru Cederhjelm. Han maa vel ogsaa have noget at tale med min Broder om. Hjælp Frøkenen op, Lars, og hold, til den Herre der kommer.

Bertel Knudsen hilste høflig til alle Sider i Menigheden, sagde et Par Ord til Prædikanten, lagde Hovedet ømt paa Siden over for Fru Blunk, gav en Besked, og med Forsøg paa at gaa som en flot ung Kavaller efter sin Forestilling om en saadan, gik han hen til Kaptejn Halds Vogn. Alma sad allerede ved Siden af Fru Cederhjelm og var meget forlegen til Mode. — Bertel tog en Kam op af Lommen og lod den harve hans Skæg.

— Vil De præsentere mig, lille Alma? sagde Fru Cederhjelm.

Alma stammede:

— Baronesse Cederhjelm — min Broder . . ja, hvad er Du . . .

— I vore fremskredne Tider er enhver merkantilt uddannet Mand Grosserer, sagde Bertel til Alma i en overlegen formanende Tone, tog Hatten dybt af, slog Hælene sammen og sagde til Fru Cederhjelm:

— Jeg takker Deres Naadighed for Alt, hvad De har fremvirket i min Søster, hvad højere Dannelse angaar.

Han søgte atter Almas Anerkjendelse ved et skottende Blik.

— Vil Hr. Grossereren ikke hilse paa min Broder Kaptejnen? spurgte Fru Cederhjelm. Vær saa artig at stige op.

— Med Højagtelse ærbødigst, svarede Bertel og svang sig flot over Forhjulet op i Sædet.

Han følte det som sin Pligt at være underholdende paa det korte Stykke Vej. Han sad hele Tiden med Ansigtet vendt mod Damerne og talte uafbrudt:

— Dejlige Jorder! Giftige, som Agrarerne siger. Kan misforstaas af en anden En, der er mere kommercielt uddannet . . . Navnlig til Hvede . . . Naa jeg vil ikke sige andet, end at disse Valmuer og Kornblomster dekererer. Jeg har nemlig kjendt et Par Kunstelskere, som kom paa en Vinsnask . . . ja jeg mener . . en . . Restauration, som mest førte flydende Gjenstande i de altfor kolde Vinterdage og altfor hede Sommerdage . . . De er ganske romantiske, disse Piletræer. Jeg anerkjender Naturen i høj Grad. Det ligesom linder at betragte dens Skjønheder i forskjellige Genrer.

Men da han ikke fik andet Svar end ad-

spredte Nik fra Fru Cederhjelm, og Alma tilsidst tyssede paa ham med Øjenbrynene, vendte han sig om. Indvendig sagde han Noget, som i hans egen Stil vel vilde have lydt omtrent som følger:

— Immer skal man være Avekat! Saa skal man tale helligt, og saa skal man lade, som man var til Avdiens hos Kejseren af Rusland. Den Gamle siger ingen Ting, og Tøsen smiler. Der er vinket af paa den Dansebeværtning, gamle Bertel!

Han var lige ved at slaa ind paa at fløjte en af Psalmemelodierne fra Grusgraven, men følte strax, at det ikke vilde være dannet i en Baronesses Nærværelse. Men han maatte ytre sig. Han sagde til Lars:

— Synker den Nærmer ikke en bitte for meget i det Bagben der?

Lars var ikke fornøjet med denne kjøbenhavnske utekniske Kritik, var desuden overbevist om Hestens Bagbens fuldstændig normale Stilling og sagde tvært:

— Næ—æ—j.

Bertel sagde ved sig selv:

— Han har ingen Agtelse for mig, den Bonde-Frederik.

Da Bertel kom ind og saâ Forstuens vaabenbehængte Vægge, tænkte han:

— Her maa nok lirkes smaat, for den gamle Brandmajor har jo et helt Lager af Sla'tøj.

Da han kom ind i Stuen, vilde han ønske, han var ude igjen. Alle disse Billeder, de mørkfarvede Vægge og Draperier, den stærke Blomsterduft gjorde ham uhyggelig til Mode. Han turde knap følge Fru Cederhjelms Opfordring til at tage Plads. Han havde ingen Tillid til den store polstrede Lænestol; syntes, at han maatte synke saa dybt ned, at han kunde kvæles derved. Han følte gyngende Grund under sig, da han endelig kom til Sæde. Nu kom han til at tænke paa sit egentlige Ærinde til Søsteren. Med sin sædvanlige Letsindighed havde han forstaaet at jage det fra sig, men nu var der ingen Redning mere. Da Fru Cederhjelm et Øjeblik gik ud af Stuen, drog han et dybt Suk og sagde:

— Ja, det er et Satans Ærinde jeg har til dig, Alma, . . . rent ad Helvede til!

Ved en pludselig Vision dukkede Billedet af den kjøbenhavnske Stue, af hendes Broder Laurids, forhandlende med de to Prokuratorer, Dokumentbunkerne, hendes tankeløse evindelige Skriven under frem for Alma. Aa — at hun aldrig kunde blive fri for den skrækkelige Fortid!

Fru Cederhjelm kom igjen, beklagede, at

hendes Broder ikke var kommen hjem endnu og tilføjede:

— Maaske De har Noget at tale med Deres Søster om?

— Ja, mildest talt, Deres Naadighed, sagde Bertel og sukkede dybt.

Da han var bleven ene med Alma, brast han i Graad, og Sveden sprak frem paa hans røde Pande. Han løftede sig op fra den store lave Lænestol og satte sig over Skrævs paa en Tabouret, trak i sine Fingre, saa det knagede, og sagde halv højtideligt, halv ynkeligt:

— Ja, Alma! Jeg og Du vi har dog altid gjort Familien Ære, men det viser sig, at Laurids har baaret sig ad som en . . . mildest talt Skidrik, for jeg vil nødig sige Kjæltring . . . og da navnlig mod dig.

— Mod mig? Jeg har jo givet Afkald paa ethvert Krav. Det har Kaptejn Hald sikkert bragt i lovlig Orden.

Bertel rystede fortvivlet paa Hovedet:

— Ja, men Laurids kommer s'gu i Tugthuset alligevel. Ja, hvem der nu kunde udvikle alt det Rageri for dig, for jeg véd, Fa'en brodere mig, inte, hvor jeg skal begynde og hvor jeg skal ende. Du véd jo, at baade Laurids og Prokurator Springborg har gjort en smadrende Fallit, men hvem af dem, der har snydt

den anden mest . . . ja, det véd kun Vorherre. — Ja, maaske Prokuratorens lange Granstavre af en Søster, for det er jo hende, som har rodet op i alt det Skidt . . . Ja, bare jeg nu kunde forklare dig det . . . for den Hundromedar med Hugtænderne . . . kan Du tænke det . . . hun er i visse Maader vores Stifmoder. Den salig Stenbider havde jo, som Bladene siger, mange Momenter af en Hanhund i sig, og han fik for mange, mange Aar siden et lille Væsen med det lange Strygebræt . . . Ja Smag og Behag er jo forskjellige, for som hun nu ser ud! . . . Føj, føj! Men lad os tænke os, at der har været mere „Kyd“ paa hendes Lemmer i Fortiden. Naa, Vorherre gjemte dette Barn, der, som en af Apostlene eller Profeterne siger, var avlet i Misgjerning og undfanget i Synd. Saa var den Gamle da saa fornuftig, at han ikke vilde tage Strygebrættet, men tog din afdøde Moder, hvis Minde det være meget langt fra mig at ville tilsvine for hendes uskyldige Datter. Naa, Springborgeren, hun samlede Aar for Aar til Bunke af Ædder og Forgift op mod os, men den Gamle forede jo baade hende og Broderen til at holde Kjæft. Og saa slikkede hun nok Næsen efter nogle Skillinger til sig i den Gamles sidste Vilje. Naa nu ligger jo Broderen paa sin R.., om For-

ladelse — sin Bagfjerding, og nu mener han, at Lavrids har snydt ham og stukket Obligationerne til Side, og hun med Hugtænderne mener, at Broderen har snydt hende. Saa har hun faaet din forrige Kurator til at rode i Sagerne og han siger, at nogle af de Dokumenter og Kvitteringer, som er skrevne under med dit Navn, er falske; og at Laurids har skrevet baade dit og din Kurators Navne efter. Hugtanden siger, at hun ikke skal hælme, før baade hendes Broder og Laurids sidder paa Vridsløse. Det bliver en kjøn Pøl at rode i. Hva' Du?

— Uh, jeg vil ikke have med det Hele at gjøre. Lad dem snyde mig, saa meget de vil.

— Ja, se det havde jeg jo ventet af din søsterlige Kjærlighed og af din . . saa at sige, rene og uplettede Jomfrudom. Men naar Dokumenterne med de eftergjorte Navne bliver lagt for dig paa Bordet, saa er det dog for meget forlangt, at Du skal aflægge falsk Ed paa, at Du har skrevet dem under . . . for véd Du hvad — lad gaa, at man i denne syndige Verden kan sla' sine Medmennesker en Del Plader, for Nøden kan jo tvinge En til at være Kjæltringer, men at snyde Vorherre — nej véd Du hvad? Man er jo da døbt og konfirmeret. — Hva' Du?

Alma blev maalløs. Hun knugedes sammen af Forbitrelse og Væmmelse. Det var, som om et Skraldemandslæs var kjørt ind i dette Hjem, hvor Frihedens og Dannelsens Aand havde til Huse og havde sat en fast Skranke i hendes Bevidsthed mellem Skjønt og Hæsligt, Ondt og Godt. Var det ikke, som om Stank fyldte Rummet, som om Billederne paa Væggen udviskedes, som om Støv opdyngede sig paa de blanke Møbler, som om den giftige Luft i en tyk Strøm flød ud gjennem Vinduerne i Haven, saa de grønne Blade blev dunkle og matte, og Blomsterkronerne hang syge, farveløse og slappe ned? Det hviskede i hende:

— Jeg er født og opvoxet paa en Skarndynge! Smudset vil altid klæbe ved mig!

Hun løftede Øjnene op mod Bertels opdunsede Ansigt med det fjollet-fortvivlede Udtryk.

— Hvad vil Du, at jeg skal gjøre?

— Jeg har jo hørt, at Du saadan ligesom Kragerne gylper op Alt, hvad Du i sin Tid lærte i det fine Institut, den Gamle holdt dig i i Kjøbenhavn, og at Du lærer alle mulige Sprog og Videnskaber; det sagde da nuværende Mejeribestyrer Blunk til mig inde i Kjøbenhavn, saa jeg tænkte, at naar jeg fik talt med dig, saa kunde Du klare de forbandede svedne Ærter, om jeg saa maa sige. Hva' Du?

— Jeg kan kun sige: Jeg vil ikke have det mindste med alle de Smudsigheder at gjøre. I kan gjøre, hvad I vil. Jeg vil ikke bære Jeres Navn mere.

— Der er s'gu heller ingen Stads ved det, mumlede Bertel ynkeligt. Du siger noget. Jeg vil s'gu ansøge Ministeren til at faa Lov til at hedde Knud Bertelsen i Stedet for Bertel Knudsen.

Der fôr et lyst Glimt over hans Træk, og han gjentog:

— Du siger s'gu Noget. Saa la'r vi Laurids ryge.

Kaptejn Hald og Læge Skov rullede ind i Gaarden. Der undslap Alma et Glædesskrig.

— Naa, er det din Brandmajor — hva' Du, sagde Bertel. Er han saadan . . . hamper at tale med. Hva' Du?

Han saâ sig om efter en Udgang, men paa én Gang rettede han sig og sagde:

— Jeg er s'gu ingen Slapsvans. Jeg har før gjort militær Honnør baade for Major og Eddikebrygger Lund og for Kaptejn og Urtekræmmer Dalmann, da jeg som Svend stod ved Livjægerne, saa jeg behøver da 'nte at blive mør i Knæhaserne for en Brandofficer.

— Han har været rigtig Officer og er Branddirektør, rettede Alma.

— Saa slar' vi bare Hælene sammen med et lidt mere smadrende Klask, sagde Bertel.

Kaptejnen og Lægen traadte ind. Alma skyndte sig med Præsentationen, og Bertel gjorde den nævnte Honnør. Kaptejnen gjengjældte den med et mat Blik, Lægen syntes at se paa ham som paa en morsom Varietet af Racen.

— De har været Militær? spurgte Kaptejnen. Hans hvide Knebelsbart skiltes lidt ved et lille Smil.

— Ja vel, Hr. Kaptejn! Det vil sige — inte rigtig Soldat, for jeg blev gjort til Militærarbejder ved Sessionen begrundet paa, at jeg den Gang led af — lidt syrlige Fødder. Det har, Gud være lovet, fortaget sig under Aarenes Gang. Men saa tjente jeg et Serium af Aar som Livjæger ved Hr. Kaptejn og Urtekræmmer Dalmanns Kompagni, samtidig med at jeg arbe'dede i Hørkræmmerfaget.

— Naa? Og De kommer for at hilse paa Deres Søster?

— Ja vel, Hr. Kaptejn! Men det er saa at sige i en mindre proper Anledning.

Skov maatte helde sig ud af et Vindue for at kunne lé.

— Saa—aa? sagde Kaptejnen.

— Ja, der er Vrøvl med Boet paa Grund af juridiske Skarp- og Spidsfindigheder.

— Aha! udbrød Kaptejn Hald, og hans Næsehud krusede sig lidt, som om han lugtede noget Hæsligt.

Bertel skulede sky op mod ham. Der stod to danske Mænd, der talte det samme Sprog, men følte sig lige saa forskjellige og indbyrdes uforstaaende som en Pariser og en Beboer af Zulukaffernes Hovedstad. Alma følte det tydelig. Al hendes Higen stod til at høre til det civiliserede Lag, og der stod hendes Broder med sine medbragte Efterretninger som et Tegn paa, at hun var født paa en Mødding.

Bertel stammede.

— Ja — jeg véd inte, om Hr. Majoren mener — eller foretrækker — jeg mener . . . vi skulde gaa for os selv. Skov lo, saa det klukkede.

— Jeg foretrækker en Forhandling i Vidners Nærværelse, sagde Kaptejn Hald. De vil formodentlig ikke sige Noget, som gjør, at jeg maa bede Frøken Alma om at forlade Stuen, siden De er hendes Broder. Og i den Egenskab beder jeg Dem om at tage Plads . . . Det er Hr. praktiserende Læge Ludvig Skov, Husets Ven. Her er altsaa de af Loven fordrede to Vidner tilstede.

Han tog Alma i Haanden og vedblev at holde den, mens Bertel stammende aflagde Be-

retning om Sagen, hvert Øjeblik snublende over de dannede Talemaader, som han søgte at konstruere. Kaptejn Hald hjalp ham paa Vej med kolde og korte Sætninger, naar han kjørte fast.

Da Bertel var færdig, sagde han:

— Med saadant Smuds, som De, Højstærede, her har været nødsaget til at rode op i, kan hverken Frøken Alma eller jeg besudle vore Hænder.

Bertel saâ ned paa sine, tog straks en Lommekniv op, gav sig til at rense sine Negle og trillede Resultatet mellem Tommel- og Pegefingeren. Han mumlede:

— Men de siger, at min Søster kan stævnes til at møde for Retten inde i Kjøbenhavn.

— Vi faar at sé, sagde Kaptejn Hald og lagde sin Haand let paa Almas Hoved. Skov rakte sin Haand ud mod den, hun havde fri. Hun tog den. Han saâ varmt paa hende. Hans Haandtryk og Øjekast blev gjengjældte. Hun følte sig beskærmet af gode Venner.

Kaptejnen, som havde tiet og grundet et Minuts Tid, i hvilken der var saa stille, at man hørte Summen af en Flues Vinger, rejste sig, bankede paa en Dør og sagde:

— Lille Vilhelmine . . . et Øjeblik?

Gamle Fru Cederhjelm viste sig.

— Kjære Vilhelmine . . blot én Ting, sagde

Broderen. Har Frøken Alma ikke fortalt dig om, at hendes ældste Broder, Grosserer Laurids Knudsen, i sin Tid morede deres afdøde Fader og Frøken Alma med at vise dem, at han kunde eftergjøre den Maade, hvorpaa de skrev deres Navne, saa de begge var ude af Stand til at afgjøre, om det var deres egenhændige Underskrift eller ikke?

— Jo, sagde Fru Cederhjelm. Ikke sandt, Alma, De fortalte, at De og Deres Familie sad tavse Aftenen igjennem, og at Deres ældste Broder underholdt Dem alene ved at vise Dem sin Kunst?

Alma nikkede. Han gav et Vink til sin Søster, at hun kunde gaa. Fru Cederhjelm havde set paa Bertel med et lignende Udtryk som de Mennesker, der er bange for Katte, betragter disse Dyr med, naar de møder dem paa deres Vej, og gik hurtig ud.

— Hr. Knudsen, sagde Kaptejn Hald, Frøken Alma vil udstæde en Erklæring, at hendes ældste Broder . . . hvad hedder han? . . .

— Han hedder Laurids . . . den Bisse, som han er, brød Bertel ud med sit vanlige Tonefald.

— Naa. Frøken Alma udstæder en Erklæring, underskreven af mig som hendes Kurator, hvori hun udtaler, at det vil være hende umuligt at skjælne, om hendes Underskrift er falsk

eller ægte, og at det er hende aldeles ligegyldigt, hvor meget eller hvor lidt hun er blevet snydt for, saa kan hun sikkert blive fri for videre Tiltale.

— Ja . . . men . . . ja men, Hr. Brandmajor . . . saadan . . . undskyld . . . men . . det er jo . . efter min Mening ikke forretningsmæssigt.

— Her i Huset følger vi heller ikke nogen forretningsmæssig Moral. Vi har i den Grad Modbydelighed for al Slags Smuds, at vi gjerne betaler en høj Assurance mod at blive tilsmudsede. Hvad Frøken . . . hvad hedder hun . . hun . . . med de stærke Fortænder . . . angaar, saa vil jeg gjerne give hende nogle Penge for at Frøken Alma kan blive uden for hendes Griseri. Jeg har en juridisk Tillidsmand, som jeg skal faa til at ordne den Sag med denne noble Dame, selv om hun bliver noget dyr.

Doktor Skov, som hidtil havde tiet, fôr nu frem:

— Undskyld, Onkel Hald! . . . men . . .

— Men hvad? Tal, min Ven! sagde Kaptejnen.

— Din Moral er en Don Quijotes, synes jeg . . . Du giver paa den Maade alle Kjæltringer frit Spil.

— Min Moral er snarere Sancho Pansas,

fordi den er i høj Grad opportunistisk. Jeg erkjender nemlig, at Kjæltringerne er meget stærkere end jeg, og at jeg vilde blive tilsmudset ved en haabløs Kamp imod dem, følgelig tilbyder jeg at betale dem en Tribut for at blive fra mig, ligesom flere europæiske Lande i forrige Aarhundrede bar sig ad lige over for Sørøverstaterne i Nordafrika for at redde deres Skibe.

— Men, Onkel Hald . . . der er da Lov og Ret i Landet —

— Ja, og ærlige og brave Udøvere af Lov og Ret. Men Spekulationens, Svindelens, Reklamens, Humbugens Strømme har taget en saadan Fart og Styrke, at Lovgivningen ikke har faaet Tid at sætte Diger for den og har maattet lade sig overskylle. Jeg viger tilside for Dyndvulkanens Expektorat. At slaas med den vilde være moderne Don Quijote-Daad — — Ja, det er mit sidste Ord, Hr. Knudsen.

— Ja, jeg kan s'gu mærke, at der er vinket af for Fandangoen, mumlede Bertel. . . . Men han hævede Stemmen, idet han sagde:

— Kaptejnen har ikke Brug for en billig, men fin Kognak. Jeg er Agent for . . .

— Nej undskyld. Jeg har i tyve Aar handlet med én Mand, som det ikke kunde falde mig ind at svigte.

— Men er han prisbillig?

— Jeg giver, hvad jeg har Raad til, kan smage nogenlunde . . . De undskylder.

Bertel bukkede. Hans og Almas Øjne mødtes. Alma sagde resolut til sin Kurator:

— Ja, Kaptejn Hald . . , min Broder Bertel der er den af min Slægt, som har været bedst imod mig.

Bertel fik Taarer i Øjnene:

— Ja, de var onde mod den stakkels Tøs. Og hun kunde jo ikke gjøre ved, at hun kom de ældre Brødre lidt paa tværs paa Keglebanen.

Kaptejnen rakte ham Haanden med en hel forandret Mine.

— De vil ikke blive og spise til Middag?

— Ne—ej . . . tusind Tak . . . Forretninger . . . Farvel, Hr. Major . . . Hr. Doktor . . tegner mig Deres og Komtes . . . Baronessens ærbødigste Tjener . . . G'maaren! . . Farvel, min Tøs . . . gid det maa gaa dig vel!

Han gik skyndsomst ud. I Gangen sagde han:

— Ja hun er kommen i noble . . . men Satans kjedelige Hænder. Denne Beværtning er inte af den Slags Varietéer, som i Længden vilde faa min Søgning. De spiller akkurat som paa det kongelige Theater.

Alma og Ludvig Skov stod endnu med hin-

anden i Haanden, slap først brat, da Kaptejnen vendte Ansigtet med de lidt skilte hvide Knebelsbarter imod dem. Han sagde:

— Du, Ludvig Skov! . . . Du sagde, at jeg var en Don Quijote . . . Nej Du og den Mand, der nu gaar over Gaarden, I er Idealisterne.

Lægen og Alma lo.

Nej, det er Alvor, vedblev Kaptejn Hald. Hr. Bertel Knudsen, som er gaaet fallit vel mere end en halv Snes Gange, tror vistnok, at han vil ende som Millionær. Nu mener han, det lader sig gjøre ved at være Agent i forfalskede Drikkevarer. Og Du . . . Du tror, at det tilsidst vil lykkes dig at omforme Samfundet ved hver fjortende Dag at give din Ungdoms afkølede Radikalisme et Opkog. Og dog maa Du rolig blive i din Lænke, hvormeget Du end rusker og slider i den.

— Det skal Du ikke være saa sikker paa, Onkel Hald.

— Saa—aa? Hvordan vil Du saa bære dig ad? . . . Naa—aa — Du véd det ikke endnu. Saa find dig hellere i din Skæbne, min Ven, og kan Du ikke finde Guden i din daglige Dont, saa følg mit Exempel.

— Du mener?

— Jeg mener: Dyrk din Dont som jeg mit Brandvæsen. Kun Genier og Talenter kan blive

Specialister. Er man nu saa uheldig . . . eller heldig ikke at høre til de Udvalgte, saa skal man passe sit Slæbested i al Beskedenhed og for Resten uddanne sig til en fin Dilettant, læse gode Bøger, se paa Billeder, høre Musik — eller hvis man er en Kvinde, dyrke Religion og Velgjørenhed ved Siden af Arbejdet paa sin Dannelse. — — — Saa! Hvad er nu paa Færde? Hvad er det for en Drift Mennesker der ude paa Vejen?

— Det er en Klump Hellige, sagde Lægen. De vil storme dit Kastel, Onkel. Skal vi bruge Arsenalet fra Forhallen derude? Hør, hvor de bræger, de Guds Faar!

— Hvis det nu glæder eller løfter dem, sagde Kaptejnen smilende . . . det er i alt Fald bedre at synge Psalmer end at skælde ud . . . Nej, de bliver udenfor Gaarden — de sender en Parlementær.

En lang Skikkelse løsner sig fra Gruppen paa Markvejen.

— Det er Jyden . . . Lægprædikanten, sagde Skov.

XXIV

Trods den stærke Varme bar Prædikanten et tykt rødt uldent Tørklæde bundet om Halsen. En forbidt Pibespids stak ud af hans lange Frakkes Sidelomme. Han værdigede ikke Dagligstuens Møblement eller Billederne et Blik, gav de Forsamlede et tørt Fællesnik og henvendte sig derefter til Husets Herre. Han søgte efter Evne at faa sin vendsysselske Dialekt stemt hen mod Rigsmaalet.

— Ka'ske det er Manden i Huset? Kunde jeg faa Lov at tale med den Mand?

— Til Tjeneste, sagde Kaptejn Hald og bukkede meget høfligt og ceremonielt.

— Det er nok den Mand, der har sat sig for at afkristne disse opvakte Sogne, sagde Prædikanten.

— Det kunde aldrig falde mig ind, selv om jeg var i Stand dertil, sagde Kaptejnen.

— Naa itte det?

— Nej. For mig maa Folk tro paa, hvad de finder dem tjenligst. Jeg lader Andre i Fred i den Henseende, som jeg forlanger, at de skal gjøre ved mig.

— Naa saa'en! Men jeg siger nu, at de, som kalder sig „taalerante", det er Djævelens

Børn. For jeg siger, at den Tro, jeg er døbt paa, er den eneste Sandhed.

— Meget rimeligt. Hvis De ikke fandt det, vilde De vel vælge en anden.

— Ja vel . . .

— Ja, saa er der ikke videre at sige til den Ting, Højstærede!

— Men De vil lige godt afkristne Egnen. Det siger „A“. Eller hvis De vil ha'et paa Deres Maal: Det siger jeg.

— Det bliver hverken mere eller mindre sandt, fordi De siger det.

— Er De kanske ikke en Fjende af vor Herre og Frelser Jesus?

— Af Kristus? Ingenlunde! Jeg er hans store Beundrer.

— Det var da en led Talemaade. Allerede de Ord beviser, at . . .

— . . . At De og jeg har en forskjellig Smag og følgelig en forskjellig Maade at udtrykke os paa.

— Nej . . . de beviser, at De er forstokket.

— Vel muligt. Ligesom De paa Deres Side.

— Min Tro er den sande. Derfor véd jeg, at jeg er forløst og haver iført mig Guds fulde Rustning for at modstaa Djævelens snedige Anløb.

— Naa saa befinder De Dem vel ret godt derved?

— Men jeg kan ikke taale, at Andre, som haver modtaget Igjenfødelsens Bad, falder i Djævelens Klør.

Nu tog Skov Ordet:

— Trøst Dem, min Herre! Heldigvis er det længe siden den Herres Kløer og Hale er blevne klippede af.

— Med Gudsbespottere har jeg Intet at tale, sagde Jyden vredt. Der er endogsaa Straf i den verdslige Lov mod dem, som bespotter Gud.

Kaptejnen sagde:

— Dog ikke endnu mod dem, som bespotter Fanden. Skjønt han kunde snarere trænge til at beskyttes af den verdslige Lovs Arm. Men Gud trænger saamænd ikke til Lovparagrafer.

Den Logik gik over Prædikantens Forstand. Han vendte sig lige mod Alma og sagde:

— Hør . . . har De i Sinde at begaa Synd mod den Hellig Aand? Har De ikke tilhørt de Hellige? Vil De lade Dem besnære af falsk hedensk Visdom? Vend tilbage til Herrens Hjord som det fortabte, men gjenfundne Faar.

Ludvig Skovs Mund spidsede sig til en Vittighed. Alma tyssede paa ham og sagde med fast Stemme:

— Jeg skal nok vide at finde den Vej, som passer for mig. Jeg har lidt nok i Deres Meningsfællers Kreds, hvor min Sjæl pintes, og min Fornuft kuedes. Jeg vil og kan være fri. Jeg kan i al Ydmyghed anføre nogle Ord af ham, hvis Billede De forvrænger. De lyder saaledes — De kan vel huske dem: Jeg har en Føde, som I ikke kjender . . . Og De og Deres hører til dem, som binder de tunge Byrder og lægger dem paa Menneskenes Skuldre. I forvirrer enfoldige og troskyldige Sjæle ved at tvinge dem ind i Grublerier, som tager Magten fra dem. I gjør dem vanvittige af Frygt for, at en Djævel, der er stærkere end Gud, skal forbitre dem Nutid og Fremtid. Jeg vil ikke have at gjøre med Jer. Jeg er fri — jeg vil dyrke min Gud i alt det Skjønne, han har skabt: i Sang, i Digtning, i Kunst, i Tanke. Og jeg takker dem, som har ført mig ud fra Jeres Djævlemaneri ud i den fri, store Natur, paa Mark, i Skov, blandt Blomster, under en solbestraalet fri Himmel.

Forbavsede betragtede Almas to Venner hende. Hendes Stemme lød med Vredens myndige Kraft. Men pludselig tav hun, blev blussende rød, stod stille et Øjeblik, flygtede saa i Løb ud af Stuen, som skræmmet ved Gjenlyden af sin Røst.

Lægprædikanten stod aldeles stum med aaben

Mund og opspilede Øjne. Men han tog sig sammen, udstrakte Haanden mod Kaptejnen og Lægen og sagde:

— Jeg kræver Eder til Regnskab paa Dommens Dag for denne Kvindes Sjæl!

— Vel, gjør det, sagde Kaptejnen.

— Jeg tegner mig som Endossent bag paa Vexelen, sagde Lægen.

Prædikanten gjorde en besværgende Gestus og gik. Da han passerede Gaardsrummet, rystede han paa Hovedet mod de Helliges Gruppe, som langsomt var rykket nærmere, ligesom en Dux i øverste Klasse i en Skole betegner for sine Kammerater, at Rektor har afslaaet Bønnen om Maanedslov.

— Vi har dog behandlet den Mand hjerteløst, mumlede Kaptejnen, idet han saâ efter ham. Vi kan ikke forlange, at han skal forstaa os, men vor Dannelse kræver, at vi skal forstaa ham.

Han faldt i Tanker, støttet paa det aabne Vindues Karm og saâ efter Skaren, der blev mindre og sortere, mens den fjernede sig.

Som henvendt til sig selv sagde han:

— Aa — den døende Digters Intonation til en Sang, han aldrig fik skrevet! „Lys over Landet! Det er det, vi vil.“ — Vi kommer heller aldrig videre i vor Levetid, Ludvig Skov!

Den sorte Sky der henne voxer stadig og truer med at gjøre Landet mørkt for vort glade Folk . . . Hu, ha!

I det Fjerne lød:

Bestænkede med Lammets Blod
i Himlen ind vi træde.

Kaptejn Hald slog Vinduet i.

— Himlen! Naa ja — dersom de endda kunde forklare sig selv og andre, hvad det er for en Himmel, blot kunde give et eneste Billede af det Liv, de siger, at de vil lide og stride for at naa. Skal Himmelbeboerne te sig som det fremstilles i Boïtos „Mefistofeles“ og blive ved at synge paa et Par Noder i al Evighed om, at de er salige og nyder den evige Glæde, eller skal vi omformes til stive byzantinske Helgenfigurer med Guldtallerkener om Hovedet og iføres en snever Tunika med stride og døde Folder, saa siger jeg Tak for min Part.

Skov sagde:

— Ja Heibergs Mefistofeles siger jo i „En Sjæl efter Døden“ om Helvede og Himmerig:

Og her er det bedre, det skal du kjende,
end hvor man sidder med blottet Ende
paa en Sky, saa vaad og saa kold som Vand,
og blæser Trompet det bedste man kan.

— Ja vel, ja vel! Hvis Citater og Vittigheder kunde gjøre det, sagde Kaptejnen . . . . Men de sorte Fyre maa dog have Noget, der holder dem oppe . . Hvem véd, om ikke selv vi to vil længes efter Klokkeklang eller citere Psalmevers eller Bibelsprog i vor Dødsstund! . . . . Naa, Ludvig Skov, vor lille Alma var brillant i Dag . . . Du ser surt. Kan Du ikke lide hende?

— Nej! svarede Lægen but.

— Saa—aa—aa? Det var kedeligt. Gaar det ikke med Jeres Musik? Hvad?

— Hun gaar ikke, hun løber.

— Hm! Løber fra dig?

— Det vilde hun gjøre, hvis jeg ikke stadig holdt hendes Haandled fast som i en Skruestik. Hun er med andre Ord, Onkel Hald, en af de genialt springende, irrationelle, ulogiske Naturer. Hun har Lyst til at synge Fanden et Øre af.

— Og til at synge videre ud, end dit Akkompagnement kan følge hende?

Doktor Skov spaserede nervøst op og ned i Stuen uden at svare. Kaptejnen fulgte ham med sit lune Smil. Han sagde:

— Vilde Du hellere være fri for de Musiktimer, Ludvig Skov? Det er jo Synd at plage dig. Jeg véd ikke, om jeg tager fejl, men jeg tror at have mærket, at Du er forpint i den

senere Tid, og jeg har skudt Skylden paa den musikalske Undervisning.

Lægen drog et dybt, lydeligt Suk, foldede sine Hænder, saa Fingrene knagede derved, standsede sin Gang, stillede sig foran Kaptejn Hald og sagde med hede Kinder og glødende Øjne:

— Onkel Hald! Du tror vist, at jeg er forelsket i hende.

— Ja Gu' tror jeg det, Ludvig Skov.

— Ja saa er det ene og alene i hendes underlige Sangstemme. Og sæt saa, at jeg var forelsket i hende! Det skulde jeg s'gu nok faa drevet ud ved en eller anden aandelig Svedekur.

— Ludvig Skov! — Du er egentlig ikke fri for at være et affekteret Mandfolk. Af lutter Frygt for at blive sentimental vrider Du Halsen om paa dine naturlige Følelser. Hvis jeg var ung, saa vilde jeg bekjende min Forelskelse i det Barn.

— Saa gift dig med hende, Onkel Hald.

— Tror Du, jeg vilde gjøre mig latterlig? Tror Du, jeg vilde byde en Pige med saadanne Elskovsmuligheder en udbrændt Aand og en gammel Krop? Du og hun passer sammen i Ungdom og Kraft. Og Jeres bundne Varme vil bryde ud i høje Flammer. Hvis I to forjasker Jer i Smaaforliebelser eller erotiske Fantasterier, saa kan I let gaa i Hundene.

Skov stillede sig hen i det aabne Vindu og saâ ud i Haven. Han hørte kun halvt Kaptejn Halds Ord:

— Hun kan neppe undgaa at lystre en Stævning for Retten inde i Kjøbenhavn i Anledning af disse falske Underskrifter . . . Skal vi to tage sammen med hende derind . . .?

Lægen rystede paa Hovedet og syntes mere og mere optaget af Noget derude.

XXV

Den sene Midsommereftermiddags Sol gød sin sidste stærke Guldglød over Haven, saa Bladene flammede og Blomsterkronernes Farver luede op i deres varmeste Livsfylde. Himlens Blaa var mørkt og rent som i Syden. Duften af de mange rundt i Plænerne spredte Roser og af de ranke Liljer i to svulmende Grupper, af Resedaer, Naalebuskenes sunde og skarpe, Lindeblomsternes kjælne og søde Aandedræt fyldte Luftrummet, der ikke bevægedes af et Vindpust, men lod alle Omrids og alle Farver folde sig ud af Hjertens Lyst, i uforstyrret Klarhed, med bestemt afgrænsede Lys- og Skyggepartier.

Alma tonede frem i en ganske lys, drapfarvet Sommerkjole med mørkviolet sparsom

Besætning. Hun kom fra Lindehytten paa den lille Ø, standsede paa den krumme Bro, hvis perlemalede Rækværk skinnede som Marmor. Hun stod med Albuerne støttede derpaa, med Ansigtet i Profil mod Vinduet, hvor Ludvig Skov stod.

Hendes Øje var rettet til den Side, hvor en stor Udhugning gav Syn til Havet, der bredte sig dunkelblaat og stille. Over hendes mørkebrune Haar drog en Sølvstribe sig. Den laa saa uforstyrret som de sorte, kraftige Øjenbryns Bue. Solen flimrede i de lange Øjenhaar, Kindens æbleagtige Friskhed fremhævedes i det gyldne Lys.

Ludvig Skovs Tavshed og ubevægelige Stilling bragte Kaptejn Hald til at rejse sig. Lægen hørte ham røre sig. Uden at se sig tilbage, gjorde han en tyssende Haandbevægelse hen imod ham som af Frygt for, at et Ord skulde bryde den dybe Tavshed i Naturen og den Andagt, der stille tindrede i hans Sjæl som en Alterlampe i et Kapel.

Den gamle Herre listede sig uhørlig hen og stillede sig i den anden Side af Vinduet, lænet til Karmen og halvt skjult af Gardinet.

— Ja . . . hviskede han over til Lægen . . ja vist . . . det er nydeligt.

De stod, uden at røre sig, en Stund. Kap-

tejnens Haand søgte den unge Vens, som fandt den og trykkede den.

En let Bevægelse gik igjennem Alma, mens hun ufravendt stirrede ud mod Havet. Igjennem Kjolens tynde Stof saâ man den tegne sin Gang gjennem det fyldige, kraftige Legeme. Den høje Jomfrubarm hævede sig De røde Læber bevægede sig. En stærk Røst slog en lang, klar, mægtig Sangtrille. Bævede Planterne derved? Eller var det kun de to Mænds Nerver, som overførte deres egen glade Sitren paa Alt, hvad der fyldte Rummet?

Det var et befriet Brysts dybe Aandedrag, tonende ud i den glade solmilde Natur, et Vingeslag af en Sjæl, der følte Svingkraft til at løfte sig op fra den sure, sejge, klægede Bund, op, hvor Tanken kan ranke sig mod Himlens Kuppel og flagre ud i den store Sommersal, hvor Lys og Varme kæler for og hæger om hver fremhigende Farve, hver duftende Trang.

Se, hvor hendes Fingre spillende bevæger sig over det perlemalede Rækværk!

Hendes Hoved laa lidt paa Siden, som om hun lyttede til Sang gjennem Luften.

Rhythmisk løfter og sænker hun Hænderne. Solen lagde Vermeil over de smaa hvide, nu saa nydelig holdte Fingre.

Tys! Hun nynner igjen.

Ludvig Skov gjenkjender Forspillet til Elisabeths Sang, hvor hun i sjælsbetagende Jubel over den Elskedes, over Tannhäusers Tilbagekomst, besynger Forhallen paa Wartburg, hvor han saa tit havde kæmpet om Sangens Pris og baaret Sejren hjem.

Forspillet er sluttet. Hændernes hurtige Triolbevægelser er forbi. Alma gjør et ganske lille Ophold.

Hun breder Armene ud. Der tændes Ekstase i de mørkeblaa Øjne, de lyser som Stjerner.

Vilde hun favne Træer, Buske og Planter, hele den i sin Solhengivelse og svulmende Glæde uskyldige Natur, for saa i et betagende Jubelraab at sende den kjære gamle Mestersangers Borg sin Hilsen?

„Dig dyrebare Sal jeg hilser,
jeg ser igjen det elskte Rum!“

De forstod, de to i Stuen, den gamle og den unge Herre, at den lille Dam, den lille Ø med Linden, den krumme Bro, den blomsterrige Have er smeltet over i og voxet op til Wartburgs Sangerhal, at for den lille Pige fra Kjøbenhavn er det ikke blot Wolfram, Biterolf, Tannhäuser eller hvad de nu hedder, som har slaaet sig igjennem, men at hun selv har bestaaet sin Kamp, Kampen fra Kryptens sure

Fængsel til Lysets herlige Frihed, fra dunkel Drift til den store Elskov, hvor Natur og Aand smelter sammen til deres Ur-Enhed under mægtig Klang.

Hun nynner igjen. Ubevidst efterligner hun Oboen, hvis Elskovsstrofer indleder den af blide Træblæsere ledsagede Kjærlighedshymne. Hun tiltaler Wartburgs Hal:

I dig hans store Sange vaagner
og vækker mig af Drømmens Rus!
Men da fra dig han skiltes
du tonerige Rum!
mit Hjertes Savn ej stiltes,
du selv blev død og stum.

Ludvig Skovs Tvivl, som han selv havde ægget op i sig om Almas Evner for at holde sit Sind frit for hende, svandt hen som Røg i Luften. Hun havde sejret. Thi han fornam, at Alt, hvad der havde gjæret og boblet i hende, nu med et Slag steg frem i lutret Klarhed lige for hans Øjne og Øren.

Hun tolkede for ham, som ingen Anden før havde gjort, denne besnærende, svulmende, sanselig - aandelige Erotik, som ingen har evnet at give sandere Udtryk end den herlige Richard Wagner. Ja, det unge Pigebarn gav Mæle til, hvad han længe famlende havde kæmpet sig op til af Forstaaelse, under afvexlende

Tiltrækning og Frastødning af denne af Guder og Dæmoner besatte Genius.

Og en Stolthedsfølelse voxede op i ham. Han havde jo, trods al Affektation overfor sig selv, for hende, for hendes Venner, vel mærket, at han elskede hende, og at de Musiktimer, hvori han havde stillet sig overlegen overfor hende, skjønt han selv følte sig som den Lille, havde aabnet den store Eros's Tempel for hende, havde drevet hendes Sang- og Musiktrang frem til Kunst. Da hun nu havde givet sig den store Digter-Komponist i Vold, var hun fri og jublede sin Frihed ud.

Da hun atbrød Sangen saaledes:

Høj og herlig du dig løfter,
du Kunstens Borg og stolte Værn,

da følte Ludvig Skov et Væld af Wagnerske Toner med deres store Fortolkning af Menneskefølelser, al deres Sødme, al deres Farvepragt, dale ned over hans Sjæl. Wagner var bleven Almas Forløser og Forsoner. Kunstens Wartburg var bleven hendes Kirke.

Han forstod tydeligt, at hun havde Ret til at sige til Lægprædikanten: „Jeg er fri, jeg vil dyrke min Gud i alt det Skjønne, han har skabt: i Sang, i Digtning, i Kunst, i Tanke. Og jeg takker Eder, som har ført mig ud i

den store, fri Natur, paa Mark, i Skov, blandt Blomster, under en solbestraalet, fri Himmel.“

— — — —

Ludvig Skov gik sagte ud i Haven. Alma og han mødtes tæt ved Broen. Han greb hendes Haand.

Kaptejn Hald havde ikke lagt Mærke til, at hans unge Ven var gaaet, før han saâ ham og Alma vandre i Havens Gange Haand i Haand. Paa sin Vis havde han været ligesaa betaget af Sangen som Skov. Da den var endt, rakte han sin Haand ud til den Side, hvor Ludvig Skov havde staaet, var lige ved at lé og sige: Han gaar jo derude — jeg Fæ! — da han mødte en lille tør Haand, som altid passede godt i hans.

Gamle Fru Cederhjelm var kommen til. Hun sagde:

— Ja, nu forstaar jeg ham, Wagner . . . Og de To! Ser de ikke godt ud? Var det ikke dit Ønske, Kristian Fredrik, at det skulde falde saaledes ud?

Kaptejn Hald satte et Suk om i en heftig Rømmen og sagde:

— Jo vist! Men bare de havde været noget højere og rankere! Ludvig er for lavbenet — han tager sig ikke stolt nok ud i Landskabet. — Hvad lér Du af, Vilhelmine?

— Af dig, Kristian Frederik.

Kaptejnen lo med.

— Hvad lér Du af, Kristian Frederik?

— Af Alma. Nu siger hun Farvel til Ludvig Skov, gaar uden om Huset og gjennem Køkkenet ind til sit Værelse.

— Er det saa underligt?

— Ne—e—j. Halloj — Ludvig Skov! Kom lidt herind!

Lægen kom ind. Hans Onkel sagde brat og i brudt Tonefald:

— Alma har nok ordentlig studeret dine gamle Nodehefter, hvoraf Halvdelen jo er Wagnerske Sager. Naa — ja . . . der behøves ingen Forklaringer. Giv mig din Haand, min Dreng . . . Ejer Du ikke Noget? Har Du spist din Smule Formue op? . . . . Naa ikke helt? Godt! . . . Ser Du! Jeg er udmærket sikret, til jeg bliver 80 Aar. Jeg kan hjælpe Jer. For Alma maa til Paris og lære Sang. Saa gifter I Jer strax, med eller uden Præst. . . . Du habiliterer dig i det fremmede Land, for det er ikke min Mening, at Du skal være Jordemodermand. Men hun maa uddanne sig i sin Kunst. Bliver jeg over 80, saa maa I kjøbe mig ind i Sygehjemmet. Hun kan naa meget op i Højden.

— Men Onkel Hald!

— Ti stille! Naar I er komne til Kjøben-

havn og har talt fornuftigt om Jert Arrangement, saa kommer jeg og røgter mit Kuratel for Alma. Jeg har søgt og faaet dette Embede, som kan bestyres med meget ringe Arbejde og med den mindst mulige Begavelse. Jeg har hele mit Liv elsket al Slags Genialitet. Jeg har sat min Ærgjerrigheds Maal: at blive en tarvelig Mæcenas. Realiser dine Skillinger! I fem Aar kan jeg sikre Alma og dig!

„Bleibe nicht am Boden heften!
Frisch gewagt, und frisch heraus!
Geist und Arm mit heitern Kräften,
Ueberall sind sie zu Haus.“

Naturligvis kom Egnen snart paa det Rene med, at Doktor Skov var bleven forlovet med Alma. Der var mange Mennesker paa Stationen den Dag, de rejste, men hverken Kaptejn Hald eller Fru Cederhjelm fulgte dem derhen.

Kaptejnens Karl, Lars, traf paa Perronen sin gamle Husbond, forhenværende Proprietær, nuværende Mejeribestyrer Blunk. Afstanden mellem dem var formindsket. Blunk kunde være bekjendt at række Lars sin Haand og sige:

— Du ser lidt mat ud, Lars.

Den kjønne Karl fik vaadt i sine Øjne, som fulgte Alma og ufravendt betragtede hendes Ansigt gjennem Kupéens Vindue.

— Hvem skal nu synge for En, Hr. Blunk, sagde han.

— Nej, det har Du Ret i, Lars. Der bliver ingen Sang for os' mer. Det er bedst, at jeg passer min Centrifuge og Du Kaptejnens gamle Heste . . . Ja, det var s'gu en rar Pige . . . Hvem der havde vidst, hvad man nu véd, Lars!

Toget bruste afsted.

— Ja, sagde Lars og kløede sig under Huen. Fruentimmer er et ganske eget Folkefærd.

— Nogle af dem er noget Rak, sagde Blunk.

— Ja vel . . . Forrige Fru Blunk, hvad er der blevet af hende?

— Pøh! Hun er rejst over til Menneskeæderne for at omvende dem.

— Bare hun ikke bliver ædt selv, Hr. Blunk! Der er „Ky“ nok paa hende.

— Ja, hvem der havde anet, hvad man nu véd, Lars.

— Ja. det er skidt at komme bagefter, Hr. Blunk!

— Eller for tidlig, Lars!

— Ja det kan s'gu ogsaa være galt. Det er sværere at regne med Fruentimmer end med Brøker.

— Der kan være Noget i det, Lars!

